

Bilten 124

godina xi • ožujak 2007. tromjesečno izvješće

HRVATSKA NARODNA BANKA

Hrvatska narodna banka

BILTEN

IZDAVAČ Hrvatska narodna banka
Direkcija za izdavačku djelatnost
Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
Telefon centrale: 4564-555
Telefon: 4565-006
Telefaks: 4564-687

WEB ADRESA <http://www.hnb.hr>

UREDNIŠTVO BILTENA HNB-a

GLAVNI UREDNIK mr. sc. Ljubinko Jankov
ČLANOVI UREDNIŠTVA mr. sc. Igor Jemrić
Vanja Jelić
Ružica Vuger

UREDNIŠTVO TROMJESEČNOG IZVJEŠĆA HNB-a

GLAVNI UREDNIK dr. sc. Boris Vujčić
ČLANOVI UREDNIŠTVA mr. sc. Ljubinko Jankov
dr. sc. Evan Kraft
Vanja Jelić

UREDNICA mr. sc. Romana Sinković

GRAFIČKI UREDNICI Gordana Bauk
Božidar Bengez
Slavko Križnjak

LEKTORICE Marija Grigić
Dragica Platužić
Sanda Uzun-Ikić

SURADNICA Ines Merkl

TISAK Kratis d.o.o.

Podaci se objavljuju prema kalendaru objavljivanja podataka. Kalendar se objavljuje na web-stranicama Međunarodnoga monetarnog fonda (<http://dsbb.imf.org>).

Molimo korisnike ove publikacije da prilikom korištenja podataka obvezno navedu izvor.

Sve eventualno potrebne korekcije bit će unesene u web-verziju.

Tiskano u 600 primjeraka

ISSN 1331–6036

Hrvatska narodna banka

BILTEN

Zagreb, 2007.

Osnovne informacije o Hrvatskoj

Ekonomski indikatori

	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.
Površina (u km ²)	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538
Broj stanovnika (u mil.)	4,494	4,572	4,501	4,554	4,381	4,437	4,443	4,442	4,439	4,442
BDP (u mil. HRK, tekuće cijene)	107.981	123.811	137.604	141.579	152.519	165.639	181.231	198.422	212.827	229.031
BDP (u mil. EUR, tekuće cijene) ^a	15.869	17.790	19.274	18.673	19.977	22.171	24.468	26.232	28.393	30.950
BDP po stanovniku (u EUR)	3.531	3.891	4.282	4.100	4.560	4.997	5.507	5.905	6.396	6.968
BDP – godišnja stopa rasta (u %, stalne cijene)	5,9	6,8	2,5	-0,9	2,9	4,4	5,6	5,3	3,8	4,3
Prosječna godišnja stopa inflacije ^b	3,5	3,6	5,7	4,0	4,6	3,8	1,7	1,8	2,1	3,3
Tekući račun platne bilance (u mil. EUR)	-755	-2.192	-1.305	-1.312	-478	-818	-2.095	-1.866	-1.404	-1.985 ⁺
Tekući račun platne bilance (u % BDP-a)	-4,8	-12,3	-6,8	-7,0	-2,4	-3,7	-8,6	-7,1	-4,9	-6,4
Izvoz robe i usluga (u % BDP-a)	38,7	40,3	39,8	40,9	47,1	48,7	45,5	50,1	50,1	49,3
Uvoz robe i usluga (u % BDP-a)	48,0	56,8	49,1	49,3	52,3	54,6	56,4	57,9	57,0	56,5
Inozemni dug (u mil. EUR, na kraju razdoblja) ^c	4.284	6.761	9.173	10.101	12.109	13.458	15.055	19.811	22.781	25.541
Inozemni dug (u % BDP-a)	27,0	38,0	47,6	54,1	60,6	60,7	61,5	75,5	80,2	82,5
Inozemni dug (u % izvoza robe i usluga)	69,8	94,4	119,4	132,2	128,7	124,6	135,3	150,8	160,0	167,3
Otplaćeni inozemni dug (u % izvoza robe i usluga) ^{c,d}	9,0	9,8	12,3	21,1	23,6	26,2	27,4	20,1	21,3	24,1
Bruto međunarodne pričuve (u mil. EUR, na kraju razdoblja)	1.868	2.304	2.400	3.013	3.783	5.334	5.651	6.554	6.436	7.438
Bruto međunarodne pričuve (u mjesecima uvoza robe i usluga, na kraju razdoblja)	2,9	2,7	3,0	3,9	4,3	5,3	4,9	5,2	4,8	5,1
Nacionalna valuta: kuna (HRK)										
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 EUR)	6,8636	6,9472	7,3291	7,6790	7,5983	7,3700	7,4423	7,6469	7,6712	7,3756
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 USD)	5,5396	6,3031	6,2475	7,6477	8,1553	8,3560	7,1457	6,1185	5,6369	6,2336
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 EUR)	6,8047	6,9597	7,1392	7,5818	7,6339	7,4710	7,4070	7,5642	7,4957	7,4000
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 USD)	5,4338	6,1571	6,3623	7,1220	8,2874	8,3392	7,8725	6,7044	6,0312	5,9500
Saldo proračuna konsolidirane središnje države (u % BDP-a) ^e	-7,1	-7,5	-6,8	-4,9	-6,2	-4,8	-4,1
Javni dug (u % BDP-a) ^f	48,2	49,4	48,6	48,6	49,4	49,7
Stopa nezaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 god.) ^g	10,0	9,9	11,4	13,6	16,1	15,8	14,8	14,3	13,8	12,7
Stopa zaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 god.) ^g	50,6	49,3	47,0	44,8	42,6	41,8	43,3	43,1	43,5	43,3

^a Izveden iz kunske vrijednosti uz pomoć prosječnoga godišnjega deviznog tečaja HRK/1 EUR.

^b U podacima za razdoblje od 1996. do 1998. godine stopa inflacije mjerena je indeksom cijena na malo, a od 1999. nadalje mjerena je indeksom potrošačkih cijena.

^c Pokazatelj inozemne zaduženosti u razdoblju od 1998. do 2005. godine izvedeni su na bruto načelu, dok pokazatelji za razdoblje do 1997. ne obuhvaćaju: nepodmirene dospjele i obračunate nedospjele kamate, hibridne i podređene instrumente, repo poslove banaka i HNB-a, depozite međunarodnih financijskih institucija u HNB-u te jednostrane učinke sekundarnog tržišta obveznica.

^d Uključuje otplatu glavnice po dugoročnom dugu, bez otplate glavnice s osnove trgovinskih kredita i izravnih ulaganja, i ukupnu otplatu kamata, bez otplate kamata s osnove izravnih ulaganja.

^e Ukupni saldo bez kapitalnih prihoda (GFS 1986), od 1999. do 2001. prikazan je na gotovinskom načelu, a nakon toga na modificiranome obračunskom načelu. HAC, HC, HFP i DAB uključeni su od 2001. godine.

^f Javni dug uključuje dug opće države i izdana državna jamstva.

^g Stope zaposlenosti i nezaposlenosti za 1996. godinu odnose se na studeni, a za 1997. godinu na lipanj.

Izvori: DZS; MF; HNB

Sadržaj

Tromjesečno izvješće

Uvod / 3

Potražnja / 7

- Inozemna potražnja / 8
- Domaća potražnja / 8
 - Osobna potrošnja / 9
 - Investicijska potrošnja / 10
 - Državna potrošnja / 10

Proizvodnja / 11

- Industrija / 11
- Trgovina / 12
- Građevinarstvo / 13
- Ugostiteljstvo / 13
- Prijevoz i veze / 14

Tržište rada / 14

- Nezaposlenost i zapošljavanje / 15
- Zaposlenost / 16
- Plaće i troškovi rada / 16

Cijene / 17

Tečaj / 21

Monetarna politika i instrumenti / 23

- Monetarno okružje / 23
- Korištenje instrumenata monetarne politike / 24
- Primarni novac i međunarodne pričuve / 26
- Okvir 1. Kretanje monetarnih agregata i mjere monetarne politike u četvrtom tromjesečju 2006. / 27
- Monetarna kretanja / 29
- Ukupna likvidna sredstva / 29
 - Novčana masa / 30
 - Nemonetarni depoziti / 30
 - Plasmani / 31
 - Plasmani banaka središnjoj državi / 32
 - Inozemna aktiva i pasiva / 32

Tržište novca / 33

- Kamatne stope na tržištu novca / 33
- Kamatne stope na tržištu kratkoročnih vrijednosnih papira / 34
- Kamatne stope poslovnih banaka / 35
- Okvir 2. Tržište komercijalnih zapisa u 2006. / 37

Tržište kapitala / 37

- Tržište vlasničkih vrijednosnih papira / 38
- Tržište dužničkih vrijednosnih papira / 39

Međunarodne transakcije / 41

- Račun tekućih transakcija / 41
- Robna razmjena / 42

Račun kapitalnih i financijskih transakcija / 45

Inozemni dug / 46

Likvidnost u međunarodnim plaćanjima / 47

Okvir 3. Omjer inozemnog duga i BDP-a u proteklih šest godina / 48

Državne financije / 50

- Obilježja fiskalne politike u četvrtom tromjesečju 2006. / 50
- Prihodi konsolidirane središnje države / 50
- Rashodi konsolidirane središnje države / 51
- Operativni saldo i transakcije u nefinancijskoj imovini te financijskoj imovini i obvezama / 51
- Saldo konsolidirane središnje države na gotovinskom načelu / 52
- Dug središnje države / 52
- Unutarnji dug središnje države / 53
- Inozemni dug središnje države / 53
- Recentna kretanja duga središnje države / 54

Statistički pregled

A. Monetarni i kreditni agregati

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati / 58

B. Monetarne institucije

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija / 59

Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija po veličini bilančne aktive / 60

C. Hrvatska narodna banka

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke / 61

D. Banke

Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka / 62

Tablica D2: Inozemna aktiva banaka / 63

Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje države / 65

Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora / 65

Tablica D5: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima / 66

Tablica D6: Depozitni novac kod banaka / 66

Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka / 67

Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka / 67

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca / 68

Tablica D10: Inozemna pasiva banaka / 68

Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka / 69

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod banaka / 69

Slika D1: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima / 70

Slika D2: Distribucija depozita kod banaka po institucionalnim sektorima / 70

E. Stambene štedionice

Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih štedionica / 71

F. Instrumenti monetarne politike i likvidnost

- Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke / 72
- Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke / 73
- Tablica F3: Obvezne pričuve banaka / 74
- Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka / 75

G. Financijska tržišta

- Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule / 76
- Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima / 77
- Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule / 78
- Tablica G4 a i b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite / 79
- Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja / 80

H. Gospodarski odnosi s inozemstvom

- Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica / 82
- Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge / 83
- Tablica H3: Platna bilanca – dohodak i tekući transferi / 84
- Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja / 85
- Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja / 86
- Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica / 87
- Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka / 88
- Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost / 89
- Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke / 91

Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja / 92

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune / 93

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima / 94

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor / 96

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima / 97

Tablica H15: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica / 99

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja / 100

Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja / 100

Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja / 101

I. Državne financije – izabrani podaci

Tablica I1: Ukupni prihodi i rashodi konsolidirane središnje države / 102

Tablica I2: Operacije državnog proračuna / 103

Tablica I3: Dug središnje države / 104

J. Nefinancijske statistike – izabrani podaci

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima / 105

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena / 106

Tablica J3: Prosječne mjesečne neto plaće / 106

Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača / 107

Popis banaka i stambanih štedionica / 109

Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke / 110

Kratice i znakovi / 111

Tromjesečno izvješće

Uvod

U trećem tromjesečju 2006. godine realni rast BDP-a ubrzao se na 4,7%, ponajprije pod utjecajem uzleta osobne i investicijske potrošnje. Mjesečni ekonomski pokazatelji dostupni za četvrto tromjesečje upućuju na nastavak snažnog rasta, čemu je pridonijelo i jačanje inozemne potražnje.

Doprinos domaće potražnje realnom rastu BDP-a u trećem tromjesečju 2006. bio je priličan i iznosio je 6,4 postotna boda, pri čemu je godišnji rast investicija u fiksni kapital bio 9,3%, dok je osobna potrošnja rasla po stopi od 3,9%. Znatan rast građevinske aktivnosti, posebno radova na zgradama tijekom listopada i studenoga prošle godine, praćen rastom stambenih kredita, te primjetan rast proizvodnje i uvoza kapitalnih proizvoda krajem 2006. godine upućuju na visoku razinu investicija u posljednjem tromjesečju. Uz to, čini se da su i javne investicije blago rasle kako se bližio kraj godine, iako bi na razini cijele godine ipak moglo biti zabilježeno njihovo realno smanjenje.

Godišnji rast osobne potrošnje snažno se ubrzao s 1,3% u drugom na 3,9% u trećem tromjesečju. U posljednjem tromjesečju došlo je do ubrzanja rasta realnog prometa u trgovini na malo te fizičkog obujma proizvodnje i nominalnog uvoza potrošačkih dobara. Porast prihoda od PDV-a u tom razdoblju također upućuje na to da je osobna potrošnja bila snažna. Zabilježen je zamjetan rast bankovnih kredita stanovništvu (isključujući stambene kredite), koji će, uz umjereni rast plaća i zaposlenosti, pridonijeti rastu raspoloživog dohotka stanovništva. Također, isplata druge tranše duga umirovljenicima blagotvorno je djelovala na osobnu potrošnju.

Usprkos naznakama ubrzanja gospodarskog rasta u Europskoj uniji u trećem tromjesečju 2006. godine, kod hrvatskog izvoza robe i usluga u tom se razdoblju ne bilježi znatniji rast na godišnjoj razini. Za razliku od izvoza, godišnji se rast uvoza robe i usluga u tom tromjesečju ubrzao, pa je tako doprinos neto inozemne potražnje realnom rastu BDP-a ostao negativan i u trećem tromjesečju te je iznosio -1,7 postotnih bodova. Ipak, zamjetan rast robnog izvoza na godišnjoj razini donekle će utjecati na godišnji rast BDP-a.

Državna potrošnja blago je pridonosila rastu BDP-a tijekom 2005. i 2006. godine. U prvih devet mjeseci 2006. godine ta kategorija agregatne potražnje pridonijela je formiranju domaćeg proizvoda s manje od 0,5 postotnih bodova. Njezin realni rast u posljednjem tromjesečju vjerojatno će biti snažniji zbog očekivanog rasta izdataka za dobra i usluge uz zabilježeno usporavanje inflacije.

Promatrajući s proizvodne strane, u trećem tromjesečju 2006. bruto dodana vrijednost stvorena u djelatnosti industrija rasla je po stopi od 6,2%, na godišnjoj razini. U posljednjem tromjesečju fizički obujam industrijske proizvodnje bio je, prema desezoniranim podacima, za 6,8% veći nego u istom razdoblju 2005. godine, što je ubrzanje njegova rasta od jednog postotnog boda u odnosu na treće tromjesečje. Kod najznačajnije, prerađivačke industrije zabilježen je rast od 7,5%, dok je najznačajniji rast od kraja 2002. godine (15,2%) ostvaren u području rudarstva i vađenja.

Bruto dodana vrijednost djelatnosti trgovina rasla je u trećem tromjesečju 2006. po godišnjoj stopi od 3,4%. U tr-

govini na malo ostvaren je realni rast prometa od 2,3% u trećem i 4,5% u četvrtom tromjesečju 2006. godine što upućuje i na ubrzanje rasta BDV-a ove djelatnosti krajem iste godine.

Fizički obujam građevinskih radova u listopadu i studenome 2006. bio je za 8,7% veći nego u istom razdoblju prethodne godine. Povoljni vremenski uvjeti pridonijeli su navedenim kretanjima. Snažan rast u djelatnosti rudarstvo i vađenje također potvrđuje pozitivna kretanja u građevinarstvu.

Godišnji rast bruto dodane vrijednosti djelatnosti hoteli i restorani, koji samo djelomično odražava kretanja u turizmu, usporio se s 9,3% u drugom na 3,1% u trećem tromjesečju 2006. godine. U posljednjem tromjesečju prošle godine broj dolazaka gostiju porastao je za 12,3% u odnosu na isto razdoblje godinu dana prije, dok su noćenja rasla po stopi od 7,8%. Nominalni prihodi od turizma u posljednjem tromjesečju 2006. godine premašili su rast od 20,0%. Međutim, ta kretanja, kako god pozitivna bila, ipak nisu tako značajna kao ostvarenja u glavnoj turističkoj sezoni.

Naposljetku, bruto dodana vrijednost djelatnosti prijevoz, skladištenje i veze u trećem tromjesečju 2006. bila je za 8,2% veća nego u istom razdoblju 2005. godine. U četvrtom tromjesečju 2006. zabilježen je snažan rast prijevoza putnika i robe, kao i pozitivna kretanja kod poštanskih i telekomunikacijskih usluga.

Iako je u posljednja tri mjeseca 2006. godine registrirana nezaposlenost, pod utjecajem uobičajenih sezonskih čimbenika, porasla, ostvareni rast gospodarske aktivnosti pridonio je smanjenju registrirane nezaposlenosti na godišnjoj razini. Zapošljavanje iz evidencije HZZ-a raslo je u četvrtom tromjesečju po godišnjoj stopi od 21,9% (uz rast broja novoprijavljenih osoba u tu evidenciju od 9,6% u istom razdoblju) pridonijevši nastavku tendencije rasta broja zaposlenih iz evidencije HZZ-a koja je prisutna u cijeloj 2006. godini. Tako je u 2006. godini bilo registrirano 291,6 tisuća nezaposlenih osoba što je za 5,5% manje nego u 2005., dok je u istom razdoblju prosječna stopa registrirane nezaposlenosti iznosila 16,9% i bila je za 1 postotni bod manja od one u prethodnoj godini.

Privremeni podaci DZS-a o zaposlenosti i podaci o broju osiguranika HZMO-a upućuju na rast ukupne zaposlenosti u posljednjem tromjesečju u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Godišnja stopa rasta broja osiguranika HZMO-a u posljednjem je tromjesečju 2006. tako iznosila 2,6% kao i u trećem tromjesečju, dok je ukupna zaposlenost prema privremenim podacima DZS-a rasla po stopi od 0,6%. Pozitivne doprinose rastu ukupne zaposlenosti dali su, kao i u trećem tromjesečju, poslovanje nekretninama i poslovne usluge (3,8%), građevinarstvo (2,8%) te financijsko posredovanje (2,4%). Smanjenje zaposlenosti u industriji (0,5%) uz rast bruto dodane vrijednosti rezultiralo je rastom proizvodnosti rada u industriji u posljednjem tromjesečju 2006. godine za 6,9%.

Kraj 2006. godine obilježio je i rast realnih bruto i neto plaća isplaćenih u tom razdoblju, koji je bio rezultat nominalnog rasta bruto i neto plaća i pojačanog usporavanja rasta indeksa potrošačkih cijena. Tako se godišnji rast realne bruto plaće ubrzao s 2,3% u trećem na 4,2% u četvrtom tromjesečju 2006. Ubrzani rast realnih bruto plaća u industriji ipak

nije doveo do jačanja inflatornih pritisaka koji dolaze s tržišta rada.

Na izrazito usporavanje inflacije potrošačkih cijena u drugoj polovini 2006. godine uvelike je utjecalo smanjenje domaćih cijena naftnih derivata i smanjenje cijena poljoprivrednih proizvoda. Na razini cijele godine zabilježeno je blago usporavanje prosječne inflacije potrošačkih cijena s 3,3% u 2005. na 3,2% u 2006. godini. Međutim, godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena smanjila se s 3,6% u prosincu 2005. godine na 2,0% u prosincu 2006.

U 2006. godini znatno se usporio rast administrativno reguliranih cijena, a njihova godišnja stopa promjene smanjila se sa 6,1% u prosincu 2005. na 2,0% u prosincu 2006. godine, ponajprije zbog smanjenja godišnje stope promjene domaćih cijena naftnih derivata. Došlo je i do zamjetnog pada godišnje stope promjene cijena električne energije, medicinskih usluga i najamnina s obzirom na to da njihov snažan mjesečni rast zabilježen u drugoj polovini 2005. godine više nema učinka na godišnje stope rasta u 2006. godini.

Usporavanje je zabilježeno i u kretanju temeljne inflacije, čija se godišnja stopa promjene smanjila s 3,0% u prosincu 2005. na 2,3% u prosincu 2006. godine. Glavni čimbenik koji je utjecao na usporavanje temeljne inflacije tijekom 2006. jest smanjenje godišnje stope promjene cijena mesa sa 6,1% u prosincu 2005. na -0,5% u prosincu 2006. godine. S druge strane, godišnja stopa promjene cijena automobila porasla je sa -7,9% u prosincu 2005. na 3,2% u prosincu 2006. godine. Usporavanju ukupne inflacije potrošačkih cijena u 2006. godini pridonijelo je i smanjenje cijena poljoprivrednih proizvoda čija se godišnja stopa promjene smanjila s 1,2% u prosincu 2005. na -1,3% u prosincu 2006. godine.

Uvozni inflatorni pritisci znatno su se smanjili u drugoj polovini 2006. godine. Iako je godišnja stopa rasta prosječne cijene barela sirove nafte na svjetskom tržištu u prosincu 2006. godine iznosila 8,1%, zbog aprecijacije tečaja kune prema američkom dolaru zabilježen je pad godišnje stope promjene kunskih cijena sirove nafte od 3,5%. Godišnja stopa promjene cijena naftnih derivata na domaćem tržištu bilježi negativan predznak od rujna 2006. godine, a u prosincu je ona iznosila -1,9%. Cijene drugih sirovina na svjetskom tržištu nastavile su rasti i tijekom 2006. godine. Mjerene HWWI indeksom (bez energije, izračunato iz dolarskih vrijednosti), cijene sirovina na svjetskom tržištu porasle su tijekom 2006. godine za ukupno 30,6%. Posebno je bio izražen rast cijena obojenih metala (za 52,5%), potaknut snažnom potražnjom iz Kine.

U skladu s politikom HNB-a o održavanju stabilnosti nominalnog tečaja, u 2006. godini zabilježena je nominalna aprecijacija prosječnoga dnevnog tečaja kune prema euru od 1,0% što je pridonijelo ostvarivanju niske i stabilne inflacije. Aprecijacijske pritiske prisutne u većem dijelu 2006. godine prouzročio je nastavak financiranja domaće kreditne aktivnosti banaka sredstvima pribavljenim u inozemstvu, zatim priljev deviza od inozemnog zaduživanja poduzeća te povećana potražnja za kunama povezana s nastavkom zaduživanja države na domaćem tržištu. Osim toga, aprecijacijski pritisci na tečaj kune prema euru u drugoj polovini godine bili su potaknuti i priljevom deviza namijenjenih ulaganju u kupnju dionica Plive d.d. kao i odlukama pojedinih

banaka o dokapitalizaciji.

Središnja je banka tijekom godine aprecijacijske pritiske ublažavala otkupom deviza od poslovnih banaka. Putem deviznih aukcija u 2006. godini HNB je od poslovnih banaka ukupno neto otkupio 995,0 mil. EUR. Ako se tome pridoda iznos od 208,9 mil. EUR što ga je HNB u bilateralnoj transakciji, povezanoj s kupnjom Plive d.d., otkupio od Zagrebačke banke d.d., tada je u 2006. godini središnja banka ukupno neto emitirala 8,8 mlrd. kuna. Tako kreirana likvidnost bila je znatno viša nego u 2004. i 2005. godini kad je kroz transakcije s poslovnim bankama na deviznom tržištu središnja banka neto emitirala 3,8 odnosno 5,0 mlrd. kuna likvidnih sredstava. Visok pozitivan neto monetarni učinak deviznih transakcija središnje banke s poslovnim bankama djelomično je ublažen transakcijom putem koje je središnja banka Ministarstvu financija neto prodala devize u ukupnoj neto vrijednosti od 438,3 mil. EUR, čime je iz monetarnog sustava povučeno ukupno 3,2 mlrd. kuna likvidnih sredstava.

U četvrtom tromjesečju 2006. tečaj kune prema euru ukupno je nominalno aprecirao za 0,5% sa 7,38 kuna zabilježenih 30. rujna na 7,35 kuna 31. prosinca 2006. Tijekom spomenutog razdoblja središnja je banka na deviznom tržištu intervenirala pet puta otkupivši od poslovnih banaka 746,7 mil. EUR. Od toga iznosa 537,8 mil. EUR središnja je banka otkupila od poslovnih banaka na deviznim aukcijama. Osim toga, središnja je banka u listopadu 2006. imala i jednu bilateralnu kupnju deviza od Zagrebačke banke d.d. u iznosu od 208,9 mil. EUR kako bi se obavljanje novčanih transakcija kupoprodaje dionica vezanih uz preuzimanje Plive d.d. odvijalo neometano uz postojeću razinu likvidnosti. Intervenirajući na deviznom tržištu, u što je uključena i spomenuta bilateralna devizna transakcija sa Zagrebačkom bankom, tijekom četvrtog tromjesečja 2006. godine središnja je banka emitirala ukupno 5,5 mlrd. kuna. HNB je tijekom istog razdoblja neto prodao Ministarstvu financija deviza u ukupnoj vrijednosti od 417,1 mil. EUR. Spomenute transakcije i pritisci na tržište u posljednjem tromjesečju 2006. godine doveli su do blagog povećanja varijabilnosti tečaja kune prema euru u odnosu na prethodno tromjesečje.

Kretanje nominalnog tečaja kune tijekom prva dva mjeseca 2007. godine bilo je relativno stabilno. Na kraju veljače ostvaren je tečaj od 7,35 HRK/EUR, koliko je iznosio i krajem prosinca 2006. godine. HNB je 25. siječnja prodao Ministarstvu financija devize u ukupnoj vrijednosti od 57,0 mil. EUR, koje su bile potrebne za otplatu duga Londonskom i Pariškom klubu.

Tečaj kune prema američkom dolaru u 2006. godini ojačao je ukupno za 10,5% što je uglavnom rezultat slabljenja tečaja američkog dolara prema euru na svjetskim deviznim tržištima. Tijekom prva dva mjeseca 2007. tečaj kune prema američkom dolaru ojačao je za 0,3%, a u istom je razdoblju nominalni efektivni tečaj kune aprecirao za 0,1%.

Nominalni efektivni tečaj kune aprecirao je tijekom 2006. godine za 3,4%, u najvećoj mjeri kao rezultat snažne nominalne aprecijacije tečaja kune prema američkom dolaru. Kuna je u 2006. godini aprecirala i u realnom izrazu. Iako je rast proizvođačkih cijena u eurozoni bio snažniji nego u Hrvatskoj, indeks realnoga efektivnog tečaja kune deflaciran proizvođačkim cijenama aprecirao je tijekom 2006. go-

dine za 2,0%. Indeks realnoga efektivnog tečaja kune deflaciran potrošačkim cijenama apprecirao je tijekom 2006. godine za 3,3%.

Iako se u posljednjem tromjesečju 2006. godine inflacija smanjila, središnja se banka nastavila suočavati sa snažnim aprecijacijskim pritiscima, pojačanom kreditnom aktivnošću poslovnih banaka i porastom inozemnog duga. Na pojačanu potražnju za kunama i s njom povezane aprecijacijske pritiske središnja banka odgovarala je otkupom deviza od poslovnih banaka, a to je dovelo do snažnog rasta primarnog novca u 2006. godini. U takvim uvjetima ubrzao se rast plasmana poslovnih banaka, koji dodatno potiče agregatnu potražnju i uvoz. Povećana potražnja financirala se i nadalje inozemnim zaduživanjem poslovnih banaka te izravnim zaduživanjem poduzeća u inozemstvu.

Iako je središnja banka još u prosincu 2005. godine povećala stopu granične obvezne pričuve na 55%, to nije u potpunosti spriječilo nastavak inozemnog zaduživanja banaka, koje je bilo osobito izraženo u prosincu 2006. godine. Tako se osnovica za obračun granične obvezne pričuve u siječnju 2007. godine povećala za 6,8 mlrd. kuna. Zbog nastavka inozemnog zaduživanja poslovnih banaka i u 2007. godini, izdvojena granična obvezna pričuva tijekom prva dva mjeseca 2007. godine povećala se za čak 4,3 mlrd. kuna što je više od cjelokupnog povećanja u 2006. godini, koje je iznosilo 3,5 mlrd. kuna.

U prosincu 2006. godine Hrvatska narodna banka donijela je Odluku o upisu obveznih blagajničkih zapisa, kojom se "dopušteni" rast plasmana banaka u 2007. godini ograničava na 12%. Izmjenom te odluke u veljači 2007. bankama je omogućena veća fleksibilnost u području planiranja dinamike kreditnog rasta unutar godine. Osnovica za izračun upisa obveznih blagajničkih zapisa čini prirast plasmana iznad razine od 12%, a stopa upisa iznosi 50% toga prirasta.

U rujnu 2006. godine izmijenjena je i Odluka o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima, kojom su se u ukupne devizne obveze banaka uključile i kunske obveze s valutnom klauzulom. Za prilagodbu banaka predviđeno je razdoblje do ožujka 2007. godine, u kojem se stopa pokrivenosti deviznih obveza deviznim potraživanjima mora povećavati za minimalno 2 postotna boda mjesečno, sve do dostizanja pokrivenosti od 32%. Na kraju siječnja 2007. godine stopa pokrivenosti deviznih obveza deviznim potraživanjima na razini cijeloga bankarskog sustava dosegla je 32,5%, a samo je šest banaka još imalo pokrivenost manju od 32%.

U 2006. godini zabilježen je snažan rast svih monetarnih agregata. Na godišnjoj razini primarni novac (M0) porastao je za 14,7%. Od komponenata M0 snažan rast zabilježili su i depoziti banaka kod središnje banke, i gotov novac izvan banaka. Unatoč uobičajenom sezonskom smanjenju na početku godine (ukupno za 2,0 mlrd. kuna tijekom siječnja i veljače), na kraju veljače 2007. godine primarni novac bio je za 21,4% veći nego na kraju istog mjeseca prethodne godine.

Novčana masa (M1) povećala se u 2006. godini za 25,0% što je više nego dvostruko brži rast u odnosu na 2005. godinu. Na kraju siječnja 2007. godine M1 iznosio je gotovo 46,0 mlrd. kuna, a njegova godišnja stopa rasta zadržala se na visokoj razini i iznosila je 23,5%. U strukturi M1, u četvrtom tromjesečju zabilježen je osobito snažan rast depozitnog

novca. Na kraju siječnja 2007. godine ukupno stanje na tekućim i žiroračunima iznosilo je 32,1 mlrd. kuna, a godišnja stopa rasta depozitnog novca 25,7%.

Monetarna kretanja u 2006. godini obilježio je izrazito snažan rast kunskih nemonetarnih depozita (godišnja stopa rasta 60,2%). Tome je najviše pridonio rast kunskih depozita s valutnom klauzulom u prvih devet mjeseci 2006. U četvrtom tromjesečju, nakon izmjene Odluke o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima, indeksirani kunski depoziti smanjili su se za 6,7 mlrd. kuna.

Unatoč tome, kunski nemonetarni depoziti stanovništva u 2006. godini zabilježili su godišnju stopu rasta od 50,5%. S druge strane, i rast kunskih depozita poduzeća bio je snažan (81,4%), a odnosio se u potpunosti na "čiste" kunske depozite. Što se tiče deviznih depozita, nakon stagnacije u prvih devet mjeseci 2006. godine, u četvrtom tromjesečju zabilježen je njihov oporavak, koji se nastavio i na početku 2007. Godišnja stopa rasta deviznih depozita na kraju siječnja 2007. godine iznosila je 5,1%. Kretanja kunskih i deviznih depozita u 2006. godini rezultirala su promjenom valutne strukture ukupnih nemonetarnih depozita. Kad se deviznim depozitima pridodaju kunski depoziti s valutnom klauzulom, vidi se da se njihov udio u ukupnim nemonetarnim depozitima smanjio s 85,5% na kraju 2005. na 78,5% na kraju 2006. godine.

Zahvaljujući snažnom rastu obje komponente M4, i novčane mase, i kvazinovca, ukupna likvidna sredstva (M4) povećala su se u 2006. godini za čak 27,8 mlrd. kuna ili za 18,0%, što je gotovo dvostruko više od povećanja ostvarenog u 2005. godini (za 14,7 mlrd. kuna ili 10,5%). Rast M4 dodatno se ubrzao na početku 2007. godine dosegnuvši na kraju siječnja godišnju stopu rasta od 20,4%.

U takvim uvjetima tijekom cijele 2006. godine nastavio se snažan rast plasmana banaka. Ukupni plasmani banaka nebankarskom sektoru povećali su se, ako se isključi utjecaj tečaja, za 24,7% na godišnjoj razini. Plasmani sektoru poduzeća porasli su tijekom 2006. godine za 24,4% što je za 10,1 postotni bod više nego u 2005. godini. Tako su u 2006. godini plasmani poduzećima prvi put od 1995. ostvarili brži godišnji rast od plasmana stanovništvu.

Unatoč tome, krediti odobreni sektoru stanovništvo nisu znatno zaostajali za kreditima sektoru poduzeća, ostvarivši godišnju stopu rasta od 21,8%. Tome je najviše pridonio rast stambenih kredita, čija se godišnja stopa rasta tijekom cijele godine nije spuštala ispod 30%. Na kraju siječnja 2007. godine ukupni krediti odobreni stanovništvu dosegli su 97,0 mlrd. kuna, a njihova godišnja stopa rasta iznosila je 22,3%.

Prema preliminarnim podacima manjak na tekućem računu platne bilance u posljednjem je tromjesečju 2006. godine iznosio 1,4 mlrd. EUR što je 5,6% manje nego u istom razdoblju prethodne godine, čime je ocijenjeni manjak na tekućem računu za cijelu godinu dosegnuo 7,7% ocijenjenog BDP-a za 2006. U četvrtom tromjesečju ukupni robni izvoz rastao je po stopi od 19,7%, i to uglavnom zahvaljujući dobrim rezultatima u izvozu brodova, dok se istodobno godišnji rast robnog uvoza usporio. Poticaj smanjenju manjka na tekućem računu u posljednjem tromjesečju 2006. dao je i pad neto uvoza ostalih usluga (-32,3%), kao i rast neto prihoda od turizma (13,5%). Nadalje, u posljednjem je tro-

mjesečju 2006., za razliku od istog razdoblja prethodne godine, zabilježen pozitivan saldo na računu faktorskih dohoda. Pritom su znatno porasli prihodi od naknada zaposlenicima, ali i prihodi koje središnja banka ostvaruje ulaganjem međunarodnih pričuva te zarade rezidenata od ulaganja u inozemstvu.

Relativno povoljna kretanja u vanjskotrgovinskoj razmjeni u posljednjem tromjesečju 2006. djelomično su ublažila prilično pogoršanje iz prethodnog dijela godine. Tako se, prema podacima DZS-a, na razini cijele 2006. manjak u robnoj razmjeni s inozemstvom povećao za 13,9%, izražen prema stalnome tečaju, dok se u 2005. povećao za 15,7%.

Godišnji rast robnoga izvoza ubrzao se s 9,6% u 2005. na 17,3% u 2006. godini. Najznačajniji doprinos tom ubrzanju dali su brodovi, s godišnjim rastom izvoza od 30,2% (usporedbe radi, u prethodnoj je godini zabilježen pad od 15,9%), zemni i industrijski plin te nafta i naftni derivati. Isključujući brodove te naftu i naftne derivate, rast robnoga izvoza tek se blago ubrzao (s 13,2% u 2005. na 15,0% u 2006. godini). Među odsjecima kod kojih je zabilježen manji izvoz nego u 2005. mogu se istaknuti cestovna vozila (dijelovi i dodaci), odjeća te duhan i proizvodi od duhana.

Rast ukupnoga robnog uvoza također se ubrzao u 2006. u odnosu na prethodnu godinu (s 12,7% na 15,5%, izraženo prema stalnome tečaju). Tome je najveći doprinos dao povećan uvoz nafte i naftnih derivata, iako se njegov godišnji rast prepolovio u odnosu na 2005. godinu (21,0% u 2006.; 41,3% u 2005.). Isključimo li naftu te naftne derivate, rast uvoza ostalih odsjeka promatranih zajedno povećao se s 9,3% u 2005. na 14,1% u 2006. godini. Pritom se uvoz cestovnih vozila povećao za 16,6%. Zabilježenom znatnom rastu vrijednosti uvoza željeza i čelika, ostalih proizvoda od metala te obojenih metala pridonijelo je i poskupljenje metala na svjetskom tržištu. Osim toga, ubrzao se i rast uvoza kapitalnih dobara (strojevi i transportni uređaji, isključujući ostalu transportnu opremu i cestovna vozila) s 9,0% u 2005. godini na 11,3% u 2006.

Na kapitalnom i financijskom računu, u posljednjem tromjesečju 2006. zabilježen je snažan priljev s osnove inozemnih izravnih ulaganja (1 mlrd. EUR), od čega se najveći dio odnosi na kupnju Plive d.d. (oko 750 mil. EUR). Ostatak izravnih vlasničkih ulaganja velikim se dijelom odnosi na dokapitalizaciju pojedinih banaka u stranom vlasništvu (Privredna banka Zagreb d.d. s 245 mil. EUR te Societe Generale – Splitska banka d.d. s 50 mil. EUR) te dokapitalizaciju pojedinih poduzeća iz trgovačke djelatnosti.

S osnove portfeljnih ulaganja u posljednjem je tromjesečju 2006. godine ostvaren neto odljev u iznosu od 161 mil. EUR, što je ponajviše odraz ulaganja domaćih sektora, poglavito banaka, u obveznice na inozemnom tržištu. Na strani obveza može se istaknuti novo izdanje obveznice Agrokora d.d. u vrijednosti od 150 mil. EUR. Kada je riječ o kretanjima na računu ostalih ulaganja, zabilježen je neto priljev financijskih sredstava u iznosu od 0,9 mlrd. EUR, pri čemu su se obveze domaćih sektora povećale za 1,7 mlrd. EUR, a njihova inozemna imovina za 0,8 mlrd. EUR. Najveći dio porasta obveza može se pripisati bankama. Prema platnobilančnim podacima, koji ne uključuju međuvalutne promjene, međunarodne su se pričuve u posljednjem tromjesečju 2006.

povećale za 639 mil. EUR.

Inozemni dug RH iznosio je na kraju 2006. godine 29 mlrd. EUR što je za 3,5 mlrd. EUR više nego na kraju 2005. Pritom se njegov godišnji rast blago ubrzao s 12,1% u 2005. na 13,5% u 2006. Godišnji rast inozemnog duga ostalih domaćih sektora (većinom poduzeća) iznosio je 30,7%, dok je rast duga banaka bio znatno umjereniji (13,2%). Dio snažnog rasta duga poduzeća odnosi se na društva za lizing, čiji se dug u 2006. povećao za 1,1 mlrd. EUR. Usporedbe radi, prirast njihova duga u prethodnoj godini iznosio je 0,3 mlrd. EUR.

Fiskalni podaci na razini konsolidirane središnje države dostupni su samo za prvih jedanaest mjeseci 2006. godine. Snažan gospodarski rast rezultirao je tijekom promatranog razdoblja i visokim rastom prihoda. Tako su u odnosu na isto razdoblje 2005. ukupni prihodi konsolidirane središnje države porasli za 10,5%, koliko je iznosio i godišnji rast poreznih prihoda. Pri tome su snažno rasli prihodi od PDV-a (10,1%), poreza na dohodak (11,4%) i poreza na dobit (28,6%), dok je rast socijalnih doprinosa bio nešto sporiji (8,4%).

Ukupni rashodi konsolidirane središnje države u prvih jedanaest mjeseci 2006. uvećani su na godišnjoj razini za 5,5%. Rashodi za socijalne naknade narasli su za 4,5%, pri čemu je rast socijalnih naknada iz osiguranja, koje obuhvaćaju veći dio mirovina, iznosio 3,6%. Naknade za socijalnu pomoć, uključuju invalidske mirovine, dječji doplatk, trajna prava hrvatskih branitelja i dodatak uz mirovinu, narasle su u prvih jedanaest mjeseci za 7,3% na godišnjoj razini. Rashodi za korištenje dobara i usluga također su snažno rasli (22,4%), osobito u listopadu i studenome. Rashodi za naknade zaposlenima u promatranom su razdoblju na godišnjoj razini uvećani za 5%, a rashodi za subvencije za 6,4%. Pritom su subvencije dane trgovačkim društvima izvan javnog sektora porasle 18,7%, dok su subvencije dane trgovačkim društvima unutar javnog sektora smanjene, ponajprije zbog smanjenja subvencija danih Hrvatskim željeznicama.

Neto operativni saldo u promatranom je razdoblju na razini konsolidirane središnje države iznosio 3,2 mlrd. kuna za razliku od prošlogodišnjih negativnih milijardu kuna. Međutim, budući da je nabava nefinancijske imovine, koja uključuje zgrade i građevine, opremu i zemljište, iznosila 5,4 mlrd. kuna (8,7% manje nego u istom razdoblju 2005.), država je morala osigurati dodatna financijska sredstva u iznosu od 1,9 mlrd. kuna.

Manjak konsolidirane središnje države bez kapitalnih prihoda (na gotovinskom načelu, prema metodologiji GFS 1986) iznosio je u prvih jedanaest mjeseci 2006. godine 3,3 mlrd. kuna ili 60% manje nego u istom razdoblju 2005. Najveći dio manjka (1,9 mlrd. kuna) odnosi se na izvanproračunske korisnike, ponajviše Hrvatske autoceste i Hrvatske ceste.

Dug središnje države iznosio je na kraju studenog 2006. godine 101,4 mlrd. kuna ili 1,8 mlrd. kuna više nego na kraju prethodne godine. Spori rast duga tijekom 2006. ponajviše je rezultat fiskalne konsolidacije, a manjim dijelom aprecijacije kune prema valutama u kojima je veći dio duga nominiran ili uz koje je vezan. Unutarnji dug središnje države do-

segno je na kraju studenoga 60 mlrd. kuna, 5,5 mlrd. kuna više nego na kraju 2005. godine, dok je inozemni dug iznosio 41,5 mlrd. kuna (smanjenje od 3,7 mlrd. kuna). Dug Hrvatske banke za obnovu i razvitak narastao je u razdoblju siječanj–studen 2006. za 103 mil. kuna dosegnuvši tako 7,2 mlrd. kuna. Gotovo cijeli iznos duga HBOR-a odnosi se na inozemni dug.

Na domaćem su tržištu tijekom 2006. izdane druga tranša desetogodišnje državne obveznice (prva izdana sredinom prosinca 2005.) i dvije tranše sedmogodišnje državne obveznice (2,5 mlrd. kuna u srpnju i 1,5 mlrd. kuna u studenome). Ostatak povećanja unutarnjeg duga središnje države odnosi se na porast duga po primljenim kreditima od banaka. Smanjenje inozemnog duga rezultat je otplate samurajskih obveznica, euroobveznica te redovitih otplata Londonskome klubu po obveznicama serija A i B.

Dvije državne transakcije iz 2006. također su vrijedne pažnje. Prvo, u listopadu je Vlada Umirovljeničkom fondu osnovanom radi povrata duga umirovljenicima prenijela svoj vlasnički udio u Plivi d.d. od 16,77%. Prodaja tih dionica donijela je Fondu oko 2,5 mlrd. kuna, što je iskorišteno za isplatu kredita kojim je financirano plaćanje prve rate povrata duga umirovljenicima, dok je ostatak najvećim dijelom iskorišten za isplatu druge rate u prosincu 2006. godine. Drugo, u studenome 2006. Vlada je provela inicijalnu javnu ponudu za 17% dionica Ine. Ponuda Vlade u potpunosti je realizirana, a prodajom dionica ostvaren je prihod od 2,7 mlrd. kuna, koji je iskorišten za vraćanje kratkoročnoga deviznoga kredita primljenog od domaćih banaka u ožujku iste godine.

Potražnja

Tijekom trećeg tromjesečja 2006. nastavljen je rast ukupne gospodarske aktivnosti prisutan od početka godine, pa je i njezina godišnja stopa rasta u promatranom razdoblju ubrzana. Tako su, prema procjeni tromjesečnog obračuna bruto domaćeg proizvoda (BDP) za treće tromjesečje 2006. godine¹, oporavak dinamike osobne potrošnje i snažan rast in-

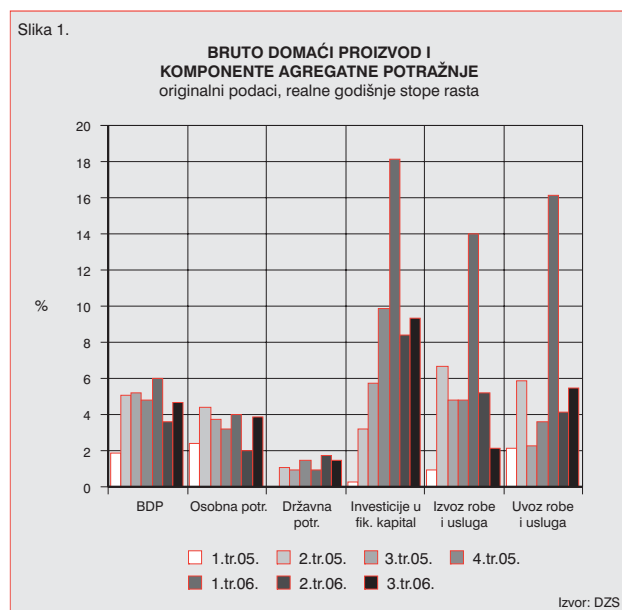
vesticija rezultirali značajnim rastom BDP-a od 4,7%. Takvo kretanje spomenutih komponenata agregatne potražnje odrazilo se i na nešto snažniju potražnju za uvoznim proizvodima, dok je kod izvoza robe i usluga rast usporen, pa je neto inozemna potražnja u tom razdoblju negativno pridonosila ukupnom realnom rastu BDP-a (-1,7 postotnih bodova). Kod državne potrošnje rast na godišnjoj razini blago je usporen, pa je doprinos ove komponente realnom rastu BDP-a i u trećem tromjesečju bio manji od 0,5 postotnih bodova.

Promatrano kumulativno u prvih devet mjeseci 2006. godine BDP u stalnim cijenama bio je za 4,7% veći u odnosu na isto razdoblje prethodne godine kad je realni rast ukupne gospodarske aktivnosti iznosio 4,1%.

Mjesečni pokazatelji gospodarske aktivnosti za četvrto tromjesečje prošle godine upućuju na nastavak jačanja domaće te oporavak inozemne potražnje. Prema dostupnim nominalnim podacima DZS-a o robnoj razmjeni, čini se da je inozemna potražnja krajem 2006. značajno poticala rast domaće proizvodnje, dok nastavak povoljnih kretanja u ugoštiteljstvu te prijevozu i vezama upućuje na pozitivne tendencije i kod izvoza usluga.

Ubrzavanje gospodarskog rasta tijekom trećeg tromjesečja 2006. u većini zemalja važnih hrvatskih vanjskotrgovinskih partnera nije se odrazilo na rast potražnje za hrvatskim proizvodima, odnosno na intenziviranje dinamike hrvatskog izvoza robe i usluga. Takva kretanja navode na zaključak da je potražnja u tim zemljama u promatranom razdoblju bila okrenuta domaćoj ponudi, no mogla bi značiti i privremeno skretanje vanjskotrgovinske razmjene u korist drugih zemalja. Prema dostupnim podacima nacionalnih statističkih ureda i Eurostata za treće tromjesečje 2006. godine primjećuje se oporavak gospodarskog rasta u eurozoni² te se procjenjuje da bi taj rast mogao iznositi 2,5%. Ubrzavanje rasta BDP-a tijekom trećeg tromjesečja 2006. zabilježeno je u najsnažnijim gospodarstvima eurozone: Italiji, Njemačkoj i Francuskoj te u većini zemalja u okružju. Značajnije ubravanje realnog rasta BDP-a zabilježeno je u Slovačkoj (9,8%), Rumunjskoj (8,2%), Poljskoj (5,8%) te u Sloveniji (5,6%). Vrlo snažan rast zabilježen je u skandinavskim zemljama, Letoniji (11,8%) i Estoniji (11,3%), te u Bugarskoj (6,7%), dok je u Litvi i Češkoj rast BDP-a usporen, iako je i nadalje riječ o realnim godišnjim stopama većim od 5,0%.

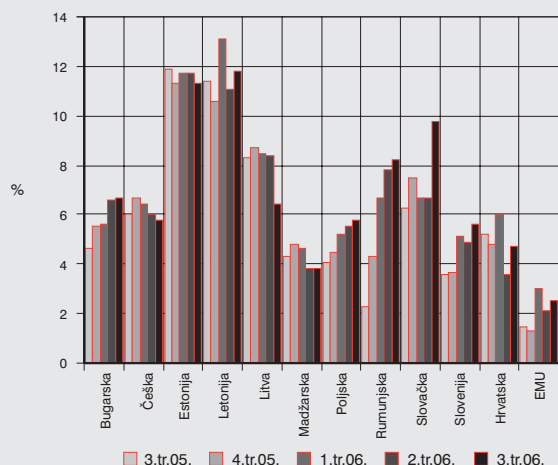
Eurostatova procjena gospodarskog rasta u eurozoni za četvrto tromjesečje 2006. godine (tzv. brza procjena) upućuje na nastavak ubravanja rasta gospodarske aktivnosti po stopi od 3,3% (u istom se izvoru procjenjuje da je u Europskoj uniji ostvaren rast sličnog intenziteta). Za 2007. godinu u Eurostatovim kratkoročnim prognozama rasta BDP-a predviđa se stabilna dinamika gospodarske aktivnosti tije-

1 Podaci Državnog zavoda za statistiku (DZS) o BDP-u za razdoblje od prvog tromjesečja 2004. do trećeg tromjesečja 2006. godine jesu preliminarni, tj. nisu usklađeni s godišnjim obračunom BDP-a te se zasnivaju na procjeni tromjesečnog BDP-a. Prema DZS-ovu kalendaru objavljivanja statističkih podataka za 2006. godinu procjena tromjesečnog obračuna BDP-a za četvrto tromjesečje bit će službeno dostupna 30. ožujka 2007.

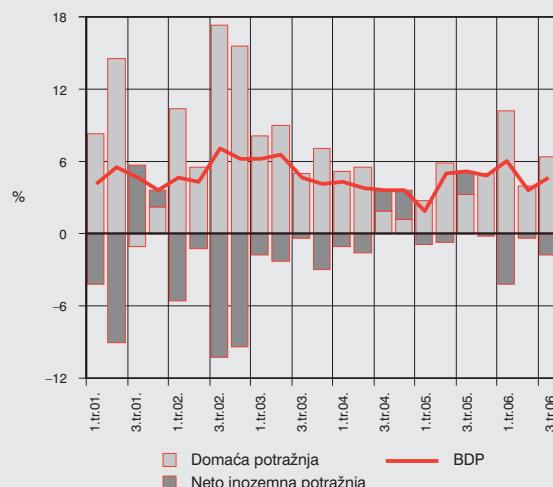
2 Podaci o gospodarskim kretanjima u inozemstvu podložni su revizijama, pa realne promjene prikazane u tromjesečnim izvješćima u Biltenu HNB-a ne odgovaraju uvijek konačnim podacima.

Slika 2.

BDP U ODABRANIM ZEMLJAMA
 originalni podaci, realne godišnje stope rasta

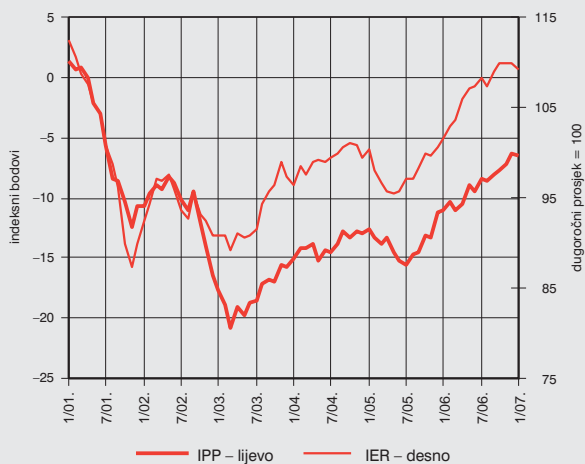
Izvori: DZS; Eurostat; nacionalni statistički uredi

Slika 4.

STOPE RASTA BDP-a (u %) I RELATIVNI DOPRINOSI
KATEGORIJA POTRAŽNJE (u postotnim bodovima)
 originalni podaci, stalne cijene

Izvor: DZS

Slika 3.

INDEKS POUZDANJA POTROŠAČA (IPP) I INDEKS
EKONOMSKOG RASPOLOŽENJA (IER) ZA EUROZONU
 desezonirano

Izvor: Europska komisija

kom prvog polugodišta u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, pri čemu su uzeti u obzir sezonski čimbenici i razlike u broju radnih dana. Također, najnoviji rezultati anketnih istraživanja pouzdanja potrošača i poduzeća u Europskoj uniji³ pokazuju stabiliziranje poslovnoga i potrošačkog optimizma krajem prošle i početkom ove godine, i to znatno iznad njihova dugoročnog prosjeka. Istodobno, moguće je uočiti malo povoljnije tendencije u očekivanjima potrošača. U skladu sa svim navedenim u Hrvatskoj se može očekivati nešto brži rast izvoza robe i usluga krajem 2006. kao i stabiliziranje njegove dinamike početkom 2007. godine.

Inozemna potražnja

U trećem tromjesečju 2006. godine rast izvoza robe i usluga na godišnjoj razini zaostajao je za rastom ostalih komponenata agregatne potražnje, isključujući rast državne po-

³ Uključene su Bugarska i Rumunjska.

trošnje te promjene zaliha, čija nepouzdanost proizlazi iz statističke diskrepancije⁴ koju ta komponenta uključuje. Godišnji realni rast ukupnog izvoza u tom razdoblju iznosio je 2,2% te je ukupnom rastu BDP-a pridonio s 1,5 postotnih bodova. Istodobno, rast ukupnog uvoza (5,5%) bio je više nego dvostruko snažniji od rasta ukupnog izvoza, što je rezultiralo negativnim doprinosom neto inozemne potražnje ukupnom BDP-u od 1,7 postotnih bodova. Negativan utjecaj neto inozemne potražnje na formiranje BDP-a primjetan je tako od kraja 2005. godine.

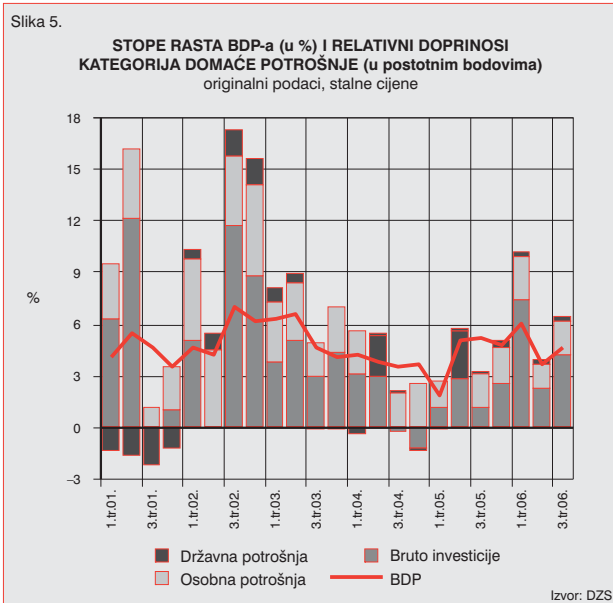
Promatrajući prvih devet mjeseci 2006. godine, realni rast izvoza robe i usluga iznosio je 5,7%, dok je realni rast uvoza robe i usluga bio snažniji, odnosno iznosio je 8,1%. Podaci o tim dvama kategorijama upućuju na intenziviranje međunarodne razmjene u tom razdoblju, posebice kod dobara namijenjenih investicijskoj potrošnji.

Prema sezonski prilagođenim nominalnim podacima DZS-a o robnoj razmjeni, u posljednjem tromjesečju 2006. godine vanjskotrgovinska se razmjena nastavila odvijati snažnom dinamikom. Oporavak inozemne potražnje utjecao je na rast robnog izvoza, koji je u tom razdoblju bio snažniji nego rast uvoza. Takva su kretanja bila potaknuta ponajviše jačanjem inozemne potražnje za kapitalnim proizvodima i netrajnim proizvodima za široku potrošnju, a slične su se tendencije mogle uočiti i kod istih industrijskih grupacija na strani uvoza. Također, fizički pokazatelji dostupni za to razdoblje upućuju na rast BDV-a djelatnosti hoteli i restorani te prijevoz, skladištenje i veze, što će najvjerojatnije pozitivno utjecati na rast izvoza usluga.

Domaća potražnja

Doprinos domaće potražnje procijenjenom rastu BDP-a od 4,7% u trećem tromjesečju 2006. godine iznosio je 6,4

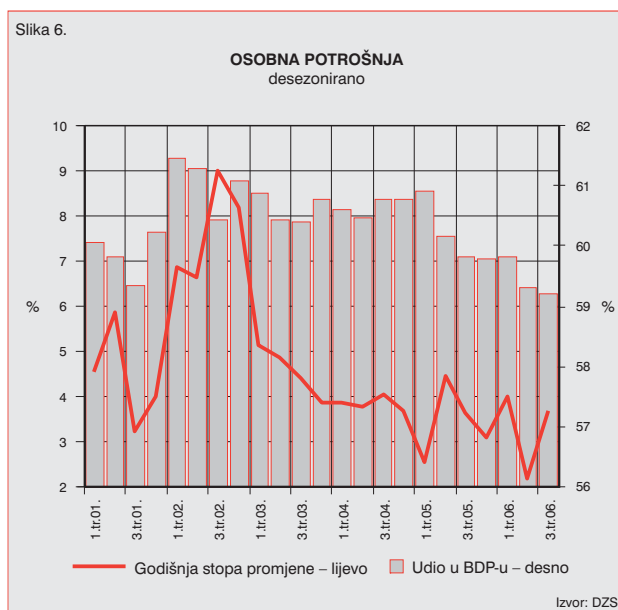
⁴ Statistička diskrepancija proizlazi iz neusklađenosti mjerenja agregatne potražnje i proizvodnje, odnosno razlike koja nastaje pri korištenju različitih metoda procjene BDP-a. Godišnji podaci o statističkoj diskrepanciji uključeni su u Eurostatove baze podataka, dok tromjesečni podaci nisu javno dostupni.

postotna boda. Kretanje domaće potražnje u tom je razdoblju bilo određeno snažnim godišnjim rastom investicija u fiksni kapital te zamjetljivim oporavkom dinamike osobne potrošnje. Kod investicija u fiksni kapital ostvaren je tijekom trećeg tromjesečja rast od čak 9,3% na godišnjoj razini, dok je njihov rast od 8,4% tijekom drugog tromjesečja skrivao kratkotrajnu kontrakciju investicijske potrošnje zbog visoke razine dosegnute u prethodnom razdoblju. Osobna potrošnja u trećem tromjesečju 2006. objašnjava gotovo polovinu dinamike ukupne gospodarske aktivnosti u tom razdoblju, no formiranju ukupnoga BDP-a na početku drugoga polugodišta 2006. znatno je pridonijela i komponenta promjena zaliha.

Osobna potrošnja

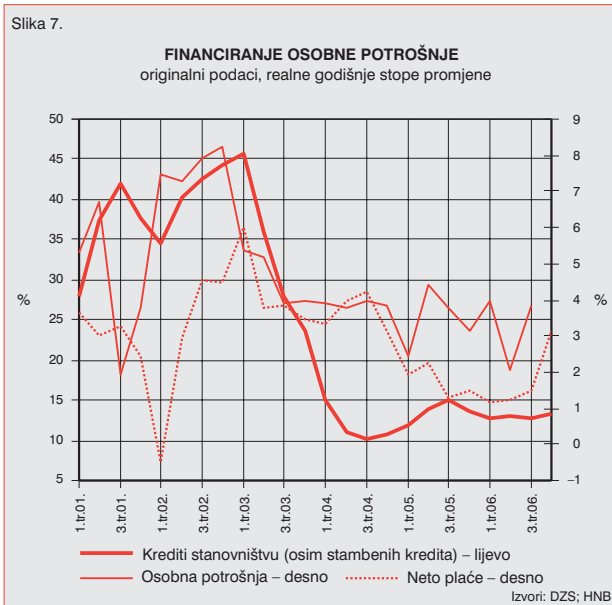
Ubrzanje rasta osobne potrošnje s 1,3% u drugom na 3,9% u trećem tromjesečju 2006. godine postavlja ovu, inače najvažniju kategoriju agregatne potražnje na drugo mjesto po dinamici i doprinosu realnom rastu BDP-a, dok prvo

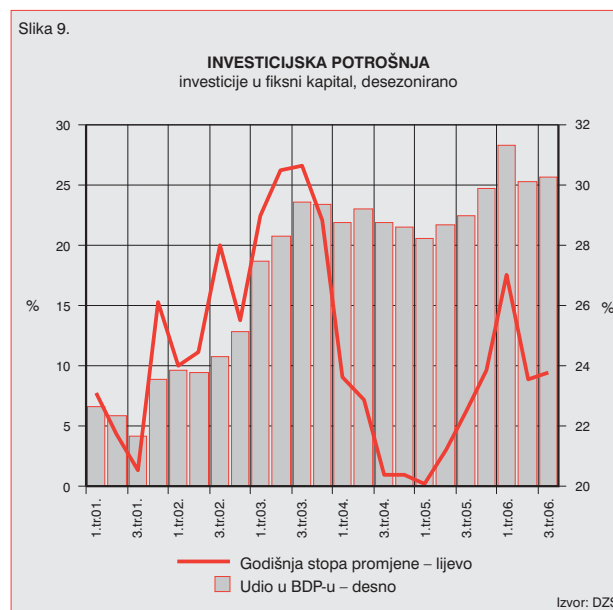
mjesto zauzima investicijska potrošnja. Promatrano kumulativno u prvih devet mjeseci 2006. osobna potrošnja bila je za 3,3% veća nego u istom razdoblju 2005. godine kad je njezin rast bio samo malo izrazitiji.

Na osnovi raspoloživih mjesečnih pokazatelja koji upućuju na kretanje osobne potrošnje može se zaključiti da se godišnji rast te komponente agregatne potražnje i u posljednjem tromjesečju 2006. nastavio ubrzavati. Rast prometa u maloprodaji u tom je razdoblju dodatno ubrzan, kao i rast proizvodnje i uvoza potrošačkih dobara, što je rezultat jačanja domaće potražnje za tim proizvodima. Očit porast prihoda od poreza na dodanu vrijednost u posljednjem tromjesečju 2006. godine također svjedoči o pozitivnim kretanjima u osobnoj potrošnji tijekom toga razdoblja.

Promjene u glavnim redovitim i neredovitim izvorima financiranja osobne potrošnje upućuju na ubrzavanje rasta te komponente agregatne potražnje u posljednjem tromjesečju 2006. godine. Bankovni plasmani stanovništvu, nakon isključivanja stambenih kredita, krajem 2006. na godišnjoj su razini realno rasli brže nego u trećem tromjesečju, i to po stopi od čak 13,2% (prema prosječnom stanju kredita u tom razdoblju). Povoljna kretanja primijećena su i na tržištu rada. Stabilan rast zaposlenosti prema administrativnim izvorima, tj. privremenim podacima DZS-a, kao i prema broju osiguranih osoba, tj. prema podacima HZMO-a (koji se smatraju pouzdanijim kratkoročnim pokazateljem dinamike zaposlenosti), bio je praćen snažnim rastom isplaćenih realnih neto plaća (3,1%). Tako je krajem 2006. godine kretanje mase plaća – potpomognuto rastom transfera države stanovništvu, uključujući i drugu tranšu povrata duga umirovljenicima u prosincu – pozitivno utjecalo na raspoloživi dohodak stanovništva. Polugodišnje usklađivanje mirovina⁵ od 3,25% realizirano u rujnu za mirovine od srpnja kao i isplata božićnica

5 Usklađivanje rasta mirovina provodi se od 2004. godine u skladu sa starijim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 30/2004.). Prema novom Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 92/2005.), koji je stupio na snagu 31. prosinca 2005., polugodišnje usklađivanje mirovina obavlja se prema prosječnoj polugodišnjoj stopi promjene indeksa potrošačkih cijena i prosječne bruto plaće.

umirovljenicima u prosincu djelovali su u istom smjeru.

Izrazit rast indeksa pouzdanja potrošača (IPP) zabilježen sredinom 2006. stabilizirao se krajem godine (istraživanje za listopad) pod utjecajem blagog smanjenja optimizma u potrošača u vezi s vlastitom financijskom situacijom te općom gospodarskom situacijom u Hrvatskoj tijekom sljedeće godine dana. Istodobno, zabilježene su pozitivne ocjene potrošača koje se odnose na razvoj opće gospodarske situacije u proteklih godinu dana, kao i njihova veća očekivanja vezana uz dinamiku zaposlenosti te vjerojatnost povećanja uštedevine tijekom sljedećih 12 mjeseci. Rezultati siječanjskog istraživanja pokazali su smanjenje potrošačkog optimizma, iako su vrijednosti indeksa ostale visokima. Takve promjene u potrošačkom optimizmu na kraju 2006. i početku 2007. godine mogu se donekle povezati s nezadovoljstvom potrošača zbog donošenja novih propisa o zdravstvenom osiguranju, prema kojima se povećava sudjelovanje pacijenata u financiranju zdravstvenih usluga njihovim doplatama za lijekove. U skladu s tim, mogu se očekivati povoljni rezultati o kretanju potrošnje kućanstava na kraju 2006., dok bi početkom ove godine ta kretanja ipak mogla biti nešto umjerenija.

Investicijska potrošnja

Investicije u fiksni kapital, koje čine glavninu bruto investicija, tijekom trećeg tromjesečja 2006. ubrzano su rasle na godišnjoj razini i pritom ostvarile među komponentama agregatne potražnje najveći doprinos realnom rastu BDP-a od 2,6 postotnih bodova. Usprkos usporevanju njihova rasta u drugom tromjesečju, u prvih devet mjeseci 2006. godine ova je komponenta agregatne potražnje rasla po iznimno visokoj stopi od 11,4%, potvrđujući se kao glavni generator gospodarskog rasta u tom razdoblju. Takvo je kretanje uglavnom rezultat intenziviranja realne investicijske aktivnosti privatnog sektora, koja je u potpunosti nadoknadila realno smanjenje državnih kapitalnih investicija u tom razdoblju.

Proizvodnja i uvoz investicijskih dobara u posljednjem tromjesečju 2006. upućuju na nastavak rasta investicijske aktivnosti u tom razdoblju. Tijekom listopada i studenoga

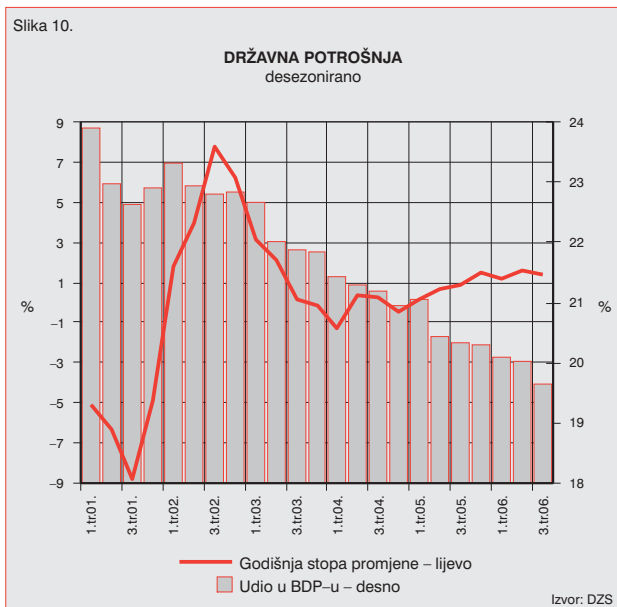
2006. godine zabilježena su pozitivna kretanja i u djelatnosti građevinarstvo, posebice kod radova na zgradama, što je u skladu s potražnjom za stambenim kreditima u posljednjem tromjesečju 2006. Znatno viša razina planiranih investicija u nekretnine kod stanovništva tijekom druge polovine 2006. u odnosu na početak godine (prema anketi pouzdanja potrošača) dodatno upućuje na pozitivne trendove i porast privatnih investicija u stanogradnji. Rast ukupnih privatnih ulaganja krajem godine može se očekivati i zbog snažnoga kreditiranja poduzeća u tom razdoblju, no treba spomenuti da se poduzeća intenzivno koriste i drugim izvorima financiranja.

Blagi porast državnih kapitalnih ulaganja tijekom listopada i studenoga 2006. po stopi od 4,1%, prema dostupnim proračunskim podacima, upućuje na oživljavanje dinamike javnih ulaganja krajem godine, iako ono vjerojatno neće biti dovoljno da kompenzira negativne trendove na razini cijele 2006. godine.

Državna potrošnja

Nakon fiskalne konsolidacije tijekom 2004. godine državna je potrošnja tijekom 2005. i u prvih devet mjeseci 2006. godine uglavnom umjerenom rasla. Prema procjeni tromjesečnog obračuna BDP-a u trećem tromjesečju prošle godine državna je potrošnja bila za 1,5% veća nego u istom razdoblju godinu prije, što približno odgovara njezinoj godišnjoj dinamici u prvih devet mjeseci 2006. U tom je razdoblju državna potrošnja pridonosila formiranju BDP-a više nego u 2005. godini, ali još uvijek manje nego ostale komponente agregatne potražnje (manje od 0,5 postotnih bodova).

Prema nominalnim podacima Ministarstva financija o prihodima i rashodima konsolidirane središnje države iskazanim na gotovinskom načelu, dostupnima za listopad i studeni, rast naknada za zaposlene u javnoj upravi, uključujući isplaćene otpremnine, na godišnjoj je razini usporen. Nasuprot tome, snažno ubrzavanje rasta izdataka za korištenje dobara i usluga (povezanih s korištenjem sredstava pretpripravnih fondova) rezultira znatnim ubrzavanjem rasta ukupne državne potrošnje. Usporavanje inflacije u tom

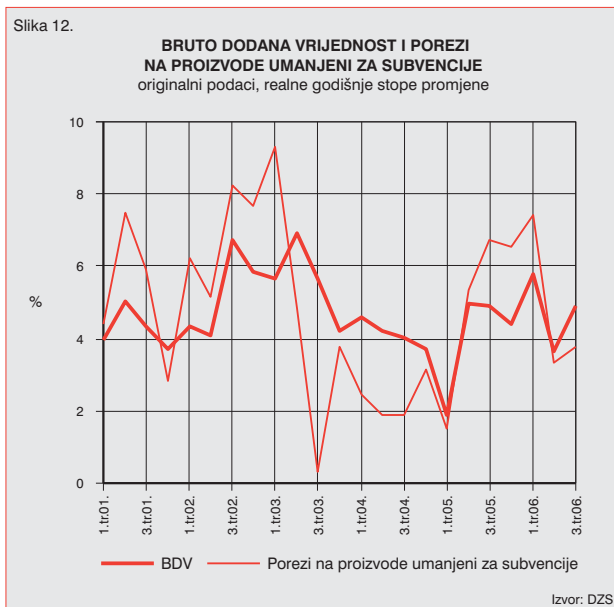
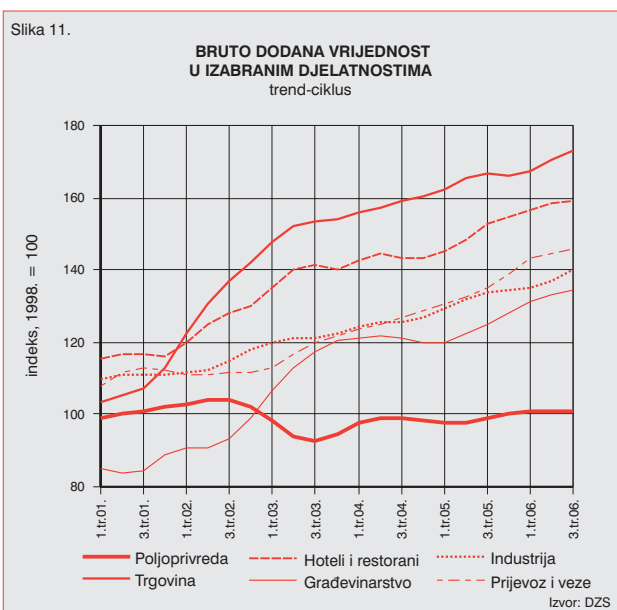

razdoblju također upućuje na snažan realni rast državne potrošnje kao kategorije agregatne potražnje, dok će u suprotnom smjeru djelovati stabilan i vrlo umjeren rast zaposlenosti u javnoj upravi.

Proizvodnja

Prema procjeni tromjesečnog obračuna BDP-a, zasnovanoj na proizvodnoj metodi, u prvih devet mjeseci 2006. godine ostvaren je godišnji rast bruto dodane vrijednosti (BDV) svih gospodarskih djelatnosti od 4,8%, što je njezina naj-snažnija dinamika od 2004. kad je, prema još uvijek privremenim podacima, došlo do usporavanja gospodarskog rasta. Ostvarenom rastu u 2006. godini najveći doprinos dale su uslužne (2,7%) te proizvodne djelatnosti (2,1%), pri čemu su se pojedinačno istaknuli doprinosi industrije, financijskog posredovanja, prijevoza i veza te građevinarstva.

Tijekom trećeg tromjesečja 2006. godine ostvaren je za-

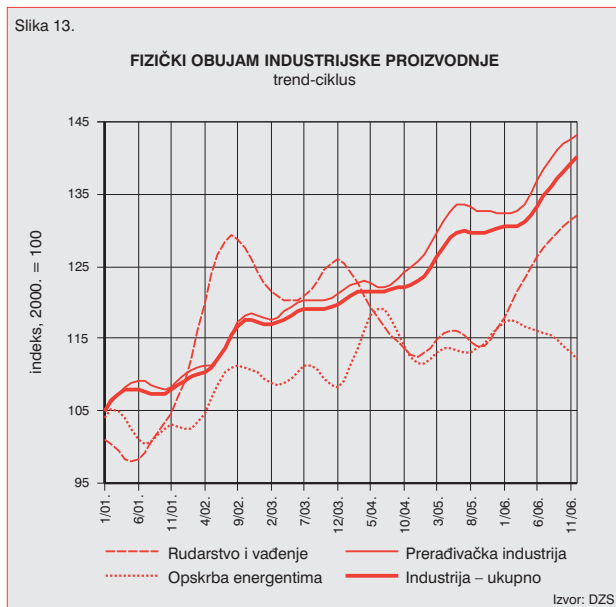
mjetljiv oporavak dinamike BDV-a djelatnosti industrija i trgovina, kao i visok rast BDV-a djelatnosti financijsko posredovanje te prijevoz, skladištenje i veze, što je utjecalo na snažno ubrzanje rasta ukupnog BDV-a s 3,7% u drugom na 4,9% u trećem tromjesečju.

Nastavak tih povoljnih trendova može se očekivati i u posljednjem tromjesečju 2006. godine, na što upućuju ubrzavanje realnog rasta prometa u trgovini na malo, fizičkog obujma industrijske proizvodnje te građevinske aktivnosti kao i porast broja dolazaka i noćenja turista te povećanjem robnog i putničkog prijevoza. Takva su kretanja u skladu s rastom poslovnog optimizma koji je obilježio kraj prošle godine.

Neto indirektni porezi su sredinom 2006. godine, prema nacionalnim računima, rasli nešto sporije nego tijekom prethodnoga jednogodišnjeg razdoblja, prateći realnu godišnju dinamiku BDV-a, ali na nižim razinama. Tako je u drugom i trećem tromjesečju zabilježen snažniji rast BDV-a u odnosu na rast BDP-a. U posljednjem tromjesečju 2006. godine moglo bi doći do preokreta u tom odnosu pod utjecajem izrazito snažnog rasta indirektnih poreza umanjениh za subvencije, čemu u prilog idu najnoviji podaci Ministarstva financija o prihodima i rashodima konsolidirane opće države (prema metodologiji GFS 2001, na gotovinskom načelu). Takva fiskalna kretanja krajem godine mogu se objasniti očekivanim djelovanjem poreznog mehanizma u razdoblju ubrzane gospodarske aktivnosti, a dodatno su potaknuta smanjenjem subvencija javnim poduzećima.

Industrija

Najsnažnije ubrzanje rasta BDV-a u trećem tromjesečju 2006. zabilježeno kod industrije (5,3 postotna boda), čiji je BDV bio za 6,2% veći nego u istom razdoblju prethodne godine. To je ujedno i najsnažniji godišnji rast BDV-a te djelatnosti od drugog tromjesečja 2005. godine. Doprinos industrije realnom rastu ukupnoga BDV-a iznosio je tako 1,7 postotnih bodova, jednako koliko i na početku 2006. godine.

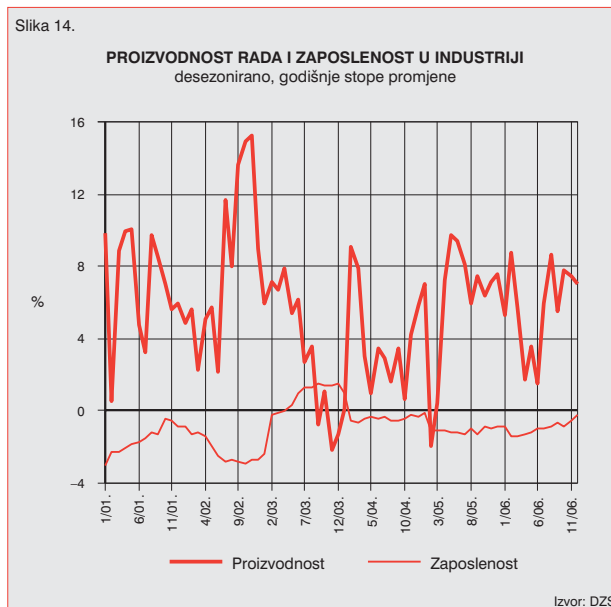

Fizički obujam industrijske proizvodnje u posljednjem je tromjesečju 2006. rastao po visokoj stopi od 6,8%, odnosno za 0,1 postotni bod više nego u trećem tromjesečju. Ti su postoci dobiveni nakon isključivanja sezonskih čimbenika i utjecaja razlike u broju radnih dana (u četvrtom tromjesečju 2006. bio je jedan radni dan manje u odnosu na isto razdoblje 2005.). Čini se da je taj rast bio potaknut jačanjem potražnje za investicijskim i potrošačkim dobrima. Navedena kretanja ipak nisu bila dovoljna da zaustave tendenciju blagog porasta zaliha gotovih proizvoda u industriji krajem godine, čemu je ponajviše pridonijela nešto slabija inozemna potražnja za intermedijarnim proizvodima.

Promatrano prema djelatnostima NKD-a pozitivne tendencije krajem 2006. godine primijećene su u prerađivačkoj industriji, gdje je ostvaren rast od 7,5% na godišnjoj razini, te u rudarstvu i vađenju, gdje je proizvodnja u tom razdoblju dosegla godišnji rast od 15,2%, naj snažniji od kraja 2002. godine. Jedino je u opskrbi energentima (električna energija, plin i voda) zabilježen nastavak negativnih kretanja prisutnih od početka 2006., što se tako krajem godine negativno odrazilo i na njezinu godišnju dinamiku. Navedena su kretanja djelomično posljedica neočekivano blage zime.

Na razini cijele 2006. godine industrijska je proizvodnja bila za 4,7% veća nego 2005. godine. Ta su kretanja ponajprije bila određena snažnim rastom proizvodnje u prerađivačkoj industriji koja čini glavninu industrijske proizvodnje. U toj godini posebno su se istaknuli doprinosi drvne, tiskarske i metalne industrije. Nasuprot tome, negativan doprinos rastu industrijske proizvodnje u 2006. godini zabilježen je u kemijskoj industriji, dok je doprinos tekstilne industrije bio neutralan. Proizvodnja naftnih derivata u navedenom je razdoblju znatno smanjena. Rast proizvodnje u području vađenja sirove nafte i plina te smanjenje zaliha naftnih derivata tijekom 2006. godine ne upućuju, međutim, na slablje potražnje za proizvodima naftne industrije.

Tijekom 2006. godine zabilježen je kontinuirani rast proizvodnosti rada u industriji, čije su kratkoročne oscilacije bile primarno generirane dinamikom industrijske proizvodnje. Na razini cijele 2006. godine ostvaren je rast proizvodnosti

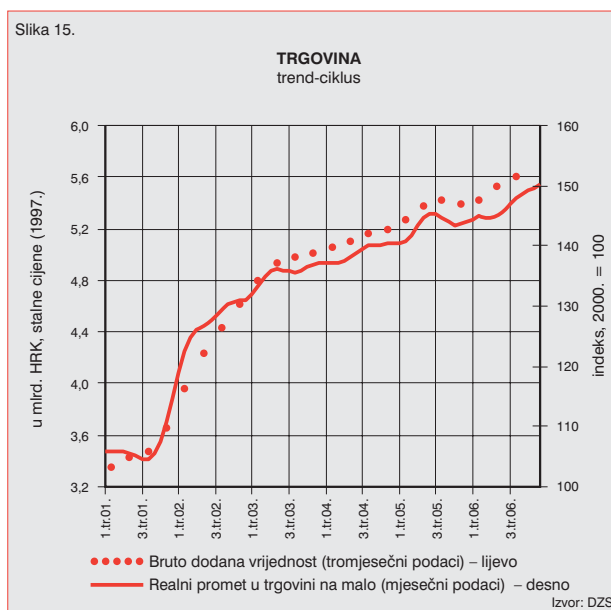

rada u industriji veći od 5,0%. Istodobno, broj zaposlenih u industriji već treću godinu zaredom smanjuje se na godišnjoj razini, no u 2006. ta su negativna kretanja ipak znatno ublažena. S obzirom na prirodu privremenih podataka DZS-a o zaposlenima, njihova revizija, koja se očekuje u travnju 2007. godine, vjerojatno će utjecati na korekciju godišnje stope rasta proizvodnosti rada naniže.

Trgovina

Oprava dinamike osobne potrošnje u trećem tromjesečju 2006. godine odrazio se i na rast BDV-a djelatnosti trgovina. Godišnjim rastom od 3,4% u trećem tromjesečju BDV trgovine u tom je razdoblju pridonio realnom rastu ukupnog BDV-a s 0,6 postotnih bodova. Nominalni podaci DZS-a o distributivnoj trgovini daju naznaku da je taj rast bio podjednako potaknut povoljnim kretanjima u veleprodaji i maloprodaji.

Prema dostupnim mjesečnim pokazateljima pozitivna su

kretanja u trgovini nastavljena i tijekom posljednjeg tromjesečja 2006. godine, što se može povezati i s porastom poslovnog optimizma u trgovini zabilježenog krajem godine konjunkturalnim istraživanjem *Privrednog vjesnika*. Tako se realni godišnji rast prometa u trgovini na malo, nakon usporavanja u drugom tromjesečju, prema sezonski prilagođenim podacima, ubrzao na 2,3% u trećem i 4,5% u četvrtom tromjesečju.

Isključujući li se odjeljak trgovine motornim vozilima, motornim gorivima i mazivima⁶, kod trgovine na malo ostvaren je krajem prošle godine nešto brži godišnji rast. Realna prodaja motornih goriva i maziva snažno je rasla, dok je blago usporavanje prodaje zabilježeno samo kod prodaje motornih vozila. Pri procjeni prodaje osobnih automobila ipak treba biti oprezan. Porast broja novoregistriranih osobnih vozila fizičkih osoba ne upućuje na slabljenje ovoga segmenta potrošnje kućanstava, što je u skladu i s primjetno ubrzanom rastom uvoza cestovnih vozila (po stalnom tečaju) krajem 2006. godine. To donekle potvrđuje i relativno stabilan nominalni rast kredita za kupnju automobila (uključujući lizing).

Promatrajući cijelu 2006. godinu, promet u trgovini na malo bio je realno za 2,5% veći nego u 2005. godini. Više od dvije trećine ostvarenoga nominalnog rasta maloprodaje u prošloj godini može se objasniti prodajom prehrambenih proizvoda i odjevnih predmeta.

Građevinarstvo

Tijekom prošle godine prekinuta je tendencija usporavanja rasta BDV-a djelatnosti građevinarstvo koja je izazvana smanjenjem obujma radova u cestogradnji tijekom 2004. i 2005. godine zbog smanjenja (državnih) ulaganja u prometnu infrastrukturu. U prvih devet mjeseci 2006. godine ostvareni rast BDV-a ove djelatnosti bio je visok te je iznosio 8,9%, što znači da je građevinarstvo znatno pridonijelo realnom rastu gospodarske aktivnosti u tom razdoblju.

Oporavak razine građevinskih radova, mjerenih odrađenim satima radnika na gradilištima, bio je očit još u drugoj polovini 2005., dok je na početku 2006. godine došlo do kratkotrajnoga slabljenja.

Posljednji dostupni pokazatelji građevinske aktivnosti upućuju na daljnji rast BDV-a građevinarstva u posljednjem tromjesečju 2006. godine. Fizički obujam građevinskih radova u listopadu i studenome 2006. (kumulativno), prema sezonski prilagođenim podacima, porastao je za 8,7% u odnosu na fizički obujam u ista dva mjeseca godinu dana prije. Pritom je posebno bio izrazit rast građevinskih radova na zgradama, što se može očekivati i u nastavku godine, na što upućuje tendencija rasta vrijednosti neto narudžbi za te radove tijekom druge polovine 2006.

Povoljni vremenski uvjeti u posljednjem tromjesečju 2006. godine također su pozitivno djelovali na građevinsku

aktivnost. Krajem godine zabilježeno je i zaustavljanje rasta pesimizma u ovoj djelatnosti, što dodatno ohrabruje vezano uz ostvarenja navedenih očekivanja. Tome u prilog idu i iznimno povoljna kretanja u području rudarstva i vađenja, koje je usko povezano s građevinskom aktivnošću i čija je nagla ekspanzija početkom 2006. navijestila spomenuti oporavak razine fizičkog obujma građevinskih radova nakon lošijih ostvarenja na početku godine.

Ugostiteljstvo

Kontinuirani rast BDV-a djelatnosti hoteli i restorani prisutan od kraja 2004. bio je nešto umjereniji u trećem tromjesečju 2006. godine i iznosio je 3,1%, pa je na godišnjoj razini bio slabiji u odnosu na prvu polovinu godine kad je u prvom tromjesečju iznosio 5,7%, dok je u drugom tromjesečju bio vrlo visok te iznosio 9,3%. Ukupno u prvih devet mjeseci 2006. godine rast BDV-a djelatnosti hoteli i restorani iznosio je natprosječnih 5,2% u odnosu na isto razdoblje godinu prije. Zbog relativno malog udjela ove djelatnosti u strukturi ukupnoga BDV-a, njezin će doprinos rastu ukupnog BDV-a i u 2006. vjerojatno ostati približno na razini 2005. godine (0,2 postotna boda).

Navedena ostvarenja samo djelomično odražavaju kretanja u turizmu jer direktni i indirektni učinci te djelatnosti na ukupnu gospodarsku aktivnost nadmašuju spomenuti skroman utjecaj ugostiteljstva na formiranje ukupnoga BDP-a.

Fizički pokazatelji dostupni prije procjene obračuna BDP-a, koji mogu naznačiti kretanje BDV-a hotela i restorana, također su upućivali na usporavanje njezina godišnjeg rasta u trećem tromjesečju 2006. godine. Na osnovi snažnoga godišnjeg rasta broja dolazaka (12,3%) i noćenja turista (7,8%) i u trećem se tromjesečju 2006. može očekivati nastavak pozitivnih kretanja u ovoj djelatnosti. Ta kretanja prate i iznimno dobra ostvarenja u djelatnosti prijevoz, skladištenje i veze.

Financijski učinci noćenja stranih turista zabilježeni u platnoj bilanci tijekom 2006. godine smjerom su pratili fizičke pokazatelje. Iznimno snažan nominalni rast prihoda

⁶ Ukupan promet od trgovine na malo koji isključuje trgovinu motornim vozilima i motociklima, tj. ukupan promet u odjeljku 52 NKD-a 2002., bliži je Eurostatovoj definiciji prometa od trgovine na malo. Ovu seriju DZS prati i objavljuje od siječnja 2004. godine. Definicije i klasifikacije vezane za trgovinu na malo prema Eurostatu dostupne su na stranicama: <http://forum.europa.eu.int/irc/dsis/coded/info/data/coded/en/gl006847.htm>; <http://forum.europa.eu.int/irc/dsis/coded/info/data/coded/en/gl006956.htm>

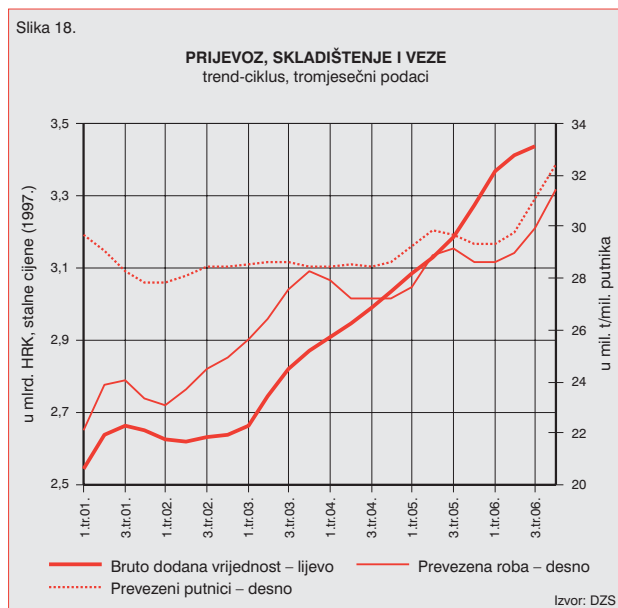

od turizma u četvrtom tromjesečju od 21,0% na godišnjoj razini, izraženo u eurima, dodatno potkrepljuje očekivanja o povoljnim kretanjima u ugostiteljstvu krajem godine, iako je njihova važnost mnogo manja u odnosu na glavnu turističku sezonu. Ipak, valja spomenuti da je u prošloj godini zabilježen nastavak produljenja turističke sezone.

Najviše noćenja u 2006. godini ostvarili su gosti iz Njemačke (23,4%), Italije (11,6%), Slovenije (11,2%), Austrije (8,7%) i Češke (8,3%). Za goste iz istočnoeuropskih i izvanoeuropskih zemalja uglavnom je bio zabilježen snažan rast dolazaka i noćenja.

Prijevoz i veze

Prema tromjesečnoj procjeni obračuna BDP-a godišnji rast BDV-a izrazito propulzivne djelatnosti prijevoz, skladištenje i veze blago je usporen s 10,0% u prvom na 8,5% u drugom te 8,2% u trećem tromjesečju 2006. Promatrano kumulativno u prvih devet mjeseci 2006. BDV ove djelatnos-

ti prosječno je rastao po stopi od 8,9% na godišnjoj razini. U tom je razdoblju njezin doprinos realnom rastu BDV-a od 4,8% bio znatan te je iznosio 0,8 postotnih bodova, što je za 0,2 postotna boda više nego u prethodnoj godini.

Krajem 2006. zamjetljiv je snažan rast prijevoza robe i putnika; u posljednjem tromjesečju, prema sezonalnim podacima, rast prijevoza robe i putnika bio je za oko 12,0% veći nego u posljednjem tromjesečju 2005. godine što upućuje na nastavak rasta BDV-a djelatnosti prijevoz, skladištenje i veze.

Prema dostupnim fizičkim pokazateljima DZS-a o prijevozu, skladištenju i vezama za četvrto tromjesečje 2006. godine, vidljivo je da je prijevoz putnika i robe u tom razdoblju ostvaren najviše u cestovnom prijevozu, što se odrazilo i na ubrzanje godišnjeg rasta ostvarenih putničkih i tonskih kilometara. Kod željezničkog prijevoza, drugoga po važnosti u prijevozu putnika, također je zabilježen snažan godišnji rast prijeđenih putničkih kilometara. Što se tiče prijevoza robe, zabilježen je snažan rast u željezničkom prijevozu kao i oporavak godišnjih stopa rasta u pomorskom prijevozu.

Tijekom cijele 2006. godine kretanja u poštanskim i telekomunikacijskim uslugama uglavnom su bila pozitivna. Broj utrošenih minuta nepokretne mreže na godišnjoj se razini u skladu s očekivanjima smanjivao, dok je nasuprot tome broj utrošenih minuta pokretne mreže bio u stalnom porastu, dosežući iznimno visoke stope rasta (veće od 40,0%) djelomično pod utjecajem sve snažnije konkurencije u mobilnim telekomunikacijama. Poštanske su usluge u prošloj godini rasle umjereno.

Tržište rada

U skladu s dinamičnom gospodarskom aktivnošću zabilježenom tijekom četvrtog tromjesečja 2006. godine na tržištu rada ostvarena su pozitivna kretanja. Tendencija smanjivanja registrirane nezaposlenosti prisutna još od početka 2005. nastavila se ponajprije zahvaljujući pojačanom zapošljavanju iz evidencije HZZ-a. Iako je dinamika smanjenja registrirane nezaposlenosti usporena u posljednjem tromjesečju 2006. godine, ukupan broj nezaposlenih osoba u 2006. (291,6 tisuća osoba) bio je za 5,5% manji nego u 2005. Prosječna stopa registrirane nezaposlenosti u 2006. godini iznosila je 16,9%, što je za 1 postotni bod manje nego godinu prije.

Privremeni podaci DZS-a o zaposlenosti i podaci o broju osiguranika HZMO-a upućuju na rast ukupne zaposlenosti u posljednjem tromjesečju 2006. u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Godišnja stopa rasta broja osiguranika HZMO-a u tom je razdoblju tako iznosila 2,6%, jednako koliko i u trećem tromjesečju, dok je ukupna zaposlenost prema privremenim podacima DZS-a rasla po stopi od 0,6%. Privremeni podaci DZS-a o zaposlenosti bit će revidirani u travnju ove godine, i to vjerojatno naviše.

Kraj 2006. godine obilježilo je i rast realnih bruto i neto plaća isplaćenih u tom razdoblju koji je bio rezultat nominalnog rasta bruto i neto plaća dodatno pojačanog usporevanjem rasta indeksa potrošačkih cijena. Godišnja stopa rasta realne bruto plaće isplaćene u posljednjem tromjesečju bila

je dvostruko veća od rasta ostvarenog u prva tri tromjesečja 2006. godine i iznosila je 4,2%, dok je prosječna realna neto plaća u istom razdoblju zbog djelovanja porezne progresije rasla po nižoj godišnjoj stopi od 3,1%.

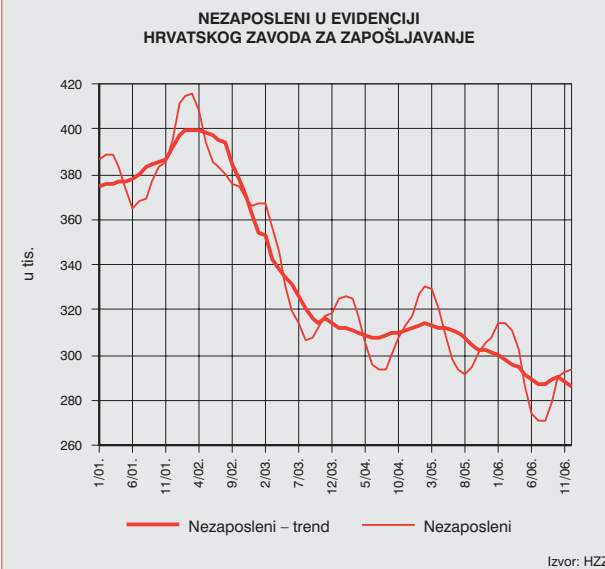
Nezaposlenost i zapošljavanje

U posljednja tri mjeseca 2006. godine u evidenciju nezaposlenih HZZ-a ukupno se prijavilo 71,8 tisuća osoba što je za 8,3 tisuće (13,1%) više nego u trećem tromjesečju iste godine. Od ukupnog broja novoprijavljenih, njih 78,6% imalo je prethodno radno iskustvo, a najviše ih je evidentirano iz sezonskih djelatnosti, ponajprije iz djelatnosti hoteli i restorani te trgovina kao i iz područja prerađivačka industrija. Iako je tijekom drugog tromjesečja zabilježen najmanji priljev u evidenciju još od 2003. godine, porast priljeva tijekom druge polovine 2006. godine pridonio je većem broju novoprijavljenih nezaposlenih osoba u 2006. godini u odnosu na 2005.

S druge strane, odljev iz evidencije, koji obuhvaća zaposlene osobe iz evidencije i osobe brisane iz evidencije zbog drugih razloga osim zapošljavanja, smanjio se u posljednjem tromjesečju 2006. godine. To se može objasniti uobičajenim sezonskim učincima smanjenog zapošljavanja krajem godine. U usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, u posljednjem tromjesečju 2006. zaposleno je za 1,9 tisuća (21,9%) više osoba, što je znatno pridonijelo nastavku tendencije rasta broja zaposlenih iz evidencije HZZ-a prisutne još od početka 2006. godine. Broj osoba brisanih iz evidencije zbog drugih razloga osim zapošljavanja, primjerice zbog neredovitog prijavljivanja, nepoštivanja zakonskih odredaba, odjave iz evidencije, odsluženja vojnog roka, umirovljenja, promjene statusa i sl., zadržao se tijekom četvrtog tromjesečja, a i u cijeloj 2006. godini, na niskoj razini koja se nije znatnije mijenjala još od kraja 2004. godine.

U skladu s jačanjem intenziteta priljeva u evidenciju HZZ-a i slabljenjem odljeva iz te evidencije, tendencija smanjenja registrirane nezaposlenosti u posljednjem se tromjesečju 2006. godine usporila, no to se nije znatnije odrazilo

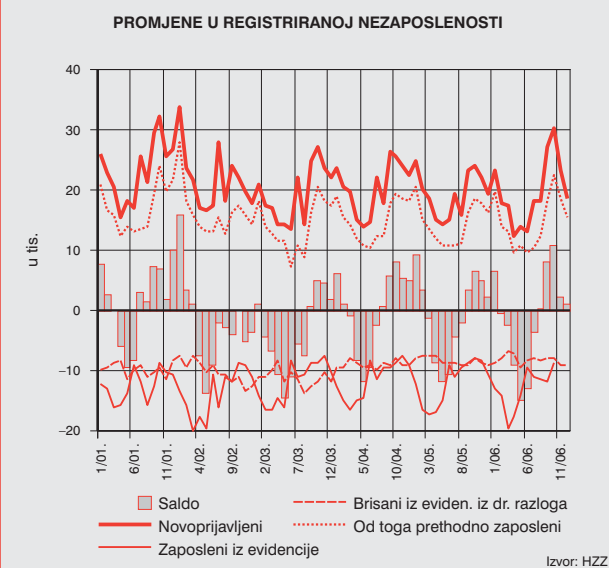
Slika 20.

na kretanje registrirane nezaposlenosti na razini cijele 2006. godine. Tako je u 2006. ukupno bilo 291,6 tisuća nezaposlenih osoba, što je za 17,1 tisuću (5,5%) manje nego u prethodnoj godini. Tako je prošlu godinu obilježio nastavak pozitivne tendencije smanjivanja nezaposlenosti prisutne od početka 2005. Za razliku od 2005. godine, kad je glavni generator smanjenja nezaposlenosti bio smanjeni broj novoprijavljenih osoba u evidenciju HZZ-a, u 2006. godini takvo je kretanje bilo rezultat pojačanog zapošljavanja iz evidencije.

Stopa registrirane nezaposlenosti slijedila je kretanje razine registrirane nezaposlenosti. Tako je stopa registrirane nezaposlenosti tijekom posljednjeg tromjesečja prošle godine porasla za 1 postotni bod u odnosu na treće tromjesečje, te je na kraju 2006. iznosila 17,0%. Zbog tendencije smanjenja prisutne u prva tri tromjesečja 2006. prosječna stopa nezaposlenosti za cijelu je godinu iznosila 16,9%, što je za 1 postotni bod manje nego u prethodnoj godini. To je najniža stopa nezaposlenosti zabilježena još od 1998. godine. Za potvrdu smanjenja nezaposlenosti tijekom druge polovine

Slika 19.

Slika 21.

godine valja pričekati anketne podatke o zaposlenosti i nezaposlenosti za to razdoblje, koji će biti dostupni u svibnju 2007. godine. Anketna stopa nezaposlenosti u prvoj polovini 2006. godine iznosila je 11,8%, dok podaci za 2005. godinu govore o stopi od 13,1% za prvo te 12,3% za drugo polugodište.

Zaposlenost

U skladu s podacima o broju zaposlenih iz evidencije HZZ-a, privremeni podaci DZS-a i podaci o broju osiguranika HZMO-a upućuju na rast ukupne zaposlenosti u četvrtom tromjesečju 2006., promatrano na godišnjoj razini. Broj osiguranika HZMO-a, koji je dobar kratkoročni pokazatelj zaposlenosti, u posljednjem je tromjesečju 2006. tako ostvario godišnji rast jednak onomu ostvarenom u trećem tromjesečju (2,6%). Unatoč usporavanju rasta broja osiguranika HZMO-a u drugoj polovini godine, u cijeloj je 2006. godini bilo 1,5 milijuna osiguranika HZMO-a, što je za 42,1 tisuću (2,8%) više nego u 2005.

Godišnja stopa rasta zaposlenosti prema privremenim podacima DZS-a u četvrtom je tromjesečju 2006. iznosila 0,6%, što je blago usporavanje u odnosu na ostvarenja u prva tri tromjesečja. Spomenuta je godišnja stopa rasta izvedena iz revidiranih podataka o zaposlenosti za razdoblje do siječnja 2006. godine i privremenih podataka za razdoblje nakon toga, pa će je revizija privremenih podataka o zaposlenosti za 2006., koja se očekuje u travnju 2007., vjerojatno znatno povećati.

Tijekom posljednjega tromjesečja 2006. nastavljen je smjer kretanja svih komponenata ukupne zaposlenosti iz prethodnog razdoblja. Rastu ukupne zaposlenosti u posljednjem tromjesečju 2006. najviše je pridonio rast zaposlenih u pravnim osobama. Broj individualnih poljoprivrednika koji su aktivni osiguranici HZMO-a nastavio se smanjivati u četvrtom tromjesečju te je svojim negativnim doprinosom gotovo u potpunosti poništio mali, ali pozitivan doprinos rasta zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama ukupnoj zaposlenosti.

Razdioba ukupne zaposlenosti po djelatnostima otkriva da je tijekom četvrtog tromjesečja 2006. godine najznačajnije smanjivanje zaposlenosti, na godišnjoj razini, ostvareno u poljoprivredi (0,6 tisuća ili 2,0%). Smanjivanju zaposlenosti u industriji (1,5 tisuća ili 0,5%) pridonijelo je smanjivanje zaposlenosti u svim područjima industrije. S druge strane, pozitivne doprinose rastu ukupne zaposlenosti dali su, kao i u trećem tromjesečju, poslovanje nekretninama i poslovne usluge (3,5 tisuća ili 3,8%), građevinarstvo (3,4 tisuće ili 2,8%) te financijsko posredovanje (0,8 tisuća ili 2,4%). Porast zaposlenosti u obrazovanju i zdravstvu amortizirao je smanjenje zaposlenosti u usko definiranoj javnoj upravi, tako da je u četvrtom tromjesečju 2006. na razini ukupne javne uprave zabilježen godišnji rast zaposlenosti (2,2 tisuće ili 0,8%).

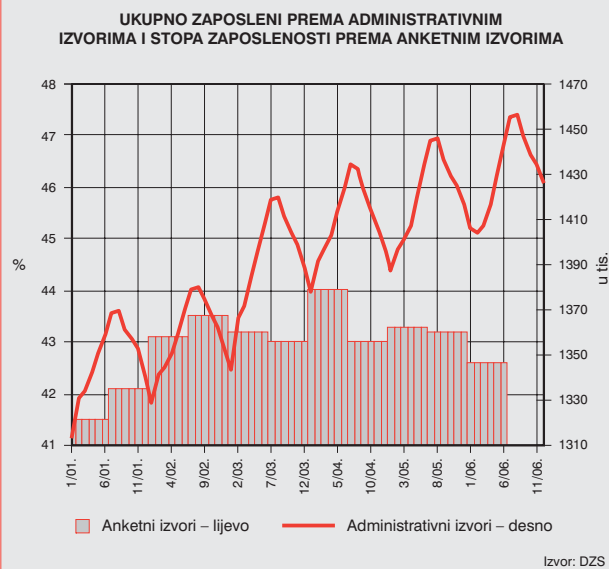
Plaće i troškovi rada

Tijekom četvrtog tromjesečja 2006. godine došlo je do porasta realnih bruto plaća, pa je godišnja stopa njihova ras-

Slika 22.

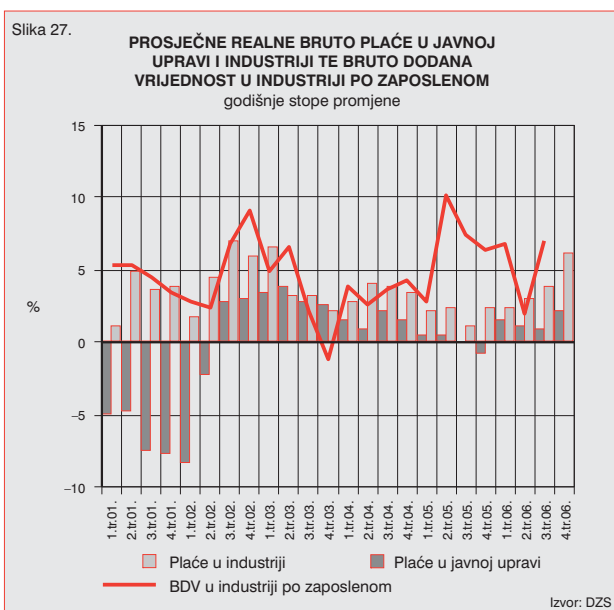
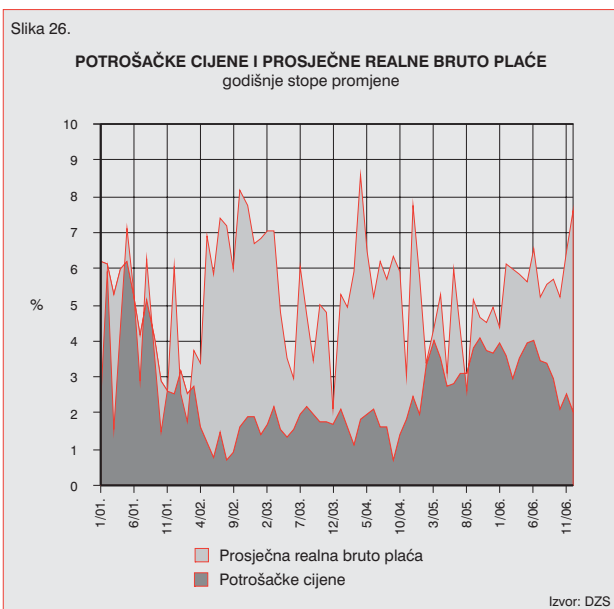
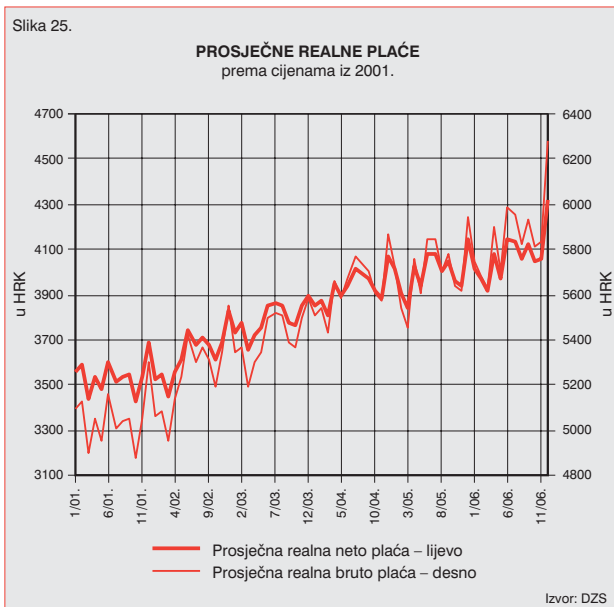

Slika 23.

Slika 24.

ta u tom razdoblju iznosila 4,2%, što je dvostruko više od rasta ostvarenog u prva tri tromjesečja. Prosječna realna neto plaća, zbog djelovanja porezne progresije, rasla je po nižoj stopi od 3,1%.

Godišnja stopa rasta prosječne nominalne bruto plaće isplaćene u četvrtom tromjesečju iznosila je 6,6%, što je za 1 postotni bod više od njezina rasta u trećem tromjesečju. Kako rast nominalnih bruto plaća nije bio ubrzan onako intenzivno kao rast realnih bruto plaća, ubrzavanje godišnje stope rasta realnih bruto plaća nije proizašlo samo iz više stope rasta nominalnih bruto plaća isplaćenih tijekom četvrtog tromjesečja nego i iz utjecaja što ga je usporavanje rasta cijena potkraj godine imalo na realni rast plaća, a koji je bio otprilike jednak utjecaju ubrzanja njihova nominalnog rasta.

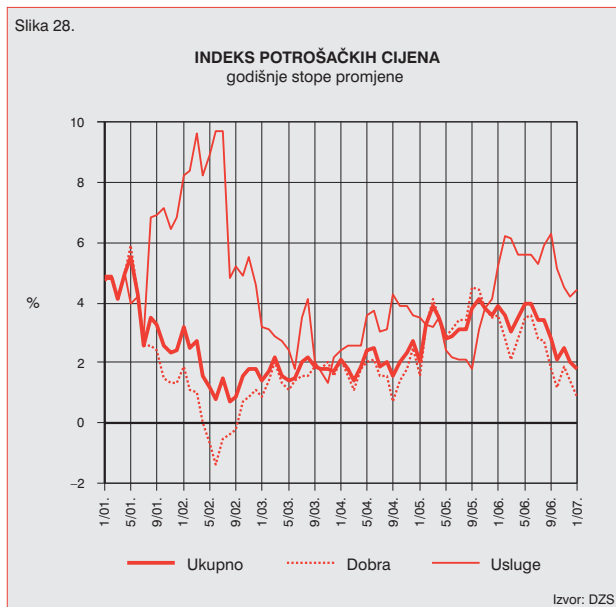
Ubrzanje godišnjeg rasta prosječne realne bruto plaće rezultat je snažnijeg rasta plaća u svim djelatnostima. Najznačajniji pozitivan doprinos rastu prosječne realne bruto plaće u četvrtom je tromjesečju, kao i u cijeloj 2006. godini, dala prerađivačka industrija (1,3%) zbog veličine svoga udjela u ukupnoj zaposlenosti. Više godišnje stope rasta bruto plaća zabilježene su u djelatnostima poslovanje nekretninama i poslovne usluge (8,3%), opskrba električnom energijom, plinom i vodom (7,9%) te poljoprivreda (7,4%), no te djelatnosti, zbog neznatnog udjela u ukupnoj zaposlenosti, nisu znatnije utjecale na rast realnih bruto plaća. Pozitivan doprinos ukupne javne uprave rastu realnih bruto plaća povećao se krajem godine, ponajprije zbog povećanja doprinosa obrazovanja, dok su uža javna uprava i zdravstvo ostvarili jednake doprinose kao u trećem tromjesečju 2006.

Godišnji se rast prosječne realne bruto plaće u industriji ubrzao s 3,9% u trećem na 6,2% u četvrtom tromjesečju 2006. godine. Rast proizvodnosti rada u industriji, mjeren dinamikom BDV-a u industriji, u stalnim cijenama, po zaposlenom, u trećem je tromjesečju iznosio 6,9%, odnosno više od rasta prosječne realne bruto plaće u tom razdoblju. Također, prema dostupnim mjesečnim pokazateljima gospodarske aktivnosti za četvrto tromjesečje 2006. može se očekivati snažniji rast proizvodnosti rada u industriji od rasta plaća u industriji, pa će cjenovni pritisci koji dolaze s tržišta rada ostati slabima.

Cijene

Svi osnovni pokazatelji kretanja cijena u Hrvatskoj upućuju na usporavanje njihova rasta u 2006. godini. Prosječna godišnja stopa promjene indeksa potrošačkih cijena smanjila se za 0,1 postotni bod, s 3,3% zabilježenih u 2005. na 3,2% u 2006. godini. Temeljna inflacija, iz koje su isključeni poljoprivredni proizvodi i proizvodi čije se cijene reguliraju administrativno, ostala je nižom od ukupne inflacije potrošačkih cijena, a njezina prosječna godišnja stopa promjene smanjila se s 3,1% u 2005. na 2,5% u 2006. godini. Smanjene su i cijene pri proizvođačima, pa se prosječna godišnja stopa promjene indeksa cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima smanjila s 3,0% zabilježenih u 2005. na 2,9% u 2006. godini.

Godišnja stopa promjene indeksa potrošačkih cijena na kraju razdoblja smanjila se za 1,6 postotnih bodova, s 3,6% u

Tablica 1. Indeks potrošačkih cijena, godišnje stope promjene

	Ponderi 07.	XII.05.	III.06.	VI.06.	IX.06.	XII.06.	I.07.
Ukupno	100,0	3,6	3,0	4,0	2,8	2,0	1,8
Prehrana i bezalkoholna pića	30,5	3,7	0,9	3,7	2,0	0,8	0,1
Alkoholna pića i duhan	5,5	1,1	1,3	2,0	1,8	1,9	1,6
Odjeća i obuća	8,5	3,6	2,9	2,6	3,8	3,2	5,2
Stanovanje, voda, energ., plin i dr.	14,5	5,4	9,1	9,0	6,9	5,4	4,9
Pokuštvo, oprema za kuću i dr.	5,4	2,9	2,4	2,5	2,1	2,5	2,0
Zdravstvo	2,9	8,6	9,4	7,7	9,0	1,9	2,2
Promet	11,5	3,8	2,8	4,4	0,5	1,1	0,7
Komunikacije	4,4	0,2	0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,2
Rekreacija i kultura	6,3	2,6	0,9	0,9	1,0	0,9	0,8
Obrazovanje	1,0	6,2	5,8	5,8	0,3	0,2	0,1
Ugostiteljske usluge	3,6	3,3	3,3	3,7	3,2	2,3	2,3
Ostala dobra i usluge	5,9	2,0	2,5	2,2	3,5	2,9	3,5
Dobra	76,4	3,5	2,1	3,6	1,8	1,4	0,9
Usluge	23,6	4,1	6,1	5,6	6,3	4,2	4,4

Izvor: DZS

prosincu 2005. godine na 2,0% u prosincu 2006. Na usporavanje inflacije potrošačkih cijena u 2006. godini uvelike je utjecalo smanjenje godišnje stope promjene administrativno reguliranih cijena (ponajprije cijena naftnih derivata na domaćem tržištu) i usporavanje godišnje stope promjene cijena prehrane (mesa i poljoprivrednih proizvoda). Godišnja stopa inflacije zabilježena na kraju 2006. može se ocijeniti relativno niskom; viša je samo za 0,1 postotni bod od 1,9%-tne inflacije u eurozoni u prosincu 2006. Ostvarivanju niske i stabilne inflacije u domaćem gospodarstvu pridonosi nekoliko glavnih čimbenika: relativno stabilan tečaj kune prema euru⁷ (koji stabilizira domaća inflacijska očekivanja te utječe na stabilnost uvoznih cijena sirovina i finalnih proizvoda iz eurozone) te snažna aprecijacija tečaja kune prema američkom dolaru,⁸ koja ublažava rast cijena sirove nafte i drugih sirovina na svjetskom tržištu. Stabilnosti domaćih cijena pridonijeli su umjeren nominalni rast prosječne mjesečne neto plaće od 5,0% u 2006. u odnosu na 2005. godinu, koji je bio sporiji od rasta proizvodnosti rada u industriji⁹, kao i snažna konkurencija prisutna u domaćoj trgovini na malo zbog otvaranja novih trgovačkih lanaca.

Promatrajući po komponentama indeksa potrošačkih cijena, najveći doprinos usporavanju godišnje stope inflacije potrošačkih cijena u 2006. godini dalo je smanjenje godišnje stope promjene administrativno reguliranih cijena, sa 6,1% u prosincu 2005. na 2,0% u prosincu 2006. godine. Utjecaj kretanja administrativno reguliranih cijena na kretanje ukupne inflacije potrošačkih cijena znatan je zbog velikog pondera od 23,8% koji one imaju u ukupnoj košarici za izračun potrošačkih cijena. Tako se njihov doprinos ukupnoj inflaciji potrošačkih cijena u promatranom razdoblju smanjio za 0,9 postotnih bodova. Rast administrativno reguliranih cijena uspo-

ren je tijekom 2006. ponajprije zbog smanjenja godišnje stope promjene cijena naftnih derivata na domaćem tržištu s 15,7% u prosincu 2005. na -1,9% u prosincu 2006. godine. Zbog povoljnog učinka baznog razdoblja¹⁰ tijekom 2006. godine došlo je i do zamjetljivog pada godišnje stope promjene cijena električne energije, zdravstvenih usluga i najamnina, tako da se njihov doprinos ukupnoj inflaciji potrošačkih cijena tijekom promatranog razdoblja znatno smanjio.

Usporavanju inflacije potrošačkih cijena u 2006. godini pridonijelo je i smanjenje godišnje stope promjene temeljne inflacije, s 3,0% u prosincu 2005. na 2,3% u prosincu 2006. godine. Glavni razlog takvoga kretanja temeljne inflacije jest smanjenje godišnje stope promjene cijena mesa sa 6,1% u prosincu 2005. na -0,5% u prosincu 2006. godine. Tako se, uzimajući u obzir veliki ponder od 14,2% koji ta skupina dobara ima u košarici za izračun temeljne inflacije, njezin doprinos temeljnoj inflaciji smanjio s 0,8 postotnih bodova u prosincu 2005. na -0,1 postotni bod u prosincu 2006. godine. S druge strane, skupina dobara čiji se doprinos temeljnoj inflaciji tijekom 2006. godine znatno povećao jesu automobili, kod kojih je zabilježen rast godišnje stope promjene cijena sa 7,9% u prosincu 2005. na 3,2% u prosincu 2006. godine. Cijene automobila rastu od sredine 2006. godine, a jedan od mogućih uzroka takvom kretanju znatno je poskupljenje metala na svjetskom tržištu. Osim toga, početkom 2006. godine, prema preporuci statističkog ureda Europske unije (Eurostata), promijenjena je košarica automobila koji ulaze u izračun indeksa potrošačkih cijena. Prije je u košaricu ulazilo nekoliko najprodavanijih modela, a sada ulazi po jedan model svake klase. Godišnja stopa promjene cijena poljoprivrednih proizvoda smanjila se s 1,2% u prosincu 2005. na -1,3% u prosincu 2006. godine, tako da se doprinos ove skupine dobara ukupnoj godišnjoj inflaciji potrošačkih cijena smanjio za 0,2 postotna boda.

Usporavanje inflacije potrošačkih cijena započeto u trećem nastavilo se i tijekom četvrtog tromjesečja 2006. godine. U prosincu te godine godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena iznosila je 2,0%, što je bilo za 0,8 postotnih bodova

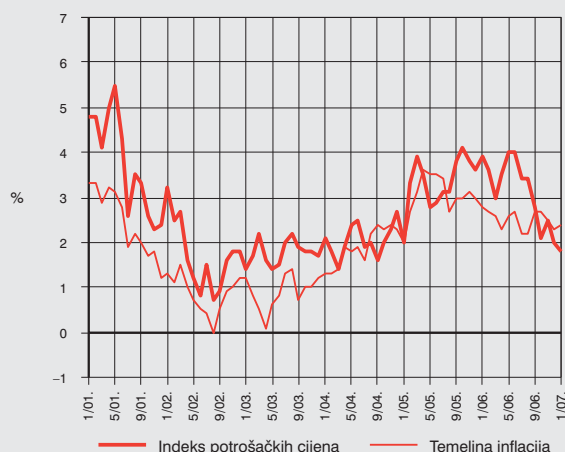
⁷ Tijekom 2006. godine zabilježena je blaga nominalna aprecijacija tečaja kune prema euru od 0,5% (prosinc 2006. u odnosu na prosinc 2005. godine).

⁸ Prosječni dnevni tečaj kune prema američkom dolaru bio je u prosincu 2006. za 10,7% jači od onoga ostvarenog u prosincu 2005. godine.

⁹ Rast proizvodnosti rada u industriji prema sezonski prilagođenim podacima iznosio je 5,7% u 2006. u odnosu na prethodnu godinu.

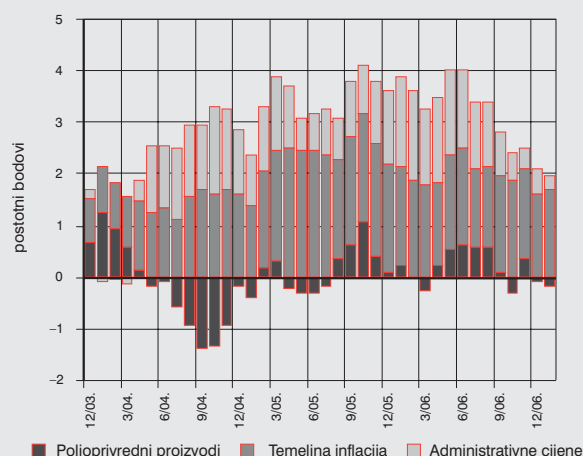
¹⁰ U rujnu 2005. zabilježen je rast cijena električne energije, u listopadu 2005. rast cijena zdravstvenih usluga, a u studenome i prosincu 2005. godine rast cijena najamnina (sve u odnosu na prethodni mjesec).

Slika 29.

INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA I TEMELJNA INFLACIJA^a
 godišnje stope promjene

^a Temeljna inflacija izračunava se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena isključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i cijene proizvoda koje su administrativno regulirane (među ostalim, tu su svrstane cijene električne struje i naftnih derivata).
Izvor: DZS

Slika 30.

**DOPRINOSI^a KOMPONENTATA INDEKSA
POTROŠAČKIH CIJENA GODIŠNJOJ STOPI INFLACIJE**

^a Doprinos se definira kao relativna važnost određene komponente indeksa potrošačkih cijena u ukupnoj inflaciji. Zbroj doprinosa svih komponentata izraženih u postotnim bodovima u određenom mjesecu daje iznos godišnje stope inflacije potrošačkih cijena.
Izvori: DZS; izračuni HNB-a

manje nego u rujnu kad je ta stopa iznosila 2,8%. Usporavanju inflacije potrošačkih cijena tijekom posljednjega tromjesečja 2006. najviše je pridonijelo smanjenje godišnje stope promjene administrativno reguliranih cijena kao i usporavanje temeljne inflacije. Doprinos poljoprivrednih proizvoda ukupnoj inflaciji potrošačkih cijena tijekom spomenutog se razdoblja također smanjio.

Godišnja stopa promjene administrativno reguliranih cijena smanjila se s 3,5% u rujnu na 2,0% u prosincu 2006. godine. Primjetnom usporavanju rasta administrativno reguliranih cijena tijekom četvrtog tromjesečja uvelike je pridonio pad godišnje stope promjene cijena najamnina i zdravstvenih usluga (prosincac u odnosu na rujnu 2006.) zbog povoljnog učinka baznog razdoblja. Pad cijena sirove nafte na svjetskom tržištu u četvrtom u odnosu na prethodno tromjesečje te jačanje tečaja kune prema američkom dolaru¹¹ pozitivno su utjecali na kretanje cijena naftnih derivata na domaćem tržištu. Cijene naftnih derivata na domaćem tržištu počele su se smanjivati u rujnu 2006., u listopadu i studenome zabilježen je njihov mjesečni pad, no u prosincu su porasle za 0,7% u odnosu na prethodni mjesec.

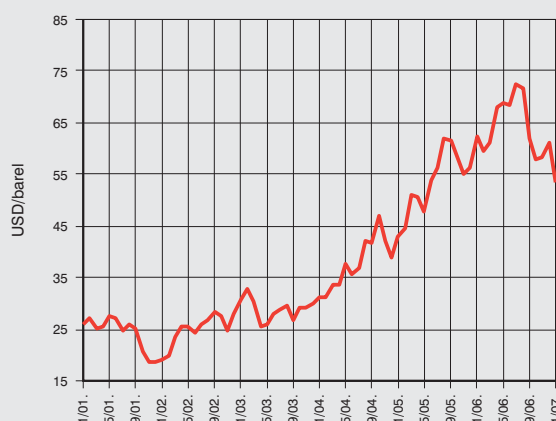
Povoljan trend zabilježen je i u kretanju temeljne inflacije koje se godišnja stopa promjene smanjila s 2,7% u rujnu na 2,3% u prosincu 2006. godine. Usporavanje temeljne inflacije tijekom promatranog razdoblja ponajviše se može pripisati padu godišnje stope promjene cijena prehrambenih proizvoda te cijena odjeće i obuće. Suprotan učinak na kretanje temeljne inflacije imao je rast cijena automobila jer je godišnja stopa promjene tih cijena s 2,2% u rujnu porasla na 3,2% u prosincu 2006. godine.

Promjena cijena poljoprivrednih proizvoda tijekom posljednjega tromjesečja 2006. najviše je pridonijela varijabilnosti u kretanju indeksa potrošačkih cijena. Godišnja stopa promjene cijena poljoprivrednih proizvoda pala je s 1,4% zabilježenih u rujnu na -4,8% u listopadu, u studenome je po-

rasla na 5,5% te se u prosincu ponovo spustila na -1,3%. Osim pojeftinjenja poljoprivrednih proizvoda u listopadu u odnosu na rujnu, na smanjenje njihove godišnje stope promjene u listopadu 2006. utjecao je i povoljan učinak baznog razdoblja jer su u listopadu 2005. poljoprivredni proizvodi poskupjeli u odnosu na rujnu te godine. U studenome je zabilježen snažan rast cijena poljoprivrednih proizvoda na mjesečnoj razini od 9,6% što je najviše utjecalo na rast cijena tih proizvoda na godišnjoj razini. U prosincu 2006. ostvaren je mjesečni rast cijena poljoprivrednih proizvoda od 1,6%, a pad njihove godišnje stope promjene proizlazi iz povoljnog učinka baznog razdoblja (snažnog poskupljenja poljoprivrednih proizvoda u prosincu u odnosu na studeni 2005. godine). Pretpostavlja se da 2006. godine nije bilo snažnoga prosinačkoga sezonskog rasta cijena poljoprivrednih proizvoda zbog blage zime.

Pritisci uvezene inflacije na rast domaćih cijena bili su osobito izraziti u prvoj polovini 2006. godine, a odnosili su

Slika 31.

**PROSJEČNA CIJENA SIROVE NAFTE^a
NA SVJETSKOM TRŽIŠTU**

^a Računa se kao prosjek sljedećih cijena nafte (promptna isporuka): Dubai Fateh, U.K. Brent i West Texas Intermediate.

Izvor: Bloomberg

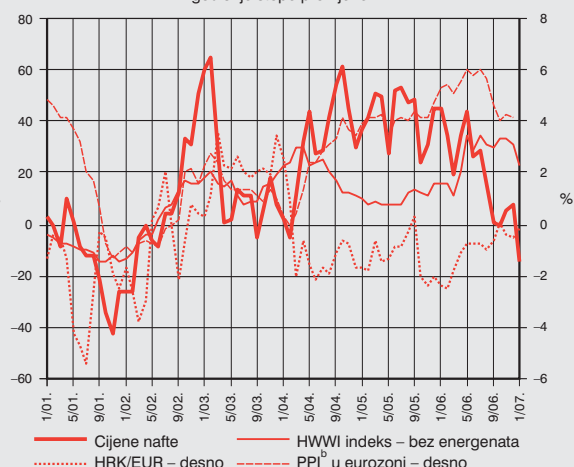
¹¹ Prosječni dnevni tečaj kune prema američkom dolaru bio je u prosincu za 4,0% jači nego u rujnu 2006. godine.

se ponajprije na rast cijena sirove nafte na svjetskom tržištu, kao jednu od posljedica geopolitičkih napetosti, tj. nesuglasica SAD-a i zemalja Europske unije s Iranom vezanih uz program obogaćivanja urana te zaoštavanja krize na Bliskom istoku. Politička previranja u Venezueli i Rusiji te nemiri u Nigeriji bili su čimbenici koji su ograničavali ponudu sirove nafte. Osim toga, očekivanja mogućih ponovnih vremenskih nepogoda u Meksičkom zaljevu tijekom ljetnih mjeseci te kratkoročni poremećaji, među kojima je i zatvaranje naftnih polja na Aljasci zbog tehničkih problema, rezultirali su rekordno visokom razinom¹² cijene barela sirove nafte na svjetskom tržištu. Snažan pad cijena sirove nafte na mjesečnoj razini zabilježen krajem trećega i početkom četvrtog tromjesečja 2006. (te u skladu s tim i znatno smanjenje godišnje stope promjene tih cijena) pripisuje se uglavnom blagim vremenskim prilikama koje su pridonijele rastu zaliha nafte u SAD-u, ali i smirivanju geopolitičkih napetosti na Bliskom istoku. Nastojeći cijene nafte održati na odgovarajućoj razini, zemlje članice OPEC-a na sastanku održanom 19. i 20. listopada 2006. donijele su odluku o smanjenju ukupne dnevne proizvodnje sirove nafte za 1,2 milijuna barela, koja se trebala početi primjenjivati 1. studenoga 2006. Nastavak pada cijena nafte na svjetskom tržištu vjerojatno je bio ograničen i padom tečaja dolara prema euru na svjetskim deviznim tržištima. Nastojeći tako održati kupovnu moć, zemlje članice OPEC-a na sljedećem su sastanku, održanom 14. prosinca 2006., donijele odluku o smanjenju ukupne dnevne proizvodnje za još 500 tisuća barela s početkom primjene od 1. veljače 2007.

Nakon snažnog rasta prosječne cijene barela sirove nafte na svjetskom tržištu od 44,5% (izraženo u američkim dolarima) zabilježenog u 2005. godini, cijene sirove nafte nastavile su, no znatno slabijim intenzitetom, rasti i tijekom 2006. godine, te je prosječna cijena barela sirove nafte porasla za 8,1% (s 56,4 USD u prosincu 2005. na 61,0 USD u prosincu 2006.). Za razliku od 2005. godine, kad je deprecijacija tečaja kune prema američkom dolaru rezultirala izrazitim rastom cijena sirove nafte izraženih u kunama, u prosincu 2006. zbog aprecijacije tečaja kune prema američkom dolaru zabilježen je pad godišnje stope promjene kunskih cijena sirove nafte od -3,5%. Smirivanje cijena nafte na svjetskom tržištu tijekom posljednjega tromjesečja 2006. godine povoljno je utjecalo na kretanje domaćih cijena naftnih derivata. Godišnja stopa promjene cijena naftnih derivata na domaćem tržištu ima negativan predznak od rujna 2006. godine. Nakon snažnog rasta ostvarenog u prosincu 2005. godine, kad je godišnja stopa promjene cijena naftnih derivata na domaćem tržištu dosegla razinu od 15,7%, u prosincu 2006. zabilježen je pad te stope na razinu od -1,9%.

Rast cijena drugih sirovina na svjetskom tržištu stvarao je pritisak na rast domaćih potrošačkih cijena tijekom 2006. godine. Cijene sirovina na svjetskom tržištu, mjerene HWWI¹³ indeksom (bez energije, izraženo u američkim do-

Slika 32. UVEZENA INFLACIJA: CIJENE NAFTI, HWWI INDEKS CIJENA SIROVINA^a, PROSJEČNI TEČAJ KUNE PREMA EURU I CIJENE PRI PROIZVOĐAČIMA U EUROZONI godišnje stope promjene

^a U Institutu za međunarodnu ekonomiju u Hamburgu (HWWI) konstruiran je agregatni indeks cijena sirovina na svjetskom tržištu, tzv. HWWI indeks. HWWI indeks je pokazatelj kretanja troškova za uvezene sirovine (obuhvaća ukupno 29 sirovina, a indeks bez cijena energenata 27) te se koristi u analizama utjecaja promjena cijena sirovina na svjetskom tržištu na kretanje cijena u industrijskim zemljama. Indeks se izračunava na temelju cijena sirovina izraženih u američkim dolarima.

^b Engl. PPI, Producer Price Index = indeks cijena pri proizvođačima
Izvori: Bloomberg; HWWI; Eurostat; HNB

larima), porasle su tijekom 2006. godine ukupno za 30,6%¹⁴ (prosinac 2006. u usporedbi s prosincem 2005.). Tijekom 2006. godine posebno snažan bio je rast cijena obojenih metala (za 52,5%) koji valja pripisati povećanoj potražnji, i to posebice potražnji iz Kine. Godišnja stopa promjene proizvođačkih cijena u eurozoni smanjila se s 4,7% u prosincu 2005. na 4,1% u prosincu 2006. godine, uglavnom pod utjecajem usporavanja godišnje stope promjene cijena energije. Godišnja stopa promjene proizvođačkih cijena finalnih proizvoda u eurozoni zadržala se na relativno niskoj razini (u prosincu 2006. godine iznosila je 1,7% za trajne te 1,4% za netrajne potrošačke proizvode), pa nema naznaka da je došlo do značajnijeg utjecaja prijašnjeg porasta cijena nafte i drugih sirovina na proizvođačke cijene finalnih proizvoda.

Prema najnovijim podacima Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske, ostvareno je usporavanje godišnje stope inflacije potrošačkih cijena s 2,0% u prosincu 2006. na 1,8% u siječnju 2007. Najveći doprinos 0,3%-tnom povećanju indeksa potrošačkih cijena na mjesečnoj razini u siječnju ove godine dali su rast cijena poljoprivrednih proizvoda i poskupljenje komunalnih usluga. Na ostvareni rast potrošačkih cijena u siječnju djelovalo je i sezonsko pojeftinjenje odjeće i obuće u odnosu na prosinac 2006., pa je njihov doprinos ukupnoj inflaciji potrošačkih cijena u siječnju iznosio -0,5 postotnih bodova. Osim zbog siječanjskog rasta potrošačkih cijena od 0,3% u odnosu na prethodni mjesec, spomenuto smanjenje godišnje stope inflacije potrošačkih cijena ostvareno je zbog povoljnog učinka baznog razdoblja (ovogodišnji rast potrošačkih cijena na mjesečnoj razini bio je upola sporiji od mjesečnog rasta zabilježenog u siječnju 2006. godine koji je iznosio 0,6%).

Na usporavanje rasta cijena tijekom 2006. godine upućuje i kretanje indeksa cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima. Godišnja stopa promjene proizvođačkih cijena smanjena je tijekom 2006. godine za 0,8 postotnih bodova, s 2,7% u prosincu 2005. na 1,9% u prosincu 2006. go-

¹² Dnevna cijena barela sirove nafte tipa Brent dosegla je 7. kolovoza 2006. rekordnu razinu od 78,6 USD za barel.

¹³ Od kraja 2006. godine indeks cijena sirovina objavljuje HWWI.

¹⁴ Taj je porast znatno manje izražen kod HWWI indeksa zasnovanog na cijenama u eurima, prema kojemu su se cijene sirovina na svjetskom tržištu povećale za 17,2%.

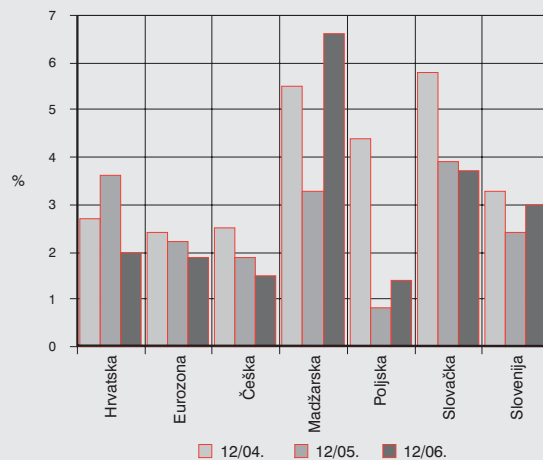
dine. Taj je pad ostvaren uglavnom pod utjecajem znatnog smanjenja godišnje stope promjene cijene energije s 9,8% u prosincu 2005. na 1,9% u prosincu 2006. godine. Cijene energije smanjene su zahvaljujući snažnom padu proizvođačkih cijena naftnih derivata, čija se godišnja stopa promjene smanjila s 31,5% u prosincu 2005. na -5,7% u prosincu 2006. godine. Godišnja stopa promjene proizvođačkih cijena netrajnih proizvoda za široku potrošnju u prosincu 2006. iznosila je 2,0%, dok je godišnja stopa promjene trajnih proizvoda za široku potrošnju iznosila -0,2%. Na osnovi toga može se donijeti zaključak da tijekom 2006. godine nije došlo do izrazitijeg prelivanja prijašnjeg porasta cijena energije na proizvode namijenjene finalnoj potrošnji.

Cijene industrijskih proizvoda pri proizvođačima u siječnju 2007. bile su prosječno za 0,8% veće nego u prethodnom mjesecu. Najizrazitiji mjesečni rast od 1,8% u tom je mjesecu ostvaren kod cijena energije. One od siječnja 2006. godine (prema novoj definiciji glavnih industrijskih grupacija – GIG 2001) uključuju i cijenu vode, koja je u siječnju poskupjela za 18,9% u odnosu na prethodni mjesec. Proizvođačke cijene naftnih derivata u siječnju su smanjene za 1,9% u usporedbi s prosincem 2006., dok su cijene električne energije i plina ostale nepromijenjenima. Zbog snažnog rasta na mjesečnoj razini, godišnja stopa promjene ukupnog indeksa cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima porasla je s 1,9% u prosincu 2006. na 2,2% u siječnju ove godine.

Razlika od 1,4 postotna boda u prosincu 2005. između ostvarene godišnje stope inflacije potrošačkih cijena u Hrvatskoj i te iste stope u eurozoni u prosincu se 2006. smanjila na samo 0,1 postotni bod (2,0% u Hrvatskoj u odnosu na 1,9% u eurozoni). Najvažniji uzrok tako velikoj razlici među navedenim stopama u prosincu 2005. bio je snažan doprinos cijena prehrane i bezalkoholnih pića indeksu potrošačkih cijena u Hrvatskoj, koji je bio za 1,0 postotni bod veći od doprinosa što ga je ta grupa proizvoda dala harmoniziranom indeksu potrošačkih cijena u eurozoni. S druge pak strane, taj je doprinos u prosincu 2006. u Hrvatskoj bio za 0,1 postotni bod manji od onoga u eurozoni. Godišnja stopa pro-

Slika 34.

INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA U HRVATSKOJ
I HARMONIZIRANI INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA
U EUROZONI I ODABRANIM ZEMLJAMA EU
godišnje stope promjene

Izvori: DZS; Eurostat

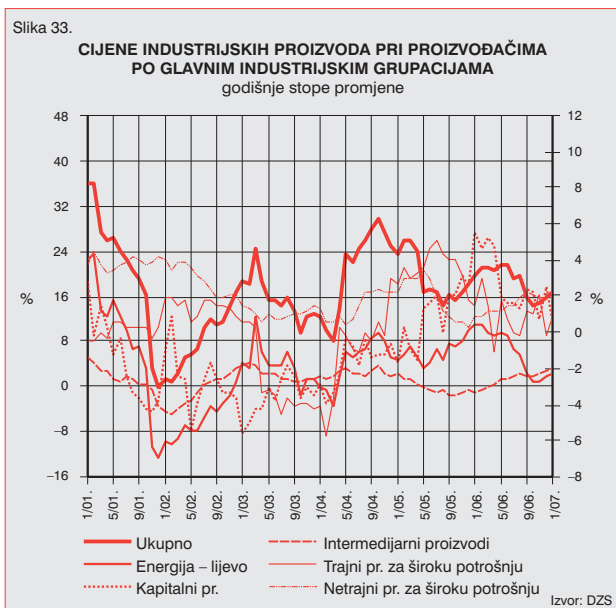
mjene cijena prehrane i bezalkoholnih pića u prosincu 2006. u Hrvatskoj iznosila je samo 0,8%, dok je u eurozoni bila znatno veća te je iznosila 3,1%.

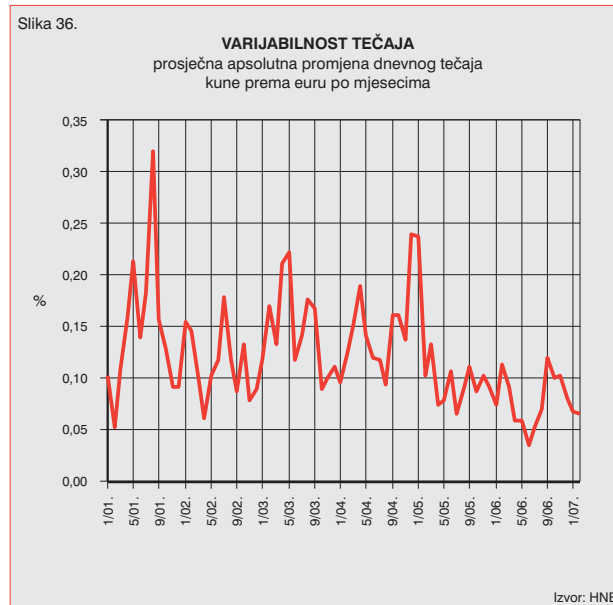
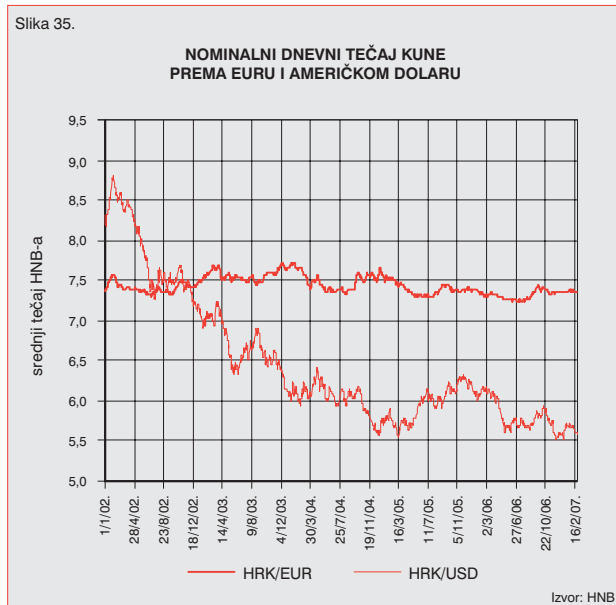
Tečaj

Tijekom 2006. godine zabilježena je blaga nominalna aprecijacija tečaja kune prema euru od 0,4%, pri čemu je vrijednost eura smanjena sa 7,38 HRK/EUR ostvarenih krajem 2005. godine na 7,35 HRK/EUR krajem 2006. godine. Aprecijacijske pritiske prisutne u većem dijelu 2006. godine uzrokovalo je nekoliko bitnih čimbenika: nastavak financiranja domaće kreditne aktivnosti banaka sredstvima pribavljenima u inozemstvu, priljev deviza od inozemnog zaduživanja poduzeća te povećana potražnja za kunama zbog izdanja državnih obveznica na domaćem tržištu. Osim toga aprecijacijski pritisci na tečaj kune prema euru u drugoj polovini godine bili su potaknuti i priljevom deviza namijenjenih ulaganju u kupnju dionica Plive d.d. kao i odlukama pojedinih banaka majki iz inozemstva o dokapitalizaciji banaka kćeri u Hrvatskoj. Prosječni dnevni tečaj kune od 7,32 HRK/EUR zabilježen u 2006. godini bio je za 1,0% jači nego u 2005. godini kad je iznosio 7,40 HRK/EUR. Dnevni tečaj kune kretao se između (minimalno) 7,24 HRK/EUR i (maksimalno) 7,43 HRK/EUR, odnosno u relativno uskom rasponu od -1,2% do 1,5% oko prosječnoga dnevnog tečaja ostvarenog u 2006. godini.

S obzirom na to da je tečaj kune prema euru u 2006. godini bio veći dio godine izložen aprecijacijskim pritiscima, središnja je banka takve pritiske nastojala ublažiti. U 2006. godini održano je ukupno dvanaest deviznih aukcija. Na jedanaest od tih aukcija središnja je banka kupovala devize od poslovnih banaka¹⁵, pa je tako otkupljeno 995,0 mil. EUR u neto iznosu. Doda li se tom iznosu još 208,9 mil. EUR koje

¹⁵ Središnja banka održala je trinaestu deviznu aukciju 28. prosinca 2006. s datumom valute 2. siječnja 2007., tako da je monetarni učinak te aukcije (emisija kuna) bio ostvaren u siječnju 2007. godine. Na spomenutoj aukciji otkupljeno je od poslovnih banaka ukupno 177,0 mil. EUR.

je HNB otkupio od Zagrebačke banke d.d. za transakcije vezane uz preuzimanje Plive d.d., u 2006. godini središnja je banka ukupno neto emitirala 8,8 mlrd. kuna. To je znatno više nego u 2004. i 2005. godini kad je transakcijama s poslovnim bankama na deviznom tržištu središnja banka neto emitirala 3,8 odnosno 5,0 mlrd. kuna. Država je znatan iznos deviza potrebnih za podmirivanje inozemnih obveza kupila izravno od HNB-a što je ublažilo intenzitet potražnje za devizama na deviznom tržištu. Tako je tijekom 2006. godine središnja banka neto prodala Ministarstvu financija deviza u ukupnoj vrijednosti od 438,3 mil. EUR, te je na taj način iz optjecaja povučeno ukupno 3,2 mlrd. kuna.

U posljednjem je tromjesečju 2006. tečaj kune prema euru ukupno nominalno aprecirao za 0,5%, i to sa 7,38 HRK/EUR zabilježenih 30. rujna na 7,35 HRK/EUR 31. prosinca 2006. Tijekom toga razdoblja središnja je banka na deviznom tržištu intervenirala pet puta¹⁶ u namjeri da uspori intenzitet aprecijacije tečaja te je od poslovnih banaka otkupila 746,7 mil. EUR. Od toga iznosa 537,8 mil. EUR¹⁷ središnja je banka otkupila od poslovnih banaka na deviznim aukcijama. Osim toga HNB je u listopadu obavio i jednu bilateralnu kupnju deviza od Zagrebačke banke d.d. u iznosu od 208,9 mil. EUR, čime je bilo kreirano 1,5 mlrd. kuna potrebnih kako bi se obavljanje novčanih transakcija kupoprodaje dionica vezanih uz preuzimanje Plive d.d. odvijalo neometano uz postojeću razinu likvidnosti. Intervencijama na deviznom tržištu, uključujući i bilateralnu deviznu transakciju, tijekom posljednjega tromjesečja 2006. godine središnja je banka emitirala ukupno 5,5 mlrd. kuna. HNB je tijekom istoga razdoblja neto prodao Ministarstvu financija deviza u ukupnoj vrijednosti od 417,1 mil. EUR, pri čemu je

veći dio toga iznosa iskorišten za otplatu sindiciranoga kredita bankama, a manji dio za otplatu zajmova¹⁸ koje je Svjetska banka odobrila Republici Hrvatskoj.

Prosječna apsolutna promjena dnevnoga tečaja kune, kao jedna od mjera promjenjivosti tečaja, u četvrtom je tromjesečju iznosila 0,09% što je tek malo više od prosjeka za cijelu 2006. godinu, koji je iznosio 0,08%.

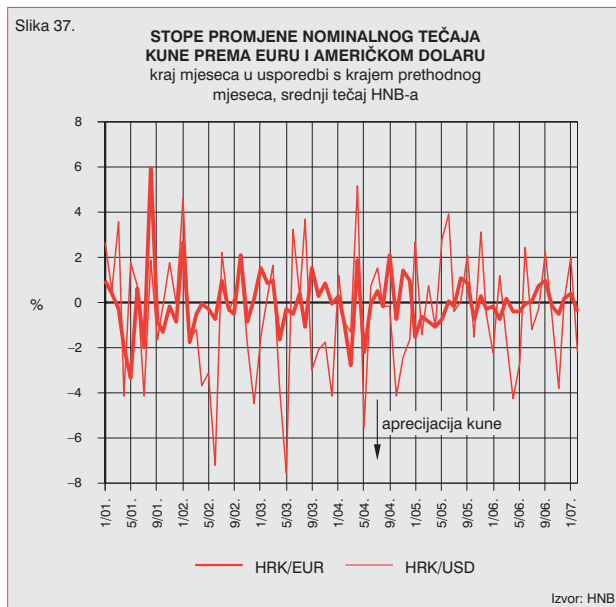
Kretanje nominalnog tečaja kune prema euru tijekom prva dva mjeseca 2007. godine bilo je relativno stabilno. Na kraju veljače ostvaren je tečaj od 7,35 HRK/EUR, koliko je iznosio i krajem prosinca 2006. godine. Tečaj kune prema euru deprecirao je tijekom siječnja ukupno za 0,4%. Deprecijacija tečaja kune prema euru ostvarena je u uvjetima rasta potražnje za devizama radi podmirivanja inozemnog duga države te plaćanja kratkoročnih inozemnih obveza poduzeća. Nakon deprecijacije zabilježene u siječnju tečaj kune prema euru u veljači je počeo aprecirati, te je posljednjega dana veljače bio za 0,4% jači nego na kraju siječnja kad je iznosio 7,37 HRK/EUR. Tijekom prva dva mjeseca 2007. središnja banka nije održala nijednu deviznu aukciju, a banke su potrebe za kunkskom likvidnošću namirivale na redovitim obratnim repo aukcijama. HNB je 25. siječnja prodao Ministarstvu financija devize u ukupnoj vrijednosti od 57,0 mil. EUR potrebne za otplatu duga Londonskom i Pariškom klubu.

U 2006. godini prekinut je trend deprecijacije nominalnog tečaja kune prema američkom dolaru koji je bio zabilježen u 2005. godini kad je taj tečaj oslabio za 10,6%. Tečaj kune prema američkom dolaru u 2006. godini ojačao je ukupno za 10,5%, tj. s razine od 6,23 HRK/USD 31. prosinca 2005. aprecirao je na 5,58 HRK/USD 31. prosinca 2006. Jačanje tečaja kune prema američkom dolaru uglavnom je bilo posljedica slabljenja tečaja američkog dolara prema euru na svjetskim deviznim burzama. Tržišna očekivanja o smjeru kretanja monetarne politike u SAD-u i eurozoni je dan su od glavnih čimbenika koji je utjecao na kretanje tečaja

¹⁶ U analizu su uključene samo one intervencije koje su imale monetarni učinak u posljednjem tromjesečju 2006., tako da u ukupan iznos deviza otkupljenih od poslovnih banaka tijekom toga razdoblja ulazi iznos devizne intervencije održane 29. rujna s datumom valute 3. listopada, a ne ulazi iznos devizne intervencije održane 28. prosinca s datumom valute 2. siječnja 2007.

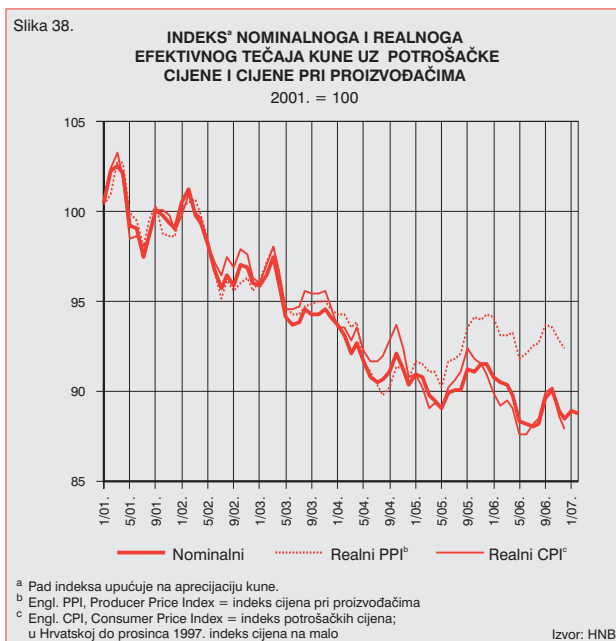
¹⁷ Na deviznoj aukciji održanoj 29. rujna otkupljeno je 138,7 mil. EUR, 26. listopada 68,8 mil. EUR, 9. studenoga 217,4 mil. EUR te 28. studenoga 112,9 mil. EUR.

¹⁸ SAL (Zajam za strukturnu prilagodbu) i EFSAL (Zajam za prilagodbu poduzeća i financijskog sektora)

američkog dolara prema euru. Spomenuta deprecijacija američkog dolara u odnosu na euro uvelike je rezultat smanjenja razlike između kamatnih stopa u SAD-u i eurozoni. Europska središnja banka povisila je referentnu kamatnu stopu u pet navrata tijekom 2006., dok je Fed tijekom istog razdoblja svoju referentnu kamatnu stopu dizao četiri puta. Ukupno gledajući, referentna kamatna stopa u eurozoni porasla je tijekom 2006. godine s 2,25% na 3,50%, odnosno za 1,25 postotnih bodova. U tom se razdoblju referentna kamatna stopa u SAD-u povećala za 1,0 postotni bod (s 4,25% na 5,25%). Poticaj slabljenju američkog dolara tijekom 2006. godine dala je i povećana zabrinutost tržišta zbog visokoga trgovinskog manjka SAD-a te najava pojedinih središnjih banaka o smanjenju udjela američkog dolara u svojim deviznim pričuvama.

Odražavajući ponajprije kretanje tečaja američkog dolara prema euru na svjetskom deviznom tržištu, tečaj kune prema američkom dolaru oslabio je tijekom siječnja za 2,0%, dok je tijekom veljače 2007. ojačao za 2,3%. Ukupno gledajući, tečaj kune prema američkom dolaru ojačao je tijekom prva dva mjeseca 2007. za 0,3%, i to s 5,58 HRK/USD 31. prosinca 2006. na 5,56 HRK/USD 28. veljače. Na rast vrijednosti američkog dolara prema euru tijekom siječnja pozitivno su utjecali povoljni gospodarski pokazatelji objavljeni u SAD-u tijekom toga mjeseca (npr. rast industrijske proizvodnje, neočekivani rast zaposlenosti i rast trgovinskog manjka manji od očekivanoga). Kao razlog jačanja eura prema američkom dolaru zabilježenog u veljači navode se povoljni gospodarski pokazatelji objavljeni tijekom toga mjeseca (primjerice rast BDP-a tijekom posljednjeg tromjesečja u Njemačkoj, Francuskoj i Italiji veći od očekivanoga) te očekivanja o nastavku porasta referentne kamatne stope u eurozoni. Kuna je tijekom prva dva mjeseca 2007. nominalno ojačala prema funti sterlinga (za 0,2%) i prema švicarskom franku (za 0,7%). Uz nepromijenjeni tečaj kune prema euru i aprecijaciju tečaja kune prema američkom dolaru spomenuta su kretanja tečaja rezultirala aprecijacijom indeksa nominalnoga efektivnog tečaja kune¹⁹ za 0,1% (28. veljače 2007. u odnosu na 31. prosinca 2006.).

Podaci o kretanju indeksa realnoga efektivnog tečaja kune tijekom 2006. godine²⁰ upućuju na pogoršanje indikatora cjenovne konkurentnosti izvoza. Indeks realnoga efektivnog tečaja kune deflacioniran proizvođačkim cijenama aprecirao je tijekom 2006. godine za 2,0%, a intenzitet njegova jačanja bio je manje izražen od intenziteta aprecijacije indeksa nominalnoga efektivnog tečaja kune (3,4%) zbog toga što je tijekom promatranog razdoblja rast proizvođačkih cijena u inozemstvu (ponajprije u eurozoni) bio znatno brži od rasta tih cijena na domaćem tržištu. Nominalna aprecijacija efektivnog tečaja kune ostvarena je uglavnom zbog snažne nominalne aprecijacije prosječnoga dnevnog tečaja kune prema američkom dolaru, koji je u prosincu 2006. u odnosu na prosinac 2005. aprecirao za 10,7%. Indeks realnoga efektivnog tečaja kune deflacioniran potrošačkim cijenama aprecirao je tijekom 2006. godine za 3,3%, odražavajući tako malo sporiji rast domaćih potrošačkih cijena u usporedbi s cijenama u inozemstvu (SAD-u, Sloveniji i Velikoj Britaniji).

Monetarna politika i instrumenti

Monetarno okružje

Pojačana potražnja za kunama i s njom povezani aprecijacijski pritisci, koje je središnja banka ublaživala otkupom deviza od poslovnih banaka, obilježili su posljednje tromjesečje 2006. godine kao i cijelu prošlu godinu. To je utjecalo na snažan rast primarnog novca u 2006. godini i manju potrebu

¹⁹ Slovenija je 1. siječnja 2007. postala članicom Ekonomske i monetarne unije, te se u skladu s tim ponder (udio) slovenskog tolara, koji je dosad ulazio u izračun indeksa nominalnoga i realnog efektivnog tečaja kune (0,2%), pridružuje euru, čiji ponder sada iznosi 70,8% (prije 70,6%). Ponderi ostalih valuta koje ulaze u izračun spomenutog indeksa – američkog dolara (27,2%), funte sterlinga (1,0%) te švicarskog franka (1,0%) – nisu se mijenjali.

²⁰ Prosinac 2006. u usporedbi s prosincem 2005.

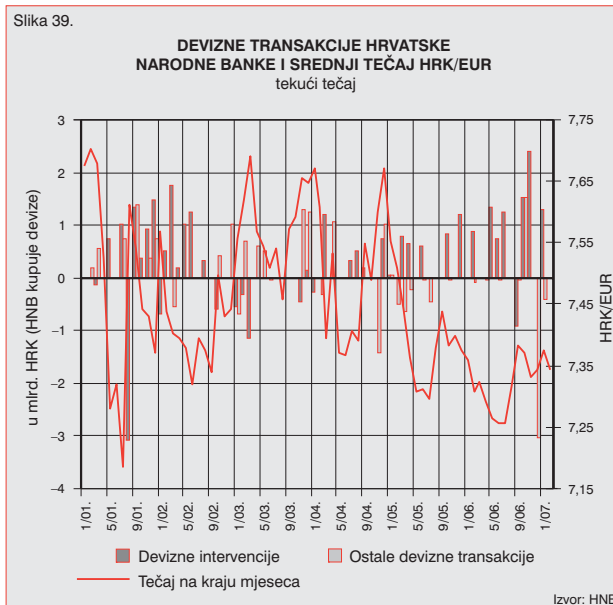
za kreiranjem dodatne likvidnosti na obratnim repo aukcijama. Usprkos velikom priljevu deviza iz inozemstva s osnove rasta inozemnog duga, povećanih izravnih ulaganja, uključujući intenziviranu dokapitalizaciju poslovnih banaka, središnja je banka kreiranjem odgovarajuće likvidnosti osigurala stabilnost tečaja, ali i visoku razinu slobodnih novčanikih sredstava poslovnih banaka. U uvjetima dobre kunske likvidnosti i rasta svih monetarnih i kreditnih agregata nastao se stabilan rast hrvatskoga gospodarstva bez narušavanja osnovnog cilja Hrvatske narodne banke – postizanja i održavanja stabilnosti cijena. Na početku 2007. tečaj kune prema euru bio je stabilan, pa središnja banka nije intervenirala na deviznom tržištu, a glavni instrument kreiranja primarnog novca bile su redovite tjedne obratne repo aukcije.

Unatoč stabilnosti domaćega novčanoga i deviznog tržišta, te niskoj inflaciji i solidnom gospodarskom rastu, u 2006. godini nisu se ublažile vanjske neravnoteže, posebice manjak na tekućem računu platne bilance i porast inozemnog duga. Kako su velik doprinos rastu inozemnog duga dale upravo poslovne banke, a manjak na tekućem računu uvelike je povezan s ekspanzijom kredita domaćim sektorima kojima se financira potrošnja ovisna o uvozu, središnja banka proteklih je godina nastojala, u okviru svojih mogućnosti, utjecati na smanjenje tih neravnoteža. Uvođenje granične obvezne pričuve te njezine izmjene u nekoliko navrata poskupili su inozemno zaduživanje poslovnih banaka. S uključivanjem kunkskih obveza s valutnom klauzulom banaka u osnovicu za izračun minimalno potrebnih deviznih potraživanja, u listopadu 2006., željelo se osigurati minimalnu deviznu likvidnost sustava te usporiti rast plasmana. Usprkos svemu, u 2006. godini zabilježen je snažan rast kredita poslovnih banaka, koji se dijelom nastavio financirati iz inozemnih izvora, a dijelom restrukturiranjem obveza banaka u prilagođavanju mjeri o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima. Guverner Hrvatske narodne banke zbog toga je u prosincu 2006. godine donio Odluku o upisu obveznih blagajničkih zapisa, kojom se “neoporezivi” rast plasmana banaka u 2007. godini ograničava na 12%.²¹

Korištenje instrumenata monetarne politike

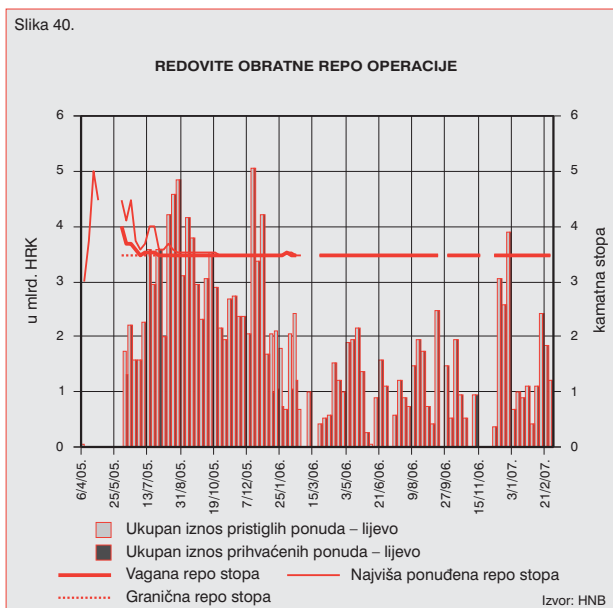
U 2007. godinu poslovne banke ušle su s izrazitim viškom kunske likvidnosti koji se u uvjetima pojačane potražnje za kunama formirao pri kraju 2006. godine. Rekordna razina gotovog novca u optjecaju, sezonski porast prometa u djelatnosti trgovina na malo i pojačana kreditna aktivnost poslovnih banaka tijekom prosinca potaknuli su banke na pojačanu potražnju za kunama. Tako je u prosincu na obratnim repo aukcijama zabilježen najviši prosječni mjesečni promet u 2006. godini u iznosu od 2,5 mlrd. kuna, dok je u prvih jedanaest mjeseci prosječni mjesečni promet iznosio 0,9 mlrd. kuna.

Na povećanje kunske likvidnosti utjecala je i devizna intervencija 28. prosinca s datumom valute 2. siječnja 2007., kojom je od poslovnih banaka otkupljeno 177 mil. EUR čime se kreiralo dodatnih 1,3 mlrd. kuna. Tako je dnevni višak lik-

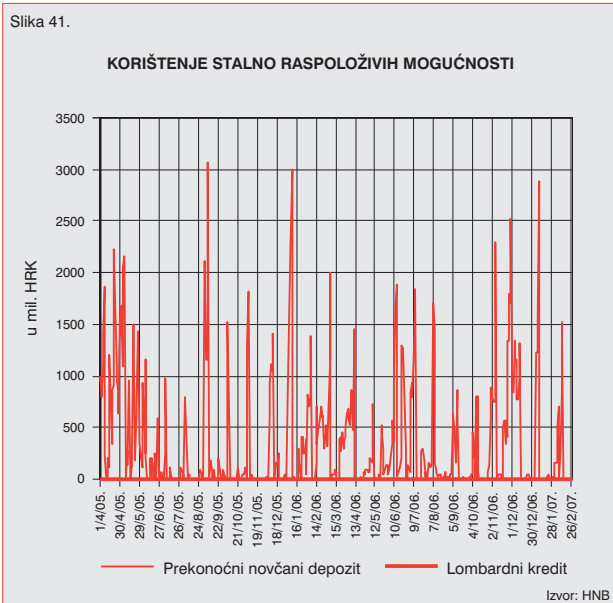

vidnosti na računima za namirenje i u blagajnama banaka na samome početku 2007. godine dosegno čak 4,3 mlrd. kuna. U takvim uvjetima smanjila se potražnja banaka za dodatnim sredstvima, a dio viškova likvidnosti povučen je tako što je na aukcijama središnje banke tijekom siječnja i veljače plasirano manje sredstava. Prosječno je na aukcijama tijekom prva dva mjeseca 2007. bilo plasirano po 1,2 mlrd. kuna. Najveći se promet, kao što je uobičajeno, ostvarivao na početku razdoblja održavanja obvezne pričuve, pa je pod utjecajem porasta obračunate kunske obvezne pričuve na dan izdavanja 14. veljače održana aukcija s najvećim prometom od 2,4 mlrd. kuna. U prva dva mjeseca 2007. HNB je prihvaćao sve pristigle ponude banaka, a granična repo stopa nije se mijenjala te je iznosila 3,5%.

Povoljnu kunksku likvidnost nije narušila ni devizna transakcija kojom je 25. siječnja ove godine Ministarstvu financija prodano 65 mil. USD i 7 mil. EUR za plaćanje dospjelih obveza Pariškom i Londonskom klubu, čime je iz sustava bilo povučeno 0,4 mlrd. kuna. Jednako tako, povoljna kunska

²¹ Detaljnije o Odluci o upisu obveznih blagajničkih zapisa HNB-a u Okviru 1.

likvidnost poslovnih banaka zadržala se i tijekom razdoblja upisa novog izdanja državne obveznice (koje nosi datum 8. veljače) u iznosu od 2,5 mlrd. kuna. To se razlikuje od prijašnjih iskustava kada su u vrijeme upisa novih izdanja državnih obveznica poslovne banke obično povećavale potražnju za dodatnim sredstvima na obratnim repo aukcijama, a bilježio se i veći pritisak na rast kamatnih stopa na međubankovnom novčanom tržištu. Slobodna novčana sredstva poslovnih banaka tijekom prva dva mjeseca 2007. godine iznosila su 814 mil. kuna što je tek nešto više od njihove prosječne razine od 781 mil. kuna u 2006. godini.

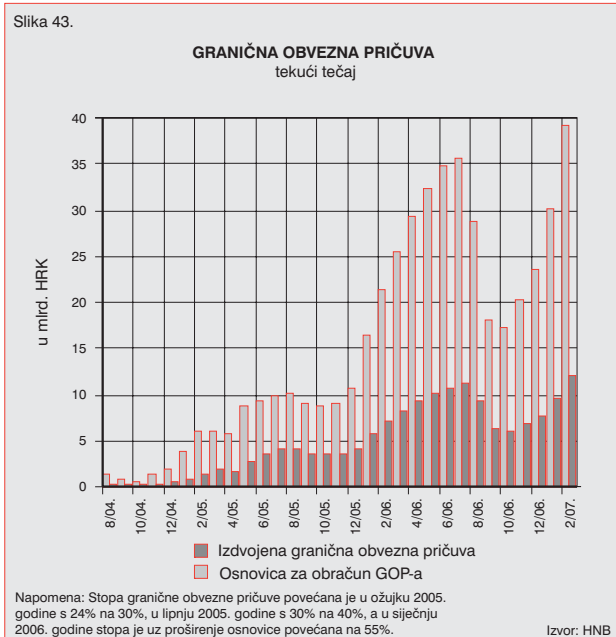
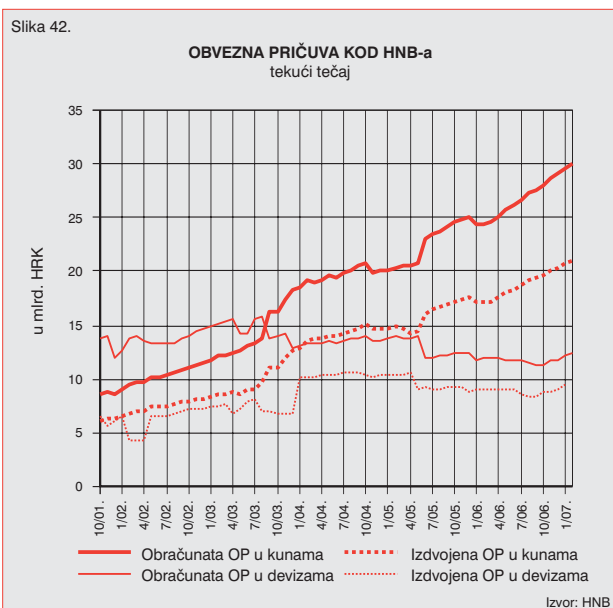
Poslovne banke su i u 2007. godini zadržale praksu održavanja više razine sredstava na transakcijskim računima kod središnje banke u prvom dijelu razdoblja održavanja obvezne pričuve. U skladu s tim, pri kraju razdoblja održavanja obvezne pričuve, kad već ostvare prosječnu razinu koja im je propisana za održavanje, poslovne banke viškove likvidnosti privremeno usmjeravaju u prekonoćni depozit. Tako je dan prije izdvajanja obvezne pričuve u siječnju prekonoćni depo-

zit skočio na 2,9 mlrd. kuna, a u veljači na 1,5 mlrd. kuna. Prosječno dnevno stanje prekonoćnog depozita kod HNB-a u prva dva mjeseca 2007. iznosilo je 226 mil. kuna, dok je u cijeloj 2006. godini iznosilo 338 mil. kuna.

U uvjetima rasta domaćih izvora sredstava pri kraju 2006. godine zabilježen je rast kunske i devizne obvezne pričuve, a takav trend nastavio se i na početku 2007. Promatrajući 2006. godinu, obračunata kunska obvezna pričuva povećala se za 4,0 mlrd. kuna, te je tako u prosincu dosegla 29,2 mlrd. kuna. Istodobno se obračunata devizna obvezna pričuva smanjila za 0,6 mlrd. kuna i iznosila je 11,8 mlrd. kuna. Kretanja kunske i devizne obvezne pričuve najbolji su pokazatelj restrukturiranja domaćih izvora sredstava poslovnih banaka u 2006. godini, koje je obilježio snažan rast kunkskih depozita (60,2%) i blagi rast deviznih depozita (1,7%).

U prva dva mjeseca 2007. godine obračunata kunska obvezna pričuva još se povećala, i to za 0,9 mlrd. kuna, a devizna za 0,7 mlrd. kuna. To povećanje bilo je potaknuto sezonski neuobičajenim rastom kunkskih i deviznih depozita na početku godine, što je utjecalo na porast osnovice za obračun obvezne pričuve. Usprkos utjecaju baznog razdoblja i spuštanju stope obvezne pričuve s 18% na 17% u siječnju 2006. godine, kontinuirani rast monetarnih agregata utjecao je na pojačanu sterilizaciju likvidnosti uz pomoć instrumenta obvezne pričuve, pa obvezna pričuva bilježi rast i na godišnjoj razini. Tako je obračunata kunska obvezna pričuva u veljači 2007. iznosila 30,1 mlrd. kuna i bila je za 23,2% viša nego godinu prije, dok je obračunata devizna obvezna pričuva, rastući po godišnjoj stopi od 5,1%, dosegla u veljači 12,5 mlrd. kuna.

Rast granične obvezne pričuve započeo krajem 2006. snažno se ubrzao na početku 2007. godine. Tome je najviše pridonio snažan rast inozemnih obveza poslovnih banaka u prosincu 2006., što je povećalo osnovicu za obračun granične obvezne pričuve u siječnju za čak 6,8 mlrd. kuna. S nastavkom inozemnog zaduživanja poslovnih banaka i u 2007. godini osnovica se u veljači povećala za još 8,9 mlrd. kuna. Rezultat takvih kretanja bio je snažan skok izdvojene

Slika 44.

granične obvezne pričuve tijekom prva dva mjeseca 2007. godine za čak 4,3 mlrd. kuna što je ujedno više od cjelokupnog povećanja u 2006. godini, koje je iznosilo 3,5 mlrd. kuna.

Izdvojena sredstva poslovnih banaka s osnove granične obvezne pričuve dosegla su u veljači 12,1 mlrd. kuna. Iako se rast inozemnog duga poslovnih banaka u 2006. godini blago usporio u odnosu na prethodnu godinu, snažan rast granične obvezne pričuve na početku 2007. potvrđuje kako poslovne banke, neovisno o kretanju domaćih izvora financiranja, i dalje prihvaćaju pokrivati više troškove inozemnog financiranja kako bi ostvarile planirani kreditni rast.

Prilagodba banaka izmijenjenoj odluci o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima, kojom su se od listopada 2006. godine u osnovicu za obračun minimalne devizne pokrivenosti od 32% uključile i kunske obveze s valutnom klauzulom, odvijala se tijekom posljednjeg tromjesečja 2006. i na početku 2007. godine. U tom je razdoblju, zbog velikog povećanja osnovice, poslovnim bankama bilo omogućeno da svoju deviznu pokrivenost povećavaju postupno za minimalno 2 postotna boda mjesečno, do konačnog usklađenja, tj. do dostizanja propisanih 32% za ožujak 2007. godine. Poslovne banke prilagodbu su izvršile povećavši svoja devizna potraživanja te smanjivši svoje devizne obveze, a posebice smanjivši kunske obveze s valutnom klauzulom²².

Na kraju siječnja 2007. ukupne devizne obveze poslovnih banaka prema Odluci o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima, uključujući one s valutnom klauzulom, iznosile su 172,4 mlrd. kuna, dok su devizna potraživanja iznosila 56,0 mlrd. kuna, pa je tako pokrivenost na razini sustava premašila propisanu razinu te je iznosila 32,5%. Promatrajući po bankama, šest banaka na kraju siječnja imalo je deviznu pokrivenost manju od 32%, pa će se njihova prilagodba nastaviti tijekom veljače i ožujka.

²² Detaljnije o prilagodbi banaka izmijenjenoj odluci o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima u Okviru 1.

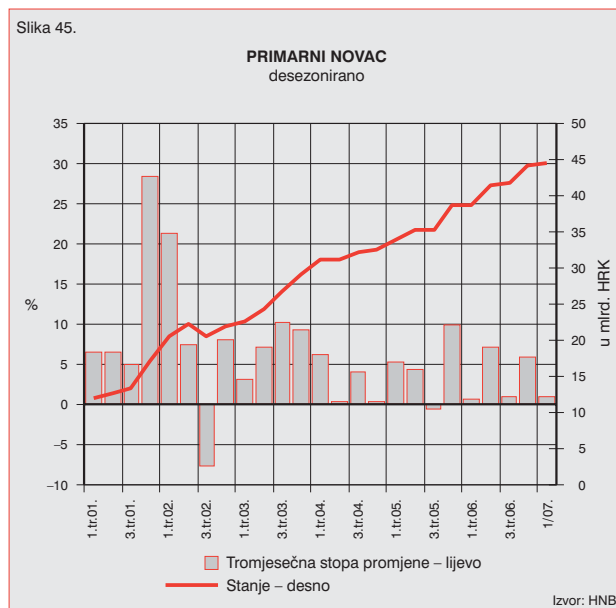
Primarni novac i međunarodne pričuve

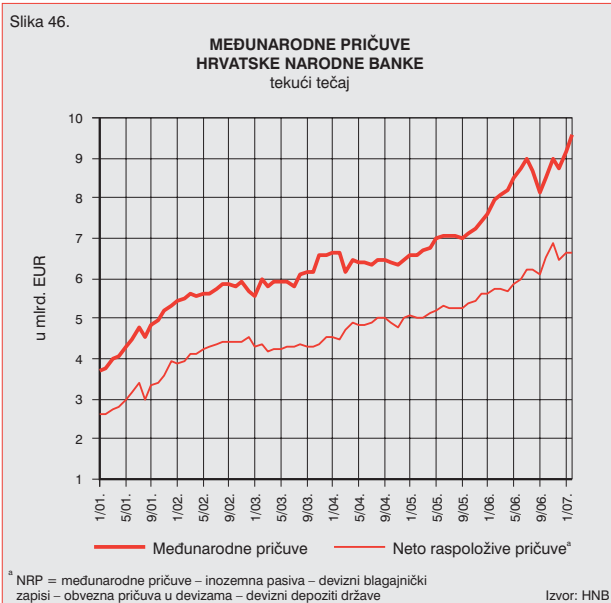
U 2006. godini primarni novac M0 porastao je za 14,7%, a njegovo nominalno povećanje iznosilo je 5,9 mlrd. kuna. Povećanje primarnog novca bilo je potaknuto rastom depozita banaka kod HNB-a za 3,5 mlrd. kuna, na što je utjecao autonomni rast kunske obvezne pričuve. Tako su, unatoč spuštanju stope obvezne pričuve s 18% na 17% na početku 2006., intenzivnije kreiranje primarnog novca od strane središnje banke zbog aprecijacijskih pritisaka i snažan rast svih monetarnih agregata rezultirali povećanjem primarnog novca u nastavku godine. Druga komponenta primarnog novca, gotov novac u optjecaju, s povećanjem od 2,5 mlrd. kuna ostvario je brži rast nego prethodnih godina. Dodatni doprinos rastu M0 pri samom kraju 2006. godine dao je veliki višak likvidnosti na računima banaka kod HNB-a, a povećanje primarnog novca u četvrtom tromjesečju iznosilo je 4,0 mlrd. kuna.

Povlačenjem viškova kunske likvidnosti iz sustava te gotovine iz optjecaja na početku 2007. godine smanjen je primarni novac M0. Tako su sredstva na računima za namirenje i u blagajnama banaka u siječnju i veljači smanjena za 2,1 mlrd. kuna, dok se gotov novac smanjio za 0,7 mlrd. kuna. U strukturi primarnog novca rast je zabilježen jedino kod izdvojene kunske obvezne pričuve, koja se povećala za 0,7 mlrd. kuna. Na kraju veljače primarni novac iznosio je 44,3 mlrd. kuna, a unatoč smanjenju tijekom siječnja i veljače njegova godišnja stopa rasta zadržala se na 21,4%, djelomično i zbog utjecaja baznog razdoblja, tj. učinka spuštanja stope obvezne pričuve u siječnju 2006.

Prosječno stanje depozita države kod HNB-a u 2006. godini iznosilo je 355 mil. kuna što je gotovo upola manje od njihova prosječnog stanja ostvarenog godinu prije. Volatilitnost depozita države smanjila se tijekom 2006. godine što zajedno s nižim prosječnim stanjem upućuje na bolje upravljanje likvidnošću središnje države. Depoziti države bili su stabilni i na početku 2007. godine uz samo jedan privremeni skok kunskih depozita na 2,0 mlrd. kuna 8. veljače kad je država privremeno deponirala sredstva prikupljena izdanjem

Slika 45.

kunske državne obveznice. Prosječno stanje kunskih depozita države tijekom siječnja i veljače 2007. iznosilo je 263 mil. kuna, a deviznih depozita 31 mil. kuna.

U četvrtom tromjesečju 2006. godine zabilježen je snažan rast međunarodnih pričuva HNB-a. Od ukupnog povećanja

međunarodnih pričuva u 2006., koje je iznosilo 1.287 mil. EUR, čak 591 mil. EUR odnosio se na povećanje ostvareno u posljednjem tromjesečju. Jednako kao i tijekom cijele godine, tomu je najviše pridonio pojačani otkup deviza od poslovnih banaka i rast sredstava izdvojene granične obvezne pričuve. Ukupno je tijekom 2006. godine putem deviznih intervencija neto otkupljeno od poslovnih banaka 1.204 mil. EUR, a povećanje sredstava izdvojenih s osnove devizne i granične obvezne pričuve iznosilo je 427 mil. EUR. Na strani odljeva deviznih sredstava glavni čimbenik bile su devizne transakcije s Ministarstvom financija, kojima je središnjoj državi neto prodano 438 mil. EUR. Na kraju 2006. godine međunarodne pričuve HNB-a iznosile su 8.725 mil. EUR, a neto raspoložive međunarodne pričuve 6.464 mil. EUR.

Početak 2007. godine rast međunarodnih pričuva HNB-a dodatno se ubrzao, prije svega zbog snažnog povećanja sredstava izdvojene granične obvezne pričuve (za 586 mil. EUR), a zatim i zbog učinka devizne intervencije s kraja 2006. godine kojoj je datum valute bio 2. siječnja 2007. (177 mil. EUR). Tako su međunarodne pričuve na kraju veljače dosegnule 9.566 mil. EUR i bile su za 841 mil. EUR veće nego na kraju 2006. godine. Neto raspoložive međunarodne pričuve, koje između ostaloga ne uključuju obveznu pričuvu banaka u devizama, povećane su za 172 mil. EUR, pa su na kraju veljače iznosile 6.636 mil. EUR.

Okvir 1. Kretanje monetarnih agregata i mjere monetarne politike u četvrtom tromjesečju 2006.

U rujnu 2006. godine Hrvatska narodna banka izmijenila je Odluku o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima na način da su kunske obveze s valutnom klauzulom uključene u ukupne devizne obveze, a u prosincu HNB donosi i Odluku o obveznom upisu blagajničkih zapisa kojom se “neoporezivi” godišnji rast plasmana banaka u 2007. godini ograničava na 12%.

Spomenute su mjere na tragu nastojanja središnje banke da, u okviru svojih mogućnosti, pokuša utjecati na to da rast kredita poslovnih banaka dugoročno bude u održivim granicama, odnosno da se odvija po stopama koje ne produbljuju vanjsku neravnotežu Hrvatske, a koji pritom osigurava podlogu za solidnu i stabilnu ukupnu gospodarsku dinamiku. U 2003. godini HNB tako ograničava godišnji rast plasmana na 16% (istekom spomenute kalendarske godine to ograničenje prestaje vrijediti), a mjerom minimalno potrebnih deviznih potraživanja, kao bonitetnom mjerom, također nastoji utjecati na blaži rast plasmana banaka. Instrumentom granične obvezne pričuve, koji je uveden 2004. godine, HNB je znatno povećao trošak inozemnog zaduživanja poslovnih banaka.

Suočene s još strožim uvjetima (stopa granične obvezne pričuve povećana je u prosincu 2005. na 55%, a istodobno je proširena i osnovica za njezin izračun), početkom 2006. godine poslovne banke poduzimaju niz aktivnosti kojima nastoje djelomično izbjeći uvedena ograničenja. S jedne strane, mjere se pokušavaju izbjeći izdavanjem vrijednosnih papira na domaćem tržištu kako bi ih na sekundarnom tržištu naknadno otkupile banke iz inozemstva (što je HNB zaustavio uvođenjem instrumenta posebne obvezne pričuve), ali i poticanjem aktivnosti koje će na koncu rezultirati rastom za njih povoljnijih izvora sredstava, onih s valutnom klauzulom, jer za takve izvore, sve do rujna 2006., nisu bile obvezne održavati minimalno potrebna devizna potraživanja.

Zamjena deviznih depozita kunskim depozitima s valutnom klauzulom, zatim promicanje “nove” domaće štednje s valutnom klauzulom te zaduživanje banaka u inozemstvu u kunama indeksiranim uz stranu valutu rezultiralo je tijekom 2006. znatnom promjenom u valutnoj strukturi pasive poslovnih banaka. Udio obveza s valutnom klauzulom u ukupno oročenim depozitima i primljenim kreditima banaka povećan je sa 16%, koliko je iznosio na kraju 2005., na 23% na kraju rujna 2006. godine. Kao rezultat takvih kretanja, u prvih devet mjeseci 2006. godine oslobođena su prilična sredstava koja su radi obveze održavanja minimalnih deviznih

Tablica 2. Valutna struktura oročenih depozita i primljenih kredita kod poslovnih banaka, na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	XII.2004.		XII.2005.		VI.2006.		IX.2006.		I.2007.		Promjena	
	Stanje	Udio	Stanje	Udio	Stanje	Udio	Stanje	Udio	Stanje	Udio	XII.05.–IX.06.	IX.06.–I.07.
Kune	19.092	13,2	26.153	15,7	30.099	16,9	31.002	17,2	45.398	23,3	4.849	14.396
Kune s valutnom klauzulom	16.097	11,2	27.206	16,3	39.577	22,2	43.510	24,2	29.141	15,0	16.303	-14.369
Devize	109.135	75,6	113.118	67,9	108.837	61,0	105.248	58,5	120.123	61,7	-7.870	14.875
Ukupno	144.324	100,0	166.477	100,0	178.513	100,0	179.760	100,0	194.662	100,0	13.283	14.902

Izvor: HNB

potraživanja dotad bila plasirana u inozemstvo.

Kao odgovor na takvo djelovanje banaka, u rujnu 2006. godine izmijenjena je Odluka o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima. Izmjenom te odluke u osnovicu za obračun minimalne devizne likvidnosti uz devizne obveze uključene su i kunske obveze s valutnom klauzulom. Tako su kunski izvori s valutnom klauzulom izjednačeni s deviznim izvorima, a instrumentu minimalno potrebnih deviznih potraživanja vraćena je njegova izvorna bonitetna uloga.

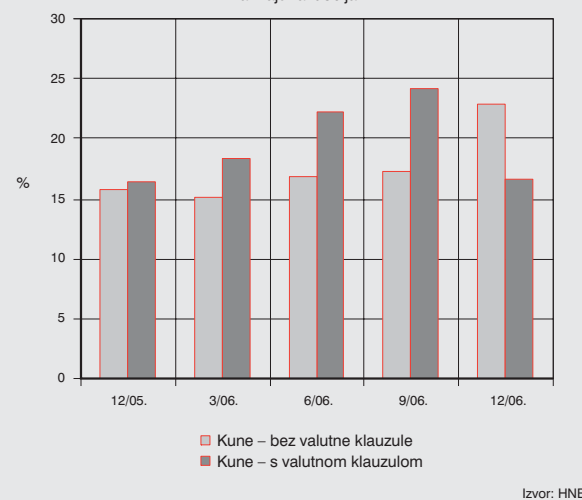
Nakon rujanskog proširivanja devizne osnovice, kod većine poslovnih banaka nije bio zadovoljen propisani uvjet minimalne devizne likvidnosti. Promatrano na razini cijelog sustava, pokrivenost deviznih obveza deviznim potraživanjima na kraju rujna 2006. godine, računajući prema proširenoj definiciji deviznih obveza, iznosila je 27,5%, dok bi pokrivenost prijašnje, uže osnovice, tj. osnovice bez obveza s valutnom klauzulom, iznosila 36,4%. Banke su stoga morale u predviđenom roku i prema predviđenoj dinamici uskladiti s propisanim odnos svojih deviznih potraživanja i deviznih obveza definiranih na novi način.

Poslovne banke su usklađivanje s odredbama izmijenjene odluke središnje banke provodile prije svega tako što su smanjivale svoje devizne obveze, a u manjoj mjeri i povećavajući svoja devizna potraživanja. Prilagodba poslovnih banaka izmijenjenoj odluci ogledala se također u novoj promjeni valutne strukture domaćih izvora sredstava, ali i u promjeni valutne strukture inozemne pasive banaka. Tako je u posljednjem tromjesečju prošle i na početku ove godine znatno povećan udio obveza u domaćoj valuti bez valutne klauzule, odnosno smanjen stupanj euroizacije mjeren udjelom obveza u domaćoj valuti u ukupnim obvezama banaka. Na kraju siječnja 2007. godine udio oročenih kunskih depozita i primljenih kunskih kredita bez valutne klauzule u ukupno oročenim depozitima i primljenim kreditima kod banaka dosegao je 23% što je za 6 postotnih bodova više nego na kraju rujna 2006. godine.

Ako promatramo samo štedne i oročene depozite domaćih sektora, ukupno smanjenje kunskih depozita s valutnom klauzulom u dosadašnjem razdoblju prilagodbe (7,2 mlrd. kuna) bilo je gotovo potpuno zamijenjeno povećanjem "čistih" kunskih depozita (7,0 mlrd. kuna), tako da je udio depozita bez valutne klauzule u ukupnim štednim i oročenim depozitima na kraju siječnja 2007. godine po-

Slika 47.

UDIO KUNSKIH OROČENIH DEPOZITA I PRIMLJENIH KREDITA U UKUPNIM OROČENIM DEPOZITIMA I PRIMLJENIM KREDITIMA BANAKA na kraju razdoblja

većan na 22,2%. Zamjena indeksiranih kunskih depozita depozitima bez valutne klauzule bila je izražena i kod depozita poduzeća i kod depozita stanovništva.

Kad je riječ o inozemnoj pasivi banaka, valja istaknuti da je promjena valutne strukture u dosadašnjem razdoblju prilagodbe bila još izraženija nego kod domaćih izvora sredstava. Ukupno su u četvrtom tromjesečju 2006. i tijekom siječnja 2007. godine obveze banaka s valutnom klauzulom prema inozemstvu smanjene za 7,7 mlrd. kuna što je približno jednako povećanju njihovih deviznih obveza (7,6 mlrd. kuna). Kako je ukupna inozemna pasiva banaka u ta četiri mjeseca snažno povećana (11,0 mlrd. kuna), ukupno povećanje u tom razdoblju odnosilo se na porast "čistih" kunskih obveza banaka prema inozemstvu.

Promatrano na razini cijelog sustava stopa pokrivenosti deviznih obveza deviznim potraživanjima na kraju siječnja 2007. godine bila je veća od minimalno propisane i iznosila je 32,5%. Osim opisanog restrukturiranja domaće i inozemne pasive poslovnih banaka, prilagodba banaka izmijenjenoj rujanskoj odluci odvijala se bez velikih pritisaka na devizno tržište uz uvažavanje dinamike koju je propisala središnja banka.

Tablica 3. Štedni i oročeni depoziti kod poslovnih banaka, na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	IX.2006.		X.2006.		XI.2006.		XII.2006.		I.2007.		Promjena XI.06.–I.07.
	Stanje	Udio	Stanje	Udio	Stanje	Udio	Stanje	Udio	Stanje	Udio	
Kunski depoziti	23.219	3,7	5.557	8,0	9.067	12,6	10.138	13,3	13.569	17,4	11.098
Kunski depoziti s valutnom klauzulom	22.936	24,1	13.572	19,6	11.916	16,6	10.824	14,2	8.434	10,8	-7.695
Devizni depoziti	85.173	72,2	50.069	72,4	50.875	70,8	55.114	72,4	55.853	71,7	7.594
Ukupno	131.329	100,0	69.199	100,0	71.858	100,0	76.076	100,0	77.856	100,0	10.997

Izvor: HNB

Tablica 4. Valutna struktura inozemne pasive poslovnih banaka, na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	IX.2006.		X.2006.		XI.2006.		XII.2006.		I.2007.		Promjena XI.06.–I.07.
	Stanje	Udio	Stanje	Udio	Stanje	Udio	Stanje	Udio	Stanje	Udio	
Kune	2.471	3,7	5.557	8,0	9.067	12,6	10.138	13,3	13.569	17,4	11.098
Kune - s valutnom klauzulom	16.129	24,1	13.572	19,6	11.916	16,6	10.824	14,2	8.434	10,8	-7.695
Devize	48.259	72,2	50.069	72,4	50.875	70,8	55.114	72,4	55.853	71,7	7.594
Ukupno	66.858	100,0	69.199	100,0	71.858	100,0	76.076	100,0	77.856	100,0	10.997

Izvor: HNB

Slika 48.

*Efektivni plasmani jesu plasmani iz kojih je isključen utjecaj tečaja.

Izvor: HNB

Kako HNB instrumentom minimalno potrebnih deviznih potraživanja nije uspio ublažiti rast plasmana banaka, pri čemu se iz Slike 48. vidi da su tijekom 2006. godine efektivni plasmani banaka ponovo, nakon 2002. i 2003., nadmašili trendnu vrijednost, u prosincu 2006. godine donesena je Odluka o upisu obveznih blagajničkih zapisa kojom HNB "neoporezivi" godišnji rast plasmana banaka u 2007. godini ograničava na 12%.

Kako je ukupno stanje plasmana banaka nebankarskom sektoru na kraju 2006. iznosilo 183,4 mlrd. kuna, "neoporezivi" prirast plasmana od 12% u 2007. godini odgovara nominalnom iznosu od 22,0 mlrd. kuna. Središnja banka drži da je takvo povećanje plasmana dostatno da podrži nastavak izražene dinamike gospodarskog rasta ostvarene u 2006. godini. HNB je svjestan da će spomenuto ograničenje rezultirati djelomičnom disintermedijacijom, poglavito kad je riječ o dijelu poduzeća. Vodeći računa o važnosti izvora za kreditiranje gospodarskih i investicijskih aktivnosti poduzeća, HNB je iz obračuna dopuštenog rasta

plasmana isključio sve plasmane središnjoj državi, čime je nastojao onemogućiti da plasmani odobreni državi istisnu plasmane ostalim nebankarskim sektorima, prije svega sektoru poduzeća. S druge strane, time se središnjoj državi omogućava nastavak financiranja proračunskog manjka na domaćem tržištu. Središnja banka također drži da se dodatni (nebankarski) izvori za kvalitetne projekte poduzeća mogu namaknuti i korištenjem drugih financijskih instrumenata, posebice posredstvom domaćeg tržišta kapitala.

Iako je prvotno dopuštena stopa rasta plasmana za siječanj iznosila 1%, a za svako iduće obračunsko razdoblje trebala je biti povećana za 1 postotni bod (na razini godine ukupno 12%), izmjenom odluke u veljači 2007. dopuštena stopa rasta plasmana za sva obračunska razdoblja podignuta je na 12%. Tako je poslovnim bankama pružena veća fleksibilnost u planiranju dinamike kreditnog rasta.

Obračunsko razdoblje za izračun osnovice za upis obveznih blagajničkih zapisa počinje 1. siječnja 2007., a završava posljednjeg dana svakoga kalendarskog mjeseca. Osnovicu za izračun iznosa obveznog upisa blagajničkih zapisa čini pozitivna razlika između stanja plasmana na kraju obračunskog razdoblja, dakle posljednjeg dana u mjesecu, i stanja plasmana na dan 31. prosinca 2006. uvećanog za iznos koji se dobije primjenom dopuštene stope rasta plasmana od 12% za pojedino obračunsko razdoblje. Jednostavnije rečeno, osnovicu čini prirast plasmana iznad dopuštene razine, a stopa obveznog upisa blagajničkih zapisa iznosi 50%.

Obvezni blagajnički zapisi upisuju se 20. kalendarskog dana u mjesecu, a izdaju se s dospeljem od 360 dana. Kamatna stopa na blagajničke zapise koju plaća HNB jednaka je kamatnoj stopi koja se plaća na sredstva izdvojenog dijela kunske obvezne pričuve te iznosi 0,75%. Središnja banka neće otkupljivati upisane obvezne blagajničke zapise prije njihova dospelja, a također nije dopuštena njihova prodaja drugoj osobi od strane poslovne banke prije dospelja. Mogućnost prilagodbe banaka dopuštenom prirastu kroz poslove sekuritizacije isključena je jer se prodana potraživanja uključuju u osnovicu za obračun upisanih obveznih blagajničkih zapisa.

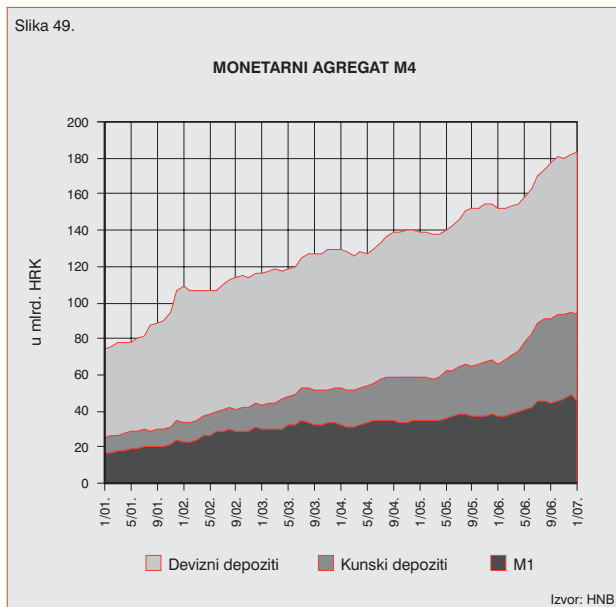
Monetarna kretanja

Snažan rast plasmana i pojačano zaduživanje banaka u inozemstvu glavna su obilježja monetarnih kretanja u četvrtom tromjesečju 2006. godine. Promatrano na razini cijele godine, osnovu za povećanje plasmana banaka, uz njihovo inozemno zaduživanje, činila su sredstva pristigla za dokapitalizaciju i, kao najvažniji izvori, depoziti stanovništva i depoziti poduzeća, koji su u 2006. godini dijelom formirani izravnim zaduživanjem poduzeća u inozemstvu. U takvim uvjetima prilično je ubrzan rast gotovo svih monetarnih agregata. U četvrtom tromjesečju odvijala se i prilagodba poslovnih banaka izmijenjenoj odluci o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima iz rujna 2006. godine, prije svega zamjenom kunskih obveza s valutnom klauzulom "čistim" kunskim i deviznim obvezama, a povećanje inozemne pasive banaka u pos-

ljednjem tromjesečju većinom je bilo izazvano financiranjem njihove intenzivirane kreditne aktivnosti.

Ukupna likvidna sredstva

U posljednjem tromjesečju 2006. godine nastavljen je snažan rast ukupnih likvidnih sredstava (M4) iz trećeg tromjesečja. S povećanjem od 5,7 mlrd. kuna u posljednjem tromjesečju ukupna likvidna sredstva uvećana su u 2006. godini za čak 27,8 mlrd. kuna ili za 18,0%, što je gotovo dvostruko više od povećanja ostvarenog 2005. godine (14,7 mlrd. kuna ili 10,5%). Obje komponente monetarnog agregata M4, i novčana masa i kvazinovac, ostvarile su izrazit rast. U strukturi kvazinovca zabilježeno je snažno povećanje kunskih nemonetarnih depozita i sporiji rast deviznih depozita u usporedbi s prethodnom godinom. Na kraju siječnja

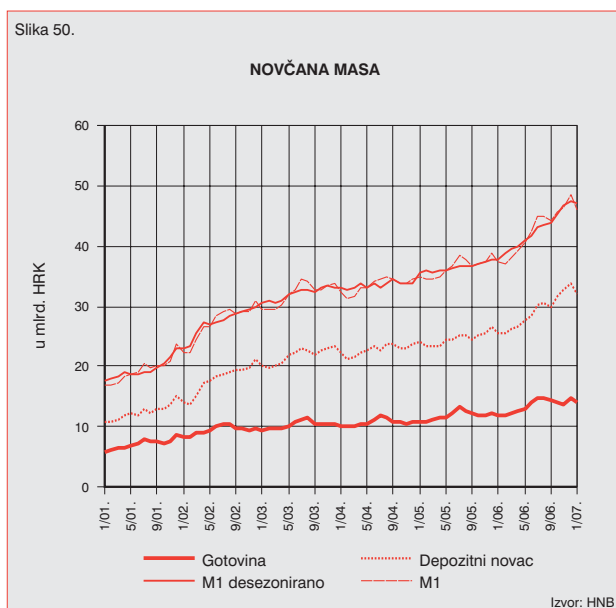

2007. godine ukupna likvidna sredstva dosegla su 183,0 mlrd. kuna, a njihova godišnja stopa rasta iznosila je čak 20,4%.

Novčana masa

Intenziviranje kreditne aktivnosti banaka potkraj 2006. godine te sezonsko povećanje potražnje za gotovim novcem u prosincu utjecali su na snažan rast novčane mase u četvrtom tromjesečju 2006. kad je ovaj monetarni agregat povećan za 4,5 mlrd. kuna u odnosu na prethodno tromjesečje. Ukupno je u 2006. godini M1 povećan za 9,7 mlrd. kuna ili za 25,0% što je više nego dvostruko brži rast u odnosu na prethodnu godinu. Uz uobičajeno sezonsko smanjenje početkom godine, novčana je masa na kraju siječnja 2007. godine smanjena na 46,0 mlrd. kuna, dok je njezina godišnja stopa rasta i nadalje bila visoka i iznosila je 23,5%.

Povećanju novčane mase u četvrtom tromjesečju kao i u cijeloj 2006. godini najviše je pridonio ubrzani rast depozitnog novca, koji je u prošloj godini ukupno povećan za 7,3

mlrd. kuna, a od toga za 4,2 mlrd. kuna u posljednjem tromjesečju. Rast depozitnog novca ostvaren u četvrtom tromjesečju ponajviše je rezultat povećanja sredstava na žiro-računima poduzeća zbog snažnog rasta kredita odobrenih tom sektoru potkraj godine. Za rast depozitnog novca u cijeloj 2006. godini podjednako su zaslužni i depoziti poduzeća i depoziti stanovništva. Iako znatno smanjen na početku 2007. godine u odnosu na stanje na kraju prethodne godine, ukupni saldo tekućih i žiroračuna na kraju siječnja iznosio je 32,1 mlrd. kuna i bio je za 25,7% veći nego na kraju istog mjeseca prethodne godine.

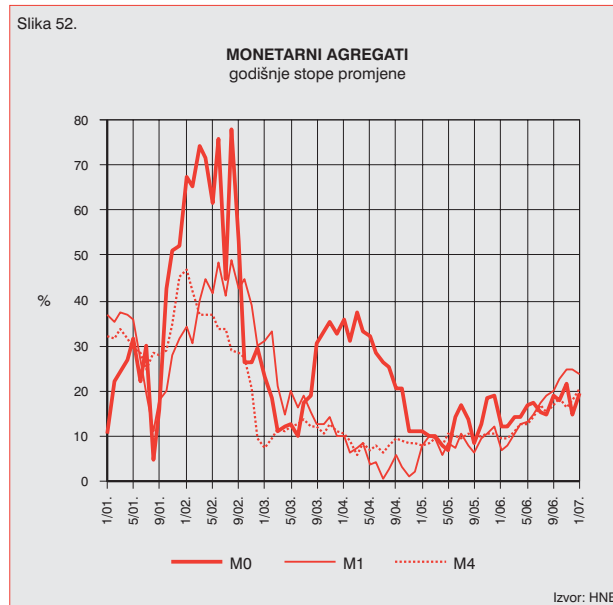
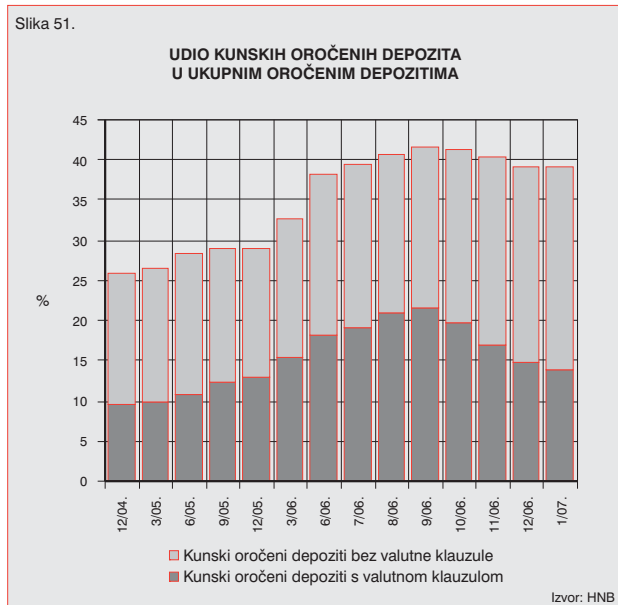
Druga komponenta novčane mase, gotov novac izvan banaka, također je brže rasla tijekom 2006. nego tijekom prethodne godine. Na brži rast toga monetarnog agregata u 2006. godini utjecala je isplata duga umirovljenicima u dva navrata u toj godini, u lipnju i prosincu. Uz uobičajene sezonske oscilacije gotov novac izvan banaka povećan je u 2006. godini za 2,4 mlrd. kuna, a njegovo prosječno dnevno stanje bilo je za 13,0% veće nego godinu prije. Tijekom siječnja 2007. količina gotovog novca izvan banaka smanjena je za 0,7 mlrd. kuna, te je na kraju mjeseca iznosila 13,9 mlrd. kuna.

Nemonetarni depoziti

Uz ubrzani rast M1, snažnom rastu ukupnih likvidnih sredstava u 2006. godini pridonio je i rast nemonetarnih depozita. Za razliku od prijašnjih godina, najveći dio povećanja nemonetarnih depozita u 2006. odnosio se na kunske depozite s valutnom klauzulom i "čiste" kunske depozite, dok je rast deviznih depozita znatno usporen. Na takva kretanja utjecala je politika poslovnih banaka i njihova prilagodba izmijenjenoj odluci o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima (vidjeti Okvir 1.).

Kunski nemonetarni depoziti povećani su u prošloj godini za 16,8 mlrd. kuna (godišnja stopa rasta od 60,2%) što je trostruko više od njihova povećanja u 2005. godini. Njihov rast osobito je bio naglašen u prvih devet mjeseci kad su ti depoziti povećani za čak 18,2 mlrd. kuna, od čega se više od polovine (11,4 mlrd. kuna) odnosilo na depozite oročene s valutnom klauzulom. Nakon rujanske izmjene odluke o minimalnoj likvidnosti, u četvrtom tromjesečju 2006. došlo je do promjene trenda te su kunske depozite s valutnom klauzulom u nastavku godine smanjeni za čak 6,7 mlrd. kuna. Budući da je u tom razdoblju znatan dio "indeksirane" kunske štednje zamijenjen "čistom" kunskom štednjom, ukupni kunske nemonetarni depoziti smanjeni su u posljednjem tromjesečju 2006. godine za ukupno 1,4 mlrd. kuna. Na kraju siječnja 2007. godine ukupni kunske nemonetarni depoziti dosegli su gotovo 46,0 mlrd. kuna, njihova godišnja stopa rasta iznosila je 65,3%, a u strukturi tih depozita udio depozita s valutnom klauzulom smanjen je na 34,2% što je za 15,5 postotnih bodova manje od razine dostignute na kraju rujna 2006. godine (49,7%), koja je bila najviša razina udjela kunske depozite s valutnom klauzulom u ukupnim kunske nemonetarnim depozitima.

Promatrano po pojedinim sektorima, najznačajniji doprinos povećanju ukupnih kunske depozite u prošloj godini dali su kunske depozite stanovništva s povećanjem od 7,9 mlrd. kuna (50,5%). Gotovo polovina toga povećanja odno-

sila se na depozite s valutnom klauzulom (3,6 mlrd. kuna), koji su snažno rasli tijekom prvih devet mjeseci. Ipak, u četvrtom tromjesečju 2006. kunski depoziti stanovništva smanjeni su za 1,2 mlrd. kuna, dok je u njihovoj strukturi udio depozita s valutnom klauzulom smanjen s 57,9%, koliko je iznosio na kraju rujna, na 48,8% na kraju prosinca. Ukupni kunski nemonetarni depoziti stanovništva na kraju siječnja 2007. godine iznosili su 23,5 mlrd. kuna, njihova godišnja stopa rasta ostala je visoka (45,4%), dok se udio depozita s valutnom klauzulom nastavio smanjivati.

Kunski depoziti poduzeća u 2006. godini snažno su rasli, za razliku od 2005. godine kad su stagnirali u odnosu na prethodnu godinu. Takva kretanja zabilježena su u uvjetima pojačanog zaduživanja poduzeća u inozemstvu što je domaćim poslovnim bankama uvelike pomoglo u stvaranju baze za financiranje domaćih plasmana. Ukupno povećanje kunskih depozita poduzeća od 6,5 mlrd. kuna (60,2%) odnosilo se gotovo u potpunosti na povećanje "čistih" kunskih depozita, pri čemu je prirast indeksiranih depozita ostvaren u prvih devet mjeseci 2006. u četvrtom tromjesečju zamije-njen "čistim" kunskim depozitima. Na početku 2007. godine kunski nemonetarni depoziti poduzeća nastavili su rasti te su na kraju siječnja dosegli 15,2 mlrd. kuna, a u njihovoj strukturi udio indeksiranih depozita smanjen je na 18,2%.

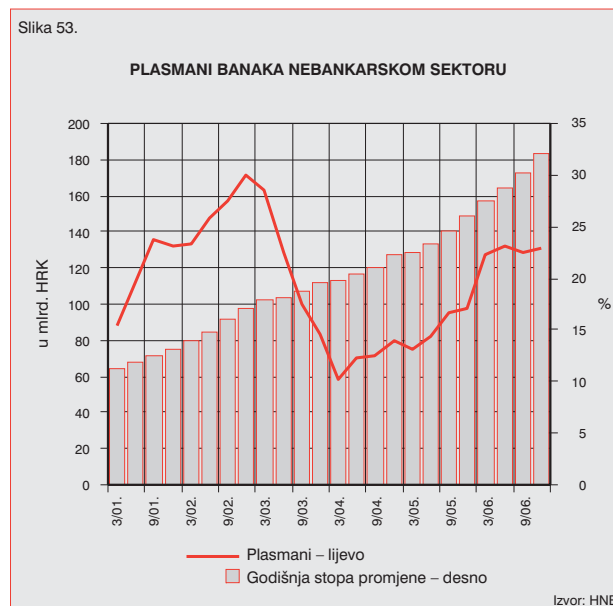
Kod deviznih depozita je pak, nakon smanjenja u prvih devet mjeseci 2006. (za 1,6 mlrd. kuna), u posljednjem tromjesečju zabilježen oporavak i rast (povećanje od 3,1 mlrd. kuna) pa su u prošloj godini ti depoziti ukupno povećani za 1,5 mlrd. kuna. Ipak, u odnosu na prethodnu godinu njihov je rast bio bitno sporiji. Na takva kretanja najviše je utjecalo smanjenje deviznih depozita poduzeća, koja su, zbog povoljnijih uvjeta što su ih nudile poslovne banke, veći dio svojih sredstava u bankama najprije deponirala kao kunske depozite s valutnom klauzulom, a potkraj godine i kao "čiste" kunske depozite. Potaknut snažnim rastom depozita stanovništva, oporavak rasta deviznih depozita nastavljen je i na početku 2007. godine. Na kraju siječnja 2007. godine ukupni devizni depoziti dosegli su 90,1 mlrd. kuna, a nji-

hova godišnja stopa rasta oporavila se i iznosila je 5,1%.

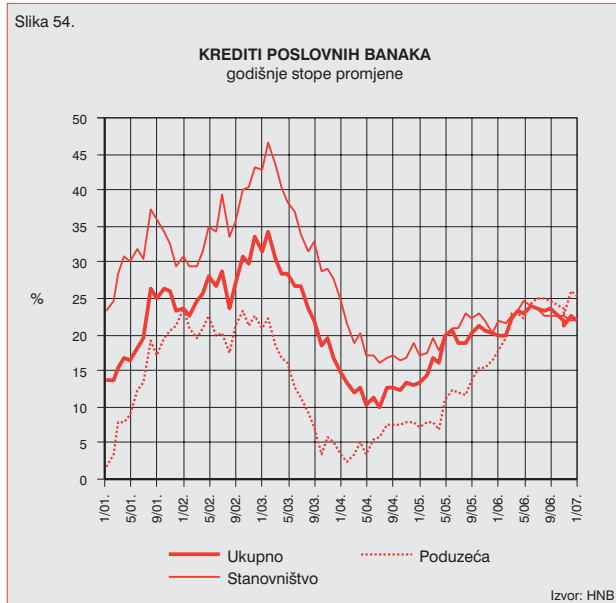
Ostvarena kretanja kunskih i deviznih depozita u 2006. godini rezultirala su promjenom u valutnoj strukturi ukupnih nemonetarnih depozita. Kad se deviznim depozitima pridodaju kunski depoziti s valutnom klauzulom, njihov udio u ukupnim nemonetarnim depozitima bilježi smanjenje s 85,5% na kraju 2005. na 78,5% na kraju 2006. godine.

Plasmani

Ubrzani rast plasmana banaka nebankarskom sektoru nastavljen je i u posljednjem tromjesečju. S povećanjem od 11,1 mlrd. kuna u četvrtom tromjesečju 2006. ukupni plasmani banaka nebankarskom sektoru povećani su u toj godini za 34,2 mlrd. kuna, a njihova godišnja stopa rasta na kraju godine, ako se isključi utjecaj tečaja, dosegla je 24,7%. Osim uobičajeno snažnijeg rasta potkraj godine, na kretanje plasmana djelovala je i odluka nekih poslovnih banaka da, zbog mjere središnje banke o ograničenom rastu plasmana za 2007. godinu, dio plasmana planiranih za početak 2007.

Slika 54.

godine realiziraju već u prosincu 2006. kako bi imale povoljniju osnovicu za obračun rasta plasmana u 2007. godini. Uz umjereni rast na početku godine, ukupni plasmani banaka nebankarskom sektoru na kraju siječnja 2007. godine dosegli su 184,3 mlrd. kuna, a godišnja stopa rasta im se zadržala na visokoj razini i iznosila je 22,4%.

U 2006. godini rast plasmana banaka usmjerenih poduzećima bio je prvi put brži od rasta plasmana stanovništvu. Zaduživanjem kod domaćih poslovnih banaka, ali i korištenjem mogućnosti zaduživanja na tržištu kapitala i izravno u inozemstvu, poduzeća su financirala svoju snažnu investicijsku aktivnost u 2006. godini. Od ukupnog povećanja plasmana poduzećima u prošloj godini (16,4 mlrd. kuna) najveći dio (6,6 mlrd. kuna) odnosio se na povećanje u posljednjem tromjesečju, a godišnja stopa rasta plasmana poduzećima na kraju godine dosegla je čak 24,4%, što je za 10,1 postotni bod više od godišnje stope rasta iz 2005. godine. Ukupni plasmani banaka poduzećima na kraju siječnja 2007. dosegli su 83,6 mlrd. kuna, a njihova godišnja stopa rasta iznosila je 23,6%.

Iako je kreditna aktivnost banaka u četvrtom tromjesečju bila više usmjerena prema sektoru poduzeća, od ukupnog povećanja plasmana banaka u 2006. godini, promatrano u apsolutnom iznosu, najveći dio odnosio se na kredite odobrene stanovništvu. Ukupno su u 2006. krediti odobreni tom sektoru povećani za 17,1 mlrd. kuna ili 21,8% što je za 3,9 mlrd. kuna više nego godinu prije. Više od polovine povećanja (9,3 mlrd. kuna) odnosilo se na odobrene stambene kredite, čija se godišnja stopa rasta u cijeloj godini nije spuštala ispod 30%. Preostali dio kredita odobrenih stanovništvu odnosio se na potrošačke kredite, u kojima najveći udio imaju ostali nenamjenski krediti stanovništvu koji uključuju dopušteni i nedopušteni minus na tekućim računima. Na kraju siječnja 2007. godine ukupni krediti odobreni stanovništvu dosegli su 97,0 mlrd. kuna, a njihova godišnja stopa rasta iznosila je 22,3%.

Plasmani banaka središnjoj državi

Središnja je država tijekom 2006. godine najveći dio potrebnih financijskih sredstava pribavila izdavanjem obveznica na domaćem tržištu. Iako i poslovne banke znatan dio svojih sredstava plasiraju u dugoročne državne vrijednosne papire, nastavak fiskalne konsolidacije i razvoj ostalih bankarskih i nebankarskih financijskih institucija u Hrvatskoj omogućio je središnjoj državi da u 2006. godini poboljša svoju poziciju prema poslovnim bankama.

Ukupno su potraživanja banaka od središnje države u 2006. godini neto smanjena za 0,9 mlrd. kuna, i to zbog smanjenja potraživanja za upisane obveznice (2,2 mlrd. kuna) te povećanja potraživanja s osnove odobrenih kredita (0,2 mlrd. kuna) i plasmana u instrumente tržišta novca (1,1 mlrd. kuna). Promatrano po razdobljima, nakon snažnijeg financiranja države u prvoj polovini godine, u trećem te osobito u četvrtom tromjesečju potraživanja banaka od središnje države su smanjena. Samo u posljednjem tromjesečju plasmani banaka državi smanjeni su za 3,4 mlrd. kuna jer je vraćen sindicirani devizni kredit u iznosu od 411 mil. EUR. S blagim povećanjem na početku 2007. godine ukupna potraživanja banaka od središnje države na kraju siječnja dosegla su 28,2 mlrd. kuna i bila su gotovo jednaka kao i na kraju istog mjeseca prethodne godine.

Ako se spomenutom smanjenju potraživanja doda ostvareno povećanje depozita države, neto potraživanja banaka od središnje države bila su u 2006. godini za 2,3 mlrd. kuna manja nego prethodne godine. Uz stagnaciju na početku 2007. godine neto plasmani banaka središnjoj državi na kraju siječnja iznosili su 17,5 mlrd. kuna što je za 6,0% manje nego na kraju istog mjeseca prethodne godine.

Inozemna aktiva i pasiva

Inozemna aktiva poslovnih banaka povećana je u 2006. godini za 4,1 mlrd. kuna uz velike oscilacije tijekom godine. Preferirajući kunske izvore sredstava s valutnom klauzulom u odnosu na devizne izvore, poslovne su banke nastojale "osloboditi" dio sredstava koja su zbog zadovoljavanja uvjeta minimalno potrebnih deviznih potraživanja prethodno bila plasirana u inozemstvo te ih iskoristiti za financiranje domaćih plasmana. Tako se inozemna aktiva poslovnih banaka u prvoj polovini godine smanjila za 9,3 mlrd. kuna, dok se u drugoj polovini godine snažno povećala. Povećanje u trećem tromjesečju (6,2 mlrd. kuna) sezonskog je karaktera, dok je povećanje u posljednjem tromjesečju (7,2 mlrd. kuna) rezultat prilagodbe banaka izmijenjenoj odluci o minimalnoj deviznoj likvidnosti. Na kraju siječnja 2007. godine inozemna aktiva poslovnih banaka iznosila je 38,5 mlrd. kuna i bila je za 15,9% veća nego na kraju istog mjeseca 2006. godine.

Inozemna pasiva poslovnih banaka ponašala se suprotno kretanju inozemne aktive, pa je nakon snažnog povećanja u prvoj polovini godine (za 8,5 mlrd. kuna) i sezonskog smanjenja u trećem tromjesečju (za 8,7 mlrd. kuna) u posljednjem tromjesečju ponovo snažno povećana, za čak 9,2 mlrd. kuna. Tako je unatoč pooštrenoj mjeri granične obvezne pričuve inozemna pasiva poslovnih banaka u 2006. godini povećana za gotovo 9,0 mlrd. kuna ili za 13,4%. S dodatnim povećanjem na početku nove kalendarske godine, inozemna pasiva poslovnih banaka na kraju siječnja 2007. godine do-

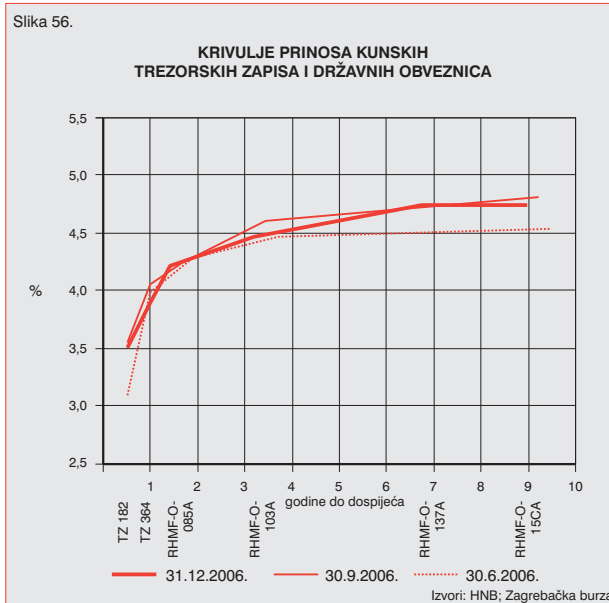
segнула je 77,9 mlrd. kuna i bila je za 12,8% veća u odnosu na stanje na kraju istog mjeseca prethodne godine.

Ostvarena kretanja inozemne aktive i inozemne pasive banaka u 2006. godini rezultirala su pogoršanjem inozemne pozicije banaka za 4,9 mlrd. kuna. Na početku godine neto inozemna aktiva (NIA) poslovnih banaka smanjena je za još 3,4 mlrd. kuna i na kraju siječnja 2007. godine iznosila je -39,8 mlrd. kuna.

Tržište novca

Kao i tijekom prva tri tromjesečja, dobra likvidnost financijskog sustava zadržala se i u posljednjem tromjesečju 2006. te u siječnju 2007. godine. Događaji koji su u tom razdoblju u najvećoj mjeri obilježili kretanja na hrvatskome novčanom tržištu vezani su uz tržište kapitala. S jedne strane, inicijalna javna ponuda dionica Ine, prosinačko izdanje druge tranše sedmogodišnje kunske državne obveznice u iznosu od 1,5 mlrd. kuna te izdavanje nekoliko kunskih korporacijskih obveznica doveli su do povećane potražnje za kunama. Nasuprot tome, ponuda kuna pojačana je zahvaljujući priljevu sredstava od prodaje Plive d.d. i deviznim intervencijama središnje banke, kojima je tijekom četvrtog tromjesečja 2006. i siječnja 2007. na tržište plasirano više od 5,3 mlrd. kuna, pa je naposljetku utjecaj na kunsku likvidnost bio pozitivan. Dobru kunsku likvidnost krajem godine nisu narušili ni uobičajeni pritisci na likvidnost zbog blagdanske potrošnje, kao ni pojačani priljev deviza zbog dokapitalizacije nekih banaka. U skladu s time prosječni plasmani središnje banke putem obratnih repo aukcija u četvrtom tromjesečju 2006. bili gotovo jednaki kao i u trećem tromjesečju, s očekivanim sezonskim porastom u prosincu i smanjenjem u siječnju 2007. Kamatne stope za prekončne pozajmice na novčanom tržištu uglavnom su se zadržavale na relativno niskoj razini od 1% do 3%, dok se stanje ukupno upisanih trezorskih zapisa MF-a tijekom četvrtog tromjesečja 2006. povećalo, a rasti je nastavilo i u siječnju 2007.

U četvrtom tromjesečju 2006. kamatne stope poslovnih

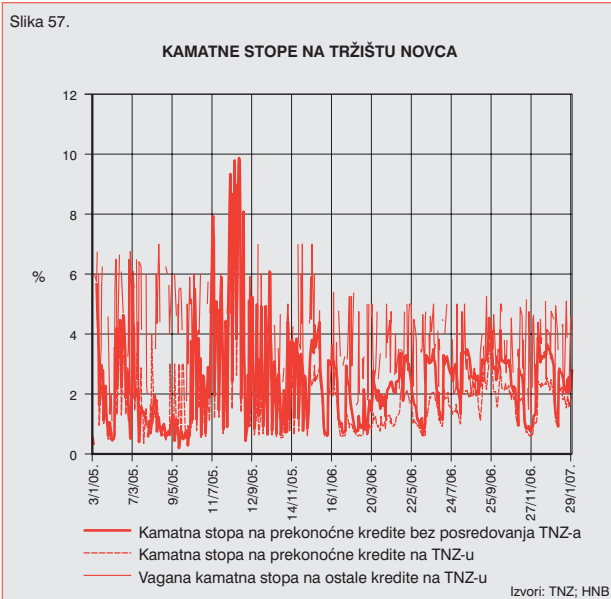
banaka na kratkoročne kredite trgovačkim društvima bez valutne klauzule nastavile su se smanjivati, dok su se one na kratkoročne kredite stanovništvu bez valutne klauzule povećale. Za razliku od toga, vagana kamatna stopa na dugoročne kredite trgovačkim društvima s valutnom klauzulom nastavila je rasti, a vagana se kamatna stopa na dugoročne kredite stanovništvu s valutnom klauzulom smanjila. Što se tiče pasivnih kamatnih stopa banaka, u istom je razdoblju zabilježen porast vagane kamatne stope na oročene devizne depozite te one na kunske štedne depozite po viđenju bez valutne klauzule, dok su se vagana kamatna stopa na oročene kunske depozite bez valutne klauzule i ona na devizne depozite po viđenju smanjile.

Kamatne stope na tržištu novca

Prema podacima TNZ-a prosječna prijavljena potražnja za kreditima u četvrtom tromjesečju 2006. godine bila je nešto niža nego u prethodnom tromjesečju, a smanjivati se nastavila i u siječnju 2007. Prijavljena ponuda kredita, pak, u posljednja je tri mjeseca 2006. blago porasla, ali u siječnju se i ona smanjila. Takva kretanja rezultirala su smanjenjem ukupnog prometa na TNZ-u u promatranom razdoblju, pri čemu se kamatne stope nisu znatnije mijenjale, osim u studenome, kada je prvi put nakon veljače ponuda za kreditima bila veća od potražnje, zbog čega su kamatne stope bile nešto niže.

Vagana kamatna stopa na prekončne kredite uz posredovanje TNZ-a smanjila se s najviše zabilježene razine u 2006., od 2,34% u rujnu, na 2,02% u prosincu, dok je u siječnju 2007. bila još niža te je iznosila 1,79%. Vagana kamatna stopa na ostale kredite uz posredovanje TNZ-a porasla je s rujanskih 3,26% na 3,52% u prosincu 2006., odnosno na 3,57% u siječnju 2007., ali uz tri puta manji promet nego kod prekončnih kredita.

Ukupan promet ostvaren na TNZ-u u četvrtom tromjesečju 2006. bio je za 906 mil. kuna manji nego u prethodnom tromjesečju i iznosio je 10,7 mlrd. kuna. Prosječni dnevni promet prekončnih kredita u posljednjem tromje-

sežju 2006. bio je tek neznatno veći nego u prethodnom, te je iznosio 133,6 mil. kuna, dok se u siječnju smanjio na 103,3 mil. kuna. Prosječni dnevni promet ostalih kredita smanjio se s 49,2 mil. kuna u trećem tromjesečju na 37,7 mil. kuna u četvrtom tromjesečju 2006., odnosno na 35,0 mil. kuna u siječnju 2007.

Udio prekonočnih kredita, koji uglavnom prevladavaju u ročnoj strukturi kredita uz posredovanje TNZ-a, u četvrtom se tromjesečju 2006. povećao na 78%, sa 73% iz trećeg tromjesečja, a u siječnju 2007. iznosio je 75%. Među ostalim kreditima najveći udio imali su krediti odobreni na rok od jednog mjeseca, čiji se udio u ukupnim ostalim kreditima povećao na 73% u posljednjem tromjesečju 2006. odnosno na 77% u siječnju 2007.

U prekonočnom međubankovnom kreditiranju bez posredovanja TNZ-a u četvrtom je tromjesečju 2006. zabilježen prosječni dnevni promet od 963,4 mil. kuna, što je za 171,9 mil. kuna više nego u trećem tromjesečju. Razlog je za takvo povećanje visoki prosječni dnevni promet u prosincu,

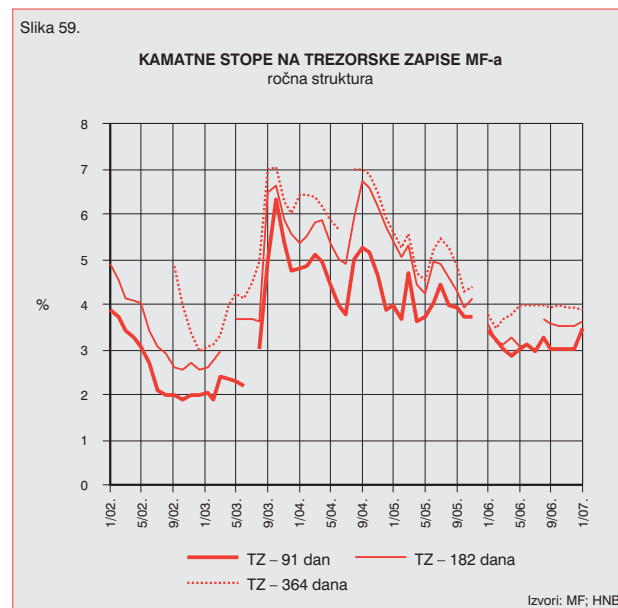
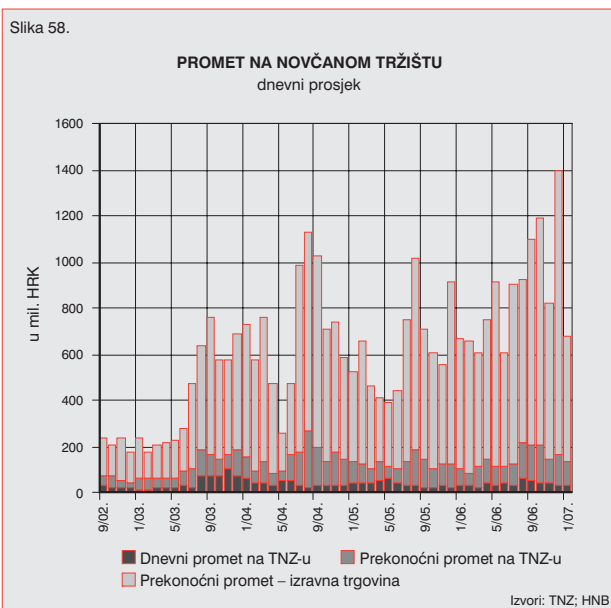
koji je bio veći od 1,2 mlrd. kuna. U siječnju 2007. prosječni dnevni promet ovih kredita znatno se smanjio te je iznosio 537,0 mil. kuna. Vagana kamatna stopa na izravne međubankovne prekonočne kredite, koja je u rujnu 2006. iznosila 3,12%, u prosincu se povećala na 3,18%, dok se u siječnju osjetno smanjila, na 2,39%.

Kamatne stope na tržištu kratkoročnih vrijednosnih papira

U četvrtom je tromjesečju 2006. MF održao devet aukcija trezorskih zapisa, a stanje se ukupno upisanih trezorskih zapisa povećalo. Tako je na kraju prosinca 2006. stanje upisanih trezorskih zapisa MF-a iznosilo 12,3 mlrd. kuna, a na kraju siječnja 2007. godine 12,8 mlrd. kuna.

Vrijednost pristiglih ponuda za upis trezorskih zapisa u četvrtom tromjesečju 2006. bila je za 2,3 mlrd. kuna manja nego u prethodnom tromjesečju i iznosila je 7,7 mlrd. kuna. Na aukcijama je u prosjeku prihvaćeno nešto više od 50% tih ponuda te je upisano trezorskih zapisa u vrijednosti 4,0 mlrd. kuna, odnosno za 0,7 mlrd. kuna više od planiranog iznosa. Najveći dio ponuda odnosio se na jednogodišnje zapise, koji su na kraju četvrtog tromjesečja 2006. u strukturi ukupno upisanih trezorskih zapisa imali udio od 96,4%. Slijedili su ih trezorski zapisi s dospijecom od 182 dana, čiji je udio iznosio 2,1%, dok je udio zapisa s najkraćim dospijecom iznosio 1,5%. Tijekom siječnja 2007. udio trezorskih zapisa s dospijecom od 364 dana smanjio se na 93,6%, dok su se udjeli trezorskih zapisa s dospijecima od 91 i 182 dana povećali na 3,5% i 2,8%.

Tijekom četvrtog tromjesečja 2006. blago su se smanjile vagane kamatne stope na trezorske zapise svih rokova dospijeca. Tako su vagane kamatne stope na trezorske zapise s dospijecima od 91, 182 i 364 dana u prosincu 2006. iznosile 3,00%, 3,50% i 3,90%, nasuprot 3,02%, 3,59% i 3,93% iz rujna. U siječnju 2007. smanjivati se nastavila jedino vagana kamatna stopa na trezorske zapise najduljeg dospijeca, koja je iznosila 3,88%, dok su se one na trezorske zapise s dospijecima od 91 i 182 dana povećale na 3,46% odnosno 3,63%.

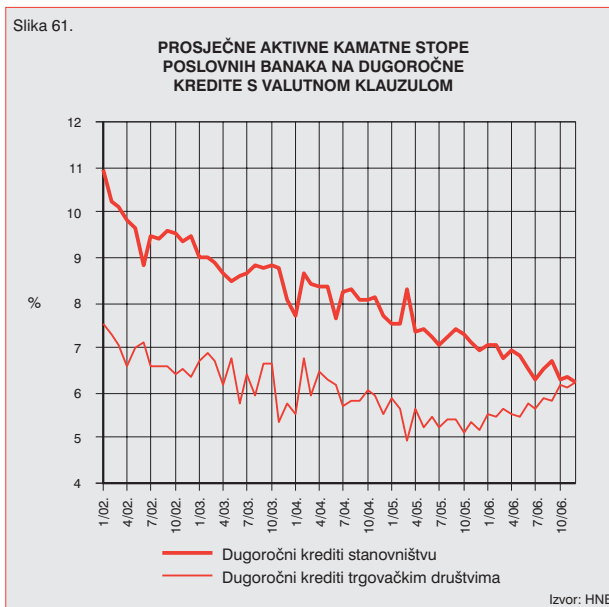

Kamatne stope poslovnih banaka

Tijekom četvrtog tromjesečja 2006. kamatne stope poslovnih banaka na kratkoročne kredite bez valutne klauzule trgovačkim društvima nastavile su se smanjivati, dok su se one na kratkoročne kredite bez valutne klauzule stanovništvu povećale. Tako se vagana kamatna stopa na kratkoročne kunske kredite trgovačkim društvima bez valutne klauzule smanjila sa 7,14% u rujnu na 6,75% u prosincu, dok se vagana kamatna stopa na kratkoročne kredite stanovništvu bez valutne klauzule povećala s rujanskih 11,0% na 11,84% u prosincu. Na to povećanje najviše je utjecao sezonski porast udjela, obično najskupljih, okvirnih kredita stanovništvu – sa 72,5% u rujnu na 83,9% u prosincu, premda se njihova kamatna stopa u istom razdoblju smanjila s 13,44% na 13,21%. Istodobno se povećala i kamatna stopa na ostale kratkoročne kredite stanovništvu, koja je s 5,02% iz rujna porasla na 5,96% u prosincu kad je njihov udio u ukupnim kuskim kratkoročnim kreditima stanovništvu bez valutne klauzule iznosio 9,0%.

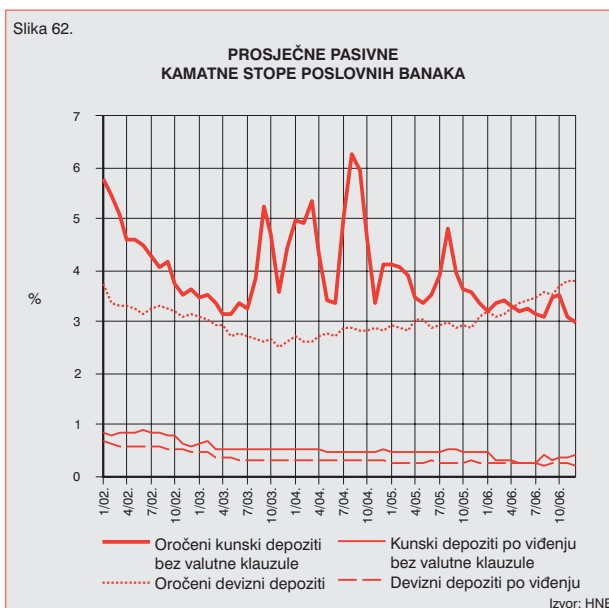
Nasuprot tome, vagana kamatna stopa na dugoročne kredite trgovačkim društvima s valutnom klauzulom, koja je u rujnu iznosila 5,80%, nastavila se povećavati, te je u prosincu iznosila 6,21%, dok se nastavio trend smanjenja vagane kamatne stope na dugoročne kredite stanovništvu s valutnom klauzulom, pa je ona s rujanskih 6,72% pala na 6,22% u prosincu. Do takvih kretanja kamatnih stopa na dugoročne kunske kredite stanovništvu s valutnom klauzulom došlo je zbog pada kamatnih stopa na sve vrste kredita iz te skupine, osim onih na hipotekarne kredite. Pritom se najveće smanjenje bilježi za vaganu kamatnu stopu na ostale dugoročne kunske kredite s valutnom klauzulom, koji su obično skuplji od drugih takvih kredita (stambenih, hipotekarnih, za kupnju automobila i onih po kreditnim karticama) jer je ona u prosincu iznosila 7,87%. Na pad vagane kamatne stope na dugoročne kredite stanovništvu utjecalo je i smanjenje vagane kamatne stope na stambene kredite, koja se s rujanskih 4,88% spustila na 4,75% u prosincu.

Vagana kamatna stopa na oročene kunske depozite bez

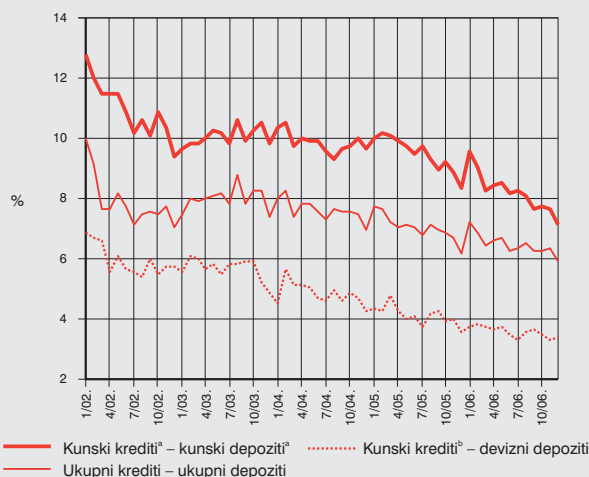
valutne klauzule, koja je u rujnu iznosila 3,46%, u prosincu se smanjila na 2,98%, što je njezina najniža zabilježena razina. Za razliku od toga, vagana kamatna stopa na oročene devizne depozite nastavila je rasti pa se s 3,53% u rujnu povećala na 3,82% u prosincu. Ona je još od svibnja 2006. veća od vagane kamatne stope na oročene kunske depozite bez valutne klauzule, a to je prije svega posljedica porasta kamatnih stopa na oročene devizne depozite trgovačkih društava. Vagana kamatna stopa na kunske štedne depozite u prosincu je porasla na 0,41%, dok se vagana kamatna stopa na devizne depozite po viđenju neznatno smanjila te je iznosila 0,24%.

U odnosu na prethodno tromjesečje razlike između aktivnih i pasivnih kamatnih stopa banaka u četvrtom su se tromjesečju 2006. smanjile, čime se nastavio trend ubrzanog smanjivanja kamatnih razlika koji je započeo početkom 2005. godine. Tako je razlika između vagane kamatne stope na ukupne kredite i vagane kamatne stope na ukupne depozite smanjena sa 6,26 postotnih bodova iz rujna na 5,89 pos-

Slika 63.

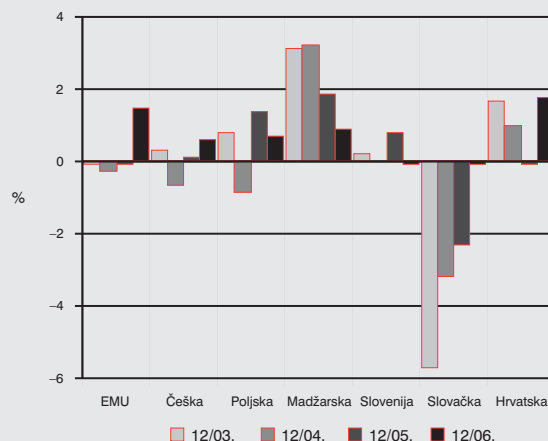
RAZLIKE IZMEĐU PROSJEČNIH KAMATNIH STOPA POSLOVNIH BANAKA NA KREDITE I NA DEPOZITE

^a Bez valutne klauzule; ^b S valutnom klauzulom Izvor: HNB

Slika 65.

REALNE KAMATNE STOPE NA KRATKOROČNE DEPOZITE STANOVNIŠTVA U ODABRANIM ZEMLJAMA

Napomena: Zbog različitog statističkog obuhvata u pojedinim zemljama kamatne stope nisu izravno usporedive, ali može se analizirati njihov razvoj u vremenu.

Izvori: Bilteni središnjih banaka; HNB

totnih bodova u prosincu, što je njezina najniža zabilježena razina od primjene nove metodologije izvještavanja o kamatnim stopama u siječnju 2002. Zbog istodobnog pada vagane kamatne stope na kunske kredite bez valutne klauzule i porasta vagane kamatne stope na ukupne kunske depozite bez valutne klauzule, njihova se razlika smanjila sa 7,66 postotnih bodova u rujnu na 7,16 postotnih bodova u prosincu, također najnižu razinu od početka 2002. godine. Nakon što se u trećem tromjesečju 2006. razlika između vagane kamatne stope na kunske kredite s valutnom klauzulom i vagane kamatne stope na devizne depozite povećala na 3,61 postotni bod, u prosincu je zabilježeno njezino smanjenje na 3,36 postotnih bodova. To su smanjenje prouzročili pad vagane kamatne stope na kunske kredite s valutnom klauzulom te istodobno povećanje vagane kamatne stope na devizne depozite.

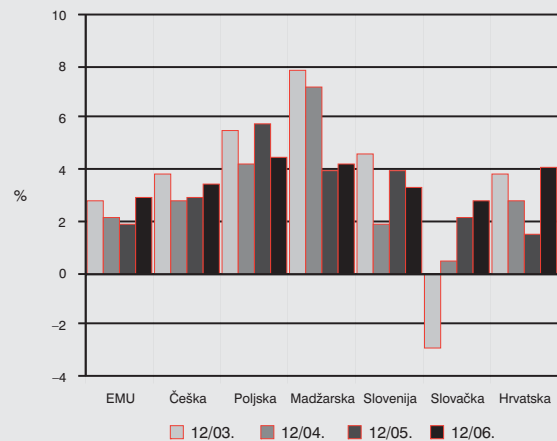
Zbog spomenutog porasta vaganih nominalnih kamatnih stopa na dugoročne kredite poduzećima s valutnom klauzulom, koji imaju najveći udio u dugoročnim kreditima podu-

zećima, kamatne stope na ukupne kunske kredite poduzećima u Hrvatskoj također su se povećale. To je, uz istodobno smanjenje stope inflacije, rezultiralo porastom realne kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima u četvrtom tromjesečju 2006., a istovjetna kretanja zabilježena su i u Poljskoj i u EMU. Kako je u Češkoj i Slovačkoj pad inflacije bio znatniji od smanjenja nominalnih kamatnih stopa na dugoročne kredite poduzećima, do porasta realnih kamatnih stopa na dugoročne kredite poduzećima došlo je i u tim zemljama. Nasuprot tome, realne kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima u Mađarskoj i Sloveniji smanjile su se zbog porasta inflacije, pri čemu su u Mađarskoj nominalne kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima neznatno porasle, dok su se u Sloveniji smanjile.

Pod utjecajem istodobnog smanjenja stope inflacije te porasta nominalne kamatne stope na depozite stanovništva u Hrvatskoj je u četvrtom tromjesečju 2006. porasla realna kamatna stopa na depozite stanovništva, a jednaka kretanja zabilježena su i u EMU, Češkoj i Slovačkoj, s time da ta stopa u Slovačkoj još uvijek nema pozitivan predznak. Realne kamatne stope na depozite stanovništva povećale su se i u Poljskoj, gdje je nominalna kamatna stopa ostala nepromijenjena u odnosu na prethodno tromjesečje, a inflacija se smanjila, te u Mađarskoj, gdje je inflacija rasla brže od nominalnih kamatnih stopa. Stopa inflacije povećala se i u Sloveniji, pa je ona, zbog nepromijenjene nominalne kamatne stope na depozite stanovništva, jedina od promatranih zemalja u kojoj je u četvrtom tromjesečju 2006. zabilježeno smanjenje realnih kamatnih stopa na tu vrstu depozita.

Slika 64.

REALNE KAMATNE STOPE NA DUGOROČNE KREDITE PODUZEĆIMA U ODABRANIM ZEMLJAMA

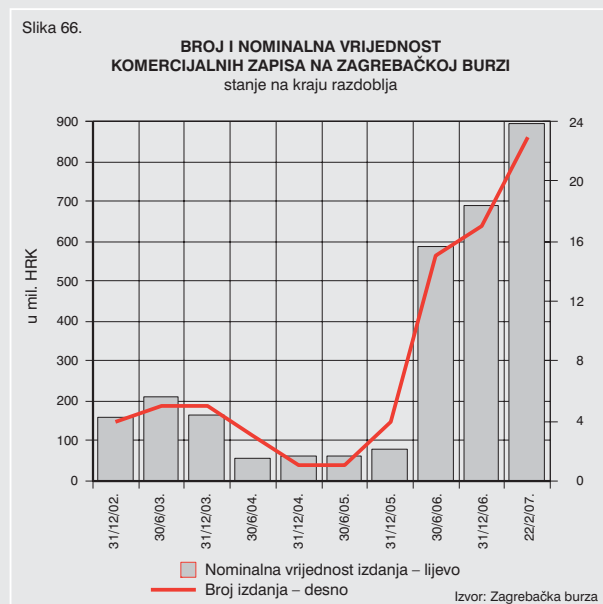
Napomena: Zbog različitog statističkog obuhvata u pojedinim zemljama kamatne stope nisu izravno usporedive, ali može se analizirati njihov razvoj u vremenu.

Izvori: Bilteni središnjih banaka; HNB

Okvir 2. Tržište komercijalnih zapisa u 2006.

U posljednjih godinu dana tržište komercijalnih zapisa znatno je oživjelo, potvrđujući da su se hrvatska poduzeća, uglavnom orijentirana na banke, počela u većoj mjeri oslanjati na tržište kapitala kao alternativni izvor financiranja. Izdavatelji komercijalnih zapisa na hrvatskom su tržištu prije svega ponajbolja velika domaća poduzeća. Na kraju 2006. godine na Zagrebačkoj burzi kotiralo je 17 komercijalnih zapisa ukupne nominalne vrijednosti 690 mil. kuna, a na kraju veljače 2007. njihov je broj iznosio 23 te nominalna vrijednost 892 mil. kuna. Za usporedbu, na kraju 2004. godine na Zagrebačkoj burzi kotirao je samo jedan komercijalni zapis, od 60 mil. kuna, a krajem 2005. četiri komercijalna zapisa ukupne nominalne vrijednosti 82,5 mil. kuna.

Programom izdavanja komercijalnih zapisa omogućuje se financiranje kratkoročnih potreba poduzeća, s dospijanjem od najmanje 7 do najviše 364 dana, unutar kojeg je iz-

davatelju omogućeno izdavanje tranša zapisa čiji ukupan iznos ne prelazi iznos predviđen programom. Za razliku od klasičnih bankovnih kredita izdavanje komercijalnih zapisa podrazumijeva prikupljanje sredstava od više različitih investitora pa zaduživanje nije ograničeno kreditnim limitima koje banke utvrđuju za izloženost prema pojedinom poduzeću. Komercijalni zapisi investitorima nose prinos u obliku diskonta, a referentna su vrijednost pri određivanju zahtijevanog prinosa na komercijalne zapise kamatne stope na trezorske zapise MF-a.

Naglom porastu financiranja pomoću izdavanja komercijalnih zapisa u 2006. godini pridonijela je već neko vrijeme prisutna vrlo velika potražnja institucionalnih ulagača za dužničkim vrijednosnim papirima poduzeća, koja se odrazila na smanjenje kamatnih stopa na komercijalne zapise. Tako su se kamatne stope na trezorske zapise s najdužim dospijanjem u 2006. godini kretale između 3,40% i 4,05%, dok su se prinosi na komercijalne zapise iste ročnosti kretali između 4,0% i 5,92%²³. U istom razdoblju vagana kamatna stopa poslovnih banaka na kratkoročne kunske kredite poduzećima bez valutne klauzule s dospijanjem od 3 do 12 mjeseci kretala se između 5,89% i 7,19%, a na okvirne kredite poduzećima između 7,37% i 8,16%. Zbog toga je omjer komercijalnih zapisa prema kratkoročnim kuskim bankovnim kreditima poduzećima bez valutne klauzule, koji se u 2004. i 2005. godini kretao između 0,5% i 0,7%, do kraja lipnja 2006. porastao na 4,10%, dok je na kraju 2006. iznosio 3,38%.

Značajka je sekundarnog tržišta komercijalnih zapisa u Hrvatskoj njegova relativno visoka nelikvidnost, kao što je i na razvijenijim tržištima kapitala gdje se komercijalni zapisi obično kupuju s namjerom da se drže do dospelja. Tako je ukupan promet komercijalnim zapisima na Zagrebačkoj burzi tijekom 2006. godine iznosio 18,9 mil. kuna (od čega se 13,1 mil. kuna odnosilo na institucionalni promet), a trgovalo se samo s 8 izdanja komercijalnih zapisa. Na kraju veljače 2007. u optjecaju su bile 23 tranše komercijalnih zapisa 13 izdavatelja, od čega je 20 tranša bilo izvorno izdano uz dospelje od 364 dana, dok su preostale tri tranše izdane s dospeljima od 240, 262 i 274 dana.

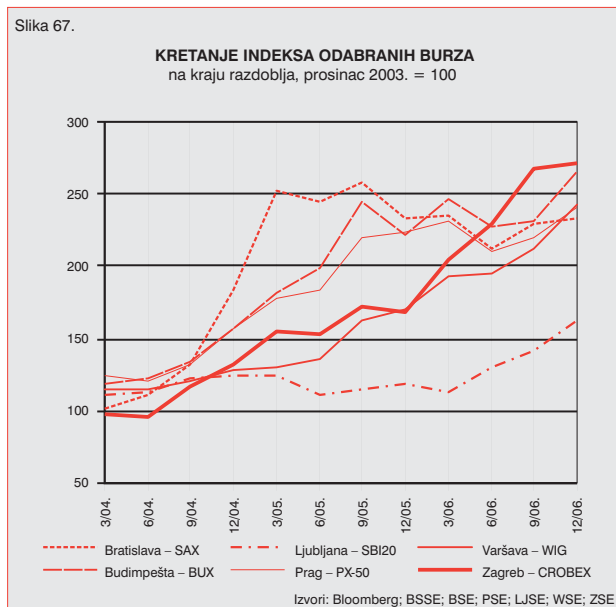
Tržište kapitala

Četvrto tromjesečje 2006. godine na hrvatskom tržištu kapitala obilježila je prodaja Plive d.d. američkoj farmaceutskoj kompaniji Barr Pharmaceuticals Inc., odnosno njezinoj europskoj tvrtki Barr Laboratories Europe B.V., te nastavak privatizacije Ine inicijalnom javnom ponudom dionica. Iako su već krajem 2006. tržišni sudionici očekivali da će se priljev kapitala od prodaje Plive d.d. na tržištu odmah odraziti na rast cijena ostalih dionica, to se dogodilo tek početkom 2007. Najvjerojatniji uzrok toga bila je priprema i investicijskih fondova i građana za dugo najavljivanu inicijalnu ponudu Ine, koja je trajala od 13. do 23. studenoga, te činjenica da su investicijski fondovi uglavnom bili zadovoljni visokim prinosima ostvarenima tijekom 2006., pa su s novim ulaga-

njima pričekali početak iduće godine. Tako su indeksi obiju hrvatskih burza u četvrtom tromjesečju nešto sporije rasli u odnosu na ostatak godine, dok su oba dionička indeksa u siječnju 2007. dosegla svoje najviše razine do tada. Iako se očekuje rast cijena domaćih dionica i u nastavku prvog tromjesečja 2007., način na koji će on utjecati na burzovne indekse u budućnosti zasad je neizvjestan jer su krajem siječnja skupštine dviju hrvatskih burza vrijednosnih papira donijele odluku o njihovu spajanju, što će rezultirati i time da u Hrvatskoj više neće postojati dva tržišna indeksa dionica.

Kretanja na tržištu dužničkih vrijednosnih papira bila su znatno mirnija, pa je u četvrtom tromjesečju 2006. promet

²³ U većini slučajeva zahtijevani prinos na komercijalne zapise viši je kod prvih tranša istog izdavatelja, a uredne isplate tih prvih tranša omogućavaju povoljnije financiranje u budućnosti.

obveznica bio na razini iz prethodnog tromjesečja. Na tržište su uvrštene druga tranša sedmogodišnje kunske obveznice MF-a u vrijednosti od 1,5 mlrd. kuna, druga tranša municipalne obveznice Grada Splita te četiri korporacijske obveznice ukupne nominalne vrijednosti 890 mil. kuna. Zbog toga što je rast zahtijevanog prinosa na hrvatske euroobveznice bio sporiji od onoga na referentne njemačke obveznice, u četvrtom tromjesečju 2006. došlo je do daljnjeg smanjenja razlike njihovih prinosa.

Porast burzovnih indeksa i intenzivno trgovanje dionicama u četvrtom su tromjesečju 2006. zabilježeni i na drugim tržištima zemalja Srednje i Istočne Europe. Indeks Zagrebačke burze, čiji je rast u prethodnom tromjesečju bio najbrži, u četvrtom se tromjesečju najmanje povećao, a najveći je porast u odnosu na prethodno tromjesečje imao indeks Varšavske burze – od 14,4%. Neznatno manje porastao je indeks Budimpeštanske burze (14,2%), a slijedili su ih indeksi Ljubljanske (13,9%), Praške (9,8%) i Bratislavske (2,2%) burze.

Rast vrijednosti burzovnih indeksa pratio je i rast tržišne kapitalizacije dionica, koja je na kraju prosinca 2006. na svim promatranim burzama bila veća nego u rujnu 2006. U svim promatranim zemljama za koje su dostupni podaci za prosinac 2006., osim u Sloveniji, jednako se kretala i tržišna kapitalizacija obveznica. Prema tržišnoj kapitalizaciji dionica u odnosu na BDP Zagrebačka se burza nalazi ispred svih

promatranih burza, dok je prema odnosu tržišne kapitalizacije obveznica i BDP-a i dalje na posljednjem mjestu. Što se tiče prometa dionica, rast je u prosincu u usporedbi s rujnom 2006. zabilježen na svim promatranim burzama, osim na Zagrebačkoj i Bratislavskoj, dok se promet obveznica smanjio samo na Budimpeštanskoj burzi. U usporedbi sa Zagrebačkom burzom promet dionica u prosincu 2006. bio je slabiji jedino na Bratislavskoj i Ljubljanskoj burzi, dok veći promet obveznica od Zagrebačke burze bilježe samo Bratislavska i Praška burza.

Tržište vlasničkih vrijednosnih papira

Promet dionica na Zagrebačkoj burzi u četvrtom tromjesečju 2006. tek se neznatno povećao u odnosu na prethodno tromjesečje i iznosio je 2,4 mlrd. kuna, ali to je u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine porast prometa od 109%. Trgovanje je bilo obilježeno očekivanjima vezanim uz uspjeh javne ponude američke kompanije Barr Pharmaceuticals Inc. za preuzimanje Plive d.d., dok je prosinac obilježila trgovina dionicom Ine. Ta je dionica na Zagrebačku burzu uvrštena 1. prosinca 2006., a do kraja prosinca zabilježen je porast cijene od 36% u odnosu na cijenu od 1690 kuna utvrđenu prilikom inicijalne javne ponude. Do kraja siječnja 2007. njezina je cijena porasla za dodatnih 17%, odnosno za 60% u odnosu na početnu cijenu. Iako se njima trgovalo samo u prosincu, Inine dionice imale su najveći udio u ukupnom prometu dionica na Zagrebačkoj burzi tijekom četvrtog tromjesečja 2006. (18%). Osim njima u tom se razdoblju intenzivno trgovalo i dionicama Adris grupe d.d. i Plive d.d., koje su u ukupnom prometu dionica sudjelovale svaka sa 14%. Ininom dionicom najviše se trgovalo i u siječnju 2007. godine (14%), a slijedile su je dionice Adris grupe d.d. (10%) i Dalekovoda d.d. (7%).

Zbog navedenih događaja vrijednost indeksa CROBEX nastavila je rasti, te je na kraju prosinca 2006. iznosila 3210 bodova ili za 1% više nego na kraju prethodnog tromjesečja, odnosno za 61% više nego na kraju istog mjeseca prethodne godine. Na kraju siječnja 2007. njegova je vrijednost dosegla 3763 boda, što je ujedno bila njegova najviša razina do tada. To znači da je porastao za 17% u odnosu na kraj 2006. godine, dok je u usporedbi s krajem siječnja 2006. CROBEX bio veći za 80%.

Zahvaljujući nastavku rasta cijena većine dionica, na kraju četvrtog tromjesečja 2006. tržišna kapitalizacija dionica na Zagrebačkoj burzi bila je za 22% viša nego na kraju pret-

Tablica 5. Usporedba pokazatelja tržišta kapitala

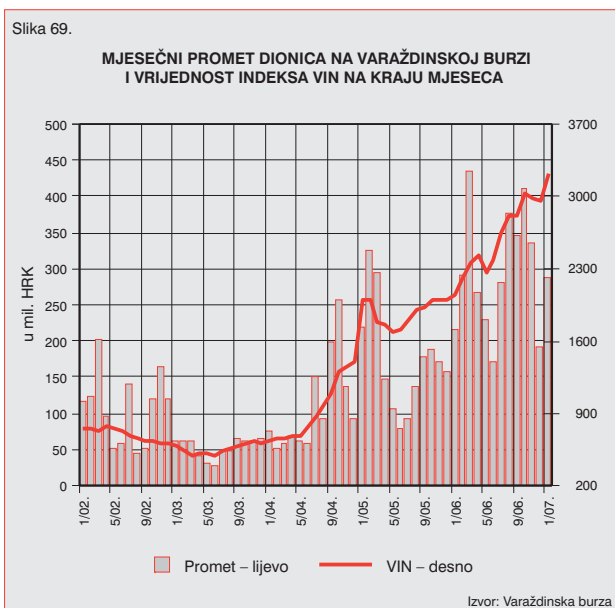
Prosinec 2006.	Bratislava	Budimpešta	Ljubljana	Prag	Varšava	Zagreb
Prosječni dnevni promet, dionice (u mil. EUR)	0,7	109,0	4,5	112,8	461,2	7,9
Prosječni dnevni promet, obveznice (u mil. EUR)	193,3	5,4	0,5	102,4	13,0	26,7
Promet ^a /BDP ^c , godišnja razina (%)	0,4	28,3	3,7	26,1	43,7	5,8
Promet ^b /BDP ^c , godišnja razina (%)	99,5	1,4	0,4	23,7	1,2	19,8
Brzina prometa ^d	2,9	76,3	9,4	n.a.	8,1
Tržišna kapitalizacija ^a (u mil. EUR), na kraju mjeseca	4.441	32.570	10.805	57.918	21.996
Tržišna kapitalizacija ^b (u mil. EUR), na kraju mjeseca	12.444	41.910	6.632	5.443
Tržišna kapitalizacija ^a /BDP ^c , na kraju mjeseca (%)	11,9	37,1	39,5	58,8	71,4
Tržišna kapitalizacija ^b /BDP ^c , na kraju mjeseca (%)	33,4	47,7	24,2	17,7
Kretanje indeksa dionica od početka godine (%)	0,6	19,5	37,9	7,9	41,6	60,7
Kretanje indeksa dionica od početka mjeseca (%)	0,7	8,6	5,2	1,2	0,4	-1,4

^a Dionice; ^b Obveznice; ^c 2006.; ^d Anualizirani mjesečni promet dionica × 100/tržišna kapitalizacija dionica
Izvori: Bloomberg; izvještaja sa BSSE, BSE, PSE, LJSE, WSE i Zagrebačke burze

hodnog tromjesečja i iznosila je 162 mlrd. kuna. Osim porasta cijena na takav rast tržišne kapitalizacije na Zagrebačkoj burzi utjecao je i znatan porast likvidnosti pojedinih dionica.²⁴ Snažan rast tržišne kapitalizacije nastavio se i tijekom siječnja 2007., na kraju kojega je ona iznosila 197 mlrd. kuna, što je povećanje od dodatnih 22%.

Ukupan promet dionica na Varaždinskoj burzi u četvrtom je tromjesečju 2006. iznosio 937 mil. kuna i bio je za 6% manji nego u prethodnom tromjesečju, odnosno za 81% veći nego u istom razdoblju prethodne godine. U četvrtom tromjesečju 2006. u ukupnoj strukturi prometa na Varaždinskoj burzi 61% prometa ostvareno je u trgovanju dionicama javnih dioničkih društava, dok je udio prometa u kotaciji slobodnog tržišta iznosio 36%, a najviše se trgovalo dionicama

²⁴ Naime, u izračun tržišne kapitalizacije na Zagrebačkoj burzi uključuje se puni iznos tržišne kapitalizacije za one dionice kojima se u prethodna tri mjeseca redovno trgovalo, dok se za dionice kojima se nije trgovalo u posljednjih mjesec dana, odnosno tri mjeseca, iznos tržišne kapitalizacije umanjuje za polovinu, odnosno za tri četvrtine.

Dom holdinga d.d., Ericssona Nikole Tesle d.d. i Transdrie d.d. Tijekom siječnja 2007. najveći promet imale su dionice Ericssona Nikole Tesle d.d., AD Plastika d.d. te Ingre d.d. Tržišna kapitalizacija dionica na Varaždinskoj burzi do kraja četvrtog tromjesečja 2006. povećala se na 54,1 mlrd. kuna i bila je za 7% viša nego na kraju prethodnog tromjesečja.

Vrijednost indeksa VIN u četvrtom tromjesečju 2006. porasla je za 5,1% u odnosu na razinu s kraja prethodnog tromjesečja, te je iznosila 2964 boda, a nastavila je rasti i u siječnju 2007., na kraju kojega je zabilježena njegova dosad najviša vrijednost od 3222 boda, što čini povećanje od dodatnih 8,7%.

Tržište dužničkih vrijednosnih papira

U studenome 2006. MF je izdao drugu tranšu sedmogodišnje kunske obveznice nominalne vrijednosti 1,5 mlrd. kuna, pa se ukupna vrijednost toga izdanja povećala na 4 mlrd. kuna, dok je u prosincu 2006. izdana druga tranša municipalnih obveznica Grada Splita u iznosu od 4 mil. EUR, čime je nominalna vrijednost toga izdanja udvostručena.

Trend pojačanog izdavanja obveznica hrvatskih poduzeća nastavio se i u četvrtom tromjesečju 2006. godine. Tako je u listopadu 2006. Hospitalija trgovina d.o.o. izdala trogodišnju kunsku obveznicu uz nominalnu kamatnu stopu od 8,25%, nominalne vrijednosti 75 mil. kuna, dok je u studenome 2006. izdana sedmogodišnja kunska korporacijska obveznica Hrvatske elektroprivrede d.d. uz nominalnu kamatnu stopu od 5,00% i nominalne vrijednosti 500 mil. kuna. U prosincu 2006. Atlantic grupa d.d. izdala je petogodišnju kunsku obveznicu nominalne vrijednosti 115 mil. kuna i uz nominalnu stopu od 5,75%, a u istom je mjesecu i s istim dospeljem izdana i kunska obveznica Ingre d.d. nominalne vrijednosti 200 mil. kuna i s nominalnom kamatnom stopom od 6,125%. Osim obveznicama, sve više poduzeća klasične kratkoročne bankovne kredite zamjenjuje i komercijalnim zapisima. Na kraju siječnja 2007. na Zagrebačkoj burzi kotiralo je ukupno 21 izdanje komercijalnih zapisa, što je bio najveći broj komercijalnih zapisa uvrštenih na burzu do tada, a njihova ukupna nominalna vrijednost iznosila je 827 mil. kuna.

Na kraju siječnja 2007. na domaćim je burzama kotirala ukupno 31 obveznica, od kojih deset državnih obveznica, četiri municipalne obveznice, jedna obveznica državnih agencija (HBOR-a) te šesnaest korporacijskih obveznica. Tržišna kapitalizacija državnih obveznica, municipalnih obveznica i HBOR-a na kraju siječnja 2007. iznosila je 4,8 mlrd. EUR, što je oko 14,4% ocijenjenog BDP-a za 2006. godinu, dok je tržišna kapitalizacija korporacijskih obveznica iznosila 722 mil. EUR, odnosno oko 2,2% ocijenjenog BDP-a za 2006.

Unatoč nešto slabijoj trgovini obveznicama na Zagrebačkoj burzi tijekom listopada, zahvaljujući povećanju prometa u studenome i prosincu, ukupni se promet obveznica u četvrtom tromjesečju 2006. zadržao na razini iz prethodnog tromjesečja i iznosio je 7,5 mlrd. kuna, dok je promet u siječnju 2007. bio nešto veći od 2,7 mlrd. kuna. Najveći udio u prometu obveznica imala je eurska obveznica Republike Hrvatske s dospeljem 2014. godine, a slijedile su je kunske ob-

Tablica 6. Izdanja obveznica na domaćem tržištu

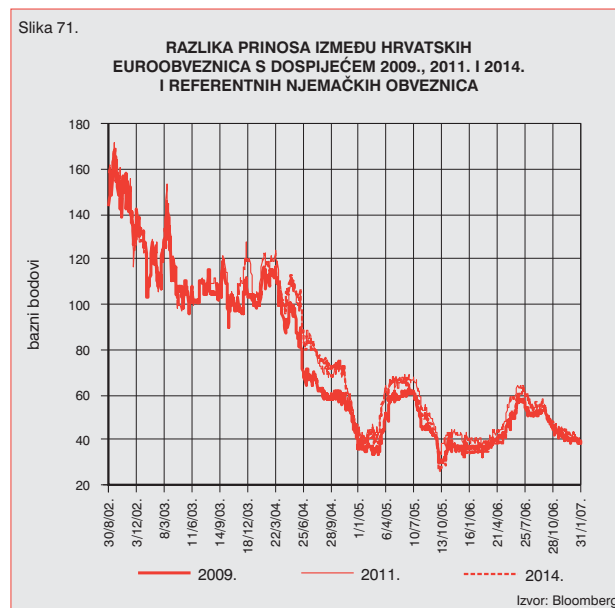
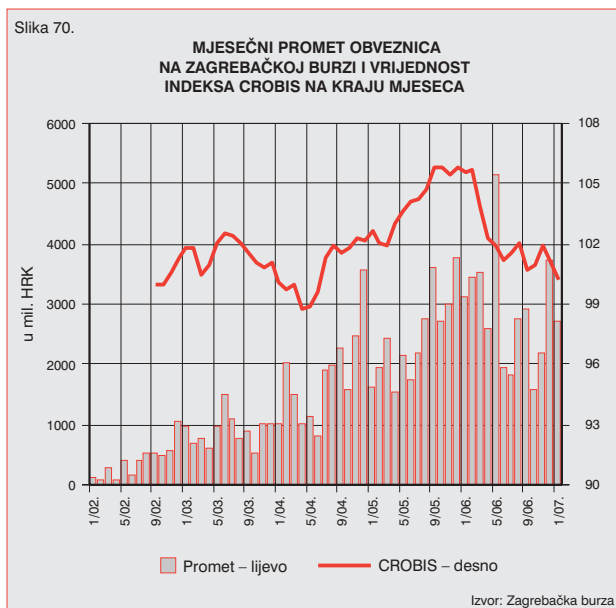
Simbol	Izdavatelj	Datum izdavanja	Dospijeće	Valuta	Nominalna vrijednost izdanja	Nominalna kamatna stopa	Posljednja cijena ^a	Tekući prinos 31.1.2007.
RHMF-O-08CA	Republika Hrvatska	14.12.2001.	14.12.2008.	EUR	200.000.000	6,875%	104,45	6,582%
RHMF-O-125A	Republika Hrvatska	23.5.2002.	23.5.2012.	EUR	500.000.000	6,875%	110,50	6,222%
RHMF-O-085A	Republika Hrvatska	28.5.2003	28.5.2008.	HRK	1.000.000.000	6,125%	102,70	5,964%
RHMF-O-142A	Republika Hrvatska	10.2.2004.	10.2.2014.	EUR	650.000.000	5,500%	105,90	5,194%
RHMF-O-077A	Republika Hrvatska	7.7.2004.	7.7.2007.	EUR	400.000.000	3,875%	99,25	3,904%
RHMF-O-19BA	Republika Hrvatska	29.11.2004.	29.11.2019.	EUR	200.000.000	5,375%	110,45	4,866%
RHMF-O-103A	Republika Hrvatska	8.3.2005.	8.3.2010.	HRK	3.000.000.000	6,750%	106,75	6,323%
RHMF-O-157A	Republika Hrvatska	14.7.2005.	14.7.2015.	EUR	350.000.000	4,250%	105,90	4,013%
RHMF-O-15CA	Republika Hrvatska	15.12.2005.	15.12.2015.	HRK	5.500.000.000	5,250%	103,75	5,060%
RHMF-O-137A	Republika Hrvatska	11.7.2006.	11.7.2013.	HRK	4.000.000.000	4,250%	98,65	4,308%
GDKC-O-116A	Grad Koprivnica	29.6.2004.	29.6.2011.	HRK	60.000.000	6,500%	101,80	6,385%
GDZD-O-119A	Grad Zadar	1.9.2004.	1.9.2011.	EUR	18.500.000	5,500%	102,55	5,363%
GDRI-O-167A	Grad Rijeka	18.7.2006.	18.7.2016.	EUR	8.191.504	4,125%	-	-
GDST-O-137A	Grad Split	24.7.2006.	24.7.2013.	EUR	8.000.000	4,563%	100,30	-
HBOF-O-112A	Hrvatska banka za obnovu i razvitak	11.2.2004.	11.2.2011.	EUR	300.000.000	4,875%	-	-
BLSC-O-091A	Belišće d.d.	14.1.2005.	14.1.2009.	EUR	8.000.000	5,500%	101,60	5,413%
HYBA-O-086A	Hypo-Alpe-Adria Bank	6.6.2003.	6.6.2008.	HRK	150.000.000	6,500%	102,75	6,326%
BNAI-O-22CA	Bina Istra d.d.	15.12.2002.	15.12.2022.	EUR	210.000.000	8,000%	100,00	-
PODR-O-072A	Podravka d.d.	20.2.2004.	20.2.2007.	EUR	27.000.000	5,000%	100,00	5,000%
AGKR-O-074A	Agrokor d.d.	3.4.2002.	3.4.2007.	EUR	230.000.000	11,000%	104,45	10,531%
PLVA-O-115A	Pliva d.d.	12.5.2004.	12.5.2011.	EUR	75.000.000	5,750%	103,15	5,574%
ATGR-O-077A	Atlantic Grupa d.o.o.	15.7.2004.	15.7.2007.	EUR	15.000.000	5,750%	100,80	5,704%
MDKA-O-087A	Medika d.d.	11.7.2005.	11.7.2008.	EUR	16.500.000	4,500%	99,10	4,541%
RBA-O-112A	Raiffeisen Bank Austria d.d.	10.2.2006.	10.2.2011.	HRK	600.000.000	4,125%	97,50	4,231%
PODR-O-115A	Podravka d.d.	17.5.2006.	17.5.2011.	HRK	375.000.000	5,125%	97,35	5,265%
NEXE-O-116A	Nexe grupa d.d.	14.6.2006.	14.6.2011.	HRK	750.000.000	5,500%	-	-
MTEL-O-097A	Metronet telekomunikacije d.d.	28.7.2006.	28.7.2009.	HRK	120.000.000	8,500%	102,50	8,293%
HOTR-O-941A	Hospitalija trgovina d.o.o.	5.10.2006.	5.10.2009.	HRK	75.000.000	8,250%	-	-
HEP-O-13BA	Hrvatska elektroprivreda d.d.	29.11.2006.	29.11.2013.	HRK	500.000.000	5,000%	-	-
ATGR-O-11CA	Atlantic grupa d.d.	6.12.2006.	6.12.2011.	HRK	115.000.000	5,750%	-	-
INGR-O-11CA	Ingra d.d.	6.12.2006.	6.12.2011.	HRK	200.000.000	6,125%	99,95	6,128%

^a U redovitom prometu. Izvor: Zagrebačka burza

veznice s dospjećima 2010. i 2013. godine. Udio svih državnih obveznica u ukupnome tromjesečnom prometu obveznica iznosio je 96%. U siječnju 2007. najviše se trgovalo kuskim državnim obveznicama s dospjećima 2013. i 2015. te eur-skom državnim obveznicom koja dospijeva 2012. godine.

Vrijednost obvezničkog indeksa Zagrebačke burze CRO-BIS-a tijekom posljednja tri mjeseca 2006. blago se povećala te je na kraju prosinca 2006. iznosila 100,8 bodova, no u siječnju 2007. smanjila se na 100,2 boda što je njezina naj-niža razina od lipnja 2004.

U skladu s politikom zaduživanja na domaćem tržištu Republika Hrvatska ni u četvrtom tromjesečju 2006., kao ni u siječnju 2007., nije izdavala nove obveznice na inozemnim tržištima. Tako je na kraju siječnja 2007. na inozemnim tržištima kotiralo ukupno osam izdanja hrvatskih obveznica, jednako kao i na kraju prethodnog tromjesečja. Od preostalih međunarodnih obveznica RH četiri su nominirane u euri-ma, tri u japanskim jenima, a jedna u američkim dolarima. Ukupna nominalna vrijednost svih osam izdanja hrvatskih euroobveznica na kraju siječnja 2007. iznosila je 25,7 mlrd.

Tablica 7. Izdanja međunarodnih obveznica Republike Hrvatske

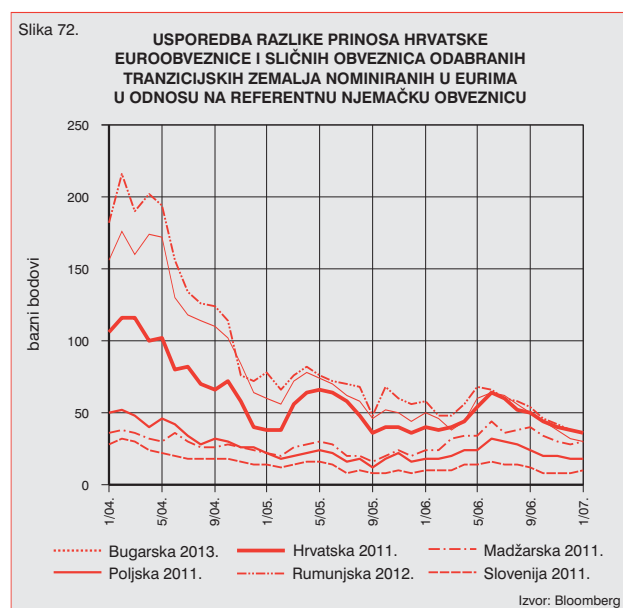
Obveznica	Datum izdavanja	Valuta	Iznos	Nominalna kamatna stopa	Prinos pri izdavanju	Razlika prinosa pri izdavanju	Razlika prinosa ^a 31.3.2006.	Razlika prinosa ^a 30.6.2006.	Razlika prinosa ^a 30.9.2006.	Razlika prinosa ^a 31.12.2006.
Londonski klub, serija A, 2010.	31.7.1996.	USD	857.796.000	6-mjesečni LIBOR + 81,25 b.b.			99	89	100	86
Euroobveznice, 2011.	14.3.2001.	EUR	750.000.000	6,75%	6,90%	215	39	65	53	40
Euroobveznice, 2009.	11.2.2002.	EUR	500.000.000	6,25%	6,45%	158	38	58	52	39
Euroobveznice, 2010.	14.2.2003.	EUR	500.000.000	4,625%	4,65%	102	38	58	50	39
Euroobveznice, 2014.	15.4.2004.	EUR	500.000.000	5,000%	5,11%	101	36	58	54	42
Samurajske obveznice, 2007.	11.7.2000.	JPY	40.000.000.000	3,00%	3,00%	135	37	31	59	46
Samurajske obveznice, 2008.	26.6.2002.	JPY	25.000.000.000	2,15%	2,15%	144	51	46	48	40
Samurajske obveznice, 2009.	26.6.2003.	JPY	25.000.000.000	1,23%	1,23%	99	62	59	50	46

^a Prema usporedivoj obveznici. Izvor: Bloomberg

kuna, što je neznatno manje nego na kraju listopada 2006., a posljedica je slabljenja japanskog jena.

Nakon smanjenja u trećem tromjesečju 2006. razlike prinosa hrvatskih euroobveznica i referentnih njemačkih obveznica nastavile su padati i tijekom četvrtog tromjesečja 2006., do čega je došlo zbog sporijeg rasta zahtijevanog prinosa na domaće obveznice u odnosu na one razvijenih zemalja. Tako su na kraju prosinca 2006. razlike prinosa hrvatskih euroobveznica s dospjjećima 2009., 2011. i 2014. iznosile 39, 40 i 42 bazna boda, što je za 12 odnosno 13 baznih bodova manje od vrijednosti s kraja rujna kad su za iste euroobveznice one iznosile 52, 53 i 54 bazna boda. Kako je rast zahtijevanih prinosa na referentne njemačke obveznice i u siječnju 2007. bio nešto brži od onih na hrvatske euroobveznice, razlike prinosa dodatno su se smanjile, te su za sva promatrana dospjeca iznosile 39 baznih bodova.

Kao i u slučaju hrvatskih euroobveznica, u četvrtom tromjesečju 2006. i siječnju 2007. prinosi na euroobveznice zemalja novih članica EU također su uglavnom rasli nešto sporije od prinosa na referentne njemačke obveznice pa se smanjila i razlika između njihovih prinosa. Najveće smanjenje razlike prinosa zabilježeno je kod najnovijih članica EU – Bugarske i Rumunjske. Njihove su razlike prinosa u odnosu na referentne njemačke obveznice još do rujna 2006. bile više nego one na hrvatske euroobveznice, no s približavanjem datuma ulaska u EU i samim pridruživanjem EU znatno su se smanjile.

Međunarodne transakcije

U posljednjem se tromjesečju 2006. manjak na tekućem računu platne bilance smanjio u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, pa je tako na razini cijele 2006. iznosio 7,7% ocijenjenog BDP-a. Pad manjka na tekućem računu platne bilance u posljednjem tromjesečju 2006. posljedica je dobrih rezultata u međunarodnoj razmjeni usluga te pozitivnih kretanja na računu faktorskih dohodaka, a povoljan učinak imalo je i vidljivo usporavanje rasta vanjskotrgovinskog manjka. U istom je razdoblju inozemni dug nastavio rasti, čemu su najviše pridonijele banke, ali i poduzeća. Kretanje indeksa pritiska na devizno tržište i dalje je vrlo povoljno te potvrđuje da domaći sektori nemaju poteškoća u urednom servisiranju svojih obveza prema inozemstvu.

Račun tekućih transakcija

Preliminarni podaci pokazuju da je manjak na tekućem računu platne bilance u posljednjem tromjesečju 2006. iznosio 1,4 mlrd. EUR, što je za 5,6% manje nego u istom razdoblju prethodne godine. Poboljšanje salda na tekućem računu u posljednjem tromjesečju ponajviše se može objasniti dvostruko bržim rastom neto prihoda od izvoza usluga u odnosu na isto razdoblje 2005. godine (48,8%, naprema 23,3%) te ostvarenim pozitivnim saldonom na računu faktorskih dohodaka. Istodobno usporavanje godišnjeg rasta vanjskotrgovinskog manjka (1,7% naprema 14,9%) rezultat je vidljivog ubrzanja rasta izvoza, dok se godišnji rast uvoza usporio.

Ubrzanom rastu robnoga izvoza u posljednjem tromjesečju 2006. najviše je pridonio izvoz ostale transportne opreme (uglavnom brodova), koji je bio gotovo dvostruko veći nego u istom razdoblju godinu dana prije. Osim brodova, treba istaknuti i značajan doprinos izvoza zemnoga i industrijskog plina, koji se povećao čak za dvije trećine te šećera, proizvoda od šećera i meda, koji se, kao i izvoz brodova, udvostručio. Kad je riječ o usporavanju godišnjeg rasta uvoza, ono je uglavnom posljedica nižeg rasta cijene nafte na svjetskom tržištu u posljednjem tromjesečju 2006. što je primjetno ublažilo povećanje vrijednosti uvoza toga energenta pa tako i ukupnog uvoza. S druge strane, rast ukupnog uvoza u spomenutom su razdoblju najviše potaknuli uvoz cestovnih vozila te željeza i čelika.

Dobri rezultati u međunarodnoj razmjeni usluga u posljednjem tromjesečju 2006. podjednako se mogu pripisati manjem neto uvozu ostalih usluga (–32,3% na godišnjoj ra-

Tablica 8. Tekući račun platne bilance Republike Hrvatske, u milijunima EUR

	I.–IX. 2005.	IX.–XII. 2005.	I.–IX. 2006.	IX.–XII. 2006. ^a	Indeksi	
					I.–IX.2006./I.–IX.2005.	IX.–XII.2006. ^a /IX.–XII.2005.
TEKUĆE TRANSAKCIJE	-476	-1.509	-1.193	-1.424	250,9	94,4
1. Roba	-5.552	-1.970	-6.361	-2.003	114,6	101,7
1.1. Prihodi (fob)	5.237	1.980	6.064	2.370	115,8	119,7
1.2. Rashodi (fob)	-10.789	-3.950	-12.425	-4.373	115,2	110,7
2. Usluge	5.100	218	5.389	324	105,7	148,8
2.1. Prihodi	7.114	938	7.499	1.035	105,4	110,3
2.2. Rashodi	-2.014	-721	-2.109	-711	104,7	98,7
3. Dohodak	-917	-47	-1.082	11	117,9	-
3.1. Prihodi	497	174	623	285	125,4	163,7
3.2. Rashodi	-1.414	-222	-1.705	-274	120,5	123,6
4. Tekući transferi	893	290	860	244	96,3	83,9
4.1. Prihodi	1.219	409	1.246	386	102,2	94,4
4.2. Rashodi	-326	-119	-386	-142	118,6	119,9

^a Preliminarni podaci. Izvor: HNB

zini) te rastu neto prihoda od turizma (13,5%). Iako znatno manji, pozitivan doprinos dao je i blagi rast neto izvoza usluga prijevoza, posebno pomorskoga. Poboljšanje salda ostalih usluga uglavnom je rezultat smanjenog uvoza raznih poslovnih usluga, poput usluga istraživanja i razvoja te poljoprivrednih, rudarskih i drugih usluga prerade na terenu. S druge strane, smanjio se i izvoz ostalih poslovnih usluga, ponajviše usluga trgovanja i s tim povezanih usluga.

Godišnji rast prihoda od putovanja u posljednjem tromjesečju 2006. godine iznosio je 21,0%, a poglavito je posljedica poboljšanja fizičkih pokazatelja u turizmu. U strukturi prihoda od turizma prevladavaju prihodi na osnovi potrošnje gostiju u plaćenom smještaju, a zatim slijede prihodi od gostiju u neplaćenom smještaju i jednodnevnih izleta. Glede plaćenog smještaja, noćenja stranih gostiju porasla su za 4,8%, a dolasci za 9,0% u odnosu na posljednje tromjesečje 2005. U strukturi gostiju po zemljama najveći je bio porast noćenja gostiju iz Austrije, Italije, Slovenije i SAD-a, dok su znatno manje noćenja ostvarili gosti iz Njemačke i Francuske. Iako u posljednjem tromjesečju gosti iz članica Europske unije iz pretposljednog vala pridruženja (isključujući Maltu i Cipar) obično ostvaruju manji udio u ukupnim noćenjima nego u glavnoj turističkoj sezoni, valja istaknuti da je u 2006. godini zabilježen izrazit rast njihovih dolazaka izvan glavne

sezone, posebno gostiju iz Slovenije i Češke.

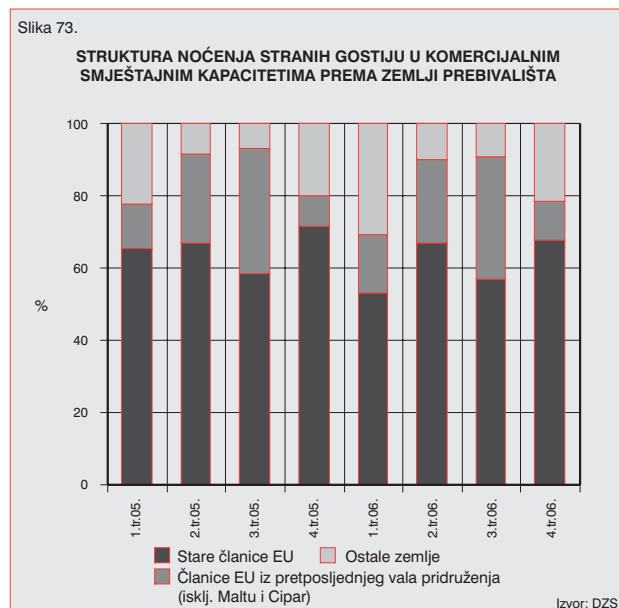
Povoljna kretanja u međunarodnoj razmjeni usluga u posljednjem tromjesečju 2006., praćena sporijim rastom manjka u robnoj razmjeni, rezultirala su smanjenjem negativnog salda u razmjeni robe i usluga za 4,2% u odnosu na isto razdoblje godinu dana prije, čime su se ublažila negativna kretanja iz prva tri tromjesečja. Poboljšao se i pokazatelj pokrivenosti uvoza robe i usluga njihovim izvozom, koji je u četvrtom tromjesečju 2006. iznosio 67,0% što je za 4,5 postotnih bodova više nego u istome razdoblju prethodne godine.

Za razliku od istog razdoblja 2005. godine, u posljednjem je tromjesečju 2006. ostvaren pozitivan saldo na računu faktorskih dohodaka. Rezultat je to snažnog rasta prihoda od naknada zaposlenicima te prihoda koje središnja banka ostvaruje ulaganjem međunarodnih pričuva. Osim toga, porasli su i prihodi rezidenata na osnovi njihovih izravnih vlasničkih ulaganja u inozemstvu. Treba spomenuti ipak i sve veće rashode domaćih sektora, poglavito plaćanja kamata na njihove inozemne obveze. Glede rashoda na osnovi izravnih vlasničkih ulaganja, odnosno isplaćenih dividendi i zadržane dobiti stranih vlasnika domaćih poduzeća, oni su u posljednjem tromjesečju 2006. bili nešto manji nego u istom razdoblju godinu dana prije. Pritom se može istaknuti da se u ukupnim rashodima na spomenutoj osnovi veći dio odnosio na zadržanu dobit.

U posljednjem se tromjesečju 2006. pozitivan saldo na računu tekućih transfera smanjio za 16,1% na godišnjoj razini, i to zbog pada prihoda domaćih sektora, ali i povećanja rashoda. U sektorskoj strukturi smanjili su se prihodi ostalih domaćih sektora, uglavnom na osnovi radničkih doznaka, dok su se prihodi sektora država udvostručili. Što se tiče rashoda na osnovi tekućih transfera, i država i ostali domaći sektori zabilježili su povećanje.

Robna razmjena

Kao što je već spomenuto, značajno pogoršanje u vanjskotrgovinskoj razmjeni tijekom prva tri tromjesečja 2006. (godišnji rast manjka, prema podacima DZS-a, iznosio je 14,2%) vidljivo se ublažilo u posljednjem tromjesečju. Na sporiji rast manjka u posljednjem tromjesečju dominantno su utjecali odsjeci SMTK ostala transportna oprema (brodovi) te nafta i naftni derivati. Naime, godišnji apsolutni prirast izvoza brodova bio je u posljednjem tromjesečju više nego

dvostruko veći u usporedbi s prethodna tri tromjesečja zajedno te je tako osjetno pridonio poboljšanju rezultata u vanjskotrgovinskoj razmjeni. Povećanje manjka u razmjeni nafte i naftnih derivata u prva je tri tromjesečja činilo prosječno čak četvrtinu prirasta ukupnoga vanjskotrgovinskog manjka, dok je taj doprinos u posljednjem tromjesečju bio upola slabiji.

Promatrano na razini cijele 2006. godine, ukupno je izvezeno robe u vrijednosti 10,4 mlrd. USD (prema paritetu fob), dok je istodobno ukupan robni uvoz iznosio 21,5 mlrd. USD (prema paritetu cif). Zahvaljujući tome što je rast izvoza bio brži od rasta uvoza, blago se usporio godišnji rast vanjskotrgovinskog manjka, s 14,3% u 2005. godini, izraženo prema tekućem tečaju, na 13,5% u 2006. U skladu s time poboljšao se i pokazatelj pokrivenosti uvoza izvozom: s 47,3% na 48,3%.

Slični trendovi uočljivi su i u kretanjima vanjskotrgovinske razmjene izraženim prema stalnome tečaju. Naime, u 2006. godini američki je dolar tek neznatno oslabio prema euru pa nije bilo značajnijeg utjecaja tečajnih promjena na kretanja robne razmjene izražene prema stalnome tečaju. Tako je godišnji rast manjka u robnoj razmjeni s inozemstvom u 2006., prema stalnome tečaju, iznosio 13,9%, naprama 15,7% u prethodnoj godini.

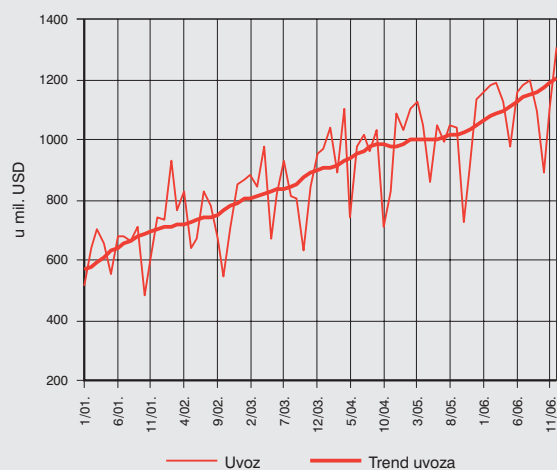
Prema stalnome je tečaju robni izvoz u 2006. porastao za 17,3%, što je gotovo dvostruko više nego u godini prije (9,6%). Ubrzanju rasta ukupnog izvoza najviše je pridonio povećan izvoz ostale transportne opreme (uglavnom brodovi), čiji je godišnji rast u 2006. iznosio 30,2%, dok je u 2005. godini bilo zabilježeno 15,9%-tno smanjenje. Osim brodova primjetan doprinos dali su i energenti, poglavito zemni i industrijski plin te nafta i naftni derivati. Pritom se prirast izvoza zemnoga i industrijskog plina u 2006. udvostručio u odnosu na prethodnu godinu. Treba naglasiti da se doprinos izvoza nafte i naftnih derivata, iako je i dalje vrlo značajan, tek neznatno povećao u usporedbi s 2005., što se velikim dijelom može pripisati sporijem rastu cijena sirove nafte na svjetskom tržištu, i to osobito u posljednjem tromjesečju.

Izuzmemo li brodove te naftu i naftne derivate iz ukupnog

izvoza, primjećuje se znatno manje ubrzanje izvoza ostalih odsjeka promatranih zajedno. Tako se njihov izvoz u 2006. povećao za 15,0%, izraženo prema stalnome tečaju, što je za 1,8 postotnih bodova više od ostvarenja za 2005. godinu. Osim spomenutog izvoza zemnoga i industrijskog plina, izrazilo se povećao i izvoz ostalih proizvoda od metala te električnih strojeva, aparata i uređaja, čiji se rast posebno intenzivirao u drugoj polovini 2006. Nadalje, treba istaknuti i izvoz kave, čaja, kakaa i začina, koji se udvostručio, te metalnih ruda i otpadaka metala koji i dalje ima vrlo dobre rezultate. Izvoz šećera, proizvoda od šećera i meda također je znatno pridonio rastu spomenutog agregata u 2006. godini.

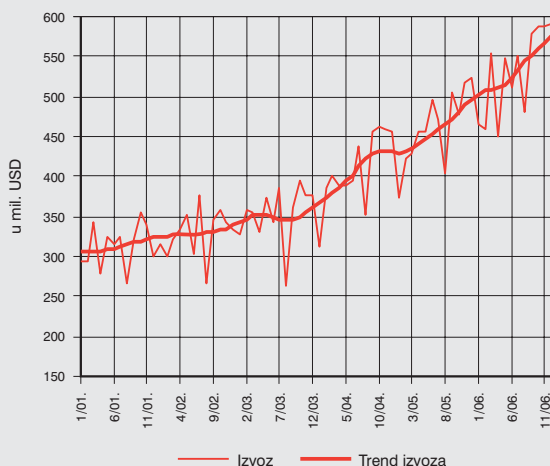
Tek za nekolicinu odsjeka SMTK u 2006. zabilježen je manji izvoz nego u prethodnoj godini. Veličinom negativnog doprinosa rastu ukupnog izvoza mogu se izdvojiti odsjek odjeće, čiji se izvoz već drugu godinu zaredom smanjio, te izvoz cestovnih vozila (dijelovi i dodaci motornih vozila). Izvoz duhana i proizvoda od duhana također opada već drugu godinu zaredom.

Slika 75.

ROBNI UVOZ (cif) I TREND
 bez nafte i naftnih derivata,
 po stalnom tečaju iz 2002.

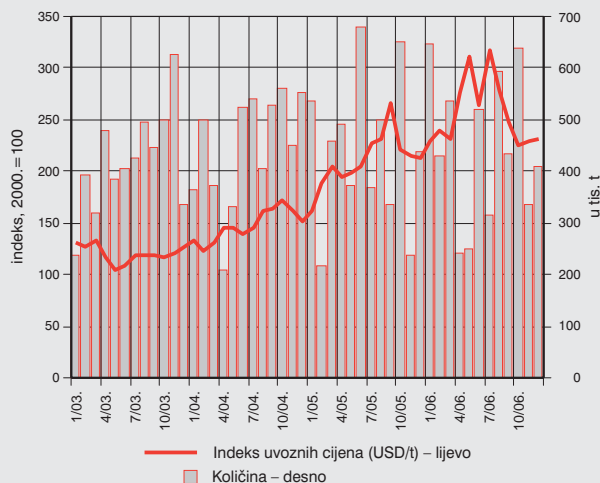
Izvori: DZS; HNB

Slika 74.

ROBNI IZVOZ (fob) I TREND
 bez ostale transportne opreme i nafte i naftnih derivata,
 po stalnom tečaju iz 2002.

Izvori: DZS; HNB

Slika 76.

UVEZENA KOLIČINA I INDEKS
UVOZNIH CIJENA NAFTE I NAFTNIH DERIVATA

Izvori: DZS; HNB

Iako manje nego godišnji rast izvoza, ubrzao se i godišnji rast robnog uvoza: s 12,7% u 2005. godini, izraženo prema stalnome tečaju, na 15,5% u 2006. Tome je najviše pridonio povećan uvoz nafte i naftnih derivata, s godišnjim rastom od 21,0%. Ipak, valja reći da je spomenuti rast upola manji nego u prethodnoj godini (41,3%), a to se, kao i kod izvoza, može pripisati sporijem rastu cijena toga energenta jer je uvezena količina stagnirala na razini iz 2005.

Promatramo li robni uvoz bez nafte i naftnih derivata, u 2006. je godini uočljivo izrazito ubrzanje rasta uvoza ostalih odsjeka SMTK, promatranih zajedno (14,1%, izraženo prema stalnome tečaju, naprama 9,3% iz 2005.). Među odsjecima promatranog agregata najvećim prirastom ističe se uvoz cestovnih vozila s godišnjim rastom od 16,6% (usporedbe radi, u 2005. taj je rast iznosio samo 2,0%). Znatno je porastao i uvoz željeza i čelika, ostalih proizvoda od metala i obojenih metala, a njihovi su doprinosi rastu ukupnog uvoza bili dvostruko veći nego u prethodnoj godini. Porast vrijednosti uvoza metala svakako se može povezati i s rastom njihovih cijena na svjetskom tržištu koji, za razliku od cijena nafte, ne jenjava, i to posebno kada je riječ o obojenim metalima (aluminij, bakar). Osim uvoza sirovina ubrzao se i rast uvoza kapitalnih proizvoda (strojevi i transportni uređaji isključujući ostalu transportnu opremu i cestovna vozila), s 9,0% u 2005. godini na 11,3% u 2006. Među odsjecima koji čine njihov pojednostavnjeni obuhvat, najviše su se povećali uvoz specijalnih strojeva za pojedine industrijske grane i uvoz uredskih strojeva.

Od odsjeka SMTK kod kojih je zabilježeno smanjenje uvoza u 2006. u odnosu na prethodnu godinu, može se istaknuti uvoz kože, proizvoda od kože i krzna (godišnji pad iznosio je 19,5%, izraženo prema tekućem tečaju), mesa i mesnih prerađevina (5,9%) te kamenog ugljena, koksa i briketi (7,3%).

Geografska struktura hrvatskoga robnog izvoza u 2006. godini upućuje na ponovni rast udjela razvijenih zemalja, nakon njegova blagog smanjenja u prethodne dvije godine. Spomenuti je rast najvećim dijelom rezultat 20,2%-tnog povećanja izvoza u stare članice Europske unije. Pritom su naj-

bolji bili rezultati izvoza u Italiju, koji se povećao gotovo za trećinu (većina toga porasta odnosi se na izvoz zemnoga i industrijskog plina te brodova). Nadalje, vidljivo je porastao i izvoz u Švedsku (brodovi i odjeća) te Njemačku (proizvodi od šećera, telekomunikacijski aparati, proizvodi od metala i namještaj). Dio snažnog rasta izvoza u Njemačku, posebno u posljednjem tromjesečju, može se povezati s povećanjem stope PDV-a u toj zemlji početkom 2007. godine što je vjerojatno potaknulo ranije isporuke robe. Kada je riječ o deset članica EU iz prethodnjeg vala pridruženja, u 2006. su godini također ostvareni dobri izvozni rezultati (godišnji rast iznosio je 22,2%), pri čemu se izdvajaju Slovenija, Poljska i Češka. Glede ostalih razvijenih zemalja uočljivo se povećao i izvoz u Maršalove Otoke (brodovi), Japan (tuna) i Švicarsku (električna energija).

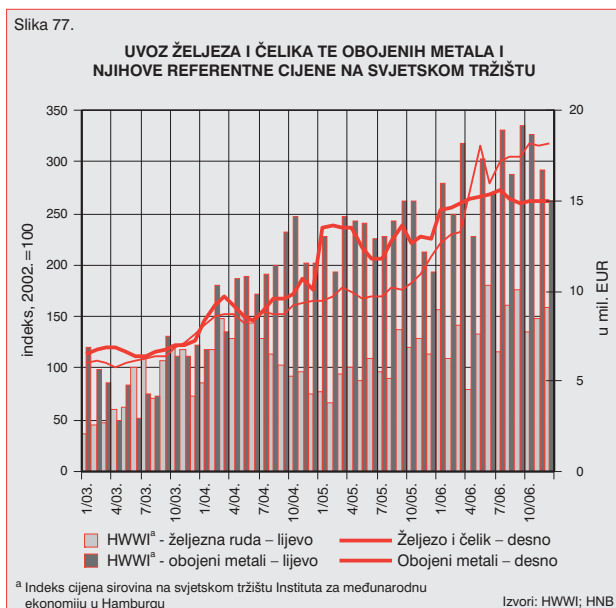
Što se tiče zemalja u razvoju, pad njihova udjela u strukturi ukupnoga hrvatskoga robnog izvoza u 2006. godini većinom je rezultat usporavanja rasta izvoza u Bosnu i Hercegovinu (slabiji izvoz mineralnih proizvoda i proizvoda koji se koriste u građevinarstvu, a koji su u 2005. bili glavni čimbenik povećanja izvoza u tu zemlju). Unatoč smanjenju građevinski su materijali i dalje, uz naftu i naftne derivate te cigarete, najvažniji izvozni proizvod u Bosnu i Hercegovinu. Nadalje, usporavanje rasta izvoza u zemlje u razvoju rezultat je i pada izvoza u Siriju (uglavnom strojeva i opreme za građevinarstvo) i Liberiju (manje isporuke brodova). Po vrlo dobrim rezultatima izdvajaju se izvoz u Srbiju te Crnu Goru s godišnjim rastom od 41,2%, zahvaljujući povećanom izvozu nafte i naftnih derivata te uredskih strojeva i opreme, zatim u Ujedinjene Arapske Emirate (nafta i naftni derivati), Panamu (brodovi) i Libanon (nafta i naftni derivati).

U geografskoj strukturi hrvatskoga robnog uvoza u 2006.

Tablica 9. Robni izvoz i uvoz RH prema ekonomskim grupacijama zemalja, udjeli u postocima

Izvoz	2004.	2005.	2006. ^a
Razvijene zemlje	71,7	69,3	71,7
EU-25	64,6	62,0	63,3
Slovenija	7,5	8,1	8,2
Mađarska	1,3	1,6	1,7
EU-15	51,4	48,1	48,9
Austrija	9,4	7,2	6,0
Italija	22,9	21,2	23,1
Njemačka	11,2	10,7	10,4
Efta	1,0	1,1	1,5
Zemlje u razvoju	28,3	30,7	28,3
Cefta	14,4	14,3	12,6
Bosna i Hercegovina	3,7	4,5	5,4
Srbija i Crna Gora	1,4	1,3	1,2
Rusija	0,1	0,1	0,2
Uvoz	2004.	2005.	2006.^a
Razvijene zemlje	77,4	73,8	72,6
EU-25	69,5	65,6	65,0
Slovenija	7,1	6,8	6,3
Mađarska	3,1	3,1	3,0
EU-15	54,2	50,6	50,1
Austrija	6,8	5,8	5,4
Italija	17,0	16,0	16,7
Njemačka	15,5	14,8	14,5
Efta	1,6	1,7	1,7
Zemlje u razvoju	22,6	26,2	27,4
Cefta	2,1	2,4	2,8
Bosna i Hercegovina	0,8	0,9	1,1
Srbija i Crna Gora	7,3	9,2	10,1
Rusija	3,8	4,7	5,3

^a Privremeni podaci. Izvor: DZS

godini i dalje je prisutan trend povećanja udjela zemalja u razvoju, što je uglavnom posljedica daljnjeg rasta uvoza iz Rusije, Kine te Bosne i Hercegovine. Većina prirasta uvoza iz Rusije u 2006. godini odnosi se na uvoz energenata. Glavninu prirasta uvoza iz Kine čine električni strojevi, aparati i uređaji, uredski strojevi i oprema te odjeća i obuća. Porast uvoza sirovina iz Bosne i Hercegovine (električna energija, aluminijski, željezo i čelik te obojeni metali) može se povezati s dinamiziranjem gospodarske aktivnosti u zemlji, ali i s rastom cijena na svjetskom tržištu. Osim toga, znatno se više robe uvezlo i iz Bugarske, Srbije te Crne Gore, što se uglavnom odnosi na naftu i naftne derivate. Znatno manji uvoz nafte i naftnih derivata bio je, pak, glavni čimbenik smanjenja uvoza iz Rumunjske, Sirije i Libije.

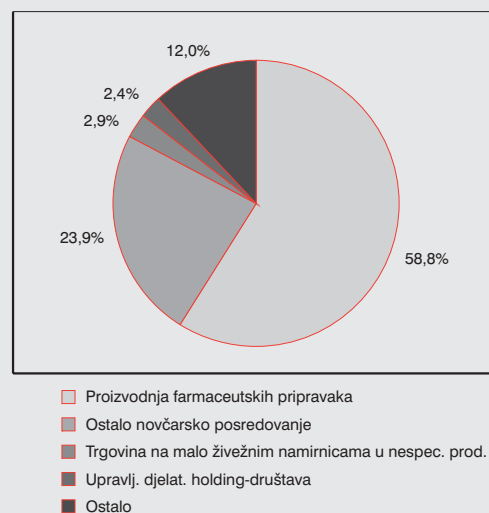
Kad je riječ o uvozu iz razvijenih zemalja, njegov se udio u strukturi ukupnoga hrvatskog robnog uvoza smanjio, unatoč dvostruko bržem rastu nego u prethodnoj godini. Pritom je najviše rastao uvoz iz starih članica EU, ponajviše Italije (nafta i naftni derivati, željezo i čelik te brodovi), Njemačke (cestovna vozila, industrijski strojevi za opću upotrebu, električni strojevi, aparati i uređaji) i Austrije (proizvodi od metala te željezo i čelik). Promotrimo li deset članica EU iz pretposljednog vala pridruženja, izrazito se povećao uvoz iz Slovačke (što se ponajviše odnosi na uvoz nafte i naftnih derivata te električne energije) i iz Slovenije (proizvodi od metala i obojeni metali). Najizrazitijim smanjenjem uvoza među razvijenim zemljama mogu se izdvojiti SAD, što se može objasniti utjecajem baznog razdoblja (veći uvoz u 2005. bio je posljedica isporuke zrakoplova i prateće opreme) te Južnoafrička Republika (nafta i naftni derivati).

Račun kapitalnih i financijskih transakcija

Iz preliminarnih podataka o kretanjima na računu kapitalnih i financijskih transakcija u posljednjem tromjesečju 2006. mogu se izdvojiti iznimno visok iznos neto inozemnih izravnih ulaganja te manji priljev na osnovi ostalih ulaganja nego u istom razdoblju prethodne godine. Na računu portfeljnih ulaganja zabilježen je nešto veći odljev sredstava uglavnom zbog povećanih ulaganja domaćih sektora u obveznice na inozemnom tržištu. Nakon smanjenja u prethodnom tromjesečju međunarodne su pričuve u posljednjem tromjesečju ponovo snažno porasle.

Slika 78.

STRUKTURA IZRavnih Vlasničkih Ulaganja U RH U 4. TROMJESEČJU 2006.

Izvor: HNB

U posljednjem su tromjesečju 2006. neto inozemna izravna ulaganja iznosila gotovo 1 mlrd. EUR što je znatno više nego u istom razdoblju prethodne godine. Snažan rast izravnih ulaganja u Hrvatsku najviše su odredila povećana izravna vlasnička ulaganja, dok su se neto obveze domaćih poduzeća prema povezanim društvima u inozemstvu, isključujući banke, smanjile. Zadržana dobit nije značajnije utjecala na rast izravnih ulaganja jer je većina već bila realizirana u prva tri tromjesečja.

U strukturi izravnih vlasničkih ulaganja u posljednjem tromjesečju 2006. dominiralo je preuzimanje Plive d.d. od farmaceutske kompanije Barr Laboratories Europe B.V. sa sjedištem u Nizozemskoj. Pritom valja reći da se ukupan priljev izravnih vlasničkih ulaganja na osnovi preuzimanja Plive d.d. (oko 750 mil. EUR) ne odnosi samo na dio koji je Barr kupio od domaćih vlasnika Plivinih dionica nego i na dio od ulagača nerezidenata koji su uoči preuzimanja imali manje od 10% dionica, pa su njihova ulaganja bila dio portfeljnih ulaganja (reklasificirana su iz portfeljnih u izravna ulaganja). Osim toga, značajan iznos ulaganja rezultat je i dokapitalizacija pojedinih banaka u stranom vlasništvu, od kojih se mogu izdvojiti Privredna banka Zagreb d.d. (245 mil. EUR)

Tablica 10. Kapitalni i financijski račun platne bilance RH, u milijunima EUR

	I.-IX. 2005.	X.-XII. 2005.	I.-IX. 2006.	X.-XII. 2006. ^a	Indeksi	
					I.-IX. 2006./I.-IX. 2005.	IX.-XII. 2006. ^a /IX.-XII. 2005.
KAPITALNE I FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	1.984	1.054	2.922	1.089	147,3	103,3
1. Kapitalne transakcije	8	43	-154	7	-	17,0
2. Financijske transakcije, isklj. med. pričuve	2.379	1.430	3.849	1.721	161,8	120,3
2.1. Izravna ulaganja	1.162	69	1.679	991	144,6	1438,6
2.1.1. U inozemstvo	-140	-54	-116	-52	82,7	94,9
2.1.2. U Hrvatsku	1.302	123	1.795	1.043	137,9	845,4
2.2. Portfeljna ulaganja	-1.015	-62	-33	-161	3,2	258,6
2.2.1. Sredstva	-451	-62	18	-193	-	313,1
2.2.2. Obveze	-564	0	-50	33	8,9	-
2.3. Financijski derivati	-88	0	0	0	-	-
2.4. Ostala ulaganja	2.321	1.424	2.203	890	94,9	62,6
2.4.1. Sredstva	1.043	-56	200	-829	19,2	1480,4
2.4.2. Obveze	1.278	1.479	2.003	1.719	156,7	116,2
3. Međunarodne pričuve	-403	-419	-773	-639	191,9	152,5

^a Preliminarni podaci. Izvor: HNB

te Soci t  G n rale – Splitska banka d.d. (50 mil. EUR). Dokapitalizirana su i pojedina društva unutar trgovačke djelatnosti pa se dio izravnih vlasničkih ulaganja odnosi i na tu djelatnost.

U posljednjem je tromjesečju 2006. godine na osnovi portfeljnih ulaganja ostvaren neto odljev finansijskih sredstava u iznosu od 161 mil. EUR. Posljedica je to povećanja inozemnih sredstava domaćih sektora, poglavito banaka, na osnovi ulaganja u dužničke vrijednosne papire. Što se tiče obveza, treba istaknuti novo izdanje obveznice Agrokora d.d. u iznosu od 150 mil. EUR iz studenoga 2006. Nova je obveznica namijenjena refinanciranju kredita kojim je Agrokor d.d. u srpnju 2006. prijevremeno otplatio obveznicu vrijednu 0,2 mlrd. EUR. Osim toga, znatne promjene zabiljezene su i kod transakcija s vlasničkim vrijednosnim papirima, koje je obiljeila inicijalna javna ponuda Ine, na kojoj su nerezidenti kupili dio dionica te spomenuta reklasifikacija portfeljnih u izravna ulaganja vezana uz preuzimanje Plive d.d.

Na računu ostalih ulaganja, koji obuhvaća kredite, trgovinske kredite te gotovinu i depozite, u posljednjem je tromjesečju 2006. ostvaren neto priljev finansijskih sredstava u vrijednosti od 0,9 mlrd. EUR, što je za trećinu manje nego u istom razdoblju prethodne godine. Pritom je rast obveza domaćih sektora iznosio 1,7 mlrd. EUR, dok se istodobno njihova inozemna imovina povećala za 0,8 mlrd. EUR. Najveći dio porasta obveza realizirale su banke, uglavnom na osnovi gotovine i depozita te kratkoročnih kredita, dok se ostatak odnosi na rast obveza poduzeća ostvaren većiinom novim neto korištenjem dugoročnih kredita. U istom su se razdoblju ukupne obveze države tek neznatno povećale. Kad je riječ o rastu inozemne imovine domaćih sektora, on se uglavnom odnosi na povećanje inozemne aktive banaka na osnovi gotovine i depozita. Suprotan učinak na kretanje kratkoročne inozemne aktive banaka imali su obratni repo poslovi banaka s njihovim bankama vlasnicama.

Podaci platne bilance pokazuju da su se međunarodne pričuve tijekom posljednjeg tromjesečja 2006. godine povećale za 639 mil. EUR. Najveći utjecaj na njihov rast imale su intervencije i direktan otkup HNB-a²⁵, kojima je u spomenutom razdoblju od banaka otkupljeno ukupno 0,7 mlrd.

EUR. Dodatan doprinos rastu pričuva dala su i povećana izdvajanja banaka na osnovi devizne obvezne pričuve, uključujući i graničnu obveznu pričuvu, a to je, pak, posljedica rasta inozemne pasive banaka u posljednjem tromjesečju. Suprotno je na kretanje pričuva djelovala prodaja deviza MF-u u iznosu od 0,4 mlrd. EUR. Prema podacima monetarne statistike, koji uključuju međualutne promjene, međunarodne su pričuve na kraju prosinca 2006. dosegnule 8,7 mlrd. EUR, što je za 7,3% više nego na kraju rujna iste godine, odnosno za 17,3% više nego na kraju prethodne godine. Početkom 2007. nastavio se snaan rast pričuva, pri čemu su se one u siječnju povećale još za 0,4 mlrd. EUR.

Inozemni dug

Na kraju 2006. inozemni dug RH dosegnuo je 29 mlrd. EUR, što je za 3,5 mlrd. EUR ili 13,5% više nego godinu dana prije. U odnosu na kretanja u prethodnoj godini u 2006. došlo je do ubrzavanja godišnje stope rasta (rast u 2005. iznosio je 12,1%) i povećanja prirasta inozemnog duga (prirast u 2005. iznosio je 2,8 mlrd. EUR). Najviše se tijekom 2006. godine povećao inozemni dug poduzeća (koji čini najveći dio duga ostalih domaćih sektora), uključujući dužnička izravna ulaganja u poduzeća, pri čemu se nastavio trend snaznoga izravnog zaduivanja domaćih poduzeća u inozemstvu započet u 2005. godini. Iako je apsolutni prirast inozemnog duga banaka i dalje znatan, njegova godišnja stopa rasta usporila se u odnosu na 2005., dok je država u skladu s ciljevima Vlade da se što više oslanja na domaće izvore financiranja u 2006. smanjila svoj dug prema inozemnim vjerovnicima.

Promotri li se unutar godišnja dinamika kretanja ukupnoga inozemnog duga, primjećuje se kako je njegovu naglašenom rastu u prvoj polovini godine podjednako pridonijelo intenzivno zaduivanje poduzeća (uključujući izravna ulaganja u poduzeća) i banaka (uključujući hibridne i podređene instrumente). U drugom polugodištu kretanja ukupnoga inozemnog duga bila su pod dominantnim utjecajem snaznoga inozemnog zaduivanja poduzeća.

Tijekom 2006. godine ukupan inozemni dug banaka, uključujući hibridne i podređene instrumente, povećao se za 1,1 mlrd. EUR. Analizirajući inozemni dug banaka unutar kalendarske godine, moţe se zaključiti da je snaan rast duga obiljeio prvo polugodište, dok su u lipnju banke započele sa sezonski uobičajenim smanjenjem svojih obveza prema inozemstvu, te je na kraju rujna inozemni dug banaka bio manji ukupno za 1,5 mlrd. EUR. Nakon toga banke su se ponovo okrenule inozemnim izvorima financiranja, što je osobito došlo do izraaja na samome kraju godine. Od ukupnog prirasta inozemnog duga banaka u 2006. oko četiri petine odnosi se na rast kratkoročnih obveza, i to poglavito na osnovi gotovine i depozita, a samo jedna petina na rast dugoročnih obveza na osnovi kredita. U skladu s time smanjio se i udio dugoročnog duga u strukturi ukupnoga inozemnog duga RH.

Inozemni dug poduzeća, uključujući izravna ulaganja u poduzeća, povećao se u 2006. godini za 2,7 mlrd. EUR. Znatan dio toga prirasta odnosi se na društva za lizing koja su svoje obveze prema inozemstvu u 2006. povećala za 1,1

Tablica 11. Međunarodne pričuve HNB-a, na kraju razdoblja, u milijunima EUR i postocima

	2003.	2004.	2005.	2006.
Stanje	6.554	6.436	7.438	8.725
Udjeli:				
1. Devizne pričuve	87,6	96,9	98,6	93,6
a) Dužnički vrijednosni papiri	48,9	50,7	48,4	48,1
b) Ukupno gotovina i depoziti kod	38,6	46,2	50,2	45,4
i) ostalih središnjih banaka, BIS-a i MMF-a	4,1	3,6	5,5	2,3
ii) banaka sa sjedištem izvan Hrvatske	34,5	42,6	44,7	43,2
2. Pričuvna pozicija u MMF-u	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Posebna prava vućenja	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Zlato	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Obratni repo poslovi	12,4	3,1	1,3	6,4

Napomena: Izraeno prema pribliinoj trţišnoj vrijednosti
Izvor: HNB

25 Odnosi se na otkup 209 mil. EUR od Zagrebačke banke d.d. vezan uz preuzimanje Plive d.d.

Tablica 12. Bruto inozemni dug RH prema domaćim sektorima, na kraju razdoblja, u milijunima EUR i postocima

	2003.	2004.	2005.	2006.	Struktura		Indeksi	
					2005.	2006.	2005./2004.	2006./2005.
1. Država	6.601	7.252	7.047	6.658	27,6	23,0	97,2	94,5
2. Središnja banka (HNB)	366	2	3	3	0,0	0,0	111,8	97,6
3. Banke	6.121	7.702	8.993	10.182	35,2	35,1	116,8	113,2
4. Ostali domaći sektori	4.878	5.809	7.156	9.354	28,0	32,3	123,2	130,7
5. Izravna ulaganja	1.845	2.016	2.341	2.802	9,2	9,7	116,1	119,7
U čemu: hibridni i podređeni instrumenti	391	314	214	167	0,8	0,6	68,1	78,1
Ukupno (1+2+3+4+5)	19.811	22.781	25.541	28.998	100,0	100,0	112,1	113,5

Izvor: HNB

Tablica 13. Stvarni i potencijalni inozemni dug države, na kraju razdoblja, u milijunima EUR i postocima

	2003.	2004.	2005.	2006.	Struktura		Indeksi	
					2005.	2006.	2005./2004.	2006./2005.
1. Dug javnog sektora	8.334	8.560	8.428	8.229	33,0	28,4	98,5	97,6
2. Dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor	429	320	306	209	1,2	0,7	95,6	68,1
3. Dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	11.048	13.900	16.806	20.560	65,8	70,9	120,9	122,3
Ukupno (1+2+3)	19.811	22.781	25.541	28.998	100,0	100,0	112,1	113,5

Izvor: HNB

mlrd. EUR, a za usporedbu možemo navesti da je povećanje iznosilo 0,3 mlrd. EUR u 2005. te po 0,4 mlrd. EUR u 2004. i 2003. godini. Ponovno intenziviranje inozemnog zaduživanja društava za lizing može se djelomično povezati s jačanjem uvoza cestovnih vozila. Osim društava za lizing rastu inozemnog duga poduzeća uvelike su pridonijela ostala trgovačka društva te, u nešto manjoj mjeri, mješovita i javna poduzeća. Promatrano po pojedinim instrumentima, poduzeća su se u inozemstvu najviše zaduživala na osnovi dugoročnih kredita, ali valja reći kako su se povećala i kašnjenja otplate glavnice.

Sektor država (uključuje središnju državu, republičke fondove, HBOR i lokalnu državu) smanjio je u 2006. godini svoje obveze prema inozemstvu za 0,4 mlrd. EUR. Najveći dio obveza ovog sektora smanjio se na osnovi obveznica jer su na naplatu dospjele samurajska obveznica izdana 2001. (25 mlrd. JPY) i euroobveznica izdana 1999. godine (300 mil. EUR) te dvije redovite polugodišnje otplate duga Londonskome klubu (81 mil. USD). U 2007. godini sektoru država na naplatu dospjeva samurajska obveznica izdana 2000. u vrijednosti 40 mlrd. JPY. Inozemni dug javnog sektora, koji još uključuje javna i mješovita poduzeća te HNB,

također se smanjio, iako manje od duga opće države zbog spomenutog povećanja obveza javnih i mješovitih poduzeća. Ujedno se smanjio potencijalni dug države, odnosno dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor.

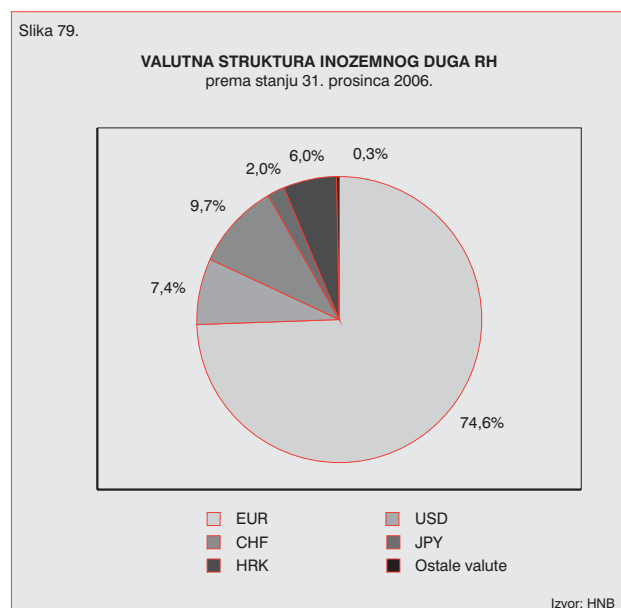
Valutna struktura inozemnog duga RH pokazuje kako se tijekom 2006. godine smanjio udio eura u ukupnome inozemnom dugu. Na kraju 2006. on je iznosio 74,6% što je za 0,9 postotnih bodova manje u odnosu na kraj prethodne godine, pri čemu su svoje obveze u eurima najviše uvećala poduzeća. Nakon eura po svome udjelu u valutnoj strukturi inozemnog duga slijedi švicarski franak, čiji se udio povećao sa 6,6% na kraju 2005. na 9,7% na kraju 2006. godine, i to ponajviše zahvaljujući zaduživanju banaka. Smanjenje obveza države nominiranih u američkom dolaru i japanskom jenu rezultiralo je, pak, smanjenjem udjela ovih valuta u valutnoj strukturi ukupnog duga. Izrazito zaduživanje banaka u kunama pridonijelo je rastu udjela domaće valute u ukupnom dugu, i to s 4,2% na kraju 2005. na 6,0% na kraju 2006. godine.

U skladu s opisanim kretanjima inozemnog duga RH u 2006. godini, omjer duga i ocijenjenog BDP-a na kraju godine iznosio je 85,8% što znači da se relativni pokazatelj pogoršao za 3,3 postotna boda u odnosu na pokazatelj za 2005. U istom je razdoblju omjer duga i izvoza robe i usluga dosegnuo 170,9%, odnosno za 3,7 postotnih bodova više nego na kraju prethodne godine. Također se pogoršao i odnos neto inozemnog duga (inozemni dug umanjen za bruto međunarodne pričuve HNB-a i inozemnu aktivu banaka) i BDP-a. Na kraju 2006. neto inozemni dug iznosio je 44,0% ocijenjenog BDP-a ili za 1,1 postotni bod više u usporedbi s krajem 2005. godine. Rast relativnog pokazatelja neto inozemne zaduženosti bio je blaži od rasta relativnog pokazatelja ukupne zaduženosti zbog povećanja međunarodnih pričuva HNB-a i, u nešto manjoj mjeri, inozemne aktive banaka.

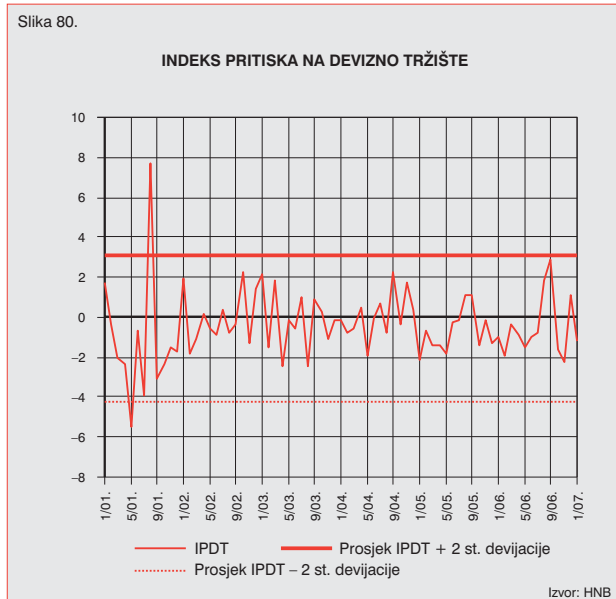
Likvidnost u međunarodnim plaćanjima

U posljednjem se tromjesečju 2006. godine nastavilo povoljno kretanje indeksa pritiska na devizno tržište (IPDT)²⁶,

²⁶ IPDT se računa kao ponderirani prosjek mjesečne stope rasta tečaja kune prema euru (na kraju razdoblja) i mjesečne stope rasta bruto međunarodnih pričuva, izraženih u eurima, uz standardne devijacije kao pondere.

Slika 80.

koje je uglavnom bilo pod utjecajem rasta međunarodnih pričuva te blage aprecijacije tečaja kune prema euru. Razina indeksa bila je najniža u studenome kada su aprecijacijski pritisci bili najizrazitiji, djelomice i zbog najave izdanja nove tranše državnih obveznica. Aprecijacija tečaja potaknula je održavanje dviju intervencija središnje banke, koje su bile glavni čimbenik rasta međunarodnih pričuva. Prosinačko slabljenje tečaja kune prema euru, uzrokovano jakim korporacijskom potražnjom za devizama, te pad međunarodnih pričuva koji je bio rezultat prodaje deviza MF-a, povećali su razinu indeksa, no on se i dalje zadržao unutar kritičnih granica²⁷. Rast međunarodnih pričuva u siječnju djelovao je na smanjenje razine indeksa pa je kretanje indeksa i početkom 2007. godine ostalo vrlo povoljno.

27 Gornja i donja kritična granica odgovaraju prosječnoj vrijednosti IPDT-a uvećanoj odnosno umanjenoj za dvije standardne devijacije, pri čemu vrijednost indeksa izvan kritičnih granica upućuje na moguće poteškoće u međunarodnim plaćanjima.

Okvir 3. Omjer inozemnog duga i BDP-a u proteklih šest godina

Stanje inozemnog duga te omjer inozemnog duga i bruto domaćeg proizvoda uobičajeni su pokazatelji koji se razmatraju u analizama vanjske neravnoteže i ranjivosti kojima je izložena neka zemlja. Radi boljeg razumijevanja procesa akumuliranja inozemnog duga tijekom vremena, uputit ćemo na nekoliko čimbenika koji utječu na njegovo stanje. Prvo, vrijednost inozemnog duga u svakom se razdoblju povećava na osnovi novog zaduživanja, a smanjuje za otplaćenu glavnicu duga. Riječ je o tzv. platnobilančnim tokovima, koji utječu na stanje inozemnog duga nakon isteka promatranoga razdoblja. Drugo, kad su ostali izvori financiranja nedostadni, dug se u svakom razdoblju povećava i za vrijednost kamata na stanje duga iz prethodnog razdoblja koje je potrebno platiti. Treće, ako je dug iskazan u dvije ili više valuta, međuvalutne promjene također utječu na stanje duga izraženog u izvještajnoj valuti.

Budući da samo stanje duga nije dovoljno informativna kategorija i da ga je teško uspoređivati za ekonomije različitih veličina, često se kao jedan od pokazatelja vanjske ranjivosti zemlje upotrebljava omjer inozemnog duga i BDP-a. No, prilikom promatranja i analiziranja ovoga relativnog pokazatelja zaduženosti treba uzeti u obzir, osim već spomenutih kretanja koja utječu na stanje bruto inozemnog duga, i ona koja utječu na promjenu BDP-a: realnu promjenu obujma domaće ekonomije te promjenu cijena (inflaciju).

Dinamiku kretanja duga između dva razdoblja stoga u pojednostavnjenom slučaju, kada je cijeli dug iskazan u jednoj valuti, možemo opisati sljedećom formulom²⁸:

$$D_{t+1} = D_t(1+r) - TB_{t+1}, \quad (1)$$

28 Ovim pristupom koristi se i MMF pri ocjeni održivosti inozemnog duga (vidi npr. Sustainability Assessments – Review of Application and Methodological Refinements, MMF, 2003.).

a kada je dug iskazan u dvije valute:

$$D_{t+1} = aD_t(1+r)(1+s) + (1-a)D_t(1+r) - TB_{t+1}, \quad (2)$$

gdje D_t označava stanje duga u razdoblju t , D_{t+1} stanje duga u idućem razdoblju, r kamatnu stopu, a udio druge valute u valutnoj strukturi ukupnog duga, s postotnu promjenu bilateralnog tečaja dviju valuta između razdoblja t i $t+1$, a TB platnobilančne tokove kreiranja inozemnog duga.

Dijeljenjem navedenih formula s vrijednošću BDP-a u razdoblju $t+1$, koja se mijenja pod utjecajem realnoga ekonomskog rasta (g) i promjene cijena (p): $BDP_{t+1} = BDP_t(1+g)(1+p)$, dobivamo stanje duga izraženo u postocima BDP-a iz spomenutoga razdoblja.

Nadalje, izraz (2) može se transformirati kako bi pokazivao promjenu omjera duga i BDP-a:

$$d_{t+1} - d = \frac{r-g-p(1+g)+as(1+r)}{(1+g)(1+p)} d_t - tb_{t+1} \quad (3)$$

pri čemu se slovima d i tb označavaju udjeli u BDP-u varijabla koje su prije bile ispisane velikim tiskanim slovima. Na ovaj se način kretanje omjera inozemnog duga i BDP-a tijekom vremena može objasniti kao rezultat nekoliko čimbenika:

1. autonomnih tokova inozemnog zaduživanja, i to na osnovi doprinosa:

a) nominalne kamatne stope: $\frac{r}{(1+g)(1+p)} d_t$,

b) realnog rasta BDP-a: $\frac{-g}{(1+g)(1+p)} d_t$,

c) promjene cijena i tečaja: $\frac{-p(1+g)+as(1+r)}{(1+g)(1+p)} d_t$,

2. platnobilančnih tokova izraženih u postocima BDP-a: $-tb_{t+1}$.

Tablica 14. Čimbenici koji utječu na kretanje inozemnog duga izraženog u postocima BDP-a

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006. ^a
Inozemni dug	60,7	61,5	75,5	80,2	82,5	85,8
Promjena duga	0,1	0,8	14,0	4,7	2,3	3,3
Autonomni tokovi inozemnog duga	-2,6	-4,3	-4,3	-4,6	-4,3	-4,7
Doprinos nominalne kamatne stope	3,0	2,4	2,1	2,2	2,4	2,5
Doprinos realnog rasta BDP-a	-2,4	-3,1	-3,1	-2,6	-3,2	-3,5
Doprinos promjene cijena i tečaja	-3,2	-3,6	-3,4	-4,1	-3,5	-3,8
Platnobilančni tokovi inozemnog duga	2,7	5,1	18,3	9,3	6,6	8,0
Identificirano	2,4	5,8	4,5	1,0	2,6	2,8
Tekući račun (bez plaćanja kamata)	0,5	5,9	4,7	2,5	3,8	5,4
Neto vlasnička ulaganja	-5,0	-3,1	-4,8	-1,7	-3,9	-6,9
Promjena međunarodnih pričuva	7,0	3,0	4,7	0,2	2,7	4,3
Neidentificirano, uključujući promjenu inozemne imovine	0,3	-0,7	13,8	8,3	4,0	5,2

Napomena: Izračun je napravljen pomoću vrijednosti svih varijabla izraženih u euru. Tako se kao mjerilo inflacije (p) koristi vrijednost deflatora BDP-a u eurima, koji osim o domaćoj inflaciji ovisi i o kretanju tečaja kune prema euru. Nominalna kamatna stopa izvedena je kao omjer ukupno plaćenih kamata na inozemni dug u svakoj godini i stanja duga na kraju prethodne godine. Vrijednost as izračunata je kao ponderirana suma promjene tečaja ostalih valuta u kojima je iskazan dug, tj. američkog dolara, japanskog jena, švicarskog franka i kune, prema euru, pri čemu su kao ponderi za svaku godinu uzeti udjeli pojedine valute u valutnoj strukturi ukupnoga inozemnog duga iz prethodne godine.

^a Prema ocijenjenome BDP-u za 2006. godinu.

Izvor: HNB

Opisana metodologija primijenjena je kako bi se ocijenilo kretanje bruto inozemnog duga RH u posljednjih nekoliko godina. U Tablici 14. tako je prikazana promjena omjera inozemnog duga i BDP-a od 2001. do 2006. te čimbenici koji su pridonijeli povećanju ovoga relativnog pokazatelja inozemne zaduženosti. Pritom je vidljivo da su u svim promatranim godinama autonomni tokovi, promatrani zbirno, djelovali na smanjivanje omjera duga i BDP-a, dok su s druge strane platnobilančni tokovi snažno potpomogli povećanje relativnog pokazatelja inozemne zaduženosti.

Od autonomnih čimbenika pozitivan realni rast BDP-a i cijena prouzročili su povećanje nominalnog BDP-a što je utjecalo na smanjenje pokazatelja vanjske zaduženosti izraženog u postocima BDP-a. Jačanje eura, valute u kojoj je iskazan najveći dio inozemnog duga (u 2001. godini gotovo dvije trećine, a na kraju 2006. malo više od tri četvrtine duga), prema ostalim valutama (američkom dolaru, japanskom jenu i švicarskom franku) također je utjecalo na smanjenje vrijednosti ukupnog duga iskazanog u izvještajnoj valuti (euru). S druge strane, od autonomnih čimbenika jedino su plaćanja kamata na postojeći dug, kao posljedica pozitivnih nominalnih kamatnih stopa, pridonijela povećanju duga. Ovdje još valja istaknuti da su se procijenjene kamatne stope od početka promatranog razdoblja do 2004. godine smanjivale, a tek nakon toga blago su rasle.

Platnobilančni tokovi utjecali su pak na povećanje udjela inozemnog duga u BDP-u. Među ovim je tokovima moguće identificirati tek njih nekoliko, i to saldo tekućeg

računa koji isključuje plaćanja kamata na dug, neto odljeve vlasničkoga kapitala i promjene međunarodnih pričuva. Preostali neidentificirani dio platnobilančnih tokova odnosi se na promjenu inozemne imovine, koja također može uključivati međuvalutne promjene, kao i na neto pogreške i propuste koji nastaju prilikom sastavljanja platne bilance. Iz Tablice 14. vidljivo je da je manjak tekućeg računa, iz kojeg su isključena plaćanja kamata, stvarao potrebu za inozemnim financiranjem, te je time prouzročio povećanje omjera duga i BDP-a. Povećanje službenih međunarodnih pričuva također je povezano s rastom inozemnog duga jer je višak priljeva kapitala (dužničkoga i vlasničkoga) iznad manjka tekućeg računa dovodio do rasta međunarodnih pričuva. Među platnobilančnim tokovima samo se zbog ostvarenog neto priljeva vlasničkih ulaganja smanjivao omjer duga i BDP-a.

Iz navedenoga slijedi da je rast relativnog pokazatelja inozemne zaduženosti, koji svojom razinom Hrvatsku u posljednje tri godine izdvaja kao visoko zaduženu zemlju, bio znatno prigušen (ublažen) pozitivnim doprinosima dijela autonomnih čimbenika. Njihova se kretanja u budućnosti mogu promijeniti što znači da bi, ako se nastave negativne tendencije vezane uz novo inozemno zaduživanje i rast manjka na tekućem računu platne bilance, pogoršanje relativnog pokazatelja inozemne zaduženosti moglo biti dodatno ubrzano (opterećeno) i nepovoljnim doprinosom egzogenih autonomnih čimbenika.

Državne financije

Obilježja fiskalne politike u četvrtom tromjesečju 2006.

Razdoblje od siječnja do studenoga 2006. obilježila su pozitivna fiskalna kretanja. Tako su prihodi konsolidirane središnje države rasli gotovo dvostruko brže od rashoda, dok je investicijska aktivnost države tek blago smanjena. Ostvareni manjak bio je više nego upola manji u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, što se odrazilo i na manju potrebu za zaduživanjem, pa se rast duga u promatranom razdoblju zamjetno usporio. Međutim, s obzirom na to da dinamiku određenog dijela rashoda unutar godine država može kontrolirati, potpunija će se ocjena javnih financija moći dati tek kada budu raspoloživi podaci za cijelu 2006.

Osim pozitivnih fiskalnih kretanja, kraj godine na području javnih financija obilježili su i prodaja Plive d.d. farmaceutskoj kompaniji Barr Laboratories Europe B.V., inicijalna javna ponuda dionica Ine te izmjene Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Država, koja je u Plivi d.d. imala vlasnički udio od 16,77%, prenijela je početkom listopada dionice Umirovljeničkom fondu, a njihovom prodajom u Fond se slilo više od 2,5 mlrd. kuna. Dijelom tih sredstava isplaćen je kredit kojim je financirano plaćanje prve rate povrata duga umirovljenicima, dok je ostatak iskorišten za isplatu druge rate u prosincu 2006. godine²⁹. Osim što je prodala udio u Plivi d.d., Vlada je odlučila smanjiti i svoj udio u Ini pa je u studenome provela inicijalnu javnu ponudu kojom je prodano oko 17% ukupnog broja dionica. Ostvareni prihod od oko 2,7 mlrd. kuna iskorišten je za isplatu kratkoročnoga deviznoga kredita koji je u ožujku sindikat domaćih banaka odobrio državi. Druga faza privatizacije nacionalne naftne kompanije bila je dio zacrtanih strukturnih reforma koje je Vlada dogovorila i ugradila u *stand-by* aranžman s MMF-om zaključen u studenome 2006. godine. Konačno, krajem studenoga donesen je Zakon o izmjenama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave³⁰, kojim je prihod od poreza na dobit postao isključivo prihod državnog proračuna, dok se prihod od poreza na dohodak raspodjeljuje između države, općine, grada i županije. Cilj je ovoga zakona ostvariti što ravnomjerniju i usklađeniju raspodjelu poreza na području RH, u skladu s općim poreznim načelom ravnopravnosti u oporezivanju i financiranju.

Prihodi konsolidirane središnje države

Prema podacima MF-a prihodi konsolidirane središnje države u prvih su jedanaest mjeseci 2006. iznosili 91,3 mlrd. kuna ili za 10,5% više nego u istom razdoblju prethodne godine (za usporedbu, u prvih jedanaest mjeseci 2005. godišnji je rast iznosio 7,4%). Spomenutom rastu najviše je pridonio rast prihoda od poreza na dodanu vrijednost, socijalnih dop-

rinosa te prihoda od poreza na dobit.

Porezni prihodi, koji čine gotovo 60% ukupnih prihoda ove razine državne vlasti, u promatranom su razdoblju dosegli iznos od 53,7 mlrd. kuna ili 92,8% ukupno planiranih poreznih prihoda za 2006. godinu. Pritom je ostvaren godišnji rast od 10,5% što čini ubrzanje od 2,9 postotnih boda u odnosu na rast iz prvih jedanaest mjeseci prethodne godine. Prihodi od poreza na dodanu vrijednost, kao najizdašnijeg izvora prihoda, u razdoblju siječanj – studeni prikupljeni su u iznosu od 32,2 mlrd. kuna, što je za 10,1% više nego u istom razdoblju 2005. Iznimno visok godišnji rast prihoda od PDV-a zabilježen je u prvom tromjesečju 2006. kao rezultat učinka baznog razdoblja³¹, a nakon toga tijekom drugoga i trećeg tromjesečja došlo je do njegova usporavanja. U listopadu i studenome ponovo je zabilježeno ubrzanje rasta ove vrste prihoda (prosječno za 14,5%), čemu je zasigurno najviše pridonio iznimno visok rast robnoga uvoza – od gotovo 20%, dok je rast prometa od trgovine na malo bio nešto sporiji nego prethodne godine.

Prihodi od poreza na dohodak u razdoblju od siječnja do studenoga 2006. iznosili su 3 mlrd. kuna ili za 11,4% više nego u istom razdoblju 2005. Visok godišnji rast prihoda može se djelomično objasniti povećanjem prosječne mjesečne bruto plaće (5,8%) i povećanjem broja osiguranika HZMO-a (2,8%), a djelomično učincima Zakona o porezu na dohodak koji je u primjeni od siječnja 2005. godine. Naime, tim je zakonom, među ostalim, znatno smanjen kumulativni iznos poreznih olakšica, što nije imalo utjecaja na prihode od poreza na dohodak u 2005., pa se učinak baznog razdoblja pozitivno odrazio na rast ove vrste prihoda u 2006. godini. S druge strane, zakonom su također povećani osnovni osobni odbitak i osobni odbitak za uzdržavane članove obitelji, što je utjecalo na manji rast prihoda u 2005., ali nije imalo učinka na dinamiku prihoda u 2006. godini.

Porezom na dobit u promatranom je razdoblju prikupljeno 4,7 mlrd. kuna, što je za 28,6% više nego u prvih jedanaest mjeseci prethodne godine. Nastavak snažnog rasta ove vrste prihoda rezultat je izrazitoga godišnjeg rasta dobiti prije oporezivanja koju su obveznici poreza na dobit ostvarili u 2005.

Prihodi od trošarina u razdoblju od siječnja do studenoga iznosili su 10,7 mlrd. kuna, što je za 6% više nego u istom razdoblju 2005. godine. Pritom su u sklopu prihoda od trošarina na naftne derivate prikazani i prihodi od naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta kako bi se osigurala usporedivost podataka s prethodnim razdobljima. Najveći doprinos rastu prihoda od trošarina dali su prihodi od trošarina na naftne derivate, i to ponajprije zbog svoga velikog udjela (većeg od 50%), dok je njihov godišnji rast iznosio 3,6%. Ipak, i ovaj relativno skromni rast znatno je brži od rasta ostvarenog u istom razdoblju prethodne godine (1,5%). Svojim se doprinosom rastu nadalje ističu prihodi od trošarina na duhanske prerađevine, koji su u prvih jedanaest mjeseci 2006. prikupljeni u iznosu od 2,5 mlrd. kuna te su na godišnjoj razini ostvarili rast od 8,5%. Budući da je u istom razdoblju prethodne godine rast bio više nego upola

²⁹ Umirovljenicima koji su se odlučili za tzv. brzi povrat duga tijekom dvije godine.

³⁰ NN, br. 132/2006.

³¹ U prvom tromjesečju 2005. zabilježeno je godišnje smanjenje prihoda od PDV-a.

manji (3,9%), a rast realnog prometa od trgovine na malo duhanskim proizvodima u prvih jedanaest mjeseci 2006. nije bio dovoljan kako bi se objasnilo takvo povećanje prihoda, može se pretpostaviti da su rezultate dale i dodatne mjere MF-a u suzbijanju ilegalnog tržišta cigareta. Prihodi od trošarina na automobile u promatranom su razdoblju doseg-nuli iznos od 1,2 mlrd. kuna što je za 18,3% više nego prethodne godine, pri čemu je osobito visok rast zabilježen tijekom listopada (26,7%). Snažan rast ove vrste prihoda može se povezati s ubrzanjem rasta uvoza cestovnih vozila zabilježenim tijekom posljednjeg tromjesečja 2006. godine. Prihodi od ostalih trošarina prikupljeni su u iznosu od 1,2 mlrd. kuna što je neznatno više nego u istom razdoblju 2005.

Socijalnim doprinosima u razdoblju siječanj – studeni prikupljeno je 30,7 mlrd. kuna ili 33,7% ukupnih prihoda konsolidirane središnje države. Ostvareni godišnji rast od 8,4% rezultat je već spomenutog rasta prosječne mjesečne bruto plaće i rasta broja osiguranika HZMO-a. Pritom su doprinosi zaposlenika iznosili 13,7 mlrd. kuna, doprinosi poslodavaca 16,4 mlrd. kuna, dok se ostatak odnosi na doprinose samozaposlenih ili nezaposlenih.

Ostalim приходima, koji među ostalim uključuju prihode od imovine te prihode od prodaje robe i usluga, ukupno je prikupljeno 6,8 mlrd. kuna ili za 21% više nego u istom razdoblju prethodne godine. Struktura ostalih prihoda pokazuje kako se najveći dio odnosi na prihode od administrativnih taksa (37%), slijede prihodi od slučajne prodaje na tržištu (9,5%) te prihodi od povlačenja iz kvazikorporacija³² (8,1%).

Rashodi konsolidirane središnje države

Rashodi konsolidirane središnje države u prvih su jedanaest mjeseci 2006. iznosili 88,1 mlrd. kuna te su na godišnjoj razini uvećani za 5,5%, a to je nešto manje od rasta zabilježenog u istom razdoblju 2005. godine. Spomenutom rastu najviše je pridonio rast rashoda za socijalne naknade, rashoda za korištenje dobara i usluga te rashoda za plaće i nadnice zaposlenih.

Rashodi za socijalne naknade, koji u strukturi ukupnih rashoda konsolidirane središnje države imaju udio od gotovo 50%, u promatranom su razdoblju iznosili 40,1 mlrd. kuna, a godišnji se rast ubrzao s 2,6% iz prvih jedanaest mjeseci 2005. na 4,5%. Socijalne naknade iz osiguranja, koje obuhvaćaju najveći dio mirovina i izdataka za zdravstvo, u razdoblju siječanj – studeni iznosile su 28,4 mlrd. kuna. Pritom je ostvaren godišnji rast od 3,6%, čemu je među ostalim pridonio 1,6%-tni rast prosječnoga mjesečnog broja umirovljenika te 2,9%-tno povećanje prosječne isplaćene mirovine. Naknade za socijalnu pomoć, koje uključuju invalidske mirovine, dječji doplatok, trajna prava hrvatskih branitelja i do-datak uz mirovinu, narasle su u prvih jedanaest mjeseci za 7,3% dosegnuvši iznos od 11,6 mlrd. kuna, ali njihov je udio u ukupnim rashodima ostao gotovo neizmijenjen.

Rashodi za korištenje dobara i usluga (uključuju korištenje telefona, pošte, prijevoza, energije te intelektualne i

osobne usluge) u promatranom su razdoblju iznosili 7,6 mlrd. kuna ili za 22,4% više nego godinu dana prije. Valja spomenuti da je najsnažniji rast zabilježen upravo tijekom listopada i studenoga.

Rashodi za naknade zaposlenima povećali su se u promatranom razdoblju za 5% i doseg-nuli tako 23,2 mlrd. kuna. Od toga se na plaće i nadnice državnih službenika i namještenika odnosi 19,7 mlrd. kuna ili za 5,1% više nego u istom razdoblju 2005. godine, što je posljedica rasta broja zaposlenih u javnoj upravi od 0,7% kao i rasta prosječne isplaćene bruto plaće od 4,8%. Najveći je porast broja zaposlenih zabilježen u sektoru obrazovanja (2,1%), a najveći porast isplaćene bruto plaće u javnoj upravi i obrani (5,4%).

Rashodi za subvencije u razdoblju siječanj – studeni 2006. iznosili su 5 mlrd. kuna što je za 6,4% više nego godinu prije. Pritom je došlo do znatnog rasta subvencija isplaćenih trgovačkim društvima izvan javnog sektora (18,7%), dok su subvencije dane trgovačkim društvima unutar javnog sektora smanjene, velikim dijelom zbog smanjenja subvencija danih Hrvatskim željeznicama.

Rashodi za kamate u prvih su jedanaest mjeseci doseg-nuli iznos od 4,9 mlrd. kuna što je za 5,1% više nego 2005. godine. Struktura rashoda za kamate pokazuje kako su se nastavili rast udjela plaćenih tuzemnih kamata i proporcionalno smanjenje inozemnih, što je u skladu s kretanjem duga središnje države.

Operativni saldo i transakcije u nefinancijskoj imovini te financijskoj imovini i obvezama

Neto operativni saldo, koji se računa kao razlika između prihoda i rashoda, u promatranom je razdoblju na razini konsolidirane središnje države iznosio 3,2 mlrd. kuna, za razliku od prošlogodišnjih negativnih milijardu kuna. Takvo je kretanje rezultat činjenice da je rast prihoda bio dvostruko brži od rasta rashoda. Ipak, budući da su u prvih jedanaest mjeseci 2006. državne investicije i dalje bile visoke (nabava nefinancijske imovine iznosila je 5,4 mlrd. kuna), država je morala osigurati dodatna financijska sredstva u iznosu od 1,9 mlrd. kuna. Cjelokupni iznos potrebnih sredstava namaknut je zaduživanjem, s obzirom na to da je u promatranom razdoblju financijska imovina konsolidirane središnje države uvećana za 0,8 mlrd. kuna.

Promatrajući kategoriju nabave nefinancijske imovine, može se zaključiti da je u prvih jedanaest mjeseci 2006. najveći dio sredstava utrošen na nabavu zgrada i građevina, nabavu postrojenja i opreme te nabavu zemljišta. U odnosu na isto razdoblje 2005. godine nabava nefinancijske imovine smanjena je za 0,5 mlrd. kuna ili za 8,7%. Najveće smanjenje zabilježeno je kod nabave zgrada i građevina (uključuju stambene zgrade, uredske zgrade, škole, bolnice, autoceste, ceste, mostove, tunele, željezničke pruge itd.) HAC-a i državnog proračuna, dok je nabava zgrada i građevina HC-a uvećana. Prodaja nefinancijske imovine u promatranom je razdoblju ostvarena u iznosu od 0,4 mlrd. kuna što je čak za 28,7% više nego prethodne godine. Tome je najviše pridonijela prodaja zgrada i građevina na razini državnog proračuna, koja među ostalim uključuje prodaju državnih stanova.

³² Poput viška prihoda nad rashodima HNB-a koji se uplaćuje u državni proračun

Tablica 15. Operativni saldo i transakcije u nefinancijskoj imovini te financijskoj imovini i obvezama, prema metodologiji GFS 2001, u milijunima kuna

	Konsolidirana središnja država		
	I. – XI. 2005.	I. – XI. 2006.	I. – XI. 2006. / I. – XI. 2005.
1. Promjena neto vrijednosti (neto operativni saldo)	-952,8	3.185,6	
1.1. Prihodi	82.571	91.268	111
1.2. Rashodi	83.524	88.083	105
2. Promjena neto nefinancijske imovine	5.649,0	5.046,8	
2.1. Nabava nefinancijske imovine	5.945	5.428	91
2.2. Prodaja nefinancijske imovine	296	382	129
3. Neto posuđivanje (+)/ zaduživanje (-) (1-2)	-6.601,8	-1.861,2	
3. Financiranje (5-4) Transakcije u financijskoj imovini i obvezama	6.601,8	1.861,2	
4. Promjena financijske imovine	1.945,4	778,9	
4.1. Domaće	1.950	769	
4.2. Inozemne	-5	10	
5. Promjena obveza	8.547,2	2.640,1	
5.1. Domaćih	12.436	6.086	
5.2. Inozemnih	-3.889	-3.446	

Napomena: Na gotovinskom načelu. Izvor: MF

Tablica 16. Saldo konsolidirane središnje države prema gotovinskom načelu, u milijunima kuna

	Ostvarenje u razdoblju I. – XI. 2006.		
	Državni proračun	Izvanproračunski korisnici	Konsolidirana središnja država
Prihodi ^a	86.873,2	8.224,5	91.268,4
Ukupni rashodi i neto posudbe	88.235,9	10.143,3	94.549,8
Rashodi ^a	85.968,2	5.943,9	88.082,8
Nabava nefinancijske imovine ^a	1.351,8	4.076,6	5.428,3
Neto pozajmljivanje – zajmovi ^a	700,2	106,8	807,0
Izdaci za dionice i ostale ucjele ^a	215,7	16,0	231,7
Izdaci za ostala potraživanja ^a	0,0	0,0	0,0
Manjak/viškak prema GFS-u 1986	-1.362,6	-1.918,8	-3.281,4

^a GFS 2001. Izvor: MF

Financijska imovina konsolidirane središnje države u promatranom je razdoblju uvećana za 0,8 mlrd. kuna, u čemu se ogleda rast imovine u obliku danih zajmova te kupljenih dionica i ostalih udjela (gotovo u potpunosti dokapitalizacija HBOR-a). Istodobno su novac i depoziti smanjeni za 0,1 mlrd. kuna što može upućivati na bolje upravljanje likvidnošću jer korištenjem sredstava s računa država smanjuje potrebu za zaduživanjem.

Budući da je u promatranom razdoblju ostvaren relativno velik pozitivan neto operativni saldo, a investicijska aktivnost države ostala je približno jednaka prošlogodišnjoj, država se u znatno manjoj mjeri morala oslanjati na zaduživanje. Tako su tijekom promatranih jedanaest mjeseci obveze države uvećane za 2,6 mlrd. kuna što je tri puta manje od povećanja zabilježenog u istom razdoblju 2005. godine (8,5 mlrd. kuna). Pritom se nastavio trend relativno snažnog rasta domaćih obveza i smanjenje, iako mnogo blaže, inozemnih obveza.

Saldo konsolidirane središnje države na gotovinskom načelu

Manjak konsolidirane središnje države bez kapitalnih prihoda (na gotovinskom načelu, prema metodologiji GFS 1986) u razdoblju siječanj – studeni 2006. godine iznosio je 3,3 mlrd. kuna, od kojeg se 1,9 mlrd. kuna odnosi na manjak izvanproračunskih korisnika, a ostalo na manjak državnog proračuna. Veliki manjak imali su HAC-a i HC-a, dok je DAB ostvario viškak.

U odnosu na isto razdoblje prethodne godine manjak konsolidirane središnje države smanjen je za 4,4 mlrd. kuna ili gotovo za 60%. Tako znatna fiskalna prilagodba gotovo je

u potpunosti rezultat smanjenja manjka na razini državnog proračuna, do kojeg je došlo zbog snažnog rasta prihoda i smanjenja nabave nefinancijske imovine.

Dug središnje države

Prema podacima HNB-a dug središnje države na kraju studenoga 2006. iznosio je 101,4 mlrd. kuna što je za 1,8 mlrd. kuna više nego na kraju 2005. godine. Za usporedbu, u istom razdoblju 2005. zabilježen je porast duga središnje države od 9 mlrd. kuna, a godinu dana prije čak od 13,5 mlrd. kuna. Usporavanje rasta duga rezultat je ponajprije ostvarene fiskalne prilagodbe, odnosno snažnog smanjenja manjka konsolidirane središnje države te u manjoj mjeri aprecijacije tečaja kune prema valutama u kojima je iskazan ili uz koje je vezan najveći dio duga države (euro, američki dolar, japanski jen). Također se nastavio trend promjene strukture duga središnje države, pri čemu raste udio unutarnjeg duga, a proporcionalno se smanjuje udio inozemnog duga. Tako je unutarnji dug središnje države na kraju studenoga 2006. iznosio 60 mlrd. kuna, što čini porast od 5,5 mlrd. kuna u odnosu na kraj 2005., dok se inozemni dug u istom razdoblju smanjio za 3,7 mlrd. kuna, pa je na kraju studenoga iznosio 41,5 mlrd. kuna.

Dug HBOR-a povećao se u promatranom razdoblju za 103 mil. kuna i dosegao tako 7,2 mlrd. kuna, od čega se 97,3% odnosi na inozemni dug. Unutarnji je dug smanjen za 336 mil. kuna, dok je inozemni dug uvećan za 439 mil. kuna. Zabilježeno povećanje duga HBOR-a gotovo je u potpunosti prouzročeno povećanjem obveza po izdanim inozemnim obveznicama.

Na kraju studenoga 2006. godine izdana jamstva Repub-

Tablica 17. Dug Republike Hrvatske, na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	Stanje					Promjena	
	XII. 2004.	XI. 2005.	XII. 2005.	XI. 2006.	XII. 2006.	I. – XI. 2005.	I. – XI. 2006.
A. Dug središnje države (1+2)	91.155,8	100.158,4	99.653,9	101.423,4	100.793,6	9.002,5	1.769,5
1. Unutarnji dug središnje države	41.134,9	54.676,9	54.494,6	59.953,2	59.404,8	13.542,0	5.458,6
1.1. Unutarnji dug Republike Hrvatske	37.223,7	48.650,7	50.559,5	55.455,4	54.236,6	11.427,0	4.895,9
1.2. Unutarnji dug republičkih fondova	3.911,2	6.026,2	3.935,0	4.497,8	5.168,2	2.115,0	562,8
2. Inozemni dug središnje države	50.021,0	45.481,5	45.159,3	41.470,2	41.388,8	-4.539,5	-3.689,2
2.1. Inozemni dug Republike Hrvatske	42.095,7	36.710,6	36.433,6	32.540,5	32.486,1	-5.385,1	-3.893,1
2.2. Inozemni dug republičkih fondova	7.925,3	8.770,9	8.725,8	8.929,7	8.902,7	845,7	203,9
B. Dug HBOR-a (1+2)	5.745,6	6.379,8	7.135,5	7.238,4	7.654,2	634,2	102,9
1. Unutarnji dug HBOR-a	382,2	303,5	534,2	198,1	294,7	-78,6	-336,1
2. Inozemni dug HBOR-a	5.363,5	6.076,3	6.601,2	7.040,2	7.359,5	712,9	439,0
Dodatak:							
C. Ukupno izdana jamstva Republike Hrvatske	12.313,5	13.482,8	12.525,5	13.848,3	14.182,1	1.169,3	1.322,8
1. Domaća	4.642,0	6.206,7	5.345,9	6.892,9	7.312,8	1.564,7	1.547,0
2. Inozemna	7.671,4	7.276,1	7.179,6	6.955,4	6.869,2	-395,4	-224,2

Izvor: HNB

like Hrvatske (koja čine potencijalni dug države) iznosila su 13,85 mlrd. kuna, što je za 1,32 mlrd. kuna više nego na kraju prethodne godine. U strukturi izdanih jamstava porastao je udjel izdanih domaćih jamstava u odnosu na inozemna jamstva. Domaća su jamstva tako u promatranom razdoblju porasla za 1,55 mlrd. kuna, čime su dosegla iznos od 6,89 mlrd. kuna, dok su inozemna jamstva smanjena za 224 mil. kuna, te su na kraju studenoga iznosila 6,96 mlrd. kuna.

Unutarnji dug središnje države

Na kraju studenoga 2006., prema podacima HNB-a, unutarnji je dug središnje države iznosio 60 mlrd. kuna što je za 10% više od stanja zabilježenog na kraju 2005. godine. Veći dio povećanja unutarnjeg duga odnosi se na rast duga po izdanim obveznicama. Tako je u veljači zabilježena 2 mlrd. kuna vrijedna druga tranša desetogodišnje državne obveznice izdane sredinom prosinca 2005., dok je u srpnju 2006. izdana sedmogodišnja državna obveznica u ukupnom iznosu od 4 mlrd. kuna, pri čemu je prva tranša u srpnju iz-

nosila 2,5 mlrd. kuna, a druga u studenome 1,5 mlrd. kuna. Ostatak povećanja unutarnjeg duga središnje države odnosi se na porast duga po primljenim kreditima od banaka na razini Republike Hrvatske i republičkih fondova u ukupnom iznosu od 2,1 mlrd. kuna. Dominantnu je ulogu u tome imao kratkoročni devizni kredit sindikata domaćih banaka u iznosu od 400 mil. EUR iz ožujka 2006. godine.

Inozemni dug središnje države

Inozemni dug središnje države iznosio je na kraju studenoga 2006. godine 41,5 mlrd. kuna što je za 3,69 mlrd. kuna ili za 8,2% manje nego na kraju 2005. godine. Smanjenje inozemnog duga ostvareno je na razini Republike Hrvatske, i to u iznosu od 3,89 mlrd. kuna što je u potpunosti rezultat otplata dospjelih obveznica (otplate samurajske obveznice u veljači i euroobveznice u ožujku, te manjim dijelom redovite otplate Londonskome klubu na osnovi obveznica serija A i B izdanih 1996. godine). Inozemni dug na razini republičkih fondova u promatranom je razdoblju blago porastao što se

Tablica 18. Unutarnji dug središnje države, na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	Stanje					Promjena	
	XII. 2004.	XI. 2005.	XII. 2005.	XI. 2006.	XII. 2006.	I. – XI. 2005.	I. – XI. 2006.
1. Unutarnji dug središnje države	41.134,9	54.676,9	54.494,6	59.953,2	59.404,8	13.542,0	5.458,6
1.1. Unutarnji dug Republike Hrvatske	37.223,7	48.650,7	50.559,5	55.455,4	54.236,6	11.427,0	4.895,9
Trezorski zapisi	9.022,5	13.035,0	12.533,4	11.737,4	12.662,2	4.012,5	-796,0
Obveznice	23.080,1	27.199,5	30.716,0	34.830,6	34.847,8	4.119,4	4.114,5
Instrumenti tržišta novca	-	1,0	0,9	-	-	1,0	-0,9
Krediti banaka	5.121,1	8.415,2	7.309,2	8.887,4	6.726,6	3.294,1	1.578,2
1.2. Unutarnji dug republičkih fondova	3.911,2	6.026,2	3.935,0	4.497,8	5.168,2	2.115,0	562,8
Obveznice	1.726,0	1.665,0	-	-	-	-61,0	-
Krediti banaka	2.185,1	4.361,1	3.935,0	4.497,8	5.168,2	2.176,0	562,8
Dodatak: Izdana jamstva	4.642,0	6.206,7	5.345,9	6.892,9	7.312,8	1.564,7	1.547,0

Izvor: HNB

Tablica 19. Inozemni dug središnje države, na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	Stanje					Promjena	
	XII. 2004.	XI. 2005.	XII. 2005.	XI. 2006.	XII. 2006.	I. – XI. 2005.	I. – XI. 2006.
1. Inozemni dug središnje države	50.021,0	45.481,5	45.159,3	41.470,2	41.388,8	-4.539,5	-3.689,2
1.1. Inozemni dug Republike Hrvatske	42.095,7	36.710,6	36.433,6	32.540,5	32.486,1	-5.385,1	-3.893,1
Obveznice	32.899,3	27.113,6	27.112,3	22.819,0	22.843,0	-5.785,7	-4.293,4
Krediti	9.196,4	9.597,0	9.321,2	9.721,5	9.643,0	400,5	400,3
1.2. Inozemni dug republičkih fondova	7.925,3	8.770,9	8.725,8	8.929,7	8.902,7	845,7	203,9
Krediti	7.925,3	8.770,9	8.725,8	8.929,7	8.902,7	845,7	203,9
Dodatak: Izdana jamstva	7.671,4	7.276,1	7.179,6	6.955,4	6.869,2	-395,4	-224,2

Izvor: HNB

pretežno može objasniti novim inozemnim zaduživanjem HAC-a i HC-a.

Recentna kretanja duga središnje države

Na kraju prosinca 2006. dug središnje države iznosio je 100,8 mlrd. kuna ili za 630 mil. kuna manje nego na kraju studenoga. Pritom je unutarnji dug središnje države u prosincu smanjen za 548 mil. kuna što je rezultat otplate kratkoročnoga deviznoga kredita iz ožujka 2006. i novih za-

duženja po izdanim trezorskim zapisima MF-a te kreditima odobrenima republičkim fondovima. Istodobno je došlo do povećanja potencijalnoga unutarnjeg duga središnje države jer su izdana domaća jamstava u prosincu narasla za 419,9 mil. kuna. Tako su na kraju prosinca domaća jamstva prvi put nadmašila iznos izdanih inozemnih jamstava. Stanje inozemnog duga središnje države kao i potencijalnoga inozemnog duga po izdanim državnim jamstvima nije se tijekom prosinca značajnije promijenilo.

Statistički pregled

Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama

Podaci o potraživanjima i obvezama financijskih institucija klasificiraju se prema institucionalnim sektorima i financijskim instrumentima. Institucionalni sektori su sljedeći: financijske institucije, središnja država, ostali domaći sektori i inozemstvo. Sektor financijske institucije obuhvaća sljedeće podsektore: središnju banku, banke, ostale bankarske institucije i nebankarske financijske institucije. Središnja banka je Hrvatska narodna banka. Banke su institucije kojima je Hrvatska narodna banka izdala odobrenje za obavljanje bankarskih poslova u skladu sa Zakonom o bankama, uključujući i štedionice u prijelaznom razdoblju. U sektor banke ne uključuju se banke u stečaju i bivše filijale banaka čije je sjedište izvan Republike Hrvatske. Ostale bankarske institucije su stambene štedionice, štedno-kreditne zadruge i investicijski fondovi. Nebankarske financijske institucije su financijske institucije koje nisu klasificirane kao banke ili kao ostale bankarske institucije (npr. društva za osiguranje, mirovinski fondovi).

Središnja država obuhvaća podsektor Republika Hrvatska i podsektor republički fondovi. Do prosinca 2003. godine podsektor Republika Hrvatska obuhvaćao je organe državne uprave, uključujući Hrvatske ceste, Hrvatske autoceste, Državnu agenciju za osiguranje

štednih uloga i sanaciju banaka, a podsektor republički fondovi obuhvaća Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski fond za privatizaciju, Hrvatske vode i Hrvatsku banku za obnovu i razvitak.

Od siječnja 2004. godine Hrvatske ceste, Hrvatske autoceste, Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka reklasificirani su iz podsektora Republika Hrvatska u podsektor republički fondovi.

Ostali domaći sektori su: organi lokalne države, državna i ostala trgovačka društva te stanovništvo, uključujući obrtnike i neprofitne institucije koje pružaju usluge stanovništvu. Podsektor ostala trgovačka društva obuhvaća i banke u stečaju. U pojedinim tablicama ostali domaći sektori dijele se u sljedeće podsektore: lokalnu državu, koja obuhvaća jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačka društva koja obuhvaćaju državna i ostala trgovačka društva, te stanovništvo, koje uključuje i obrtnike i neprofitne institucije.

Sektor inozemstvo obuhvaća strane fizičke i pravne osobe.

Svi podaci o potraživanjima i obvezama odnose se na stanje na kraju razdoblja, pri čemu se devizne pozicije iskazuju u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja.

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati

na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Primarni novac	Novčana masa M1	Novčana masa M1a	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani	Mjesečne stope rasta					
								Primarni novac	Novčana masa M1	Novčana masa M1a	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani
1994.	prosinac	4.714,2	6.642,6	6.996,7	17.679,9	16.540,1	27.661,5	11,73	2,20	3,83	2,26	11,84	3,45
1995.	prosinac	6.744,1	8.234,9	8.503,2	24.623,0	21.576,3	32.819,5	2,97	0,89	1,54	3,41	1,00	1,88
1996.	prosinac	8.770,4	11.368,9	11.494,9	36.701,1	24.960,4	33.831,2	11,35	7,83	7,67	4,88	-5,41	-11,61
1997.	prosinac	10.346,1	13.731,4	13.848,8	50.742,0	33.829,0	48.863,4	7,86	3,93	3,85	2,16	4,98	4,96
1998.	prosinac	9.954,2	13.531,4	13.615,2	57.340,3	44.626,8	59.792,0	7,24	6,92	6,59	2,51	3,73	0,25
1999.	prosinac ^a	10.310,0	13.858,9	13.965,7	56.659,3	40.003,8	55.875,8	4,53	5,46	5,48	2,28	0,35	-4,58
2000.	prosinac	11.717,3	18.030,3	18.256,4	73.061,1	44.043,9	60.883,8	7,32	10,04	9,89	3,66	10,46	2,66
2001.	prosinac	17.803,2	23.703,5	23.936,5	106.071,4	57.410,0	74.964,5	8,01	13,00	11,96	11,65	3,40	1,16
2002.	prosinac	23.027,9	30.869,8	31.876,7	116.141,8	83.324,4	97.463,7	10,72	6,11	6,79	1,65	7,92	2,15
2003.	prosinac	30.586,2	33.888,7	34.630,9	128.893,1	96.121,7	111.661,4	8,90	1,78	1,93	0,14	3,11	0,66
2004.	prosinac	33.924,4	34.562,1	35.186,5	139.947,7	108.205,1	127.308,6	8,69	2,86	2,68	0,23	2,15	1,99
2005.	prosinac	40.390,8	38.817,1	39.855,4	154.647,0	131.343,2	149.168,3	9,38	4,34	3,87	-0,02	1,84	1,94
2006.	veljača	36.484,1	37.169,6	38.104,0	151.719,7	134.057,4	152.635,8	-0,40	-0,13	-0,14	-0,18	1,78	1,39
	ožujak	37.767,9	38.186,4	39.118,2	153.573,5	140.596,4	156.579,7	3,52	2,74	2,66	1,22	4,88	2,58
	travanj	38.079,2	39.222,7	40.055,6	155.073,1	143.428,3	159.083,2	0,82	2,71	2,40	0,98	2,01	1,60
	svibanj	38.796,4	40.771,5	41.601,8	158.103,8	146.241,6	161.921,6	1,88	3,95	3,86	1,95	1,96	1,78
	lipanj	41.644,9	42.226,5	42.853,9	163.106,8	149.113,2	164.644,0	7,34	3,57	3,01	3,16	1,96	1,68
	srpanj	42.693,7	45.004,2	45.714,7	170.326,0	149.108,3	166.667,1	2,52	6,58	6,68	4,43	0,00	1,23
	kolovoz	42.209,3	44.993,8	45.802,5	174.210,4	148.688,1	168.830,8	-1,13	-0,02	0,19	2,28	-0,28	1,30
	rujan	42.368,1	44.047,0	44.822,7	176.751,9	151.194,8	172.299,2	0,38	-2,10	-2,14	1,46	1,69	2,05
	listopad	43.414,6	45.502,0	46.358,9	180.585,5	150.555,8	174.595,6	2,47	3,30	3,43	2,17	-0,42	1,33
	studeni	44.907,1	46.322,2	47.219,7	179.636,1	149.780,9	178.048,7	3,44	1,80	1,86	-0,53	-0,51	1,98
	prosinac ^a	46.331,2	48.521,0	49.141,7	182.458,6	154.844,1	183.379,5	3,17	4,75	4,07	1,57	3,38	2,99
2007.	siječanj	43.729,2	45.965,6	46.605,6	183.027,9	154.799,8	184.322,9	-5,62	-5,27	-5,16	0,31	-0,03	0,51

^a Plasmani su jednokratno smanjeni u iznosu od 2.759,4 milijuna kuna.

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati

U tablici se iskazuju podaci o nekim osnovnim monetarnim i kreditnim agregatima te njihove mjesečne stope rasta. U rujnu 1999. godine provedena je revizija svih monetarnih agregata. U starijim publikacijama HNB-a podaci o potraživanjima i obvezama štedionica nisu obuhvaćeni u izračunu monetarnih agregata.

Primarni novac u cijelosti je preuzet iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1).

Novčana masa M1 definirana je jednako kao i istoimena pozicija u Bilanci monetarnih institucija (Tablica B1) te obuhvaća gotov novac izvan banaka, depozite ostalih bankarskih institucija i ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke te depozitni novac kod banaka. Novčana masa M1a obuhvaća gotov novac izvan banaka i depozitni novac kod banaka uvećan za depozitni novac središnje države kod banaka.

Ukupna likvidna sredstva M4 obuhvaćaju novčanu masu M1, štedne i oročene depozite, devizne depozite te obveznice i instrumente tržišta novca (navedene komponente preuzete su iz Bilance monetarnih institucija (Tablica B1)).

Neto domaća aktiva definirana je kao razlika između ukupnih likvidnih sredstava i inozemne aktive (neto).

Plasmani su potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija.

U svibnju 1999. godine pokrenut je stečajni postupak nad nekoliko banaka, koje su zbog toga isključene iz monetarne statistike. Prema podacima za travanj 1999. udio tih banaka u monetarnom agregatu M1 iznosio je 259,3 mil. kuna, a u monetarnom agregatu M4 iznosio je 4.035,8 mil. kuna. Podaci za lipanj 1999. godine bit će uspoređivi s podacima za srpanj 1999. godine ako se stavka Plasmani banaka poveća za iznos od 3.513,5 mil. kuna.

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII. ^a	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.*	I.
AKTIVA										
1. Inozemna aktiva (neto)	48.661,3	32.817,4	32.771,4	31.742,6	23.303,8	12.977,12	13.993,65	25.557,07	27.614,47	28.228,1
2. Plasmani	87.637,6	112.518,9	126.371,6	141.278,1	168.427,7	178.596,65	188.399,21	193.614,01	200.328,86	201.829,7
2.1. Potraživanja od središnje države (neto)	12.673,1	15.055,2	14.710,1	13.969,6	19.259,4	22.016,95	23.755,24	21.314,82	16.949,37	17.506,8
2.2. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	74.513,0	96.329,0	110.467,8	125.790,7	147.414,3	154.491,49	162.862,11	170.400,25	181.031,89	182.620,3
2.3. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	170,2	219,5	431,8	624,0	592,2	493,66	442,32	434,70	1.029,50	559,2
2.4. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija	281,4	915,3	761,8	893,9	1.161,8	1.594,55	1.339,55	1.464,23	1.318,09	1.143,4
Ukupno (1+2)	136.298,9	145.336,3	159.143,0	173.020,7	191.731,5	191.573,77	202.392,86	219.171,08	227.943,33	230.057,8
PASIVA										
1. Novčana masa	23.703,5	30.869,8	33.888,7	34.562,1	38.817,1	38.186,45	42.226,48	44.047,02	48.520,95	45.965,6
2. Štedni i oročeni depoziti	10.213,1	13.001,1	18.370,7	22.479,2	27.992,1	31.554,48	38.442,98	46.155,80	44.836,84	45.964,9
3. Devizni depoziti	71.836,9	72.054,6	76.035,3	81.742,9	86.760,8	82.426,51	81.019,46	85.173,04	88.256,67	90.133,9
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	317,8	216,3	598,4	1.163,5	1.077,0	1.406,06	1.417,90	1.376,04	844,15	963,6
5. Ograničeni i blokirani depoziti	1.926,2	1.729,5	1.721,6	2.067,0	2.092,3	2.379,25	2.292,71	2.603,81	2.504,46	2.539,3
6. Ostalo (neto)	28.301,4	27.465,1	28.528,2	31.006,1	34.992,2	35.621,01	36.993,33	39.815,37	42.980,25	44.490,6
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	136.298,9	145.336,3	159.143,0	173.020,7	191.731,5	191.573,77	202.392,86	219.171,08	227.943,33	230.057,8

^a U međunarodne pričuve HNB-a sa stanjem na dan 31. prosinca 2001. uključen je učinak prve revalorizacije vrijednosnica u iznosu od 165,5 milijuna kuna. U međunarodne pričuve uključene su i obračunate kamate na depozite, a čiji je učinak iznosio 63,8 milijuna kuna. Analogno, na osnovi pripisa obračunatih kamata obveze HNB-a prema inozemstvu povećane su za 6,4 milijuna kuna, a obveze na osnovi izdvajanja devizne obvezne pričuve za 8,6 milijuna kuna.

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija

Bilanca monetarnih institucija prikazuje konsolidirane podatke iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1) i Konsolidirane bilance banaka (Tablica D1).

Inozemna aktiva (neto) jest razlika između zbroja inozemnih aktiva Hrvatske narodne banke i banaka i zbroja inozemnih pasiva Hrvatske narodne banke i banaka.

Plasmani su zbroj odgovarajućih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke i Konsolidirane bilance banaka, s tim da su potraživanja od središnje države iskazana neto, tj. umanjena za depozite središnje države kod Hrvatske narodne banke i kod banaka.

Novčana masa zbroj je gotovog novca izvan banaka, depozita ostalih bankarskih institucija kod Hrvatske narodne banke, depozita ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke i depozitnog novca kod banaka (stavka Depozitni novac iz Konsolidirane bilance banaka, Tablica D1.).

Stavke Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca u cijelosti su preuzete iz Konsolidirane bilance banaka, dok je stavka Ograničeni i blokirani depoziti zbroj pripadnih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke (isključujući blokirane depozite banaka kod Hrvatske narodne banke) i Konsolidirane bilance banaka. Ostalo (neto) su neraspoređene stavke pasive umanjene za neraspoređene pozicije aktive.

Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija po veličini bilančne aktive

Godina	Mjesec	Ukupan broj banaka	Banke klasificirane po veličini bilančne aktive						Ukupan broj štedionica	Štedionice klasificirane po veličini bilančne aktive		
			Manje od 100 mil. kn	Od 100 do manje od 500 mil. kn	Od 500 mil. do manje od 1 mlrd. kn	Od 1 do manje od 2 mlrd. kn	Od 2 do manje od 10 mlrd. kn	10 i više mlrd. kn		Manje od 10 mil. kn	Od 10 do manje od 100 mil. kn	100 i više mil. kn
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1994.	prosinac	50	13	21	6	6	2	2	33	22	9	2
1995.	prosinac	53	15	20	7	7	2	2	21	7	13	1
1996.	prosinac	57	10	26	6	9	4	2	22	10	11	1
1997.	prosinac	60	4	28	9	8	9	2	33	12	18	3
1998.	prosinac	60	3	26	8	11	10	2	33	4	25	4
1999.	prosinac	53	4	23	7	7	10	2	30	5	21	4
2000.	prosinac	45	3	15	9	6	10	2	29	5	19	5
2001.	prosinac	44	3	13	7	7	10	4	21	4	12	5
2002.	prosinac	46	4	13	7	9	8	5	10	3	5	2
2003.	prosinac	42	2	13	8	5	8	6	7	3	2	2
2004.	prosinac	39	1	12	9	6	5	6	6	3	3	–
2005.	prosinac	36	1	10	6	8	5	6	3	2	1	–
2006.	veljača	36	2	9	7	7	5	6	3	2	1	–
	ožujak	36	2	9	8	6	5	6	3	2	1	–
	travanj	36	2	9	7	7	5	6	3	2	1	–
	svibanj	36	2	9	8	6	5	6	3	2	1	–
	lipanj	36	2	8	7	8	4	7	3	2	1	–
	srpanj	35	2	7	5	9	5	7	3	2	1	–
	kolovoz	35	2	7	6	8	4	8	3	2	1	–
	rujan	35	2	7	7	7	4	8	3	2	1	–
	listopad	35	2	7	4	10	4	8	3	2	1	–
	studeni	35	2	7	5	9	4	8	3	2	1	–
	prosinac	35	2	6	5	10	4	8	3	2	1	–
2007.	siječanj	35	2	7	4	10	4	8	3	2	1	–

Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive

U tablici se iskazuje ukupan broj banaka i štedionica u prijelaznom razdoblju, koje mjesečno izvješćuju Hrvatsku narodnu banku i čije je poslovanje prikazano u Konsolidiranoj bilanci banaka. Monetarnom statistikom obuhvaćene su i institucije u likvidaciji, a do veljače 2005. godine i institucije koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije.

Posebna pravila izvješćivanja vrijedila su za štedionice do lipnja

1995. godine. Štedionice nisu bile obvezne izvješćivati središnju banku o svom poslovanju, tako da su u podacima do lipnja 1995. obuhvaćene samo štedionice koje su o svom poslovanju dragovoljno izvješćivale Hrvatsku narodnu banku. Od srpnja 1995. godine podacima su obuhvaćene sve registrirane štedionice. Štedionice koje su dobile odobrenje za rad kao banke, dužne su do 31. prosinca 2006. uskladiti svoje poslovanje s odredbama Zakona o bankama.

U tablici se također iskazuje klasifikacija banaka i štedionica prema veličini bilančne aktive.

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.	I.
AKTIVA										
1. Inozemna aktiva	39.308,9	42.058,8	50.118,6	49.373,4	54.862,5	59.236,6	63.451,8	60.049,2	64.088,2	67.633,1
1.1. Zlato	–	–	–	–	–	–	–	0,0	–	–
1.2. Posebna prava vučenja	905,8	17,4	5,0	4,8	6,3	5,2	5,5	4,8	5,3	9,6
1.3. Pričuvna pozicija kod MMF-a	1,8	1,6	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3
1.4. Efektivna i depoziti po viđenju u stranim bankama	6,1	6,4	5,8	5,7	7,7	8,3	9,2	7,8	7,2	26,8
1.5. Oročeni depoziti u stranim bankama	25.565,9	28.183,2	25.580,7	24.337,7	28.274,1	32.260,2	35.296,1	30.723,0	33.243,0	36.171,4
1.6. Plasmani u vrijednosne papire u devizama	12.829,3	13.850,0	24.525,5	25.023,7	26.573,0	26.961,5	28.139,6	29.312,1	30.831,2	31.423,9
1.7. Nekonvertibilna devizna aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Potraživanja od središnje države	–	0,5	1,4	3,3	1,4	–	–	–	0,9	–
2.1. Potraživanja u kunama	–	0,5	1,4	3,3	1,4	–	–	–	0,9	–
2.2. Potraživanja u devizama	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	229,2	110,6	93,6	82,9	73,4	73,4	73,4	73,4	64,0	64,0
4. Potraživanja od banaka	18,5	17,9	972,0	408,9	4.215,6	564,1	2.155,4	2.511,3	3.911,5	457,2
4.1. Krediti bankama	16,6	17,6	968,9	408,9	4.215,6	564,1	2.155,4	2.511,3	3.911,5	457,1
Lombardni krediti	–	–	954,4	–	–	–	–	–	–	–
Kratkoročni kredit za likvidnost	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ostali krediti	16,6	17,6	14,5	15,0	14,5	14,5	14,3	14,6	14,5	14,6
Obratne repo transakcije	–	–	–	394,0	4.201,1	549,6	2.141,1	2.496,7	3.897,0	442,5
4.2. Dospjela nenaplaćena potraživanja	1,9	0,3	3,1	–	–	–	–	–	–	0,2
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	39.556,6	42.187,7	51.185,6	49.868,5	59.153,0	59.874,1	65.680,6	62.633,9	68.064,6	68.154,3
PASIVA										
1. Primarni novac	17.803,2	23.027,9	30.586,2	33.924,4	40.390,8	37.767,9	41.644,9	42.368,1	46.331,2	43.729,2
1.1. Gotov novac izvan banaka	8.507,4	9.680,9	10.573,1	10.955,6	12.163,8	12.091,2	14.003,2	14.330,6	14.609,3	13.887,0
1.2. Blagajna banaka	538,8	1.214,8	1.683,2	1.871,0	2.210,7	1.942,0	2.685,5	2.244,4	2.698,0	2.148,0
1.3. Depoziti banaka	8.741,5	12.109,4	18.329,3	21.082,6	26.016,3	23.734,7	24.956,2	25.793,1	29.023,9	27.694,1
Računi za namirenje banaka	2.450,1	3.923,4	5.616,0	6.408,2	8.411,1	5.740,0	6.223,4	6.315,2	8.535,7	6.888,2
Izdvojena obvezna pričuva	6.291,4	8.186,0	12.603,9	14.674,4	17.605,2	17.354,7	18.595,8	19.457,9	20.478,2	20.791,9
Obvezno upisani blagajnički zapisi HNB-a	–	–	109,4	–	–	–	–	–	–	–
Prekonoćni depoziti	–	–	–	–	–	640,0	137,0	20,0	10,0	14,0
1.4. Depoziti ostalih bankarskih institucija	15,5	19,1	–	–	–	–	–	–	–	–
1.5. Depoziti ostalih domaćih sektora ^b	0,1	3,5	0,6	15,1	–	–	–	–	–	–
2. Ograničeni i blokirani depoziti	6.030,5	7.091,2	6.699,2	10.777,1	13.551,8	17.366,6	19.831,8	14.890,2	16.633,5	18.787,0
2.1. Izdvojena devizna obvezna pričuva	5.705,1	7.042,3	6.686,6	10.764,7	13.495,9	17.306,0	19.808,7	14.833,3	16.576,7	18.720,5
2.2. Ograničeni depoziti	325,4	49,0	12,6	12,4	55,9	60,6	23,1	56,9	56,9	66,4
2.3. Blokirani devizni depoziti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3. Inozemna pasiva	1.597,5	195,7	2.798,0	18,1	18,9	14,8	24,6	14,7	18,9	19,1
3.1. Krediti MMF-a	1.025,5	2,8	0,0	–	–	0,0	–	–	–	–
3.2. Obveze prema međunarodnim organizacijama	12,2	12,6	19,6	18,1	18,9	14,7	18,0	14,7	18,9	19,1
3.3. Obveze prema stranim bankama ^a	559,8	180,2	2.778,5	–	–	0,0	6,5	–	–	–
4. Depoziti središnje države	1.752,1	768,1	1.551,1	263,2	332,2	162,7	249,8	245,8	188,0	252,1
4.1. Depozitni novac	1.752,1	608,3	600,2	228,0	319,0	159,1	245,3	244,0	174,5	218,9
Depozitni novac Republike Hrvatske	1.564,8	569,5	548,5	123,0	246,3	117,2	183,6	218,5	138,6	169,3
Depozitni novac republičkih fondova	187,3	38,7	51,7	105,0	72,7	41,8	61,7	25,5	35,9	49,6
4.2. Devizni depoziti Republike Hrvatske	–	–	950,9	35,2	13,2	3,6	4,5	1,8	13,5	33,2
4.3. Blagajnički zapisi HNB-a	–	159,9	–	–	–	–	–	–	–	–
5. Blagajnički zapisi HNB-a	6.372,3	6.212,4	4.920,2	–	–	–	–	–	–	–
5.1. Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	3.458,9	4.986,2	–	–	–	–	–	–	–	–
5.2. Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	2.913,4	1.226,3	4.920,2	–	–	–	–	–	–	–
6. Kapitalni računi	6.425,2	5.353,5	5.039,0	5.096,5	5.357,4	5.060,0	4.447,6	5.629,3	5.408,8	5.889,9
7. Ostalo (neto)	–424,2	–461,1	–408,1	–210,8	–498,2	–497,8	–518,1	–514,2	–515,8	–522,8
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	39.556,6	42.187,7	51.185,6	49.868,5	59.153,0	59.874,1	65.680,6	62.633,9	68.064,6	68.154,3

^a Od listopada 2001. do svibnja 2003. Obveze prema stranim bankama obuhvaćaju i obveze po osnovi blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kod nerezidenata.^b Od prosinca 2002. računi SDA kod HNB za bruto i neto namire kupovine vrijednosnih papira reklasificirani su iz sektora "središnja država" u sektor "ostale financijske organizacije".

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke

U tablici se iskazuju podaci o potraživanjima i obvezama monetarnih vlasti.

Inozemna aktiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: zlato, posebna prava vučenja, pričuvnu poziciju kod Međunarodnoga monetarnog fonda, efektivni strani novac u trezoru, sredstva na tekućim računima kod stranih banaka, oročene depozite kod stranih banaka i pripadajuće obračunate kamate, plasmane u vrijednosne papire u devizama i ostala potraživanja.

Potraživanja od središnje države su krediti i dospjela potraživanja od državnog proračuna Republike Hrvatske. Prema Zakonu o Hrvatskoj narodnoj banci, koji je na snazi od travnja 2001. godine, Hrvatska narodna banka ne može odobravati kredite Republici Hrvatskoj, pa se u okviru te stavke iskazuju samo dospjela potraživanja od državnog proračuna nastala na osnovi obavljanja platnog prometa, te na osnovi obveza izvršenih prema Međunarodnome monetarnom fondu i stranim bankama. Do travnja 2001. godine u kunske kredite državnog proračunu bili su svrstavani kratkoročni krediti odobreni za premošćivanje neusklađenosti između pritjecanja prihoda i izvršavanja rashoda državnog proračuna, dugoročni krediti odobreni na osnovi posebnih uređaba Vlade Republike Hrvatske i dospjela potraživanja od državnog proračuna, dok je stavka Devizni kredit državnog proračunu bila protustavka obvezi prema Međunarodnome monetarnom fondu nastaloj na osnovi sukcesije članstva u toj instituciji.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora su krediti i dospjela nenaplaćena potraživanja od ostalih domaćih sektora, uključujući banke u stečaju.

Potraživanja od banaka su krediti bankama i dospjela nenaplaćena potraživanja od banaka. Krediti bankama su lombardni krediti, kratkoročni krediti za likvidnost, ostali krediti te obratne repo transakcije. U stavku Lombardni krediti uključeni su i krediti bankama za premošćivanje nelikvidnosti, koji su u prosincu 1994. godine zamijenjeni lombardnim kreditima. Kratkoročni krediti za likvidnost, koji se odobravaju od početka 1999. godine, također služe za premošćivanje nelikvidnosti. Ostali krediti jesu: interventni krediti, specijalni krediti za premošćivanje nelikvidnosti banaka odobravani prijašnjih godina (inicijalni krediti, predsanacijski krediti), dospjeli, a nenaplaćeni krediti te depoziti banaka kod HNB-a. Od travnja 2005. godine obratne repo transakcije provode se tjedno. Dospjela nenaplaćena potraživanja od banaka uključuju prekoračenja raspoloživih sredstava na njihovim računima za namirenje (do polovice 1994.) te neurednosti banaka pri izdvajanju i održavanju obvezne pričuve.

Od svibnja 1999. potraživanja od ostalih domaćih sektora uključuju i potraživanja HNB-a po kreditima iz primarne emisije nenaplaćenih od banaka nad kojima je pokrenut stečajni postupak. Pri

reklasifikaciji štedionica iz podsektora ostale bankarske institucije u podsektor banke revidirani su podaci u stavkama Potraživanja od banaka i Potraživanja od ostalih bankarskih institucija.

Primarni novac čine gotov novac izvan banaka, novčana sredstva u blagajnama banaka, depoziti banaka kod Hrvatske narodne banke, depoziti ostalih bankarskih institucija kod Hrvatske narodne banke i depoziti ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke. Depozite banaka čine novčana sredstva na računima za namirenje banaka, sredstva obvezne pričuve izdvojena na posebne račune kod Hrvatske narodne banke (u koja je od ožujka 2006. uključena i posebna obvezna pričuva izdvojena na obveze po izdanim vrijednosnim papirima), obvezno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke te prekonoćni depoziti banaka. Depoziti ostalih bankarskih institucija su do rujna 2003. godine novčana sredstva na računima za namirenje stambenih štedionica. Depoziti ostalih domaćih sektora su novčana sredstva na žiroračunima ostalih domaćih sektora, koji se na temelju zakona i drugih pravnih propisa uključuju u depozit kod Hrvatske narodne banke.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju izdvojenu deviznu obveznu pričuvu i pripadajuću obračunatu kamatu, ograničene depozite i blokirane devizne depozite. Na određene devizne izvore sredstava banke izdvajaju na posebne račune HNB-a deviznu obveznu pričuvu, a od kolovoza 2004. i graničnu obveznu pričuvu. Ograničeni depoziti su kunska sredstva izdvojena po nalogu suda ili na osnovi propisa te u razdoblju od svibnja 1999. do travnja 2002. i depoziti banaka u stečaju. Blokirani devizni depoziti su sredstva koja su bila izdvajana na posebne račune kod Hrvatske narodne banke za podmirenje dospjelih neplaćenih obveza prema inozemnim vjerovnicima.

Inozemna pasiva obuhvaća kredite primljene od Međunarodnoga monetarnog fonda, obveze prema međunarodnim financijskim institucijama i stranim bankama s pripisanim obračunatim kamatama.

Depoziti središnje države su depozitni novac i devizni računi Republike Hrvatske i republičkih fondova kod Hrvatske narodne banke, te blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnja država.

Blagajnički zapisi su dragovoljno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u kunama i stranoj valuti, osim blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnja država.

Kapitalski računi uključuju pričuve, rezervacije i račune prihoda i troškova.

Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive Bilance Hrvatske narodne banke.

Radi reklasifikacije štedionica iz podsektora ostale bankarske institucije u podsektor banke revidirani su podaci u stavkama Gotov novac izvan banaka, Blagajne banaka, Depoziti banaka i Depoziti ostalih bankarskih institucija.

Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.*	I.
AKTIVA										
1. Pričuve banaka kod središnje banke	15.002,7	20.373,5	26.783,7	33.718,2	41.775,2	43.030,5	47.461,6	42.878,4	48.384,7	48.561,7
1.1. Kunske pričuve kod središnje banke	9.306,2	13.340,0	20.103,4	22.962,9	28.283,1	25.730,7	27.656,7	28.049,7	31.814,1	29.848,7
1.2. Devizne pričuve kod središnje banke	5.696,5	7.033,5	6.680,2	10.755,3	13.492,1	17.299,8	19.804,8	14.828,7	16.570,6	18.713,0
2. Inozemna aktiva	32.807,6	25.977,8	35.382,9	43.551,0	35.572,5	27.119,1	26.150,5	32.381,1	39.621,2	38.471,0
3. Potraživanja od središnje države	20.059,9	21.917,7	21.543,6	21.051,3	28.877,2	31.084,2	33.198,1	31.326,9	27.936,8	28.193,8
4. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	74.283,8	96.218,4	110.374,3	125.707,9	147.340,9	154.418,1	162.788,7	170.326,9	180.967,8	182.556,2
4.1. Potraživanja od lokalne države	1.280,0	1.422,4	1.563,1	1.787,9	1.767,2	1.608,7	1.680,0	1.669,1	1.892,0	1.917,7
4.2. Potraživanja od trgovačkih društava	42.882,0	51.723,4	53.809,8	58.643,3	67.017,9	71.420,1	74.707,0	76.796,7	83.386,5	83.631,9
4.3. Potraživanja od stanovništva	30.121,9	43.072,6	55.001,4	65.276,7	78.555,7	81.389,3	86.401,7	91.861,1	95.689,3	97.006,6
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	170,2	219,5	431,8	624,0	592,2	493,7	442,3	434,7	1.029,5	559,2
6. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija	281,4	915,3	761,8	893,9	1.161,8	1.594,5	1.339,5	1.464,2	1.318,1	1.143,4
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	142.605,6	165.622,2	195.278,0	225.546,2	255.319,8	257.740,1	271.380,7	278.812,1	299.258,1	299.485,4
PASIVA										
1. Depozitni novac	15.180,6	21.166,2	23.315,0	23.591,3	26.653,3	26.095,3	28.223,3	29.716,4	33.911,7	32.078,5
2. Štedni i oročeni depoziti	10.213,1	13.001,1	18.370,7	22.479,2	27.992,1	31.554,5	38.443,0	46.155,8	44.836,8	45.964,9
3. Devizni depoziti	71.836,9	72.054,6	76.035,3	81.742,9	86.760,8	82.426,5	81.019,5	85.173,0	88.256,7	90.133,9
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	317,8	216,3	598,4	1.163,5	1.077,0	1.406,1	1.417,9	1.376,0	844,1	963,6
5. Inozemna pasiva	21.857,8	35.023,5	49.932,0	61.163,7	67.112,3	73.363,8	75.584,1	66.858,5	76.076,0	77.857,0
6. Depoziti središnje države	5.634,7	6.094,9	5.283,3	6.821,8	9.287,0	8.904,6	9.193,1	9.766,3	10.800,4	10.434,9
7. Krediti primljeni od središnje banke	16,6	17,6	968,9	408,9	4.215,6	564,1	2.155,4	2.511,3	3.911,4	457,1
8. Ograničeni i blokirani depoziti	1.600,8	1.680,5	1.709,0	2.054,6	2.036,4	2.318,6	2.269,6	2.546,9	2.447,6	2.472,9
9. Kapitalni računi	25.455,1	26.323,2	27.389,5	28.666,4	32.665,7	33.276,9	35.475,1	37.553,3	40.805,1	41.687,4
10. Ostalo (neto)	-9.507,8	-9.955,6	-8.324,2	-2.546,3	-2.480,4	-2.170,2	-2.400,2	-2.845,5	-2.631,7	-2.564,6
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	142.605,6	165.622,2	195.278,0	225.546,2	255.319,8	257.740,1	271.380,7	278.812,1	299.258,1	299.485,4

Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka

U konsolidiranu bilancu banaka uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama banaka. Konsolidirana su međusobna potraživanja i obveze između banaka.

Pričuve banaka kod središnje banke su kunske i devizne. Kunske pričuve su novčana sredstva banaka u blagajnama i kunska novčana sredstva banaka na računima kod središnje banke. Devizne pričuve su devizna novčana sredstva na deviznim računima Hrvatske narodne banke.

Inozemna aktiva su sljedeći oblici deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: strani efektivni novac u blagajnama, sredstva na tekućim računima i oročeni depoziti kod inozemnih banaka (uključujući loro akreditive i ostala pokrića), vrijednosni papiri, krediti i dionice.

Potraživanja od središnje države su sljedeći oblici kunskih i deviznih potraživanja: vrijednosni papiri i krediti.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju sljedeće oblike kunskih i deviznih potraživanja: instrumente tržišta novca, obveznice, kredite (uključujući akceptne kredite) i dionice.

Potraživanja od ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija obuhvaćaju iste oblike kunskih i deviznih potraživanja, s tim da potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju još i depozite.

Stavke Depozitni novac, Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca obuhvaćaju obveze banaka prema ostalim domaćim sektorima, ostalim bankarskim insti-

tucijama te nebankarskim financijskim institucijama.

Depozitni novac uključuje novčana sredstva na žiroračunima i tekućim računima te obveze banaka po izdanim kunskim instrumentima plaćanja, a umanjuje se za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama banaka i čekove poslana na naplatu).

Štedni i oročeni depoziti su kunski štedni depoziti po viđenju te kunski oročeni depoziti i kunski depoziti s otkaznim rokom.

Devizni depoziti su devizni depoziti po viđenju, oročeni devizni depoziti i devizni depoziti s otkaznim rokom.

Obveznice i instrumenti tržišta novca su neto obveze banaka po izdanim vrijednosnim papirima i primljeni krediti. Izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori nisu obuhvaćeni ovom stavkom.

Inozemna pasiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih obveza prema stranim fizičkim i pravnim osobama: žiroračune i tekuće račune, štedne depozite (uključujući loro akreditive i ostala pokrića), oročene depozite, primljene kredite i dospjele obveze. U sklopu primljenih kredita iskazuju se i izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori.

Depoziti središnje države su svi oblici kunskih i deviznih obveza (osim ograničenih i blokiranih depozita) banaka prema središnjoj državi.

Kreditni primljeni od središnje banke su krediti primljeni od Hrvatske narodne banke i depoziti Hrvatske narodne banke kod banaka, pri čemu se kao krediti tretiraju i poslovi reotkupa vrijednosnih papira.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju sljedeće obveze banaka: kunske i devizne ograničene depozite ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija, nebankarskih financijskih institucija, središnje države te stranih pravnih i fizičkih osoba i blokirane devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Kapitalski računi su dionički kapital, dobit ili gubitak prethodne i tekuće godine, zadržana dobit (gubitak), zakonske pričuve, statutarne i ostale kapitalne pričuve, rezerve proizašle iz transakcija zaštite, nerealizirana dobit (gubitak) s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju te ispravci vri-

jednosti i posebne rezerve za neidentificirane gubitke.

Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive, uključujući fer vrijednost deriviranih financijskih instrumenata.

Tablice D2 – D12

Ovaj skup tablica (osim Tablice D5) razrađeni je prikaz odgovarajućih pozicija aktive i pasive Konsolidirane bilance banaka (Tablica D1).

Tablica D2: Inozemna aktiva banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.	I.
1. Devizna inozemna aktiva	32.763,6	25.924,4	35.261,9	43.428,1	35.457,9	26.999,3	25.693,2	32.196,7	39.454,5	38.262,2
1.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	31.660,3	21.333,5	31.877,6	35.911,0	27.228,5	18.877,5	17.093,7	23.819,4	30.404,1	29.103,1
Efektivni strani novac	7.324,7	1.019,8	1.268,6	1.190,0	1.136,1	1.006,8	1.211,6	1.173,6	1.232,1	984,7
Tekući računi	1.231,9	757,7	1.057,0	906,2	860,2	761,9	1.109,1	1.004,9	870,1	890,5
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	21.765,2	17.569,8	27.969,4	30.943,7	20.874,6	12.623,9	10.299,4	16.345,5	23.509,4	22.991,8
Vrijednosni papiri	1.008,5	1.690,2	1.364,2	2.674,1	4.197,0	4.224,2	4.174,7	4.055,9	4.441,5	3.879,9
Kredit	290,3	278,7	203,1	189,0	152,9	253,0	287,4	1.227,6	339,2	344,4
Dionice stranih banaka	39,7	17,2	15,4	8,1	7,8	7,7	11,6	11,8	11,8	11,8
1.2. Potraživanja od stranaca	1.103,3	4.590,8	3.384,4	7.517,1	8.229,4	8.121,7	8.599,5	8.377,4	9.050,4	9.159,1
Potraživanja od stranih država	596,2	3.855,5	2.905,0	7.066,6	7.735,7	7.600,0	7.863,2	7.606,4	8.217,0	8.258,1
Potraživanja od stranih osoba	505,5	733,7	478,9	450,2	493,1	521,2	702,2	743,1	798,1	860,8
Vrijednosni papiri	72,1	191,3	32,1	77,4	68,0	74,9	199,6	144,9	141,5	144,7
Kredit	433,4	542,4	446,8	372,8	425,2	446,3	502,6	598,2	656,6	716,1
Dionice stranih osoba	1,6	1,6	0,4	0,3	0,5	0,5	34,1	27,9	35,3	40,2
2. Kunska inozemna aktiva	44,1	53,4	120,9	122,9	114,6	119,9	457,2	184,3	166,7	208,8
2.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	29,2	19,6	99,1	77,8	71,3	80,1	388,5	113,3	96,9	138,0
2.2. Potraživanja od stranaca	14,8	33,8	21,9	45,1	43,4	39,7	68,7	71,0	69,8	70,8
U tome: Kredit	13,9	33,0	21,0	44,3	42,6	38,8	68,1	70,4	69,2	70,2
Ukupno (1+2)	32.807,6	25.977,8	35.382,9	43.551,0	35.572,5	27.119,1	26.150,5	32.381,1	39.621,2	38.471,0

Tablica D2: Inozemna aktiva banaka

U tablici se iskazuju potraživanja banaka od stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna aktiva banaka obuhvaća deviznu inozemnu aktivnu i kunsku inozemnu aktivnu. I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne aktive posebno su prikazana potraživanja od stranih banaka i potraživanja od stranaca (ukupno i po financijskim instrumentima).

Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje države

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.	I.
1. Kunska potraživanja	17.778,7	18.444,4	18.007,1	16.270,2	20.532,7	20.324,0	23.239,2	22.706,1	22.703,0	23.019,3
1.1. Potraživanja od Republike Hrvatske	16.230,2	16.443,4	16.032,6	14.465,6	17.352,6	17.383,5	19.286,5	19.103,4	18.361,2	18.660,6
Vrijednosni papiri	15.403,2	13.989,1	11.770,0	11.779,1	16.037,7	15.920,9	14.996,2	15.259,6	14.546,7	15.322,6
U tome: Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana	3.420,1	2.473,5	1.531,9	532,0	20,6	21,3	5,8	6,9	8,3	7,8
Kredit	826,9	2.454,3	4.262,6	2.686,5	1.314,9	1.462,6	4.290,3	3.843,8	3.814,5	3.338,0
1.2. Potraživanja od republičkih fondova	1.548,5	2.001,0	1.974,5	1.804,6	3.180,1	2.940,5	3.952,8	3.602,6	4.341,9	4.358,7
Vrijednosni papiri	560,1	560,7	723,6	621,1	–	–	3,6	–	–	–
Kredit	988,4	1.440,3	1.250,9	1.183,5	3.180,1	2.940,5	3.949,2	3.602,6	4.341,9	4.358,7
2. Devizna potraživanja	2.281,2	3.473,3	3.536,4	4.781,1	8.344,5	10.760,2	9.958,9	8.620,8	5.233,8	5.174,5
2.1. Potraživanja od Republike Hrvatske	1.390,9	2.359,1	3.196,9	3.548,4	7.241,0	9.693,9	9.295,7	8.081,0	4.624,4	4.589,8
Vrijednosni papiri	1.065,5	1.733,4	1.805,4	1.117,0	1.248,1	826,4	553,7	458,9	429,0	399,1
Kredit	325,5	625,7	1.391,5	2.431,3	5.992,8	8.867,5	8.742,0	7.622,1	4.195,4	4.190,7
2.2. Potraživanja od republičkih fondova	890,3	1.114,2	339,5	1.232,8	1.103,5	1.066,3	663,2	539,8	609,4	584,7
Vrijednosni papiri	75,4	195,0	96,4	163,1	144,2	126,1	112,8	103,5	109,2	109,1
Kredit	814,8	919,2	243,1	1.069,7	959,3	940,2	550,4	436,3	500,2	475,6
Ukupno (1+2)	20.059,9	21.917,7	21.543,6	21.051,3	28.877,2	31.084,2	33.198,1	31.326,9	27.936,8	28.193,8

Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje države

U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja banaka od središnje države. U kuskim potraživanjima od Republike Hrvatske

stavka Vrijednosni papiri obuhvaća i Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana izdane na osnovi Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.*	I.
1. Kunska potraživanja	66.626,8	85.418,7	100.365,0	114.635,7	133.603,5	140.195,6	148.311,5	155.587,9	166.755,1	168.199,6
1.1. Instrumenti tržišta novca	544,7	1.394,7	1.314,1	2.510,0	2.329,9	2.513,3	1.724,2	1.685,6	1.980,7	1.904,3
1.2. Obveznice	7,7	72,4	56,2	559,8	361,6	412,9	838,0	801,9	1.088,8	1.081,3
1.3. Kredit	72.180,6	80.887,6	96.081,7	109.523,9	128.882,3	135.172,6	143.505,0	151.017,7	161.694,2	163.205,5
1.4. Dionice	3.893,8	3.064,0	2.912,9	2.042,0	2.029,6	2.096,8	2.244,2	2.082,7	1.991,4	2.008,6
2. Devizna potraživanja	7.657,0	10.799,8	10.009,3	11.072,2	13.737,4	14.222,5	14.477,2	14.739,0	14.212,8	14.356,6
2.1. Vrijednosni papiri	126,6	243,2	130,6	213,5	307,6	331,6	124,5	86,2	221,1	218,5
2.2. Kredit	7.530,5	10.556,6	9.878,7	10.858,6	13.429,8	13.890,9	14.352,7	14.652,8	13.991,6	14.138,1
Ukupno (1+2)	74.283,8	96.218,4	110.374,3	125.707,9	147.340,9	154.418,1	162.788,7	170.326,9	180.967,8	182.556,2

Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora

U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora, klasificirana prema financijskim instrumenti-

ma: instrumenti tržišta novca (uključujući faktoring i forfaiting od siječnja 2004. godine), krediti (uključujući akceptne kredite i kupljena potraživanja) i dionice.

Tablica D5: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.*	I.
KUNSKI KREDITI										
1. Krediti središnjoj državi	1.815,4	3.894,6	5.513,5	3.870,0	4.495,0	4.403,1	8.239,4	7.446,4	8.156,4	7.696,7
1.1. Krediti Republici Hrvatskoj	826,9	2.454,3	4.262,6	2.686,5	1.314,9	1.462,6	4.290,3	3.843,8	3.814,5	3.338,0
1.2. Krediti republičkim fondovima	988,4	1.440,3	1.250,9	1.183,5	3.180,1	2.940,5	3.949,2	3.602,6	4.341,9	4.358,7
2. Krediti lokalnoj državi	1.069,1	1.202,9	1.485,1	1.701,9	1.613,9	1.541,0	1.581,4	1.534,2	1.720,3	1.737,8
3. Krediti trgovačkim društvima	31.049,4	36.708,1	39.777,4	42.844,7	49.105,9	52.667,1	55.911,1	58.014,4	64.666,3	64.853,2
4. Krediti stanovništvu	30.062,1	42.976,6	54.819,3	64.977,2	78.162,4	80.964,6	86.012,5	91.469,1	95.307,6	96.614,5
U tome: Stambeni krediti	9.450,0	12.363,4	16.896,2	21.397,9	27.571,1	29.498,7	31.925,4	34.709,0	36.927,3	37.597,9
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	34,7	17,6	82,3	154,5	46,5	36,4	48,3	50,5	304,4	96,6
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama	240,9	521,3	427,9	558,0	591,8	1.100,6	732,4	839,8	855,4	611,1
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6)	64.271,6	85.321,1	102.105,4	114.106,4	134.015,6	140.712,7	152.525,2	159.354,4	171.009,4	171.609,8
DEVIZNI KREDITI										
1. Krediti središnjoj državi	1.140,3	1.544,9	1.634,7	3.501,0	6.952,1	9.807,8	9.292,4	8.058,4	4.695,6	4.666,4
1.1. Krediti Republici Hrvatskoj	325,5	625,7	1.391,5	2.431,3	5.992,8	8.867,5	8.742,0	7.622,1	4.195,4	4.190,7
1.2. Krediti republičkim fondovima	814,8	919,2	243,1	1.069,7	959,3	940,2	550,4	436,3	500,2	475,6
2. Krediti lokalnoj državi	179,1	152,3	47,1	31,9	63,0	18,6	18,4	11,4	11,3	10,1
3. Krediti trgovačkim društvima	7.291,7	10.308,3	9.649,4	10.527,3	12.973,5	13.447,6	13.945,0	14.249,5	13.598,5	13.736,0
4. Krediti stanovništvu	59,7	96,0	182,1	299,5	393,3	424,7	389,3	391,9	381,8	392,1
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	–	1,2	174,3	52,9	19,9	–	21,8	7,6	68,1	133,6
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama	–	28,3	58,8	255,3	512,3	396,0	518,2	535,8	360,5	425,5
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6)	8.670,7	12.131,0	11.746,4	14.667,8	20.914,1	24.094,7	24.185,0	23.254,7	19.115,9	19.363,6
UKUPNO (A+B)	72.942,3	97.452,1	113.851,8	128.774,2	154.929,7	164.807,5	176.710,2	182.609,1	190.125,3	190.973,4

Tablica D5: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima

U tablici se iskazuju podaci o kunskim i deviznim kreditima ba-

naka domaćim sektorima, pri čemu krediti obuhvaćaju i akceptne kredite, financijski najam (leasing), izvršena plaćanja na osnovi garancija i drugih jamstva i kupljena potraživanja, a do prosinca 2003. godine i faktoring i forfaiting.

Tablica D6: Depozitni novac kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.	I.
1. Lokalna država	907,0	1.910,4	2.006,2	2.020,7	1.688,7	1.300,2	1.446,1	1.508,4	1.803,8	1.550,2
2. Trgovačka društva	8.981,6	12.344,5	12.872,9	12.036,9	13.344,2	12.381,7	12.642,9	13.616,7	16.668,6	14.691,2
3. Stanovništvo	4.872,0	6.307,4	7.873,1	8.773,0	10.728,3	11.395,0	13.217,8	13.628,2	14.257,8	14.191,0
4. Ostale bankarske institucije	17,0	42,1	98,9	245,4	322,1	360,8	296,9	331,1	485,1	579,1
5. Nebankarske financijske institucije	407,1	568,1	468,1	517,5	571,3	658,5	621,3	633,3	697,6	1.067,8
6. Manje: Čekovi banaka i obračun čekova banaka	-4,2	-6,4	-4,2	-2,2	-1,3	-0,9	-1,8	-1,3	-1,2	-0,8
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	15.180,6	21.166,2	23.315,0	23.591,3	26.653,3	26.095,3	28.223,3	29.716,4	33.911,7	32.078,5

Tablica D6: Depozitni novac kod banaka

U tablici se iskazuje depozitni novac kod banaka, klasificiran prema domaćim institucionalnim sektorima.

Depozitni novac je zbroj novčanih sredstava na žiroračunima i

tekućim računima ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija umanjeno za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama banaka i čekove poslane na naplatu). Obveze banaka po izdanim kunskim instrumentima plaćanja uključene su u sektor stanovništvo.

Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.	I.
1. Štedni depoziti	2.006,8	2.236,2	2.527,9	2.233,9	2.493,6	2.580,3	2.685,8	2.877,0	2.905,6	2.874,7
1.1. Lokalna država	118,3	14,8	14,4	4,6	2,7	4,1	3,4	3,5	2,8	2,5
1.2. Trgovačka društva	88,0	213,3	190,5	38,8	101,6	120,4	115,4	193,1	110,3	94,2
1.3. Stanovništvo	1.712,2	1.996,3	2.288,8	2.190,5	2.388,3	2.455,9	2.567,0	2.676,4	2.792,4	2.778,0
1.4. Ostale bankarske institucije	20,8	0,0	–	–	–	–	–	–	–	–
1.5. Nebankarske financijske institucije	67,5	11,8	34,2	0,0	1,0	–	–	4,1	0,0	0,0
2. Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	8.206,3	10.764,9	15.842,9	20.245,4	25.498,4	28.974,2	35.757,2	43.278,8	41.931,3	43.090,2
2.1. Lokalna država	340,7	482,8	551,6	550,8	508,7	778,5	850,0	1.008,9	491,8	871,0
2.2. Trgovačka društva	3.618,3	4.633,6	7.165,3	8.698,5	8.222,5	9.887,6	12.850,8	14.708,8	14.715,4	15.490,8
2.3. Stanovništvo	2.554,1	3.793,8	6.194,5	9.321,4	13.254,9	14.507,4	17.037,6	22.049,9	20.755,0	20.691,9
2.4. Ostale bankarske institucije	24,7	58,4	129,3	215,9	931,9	935,9	1.233,9	1.581,1	2.697,9	2.923,2
2.5. Nebankarske financijske institucije	1.668,5	1.796,3	1.802,2	1.458,8	2.580,4	2.864,7	3.784,9	3.930,0	3.271,3	3.113,3
Ukupno (1+2)	10.213,1	13.001,1	18.370,7	22.479,2	27.992,1	31.554,5	38.443,0	46.155,8	44.836,8	45.964,9

Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka

U tablici se iskazuju kunski štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija kod banaka.

Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.	I.
1. Štedni depoziti	23.748,8	21.074,4	21.547,0	22.144,6	22.641,0	21.770,9	21.866,3	23.790,7	22.698,6	22.545,7
1.1. Lokalna država	13,2	12,2	14,7	15,6	11,9	10,7	18,0	16,8	30,8	17,1
1.2. Trgovačka društva	2.884,2	3.346,7	3.620,2	4.273,2	4.408,3	4.083,8	4.378,8	4.861,9	4.589,7	4.664,6
1.3. Stanovništvo	20.688,3	17.537,3	17.690,2	17.708,9	17.933,6	17.500,3	17.196,2	18.527,3	17.609,9	17.360,5
1.4. Ostale bankarske institucije	23,9	34,7	9,0	15,4	116,0	33,5	80,9	171,5	276,7	146,9
1.5. Nebankarske financijske institucije	139,2	143,5	212,9	131,6	171,3	142,5	192,4	213,2	191,4	356,5
2. Oročeni depoziti	48.088,1	50.980,3	54.488,4	59.598,3	64.119,7	60.655,7	59.153,1	61.382,4	65.558,1	67.588,2
2.1. Lokalna država	1,7	9,5	3,8	0,3	3,2	2,0	2,0	2,0	1,9	2,2
2.2. Trgovačka društva	4.619,1	6.009,6	7.154,0	8.518,6	8.154,2	5.807,5	5.316,5	6.336,5	7.086,2	7.307,6
2.3. Stanovništvo	42.705,4	44.159,2	46.805,1	50.636,0	55.036,1	54.312,5	53.303,1	53.860,0	57.210,8	58.756,9
2.4. Ostale bankarske institucije	11,5	41,5	21,7	20,7	242,0	137,8	75,9	241,1	366,2	535,6
2.5. Nebankarske financijske institucije	750,3	760,5	503,7	422,7	684,2	395,7	455,7	942,7	892,9	985,9
Ukupno (1+2)	71.836,9	72.054,6	76.035,3	81.742,9	86.760,8	82.426,5	81.019,5	85.173,0	88.256,7	90.133,9

Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka

U tablici se iskazuju štedni i oročeni devizni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih finan-

cijskih institucija kod banaka. Devizni štedni depoziti su svi devizni depoziti po videnju i izdani devizni instrumenti plaćanja, a oročeni devizni depoziti obuhvaćaju i devizne depozite s otkaznim rokom.

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.	I.
1. Instrumenti tržišta novca (neto)	–	5,1	–	–	–	–	0,8	0,8	0,8	0,8
2. Obveznice (neto)	104,4	92,8	151,9	170,5	164,9	593,9	407,7	373,3	340,9	379,6
3. Primljeni krediti	213,4	118,4	446,5	993,0	912,1	812,1	1.009,4	1.001,9	502,5	583,2
3.1. Lokalna država	–	–	0,9	–	–	–	–	–	–	–
3.2. Trgovačka društva	158,1	46,3	92,7	40,3	40,8	41,0	40,9	41,0	0,0	23,6
3.3. Ostale bankarske institucije	4,6	10,0	222,1	842,8	828,1	652,6	865,2	867,0	492,8	238,8
3.4. Nebankarske financijske institucije	50,7	62,0	130,9	109,9	43,2	118,6	103,2	94,0	9,6	320,8
Ukupno (1+2+3)	317,8	216,3	598,4	1.163,5	1.077,0	1.406,1	1.417,9	1.376,0	844,1	963,6

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca

U tablici se iskazuju neto obveze banaka na osnovi izdanih vrijednosnih papira i krediti primljeni od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija.

Instrumenti tržišta novca (neto) obuhvaćaju neto obveze banaka na osnovi izdanih blagajničkih zapisa, izdanih mjenica, akceptiranih

mjenica i ostalih izdanih vrijednosnih papira.

Obveznice (neto) obuhvaćaju neto obveze banaka na osnovi izdanih kunskih i deviznih obveznica, te izdanih podređenih i hibridnih instrumenata, osim onih koje su upisali inozemni investitori.

Primljeni krediti iskazani su ukupno i klasificirani su prema institucionalnim sektorima.

Tablica D10: Inozemna pasiva banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.	I.
1. Devizna inozemna pasiva	21.692,7	34.198,5	44.574,3	54.536,7	52.073,3	55.271,5	54.219,8	48.258,8	55.114,3	55.854,0
1.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	16.407,4	28.662,3	38.623,1	48.967,5	45.747,7	48.921,5	47.896,6	41.894,4	48.561,3	49.411,9
Tekući računi	147,1	130,9	266,6	127,6	156,3	113,0	298,6	129,1	195,0	108,3
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	1.208,3	9.002,9	12.885,2	16.056,8	12.523,1	13.456,2	14.326,6	11.927,9	12.174,1	12.669,7
Kredit	15.052,1	19.528,5	25.471,4	29.369,5	29.775,6	32.073,1	30.029,5	26.536,5	32.903,9	33.328,1
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	2.558,3	2.801,4	2.949,2	2.399,4	1.167,4	1.159,1	781,8	795,3	820,7	823,9
Obveznice	–	–	–	3.413,6	3.292,6	3.279,2	3.241,9	3.300,9	3.288,3	3.305,8
1.2. Obveze prema strancima	5.285,2	5.536,2	5.951,2	5.569,2	6.325,6	6.350,0	6.323,2	6.364,4	6.553,0	6.442,2
Štedni i oročeni depoziti	3.777,8	4.160,2	4.753,2	5.002,2	5.846,3	5.940,7	5.918,4	6.000,4	6.192,4	6.128,0
Depoziti po viđenju	873,7	875,6	898,6	1.052,5	1.172,9	1.246,6	1.311,4	1.352,1	1.635,8	1.379,5
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	2.904,1	3.284,6	3.854,6	3.949,6	4.673,4	4.694,2	4.607,0	4.648,2	4.556,7	4.748,5
Kredit	1.507,4	1.376,0	1.198,0	567,1	479,3	409,3	404,8	364,0	360,5	314,2
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	39,3	39,7	39,1	0,2	–	–	–	–	–	–
2. Kunska inozemna pasiva	165,1	825,0	5.357,7	6.627,0	15.039,1	18.092,3	21.364,3	18.599,6	20.961,8	22.003,0
2.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	46,9	690,9	5.087,8	6.103,9	14.099,6	17.265,4	20.387,0	17.697,4	20.087,0	21.129,5
Depozitni novac	38,2	53,6	86,4	145,1	179,6	353,1	520,4	538,9	1.438,1	1.502,4
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	4,2	635,8	2.664,1	2.846,9	6.979,5	8.788,0	9.122,2	8.223,7	11.198,8	13.438,7
Kredit	4,5	1,5	2.337,3	3.111,9	6.940,5	8.124,3	10.744,4	8.934,8	7.450,2	6.188,4
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	–	–	–	–	405,7	402,8	399,1	406,0	404,0	405,5
2.2. Obveze prema strancima	118,2	134,1	269,9	523,1	939,5	826,9	977,3	902,2	874,8	873,5
Depozitni novac	60,1	56,2	76,8	95,9	180,3	221,7	311,6	192,5	170,1	298,0
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	58,1	77,9	191,4	419,2	755,2	601,3	661,7	709,7	703,3	574,1
Kredit	–	–	1,7	8,0	4,0	4,0	3,9	–	1,4	1,4
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	–	–	1,7	8,0	4,0	4,0	3,9	–	1,4	1,4
Ukupno (1+2)	21.857,8	35.023,5	49.932,0	61.163,7	67.112,3	73.363,8	75.584,1	66.858,5	76.076,0	77.857,0

Tablica D10: Inozemna pasiva banaka

U tablici se iskazuju ukupne devizne i kunske obveze banaka prema stranim fizičkim i pravnim osobama, osim ograničenih kunskih i deviznih depozita stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna pasiva banaka obuhvaća deviznu inozemnu pasivu i

kunsku inozemnu pasivu.

I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne pasive posebno su prikazane obveze prema stranim bankama i obveze prema strancima (ukupno i po financijskim instrumentima). Stavke Krediti obuhvaćaju i izdane podređene i hibridne instrumente koje su upisali inozemni investitori.

Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.	I.
1. Kunski depoziti	3.335,1	4.036,8	4.104,4	5.627,2	7.596,1	7.717,3	8.332,7	8.729,5	9.030,0	8.824,7
1.1. Depoziti Republike Hrvatske	295,9	634,3	506,4	445,1	605,0	549,3	433,5	461,7	497,5	533,8
Depozitni novac	33,9	476,4	448,0	373,3	458,1	419,4	301,4	351,1	366,2	401,1
Štedni depoziti	41,6	3,3	3,0	4,2	1,8	1,3	1,4	1,9	2,1	2,0
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	217,6	153,6	54,2	66,5	144,0	127,6	129,6	107,6	128,1	129,6
Krediti	2,8	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
1.2. Depoziti republičkih fondova	3.039,2	3.402,5	3.598,0	5.182,2	6.991,1	7.168,0	7.899,2	8.267,8	8.532,6	8.290,8
Depozitni novac	214,6	553,2	294,8	266,3	580,2	512,4	326,0	424,5	254,6	238,9
Štedni depoziti	10,8	0,0	0,3	3,5	1,9	10,2	10,2	10,2	14,6	4,4
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	195,2	144,3	156,2	262,3	251,7	232,1	339,0	299,6	496,7	209,7
Krediti	2.618,6	2.705,0	3.146,7	4.650,0	6.157,3	6.413,3	7.224,0	7.533,5	7.766,7	7.837,9
2. Devizni depoziti	2.299,6	2.058,1	1.178,9	1.194,6	1.690,9	1.187,3	860,4	1.036,8	1.770,4	1.610,3
2.1. Depoziti Republike Hrvatske	2.275,0	1.938,9	1.158,2	891,0	906,2	768,7	680,0	641,2	811,7	733,4
Štedni depoziti	329,8	263,0	198,5	189,7	340,6	287,7	228,9	221,1	264,8	233,9
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	55,8	293,1	–	23,2	38,7	77,0	65,3	136,1	275,0	256,8
Refinancirani krediti	1.889,5	1.382,8	959,6	678,1	527,0	404,1	385,8	284,0	271,9	242,7
2.2. Depoziti republičkih fondova	24,5	119,2	20,8	303,6	784,7	418,6	180,3	395,5	958,6	876,8
Štedni depoziti	22,9	114,1	20,8	156,5	139,4	126,4	144,1	107,7	93,4	156,6
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	1,6	5,0	–	147,1	25,8	–	–	96,0	356,2	186,4
Krediti	–	–	–	–	619,6	292,2	36,3	191,9	509,0	533,8
Ukupno (1+2)	5.634,7	6.094,9	5.283,3	6.821,8	9.287,0	8.904,6	9.193,1	9.766,3	10.800,4	10.434,9

Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka

U tablici se iskazuju ukupne kunske i devizne obveze banaka prema središnjoj državi, osim ograničenih (kunskih i deviznih) depozita središnje države kod banaka.

U tablici su odvojeno iskazani kunski i devizni depoziti Republi-

ke Hrvatske i republičkih fondova. Kunski depoziti obuhvaćaju depozitni novac, štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom te kredite primljene od središnje države. Devizni depoziti obuhvaćaju štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom te refinancirane kredite.

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.	I.
1. Ograničeni depoziti	830,6	1.361,2	1.541,2	2.014,6	2.036,4	2.318,6	2.269,6	2.546,9	2.447,6	2.472,9
1.1. Kunski depoziti	100,3	789,6	730,1	1.267,4	1.277,1	1.338,1	1.328,1	1.472,7	1.427,0	1.454,2
1.2. Devizni depoziti	730,3	571,6	811,1	747,2	759,3	980,5	941,6	1.074,3	1.020,5	1.018,7
2. Blokirani devizni depoziti stanovništva	770,2	319,3	167,8	40,0	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2)	1.600,8	1.680,5	1.709,0	2.054,6	2.036,4	2.318,6	2.269,6	2.546,9	2.447,6	2.472,9

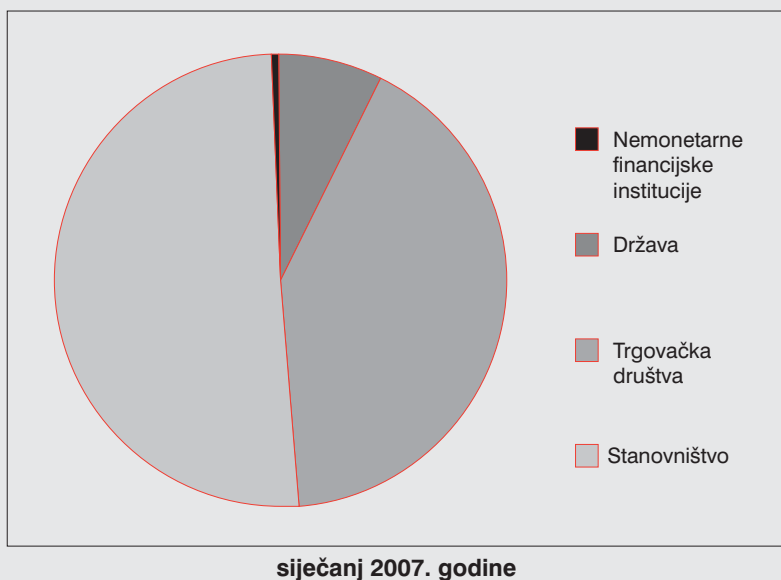
Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod banaka

U tablici se iskazuju ograničeni depoziti (kunski i devizni) i blokirani depoziti stanovništva.

Blokirani devizni depoziti uključuju devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

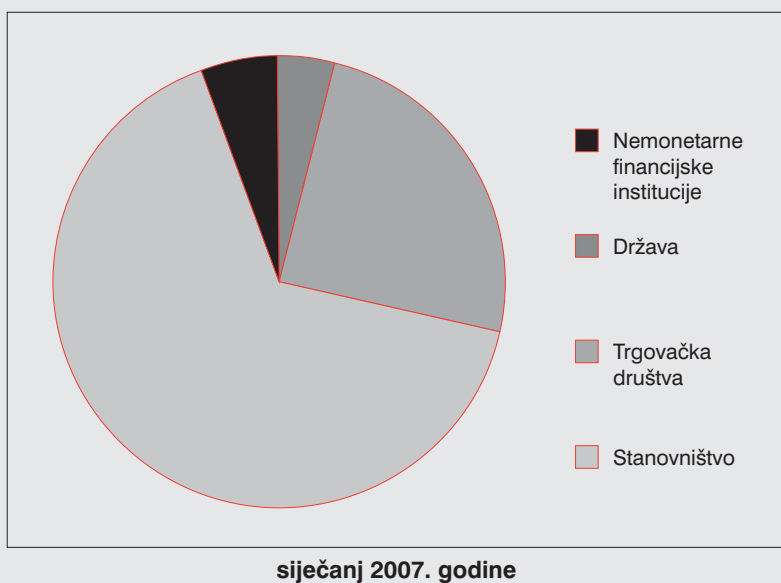
Slika D1.

**DISTRIBUCIJA KREDITA BANAKA
PO INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA**

Slika D2.

**DISTRIBUCIJA DEPOZITA KOD BANAKA
PO INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA**

Napomena:
 Sektor "Država" obuhvaća središnju i lokalnu državu.
 Sektor "Nemonetarne financijske institucije" obuhvaća ostale bankarske institucije i nebankarske financijske institucije.

Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih štedionica

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.	I.
AKTIVA										
1. Pričuve kod središnje banke	15,5	19,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Potraživanja od središnje države	1.208,8	1.983,9	3.033,5	3.779,1	4.274,3	4.631,6	4.435,7	4.524,8	4.674,8	4.595,3
3. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	11,6	93,3	187,9	373,2	575,5	718,3	925,3	1.128,2	1.296,0	1.353,7
u tome: Potraživanja od stanovništva	11,6	91,3	187,9	373,2	575,5	718,3	925,3	1.128,2	1.296,0	1.353,7
4. Potraživanja od banaka	18,1	37,2	247,2	824,2	994,4	187,3	130,4	91,2	181,4	59,6
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	1.254,0	2.133,6	3.468,6	4.976,6	5.844,2	5.537,3	5.491,4	5.744,1	6.152,3	6.008,7
PASIVA										
1. Oročeni depoziti	1.137,5	2.012,9	3.265,2	4.728,2	5.514,7	5.326,5	5.239,5	5.387,0	5.803,6	5.711,4
2. Obveznice i instrumenti tržišta novca	10,0	–	11,1	10,7	10,3	10,3	60,9	62,0	61,7	66,0
3. Kapitalni računi	124,0	141,1	159,7	206,7	258,0	202,0	168,3	240,1	244,7	237,1
4. Ostalo (neto)	–17,5	–20,4	32,6	30,8	61,1	–1,4	22,7	55,1	42,2	–5,9
Ukupno (1+2+3+4)	1.254,0	2.133,6	3.468,6	4.976,6	5.844,2	5.537,3	5.491,4	5.744,1	6.152,3	6.008,7

Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih štedionica

U agregiranu bilancu stambenih štedionica uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama stambenih štedionica. Sva potraživanja i sve obveze stambenih štedionica odnose se isključivo na domaće sektore.

Pričuve stambenih štedionica kod središnje banke su novčana sredstva stambenih štedionica u blagajnama, a do rujna 2003. godine i kunska novčana sredstva stambenih štedionica na računima kod središnje banke.

Potraživanja od središnje države su kunska potraživanja od Republike Hrvatske i republičkih fondova.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju prije svega kunske kredite dane lokalnoj državi i stanovništvu.

Potraživanja od banaka obuhvaćaju kredite dane bankama kao i depozite kod banaka, uključujući, od listopada 2003. godine, raču-

ne za redovno poslovanje kod banaka.

Potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju plasmane u investicijske fondove.

Stavka Oročeni depoziti su oročeni depoziti lokalne države i stanovništva.

Obveznice i instrumenti tržišta novca su neto obveze stambenih štedionica na osnovi izdanih obveznica i primljeni krediti.

Kapitalni računi su dionički kapital, dobit ili gubitak prethodne i tekuće godine, zadržana dobit (gubitak), zakonske pričuve, statutarne i ostale kapitalne pričuve, rezerve proizašle iz transakcija zaštite, nerealizirana dobit (gubitak) s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju te ispravci vrijednosti i posebne rezerve za neidentificirane gubitke. Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive.

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Eskontna stopa HNB-a	Repo stopa HNB-a ^a	Aktivne kamatne stope					
				Na lombardne kredite ^b	Na interventne kredite za premošćivanje nelikvidnosti	Na kredite korištene unutar jednog dana ^b	Na kratkoročni kredit za likvidnost	Na nepravilno obračunatu ili manje izdvojenu obveznu pričuvu ^b	Na nepropisno korištena sredstva i dospjele nenaplaćene obveze
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1994.	prosinac	8,50	–	18,00	19,00	17,00	14,00	19,00	22,00
1995.	prosinac	8,50	–	25,49	19,00	17,00	–	19,00	22,00
1996.	prosinac	6,50	–	11,00	19,00	17,00	–	19,00	18,00
1997.	prosinac	5,90	–	9,50	19,00	17,00	–	19,00	18,00
1998.	prosinac	5,90	–	12,00	19,00	7,00	14,00	19,00	18,00
1999.	prosinac	7,90	–	13,00	19,00	–	14,00	19,00	18,00
2000.	prosinac	5,90	–	12,00	18,00	–	13,00	18,00	18,00
2001.	prosinac	5,90	–	10,00	–	–	11,00	15,00	18,00
2002.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2003.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2004.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2005.	prosinac	4,50	3,50	7,50 ^c	–	–	8,50 ^c	15,00	15,00
2006.	veljača	4,50	3,51	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	ožujak	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	travanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	svibanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	lipanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	srpanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	kolovoz	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	rujan	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	listopad	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	studen	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	prosinac	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2007.	siječanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00

^a Vagani prosjek vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama HNB-a u izvještajnom mjesecu.

^b Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a.

^c Od 14. prosinca 2005.

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i naplaćuje kamate na plasmane iz primarne emisije i na sva druga potraživanja.

Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke utvrđuju se odlukama Savjeta Hrvatske narodne banke na godišnjoj razini. Iznimno, od lipnja 1995. godine Hrvatska narodna banka je na lombardne kredite obračunavala i naplaćivala kamate po stopi koja je za 1,5 postotnih bodova bila veća od vagane prosječne kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, koji su služili kao zalag za lombardne kredite, onda kada je ta vagana prosječna kamatna stopa bila veća od 16,5%. U skladu s tim, u tablici se od lipnja 1995. godine do kolovoza 1996. godine iskazuje vagana prosječna kamatna stopa na lombardne kredite.

Vremenske serije iskazane u tablici sadrže određene lomove zbog izmjena instrumentarija Hrvatske narodne banke.

U stupcu 4 prikazane su vagane kamatne stope vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama Hrvatske narodne banke u izvještajnom mjesecu.

Podaci iskazani u stupcu 7 se do rujna 1994. godine odnose na kamatne stope na posebne kredite za isplate štednih uloga i za

plaćanja s tekućih računa građana, a od listopada 1994. godine do rujna 1997. godine na kamatne stope na dnevne kredite za štedne uloge i tekuće račune građana u kunama. Za razliku od posebnih kredita, dnevni se krediti vraćaju istoga dana. Od listopada 1997. godine taj instrument zamjenjuje se dnevnim kreditom za premošćivanje tekuće nelikvidnosti do visine nominalne vrijednosti blagajničkih zapisa HNB-a založenih u tu svrhu, a od prosinca 1998. godine do travnja 1999. godine inkorporira se u lombardni kredit, s diferenciranom kamatnom stopom za njegovo korištenje tijekom jednoga dana.

Podaci iskazani u stupcu 8 odnose se, za razdoblje do prosinca 1994. godine, na kamatne stope na inicijalne kredite za premošćivanje nelikvidnosti, a od 18. ožujka 1998. na kamatnu stopu na kredit za premošćivanje nelikvidnosti bankama nad kojima je pokrenut postupak za ocjenu mogućnosti i ekonomske opravdanosti sanacije i restrukturiranja banke, a od veljače 1999. godine na kamatnu stopu na kratkoročni kredit za likvidnost. Od prosinca 1999. godine ta se kamatna stopa odnosi na kratkoročne kredite za likvidnost korištene s rokom dužim od 3 mjeseca te se određuje kao kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 1 postotni bod. Za korištenje kratkoročnoga kredita za likvidnost s rokom do 3 mjeseca primjenjuje se kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 0,5 postotnih bodova.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na sredstva izdvojene obvezne pričuve ^a	Kamatne stope na obvezno upisane blag. zapise HNB-a	Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a s rokom dospeljeća ^a				Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a u stranoj valuti s rokom dospeljeća				Kamatne stope na prekonocne depozite kod HNB-a	
				Od 7 dana	Od 35 dana	Od 70 dana	Od 105 dana	Od 35 dana	Od 63 dana	Od 91 dana	Od 182 dana		Od 364 dana
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1994.	prosinac	5,15	–	9,00	12,00	14,00	–	–	–	–	–	–	–
1995.	prosinac	5,50	16,50	12,00	25,54	27,00	–	–	–	–	–	–	–
1996.	prosinac	5,50	–	–	8,00	9,50	–	–	–	–	–	–	–
1997.	prosinac	4,50	–	–	8,00	9,00	10,00	–	–	–	–	–	–
1998.	prosinac	5,90	–	–	9,50	10,50	11,00	–	4,60	3,12	3,08	–	–
1999.	prosinac	5,90	–	–	10,50	11,55	12,50	–	4,83	3,56	–	–	–
2000.	prosinac	4,50	–	–	6,65	7,00	7,70	–	5,51	4,83	–	–	–
2001.	prosinac	2,00	–	–	3,36	4,26	4,85	–	2,62	3,06	–	–	–
2002.	prosinac	1,75	–	–	2,08	–	–	2,30	2,68	–	–	–	–
2003.	prosinac	1,25	0,50	–	–	–	–	1,75	1,48	–	–	–	–
2004.	prosinac	1,25	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2005.	prosinac	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2006.	veljača	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	ožujak	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	travanj	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	svibanj	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	lipanj	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	srpanj	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	kolovoz	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	rujan	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	listopad	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	studen	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
prosinac	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50	
2007.	siječanj	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50

^a Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i plaća kamate na sredstva deponirana kod Hrvatske narodne banke te na izdane vrijednosne papire.

Kamatne stope Hrvatske narodne banke na sredstva izdvojene obvezne pričuve utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke. Do travnja 2005. godine izdvojena sredstva obvezne pričuve obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na posebnom računu obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke te sredstva koja se, u svrhu održavanja obvezne pričuve u prosjeku, izdvajaju na račune za namirenje banaka i na poseban račun u Hrvatskoj narodnoj banci za namirenje neto pozicije iz Nacionalnoga kliničkog sustava, a od travnja 2005. godine obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke (stupac 3).

Kamatne stope na obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske

narodne banke utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke. Kamatna stopa na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke formira se na aukcijama blagajničkih zapisa. U stupcima 5, 6 i 7 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke.

Od studenoga 1994. godine do siječnja 2001. godine iskazane su kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke s rokom dospeljeća od 91 dan (stupac 7), odnosno 182 dana (stupac 8).

Od travnja 1998. godine u stupcima od 9 do 13 iskazuju se prosječne vagane kamatne stope postignute na aukcijama dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa u stranoj valuti. Blagajnički zapisi upisuju se u eurima i američkim dolarima (do prosinca 1998. godine u njemačkim markama i američkim dolarima). Kamatna stopa izračunata je kao vagani prosjek upisanih iznosa tih dviju valuta.

U stupcu 14 iskazuje se kamatna stopa na prekonocni depozit kod Hrvatske narodne banke.

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Vagana prosječna stopa obvezne pričuve	Obračunata obvezna pričuva			Ostali obvezni depoziti kod HNB-a	Izdvojena obvezna pričuva		Prosječna stopa remuneracije na kunska imobilizirana sredstva	Prosječna stopa remuneracije na devizna izdvojena sredstva
			Ukupno	U kunama	U stranoj valuti		U kunama	U stranoj valuti		
1	2	3	4=5+6	5	6	7	8	9	10	11
1994.	prosinac	26,20	1.826,0	1.826,0	–	188,3	1.779,2	–	5,63	–
1995.	prosinac	30,90	2.431,8	2.431,8	–	826,5	2.215,9	–	7,93	–
1996.	prosinac	35,91	3.652,9	3.652,9	–	–	3.312,0	–	4,99	–
1997.	prosinac	32,02	4.348,8	4.348,8	–	–	3.914,2	–	4,05	–
1998.	prosinac	29,57	13.112,7	3.967,2	9.145,4	57,4	3.469,8	1.467,6	5,28
1999.	prosinac	30,50	13.579,0	4.210,1	9.368,9	37,3	3.695,1	4.606,5	5,62
2000.	prosinac	23,22	16.245,8	4.646,8	11.599,0	5,0	4.191,6	5.544,6	4,05
2001.	prosinac	19,67	21.187,1	8.691,5	12.495,5	–	6.287,8	5.950,0	1,97	2,73
2002.	prosinac	19,00	25.985,1	11.447,1	14.538,0	–	8.156,7	7.139,9	1,72	2,16
2003.	prosinac	19,00	31.009,4	18.023,8	12.985,6	109,4	12.459,8	6.850,2	1,17	1,47
2004.	prosinac	18,00	33.615,7	20.040,9	13.574,8	430,1	14.664,1	10.171,3	1,22	1,36
2005.	prosinac	18,00	37.424,5	24.997,9	12.426,6	3.940,2	17.497,7	9.271,4	0,52	0,92
2006.	veljača	17,00	36.313,4	24.426,5	11.886,9	6.560,7	17.097,8	8.918,7	0,52	0,67
	ožujak	17,00	36.422,3	24.514,4	11.907,9	7.993,3	17.159,5	8.990,3	0,52	0,61
	travanj	17,00	36.824,5	24.924,1	11.900,4	8.978,4	17.446,3	9.026,1	0,52	0,79
	svibanj	17,00	37.413,7	25.548,1	11.865,6	9.983,6	17.883,1	9.026,2	0,52	0,54
	lipanj	17,00	37.852,6	26.033,4	11.819,2	10.560,0	18.223,0	9.006,0	0,52	0,75
	srpanj	17,00	38.354,9	26.580,6	11.774,3	11.102,4	18.606,1	8.985,3	0,52	0,63
	kolovoz	17,00	38.710,4	27.188,0	11.522,5	10.154,3	19.031,3	8.725,3	0,52	0,63
	rujan	17,00	38.846,4	27.505,8	11.340,6	8.182,6	19.253,8	8.510,9	0,52	0,91
	listopad	17,00	39.293,6	27.951,4	11.342,1	6.324,0	19.565,8	8.450,1	0,52	0,91
	studeni	17,00	40.131,9	28.519,5	11.612,4	6.583,8	19.963,5	8.654,2	0,52	0,85
	prosinac	17,00	40.736,4	28.966,1	11.770,4	7.332,5	20.257,0	8.780,9	0,52	1,06
2007.	siječanj	17,00	41.476,3	29.458,6	12.017,7	8.882,2	20.612,0	8.995,3	0,52	0,80

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka

U tablici se iskazuju osnovni podaci o mjesečnim prosjecima dnevnih stanja obveznih pričuva banaka kod Hrvatske narodne banke u kunama i u stranoj valuti. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

U stupcu 3 iskazana je ukupna vagana prosječna stopa obvezne pričuve kao postotni udio ukupno obračunate obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti (stupac 4) u osnovici za obračun obvezne pričuve.

Obračunata obvezna pričuva (stupac 4) jest propisani iznos sredstava koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke ili održavati u prosjeku na svojim računima za namirenje i u blagajni, odnosno na računima likvidnih deviznih potraživanja (koja uključuju efektivni strani novac i čekove u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih inozemnih banaka i blagajničke zapise Hrvatske narodne banke u stranoj valuti).

U stupcu 5 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u kunama. Od siječnja 1995. godine do prosinca 2000. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, dok je do prosinca 1994. godine obuhvaćao dva instrumenta: obveznu pričuvu i zahtjev za održavanje minimalne likvidnosti banaka (osim u dijelu u kojem su banke tom zahtjevu udovoljavale dragovoljnim upisom blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke). U prosincu 2000. obavljena je unifikacija obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti. U tom smislu unificirani su stopa obvezne pričuve, obračunska razdoblja te rokovi izdvajanja i održavanja obvezne pričuve, kao i postotak minimalnog izdvajanja obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke. Od rujna 2001. godine stupac 5 obuhvaća i dio obvezne pričuve u stranoj valuti koji se izdvaja/održava u kunama.

U stupcu 6 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u stranoj valuti, tj. propisani iznos sredstava koje su banke dužne izdvojiti na devizne račune Hrvatske narodne banke ili održavati u prosjeku na računima likvidnih potraživanja. Do studenoga 2000. godine osnovicu za obračun čini prosječno stanje devizne štednje stanovništva s preostalim rokom dospjeća do 3 mjeseca, a od prosinca 2000. godine osnovica se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti (osim vlasničkih vrijednosnih papira banke). Od studenoga 2001. godine osnovica uključuje i hibridne i podređene instrumente.

U stupcu 7 iskazuje se ukupan iznos ostalih obveznih depozita kod Hrvatske narodne banke koji obuhvaća obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke koji su banke koristile za održavanje propisane minimalne likvidnosti, posebnu obveznu pričuvu do srpnja 1995. godine te od ožujka 2006. godine posebnu obveznu pričuvu na obveze po izdanim vrijednosnim papirima, obveznu pričuvu na devizne depozite, devizne kredite inozemnih banaka i garancije za takve kredite te graničnu obveznu pričuvu (od kolovoza 2004. godine).

U stupcu 8 iskazuje se dio ukupno obračunate obvezne pričuve u kunama koji su banke izdvojile na račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke (do prosinca 1994. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, a od siječnja 1995. godine utvrđuje se minimalni postotak obračunate obvezne pričuve koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke). Od travnja 2005. godine postotak izdvajanja kuskog dijela obvezne pričuve je fiksni i iznosi 70%.

U stupcu 9 iskazuje se dio ukupno obračunate obvezne pričuve u

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Slobodna novčana sredstva		Stopa primarne likvidnosti	Korišteni sekundarni izvori likvidnosti	Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	Trezorski zapisi MF-a u kunama
		U kunama	U stranoj valuti					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1994.	prosinac	119,5	1,72	393,7	210,2	–	–
1995.	prosinac	49,4	0,63	199,4	218,7	–	–
1996.	prosinac	267,9	2,63	98,5	780,9	–	183,8
1997.	prosinac	396,3	2,92	32,7	728,9	–	260,7
1998.	prosinac	221,9	1,65	445,5	850,4	1.377,4	141,3
1999.	prosinac	179,6	1,30	1.183,6	1.311,1	1.507,6	373,9
2000.	prosinac	638,8	10.721,4	3,32	80,1	2.485,3	1.692,7	2.006,5
2001.	prosinac	794,4	17.247,4	3,23	2,6	2.656,2	2.630,8	3.360,9
2002.	prosinac	1.225,0	10.398,0	3,53	0,6	4.965,5	1.273,9	4.279,5
2003.	prosinac	451,6	20.561,4	0,98	501,6	0,0	4.316,0	3.073,2
2004.	prosinac	1.495,5	26.126,1	2,64	0,0	0,0	0,0	4.581,7
2005.	prosinac	672,5	20.493,4	0,96	0,2	0,0	0,0	4.163,3
2006.	veljača	465,0	16.852,9	0,63	0,0	0,0	0,0	6.439,9
	ožujak	375,8	13.813,2	0,51	0,0	0,0	0,0	6.927,0
	travanj	394,7	13.090,1	0,52	0,1	0,0	0,0	5.864,8
	svibanj	423,1	12.282,9	0,53	0,0	0,0	0,0	5.417,2
	lipanj	496,4	13.253,2	0,59	0,0	0,0	0,0	6.206,9
	srpanj	496,9	12.721,5	0,57	0,0	0,0	0,0	5.560,5
	kolovoz	370,5	14.507,7	0,40	0,0	0,0	0,0	4.733,5
	rujan	308,9	17.278,4	0,32	0,0	0,0	0,0	5.322,3
	listopad	403,0	20.011,2	0,41	25,3	0,0	0,0	5.196,8
	studen	483,8	20.020,1	0,49	0,0	0,0	0,0	6.912,6
	prosinac	840,8	20.239,1	0,83	0,0	0,0	0,0	5.993,7
2007.	siječanj	560,9	19.754,3	0,55	0,1	0,0	0,0	6.830,1

stranoj valuti koji su banke izdvojile na devizne račune Hrvatske narodne banke. Postotak izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve obračunatog na osnovi deviznih sredstava nerezidenata i deviznih sredstava primljenih od pravnih osoba u posebnom odnosu prema banci iznosi 100%, a postotak izdvajanja preostalog deviznog dijela obvezne pričuve iznosi 60%.

U stupcu 10 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije svih oblika kunskih imobiliziranih sredstava, koja uključuju obračunatu obveznu pričuvu i ostale obvezne depozite kod HNB-a.

U stupcu 11 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije na izdvojena sredstva u stranoj valuti uključujući sredstva granične obvezne pričuve (od kolovoza 2004. godine). Od lipnja 2005. godine Hrvatska narodna banka plaća naknadu po stopi koja je za izdvojena sredstva u američkim dolarima jednaka 50% *U.S. Federal Funds Target Rate*, a u eurima 50% *ECB Minimum Bid Refinance Rate* na dan izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve.

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka

U tablici se iskazuju mjesečni prosjeci dnevnih stanja nekih indikatora likvidnosti banaka. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

Stupac 3 iskazuje slobodna novčana sredstva u kunama, definirana kao ukupna novčana sredstva banke (na računu za namirenje i u blagajni) umanjena za minimalno prosječno stanje na računu za namirenje i u blagajni, propisano instrumentima Hrvatske narodne banke.

U stupcu 4 iskazuju se slobodna novčana sredstva u stranoj valuti, definirana kao sredstva za održavanje obvezne pričuve u stranoj valuti (efektivni strani novac i čekovi u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih inozemnih banaka i blagajnički zapisi u stranoj valuti) umanjena za minimalno potrebno stanje tih sredstava u istom razdoblju.

U stupcu 5 iskazuje se stopa primarne likvidnosti kao postotni udio mjesečnoga prosjeka dnevnih stanja slobodnih novčanih sredstava u kunama (stupac 3) u mjesečnom prosjeku dnevnih stanja depozita koji čine osnovicu za obračun obvezne pričuve.

U stupcu 6 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja korištenih sekundarnih izvora likvidnosti. Sekundarni izvori likvidnosti obuhvaćaju: lombardne kredite (od prosinca 1994. godine), kratkoročne kredite za likvidnost (od veljače 1999. godine) te nepodmirene dospjele obveze prema Hrvatskoj narodnoj banci.

U stupcu 7 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja dragovaljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u kunama (do prosinca 1994. godine taj je iznos bio umanjeno za dio dragovaljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke služile za održavanje propisane minimalne likvidnosti).

U stupcu 8 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u stranoj valuti (u eurima i američkim dolarima).

U stupcu 9 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih trezorskih zapisa Ministarstva financija u kunama. Do rujna 2002. iskazuje se diskontirana vrijednost trezorskih zapisa, a od listopada 2002. godine iskazuje se njihova nominalna vrijednost.

Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na tržištu novca		Kamatne stope na kunske kredite bez valutne klauzule									
		Na prekononočne kredite	Na ostale kredite	Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite						Na dugoročne kredite		
					Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu			Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu	
							Ukupni prosjek	Okvirni	Ostali				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1994.	prosinac	8,50	17,76	15,39	15,43	13,82	
1995.	prosinac	27,26	27,15	22,32	22,56	22,23	23,81	23,75	25,58	13,48	13,39	14,38	
1996.	prosinac	9,66	10,72	18,46	19,35	19,18	20,18	19,90	23,12	11,51	11,29	14,28	
1997.	prosinac	8,46	9,49	14,06	14,12	13,17	19,26	19,34	18,11	13,24	12,98	13,75	
1998.	prosinac	10,00	15,91	16,06	16,22	14,89	20,77	20,80	19,92	11,73	11,48	13,16	
1999.	prosinac	9,92	12,78	13,54	13,52	10,55	20,83	20,84	20,39	15,14	15,31	14,16	
2000.	prosinac	2,39	4,45	10,45	10,45	6,81	20,30	20,33	19,05	9,90	9,64	12,97	
2001.	prosinac	2,49	2,18	9,51	9,49	5,43	18,81	18,85	14,88	11,42	10,06	13,14	
2002.	prosinac	1,58	1,89	10,91	11,24	7,44	15,16	15,28	9,84	7,32	6,48	7,88	
2003.	prosinac	5,47	7,02	11,45	11,80	8,02	14,89	15,01	12,38	8,51	6,14	10,69	
2004.	prosinac	3,55	6,02	11,44	11,71	8,33	14,19	14,27	12,29	9,31	6,90	11,16	
2005.	prosinac	2,29	4,03	9,91	9,99	7,71	11,26	13,18	5,35	8,75	6,48	10,35	
2006.	veljača	0,88	3,15	10,62	10,81	7,76	12,48	13,31	6,01	8,67	5,94	10,66	
	ožujak	0,91	3,23	9,83	9,98	7,16	11,75	13,68	5,29	8,62	6,21	10,04	
	travanj	1,09	3,37	10,10	10,26	6,85	12,37	13,64	5,71	8,72	5,77	10,12	
	svibanj	1,69	3,36	10,17	10,34	7,27	12,20	13,68	4,41	9,20	6,46	10,29	
	lipanj	1,50	3,46	9,88	10,13	7,18	12,37	13,36	4,54	8,51	6,05	9,93	
	srpanj	1,51	3,41	9,98	10,25	7,08	12,47	13,60	4,18	8,43	5,96	9,98	
	kolovoz	1,96	3,06	9,83	10,01	7,05	11,78	13,21	4,25	8,69	6,16	10,04	
	rujan	2,34	3,26	9,45	9,62	7,14	11,00	13,44	4,59	8,52	5,97	9,91	
	listopad	2,13	3,43	9,61	9,86	6,94	11,60	13,54	4,58	8,12	6,09	9,75	
	studeni	1,23	3,32	9,50	9,78	6,69	12,28	13,51	4,63	8,05	6,32	9,43	
	prosinac	2,02	3,52	9,07	9,37	6,75	11,84	13,21	4,67	7,53	5,86	9,44	
2007.	siječanj	1,79	3,57	9,56	9,72	6,92	11,96	13,10	4,54	8,54	6,35	9,45	
	Relativna važnost ^a	-	-	76,48	65,98	29,29	36,70	31,79	4,90	10,50	3,08	7,42	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije kredita u ukupnim kreditima puštenim u tečaj u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Napomena: Zbog promjene metodologije statistike kamatnih stopa od 1. siječnja 2002. došlo je do loma u vremenskoj seriji, što se posebice odražava na kamatne stope prikazane u kolonama 5, 6 i 7. Naime, iz kratkoročnih kredita trgovačkim društvima isključeni su, između ostaloga, međubankovni krediti, odobravani uz relativno niske kamatne stope. Na porast kamatnih stopa utječe i metodologija ponderiranja, pri čemu se za sve komponente koriste iznosi novoodobrenih kredita, uz iznimku okvirnih kredita, za koje se kao ponder koriste knjigovodstvena stanja, a čiji je relativan udio novim obuhvatom porastao.

Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite bez valutne klauzule, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske kredite bez valutne klauzule odobrene pravnim osobama (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite bez valutne klauzule odobrene samo trgovačkim društvima i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Do veljače 1996. godine u stupcima 3 i 4 iskazuju se kamatne stope na međubankovnom tržištu novca, prema podacima Tržišta novca Zagreb. Od ožujka 1996. godine nadalje iskazuju se kamatne

stope na tržištu novca izračunate kao vagani mjesečni prosjek vaganih dnevnih stopa ostvarenih posebno u trgovini prekononočnim kreditima, a posebno u trgovini ostalim kreditima na Tržištu novca Zagreb. U razdoblju od svibnja 1998. godine do siječnja 2001. godine povrat kredita dobivenih na prekononočnom međubankovnom tržištu bio je osiguran sredstvima obvezne pričuve banaka izdvojene kod HNB-a. U stupcima od 5 do 13 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka razvrstani prema ročnosti i prema sektorima, pri čemu kamatne stope na kratkoročne kredite trgovačkim društvima uključuju i kamatne stope na kredite s dospijecom na zahtjev.

Podaci o kamatnim stopama banaka na kunske kredite bez valutne klauzule dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka. Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka su iznosi kredita koji su uz pripadajuću kamatnu stopu pušteni u tečaj u izvještajnom mjesecu, osim kamatnih stopa na okvirne kredite na žiroračunima i tekućim računima, za koje su vagani prosjeci izračunavani na osnovi stanja tih kredita na kraju izvještajnog mjeseca.

Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na kunske kredite s valutnom klauzulom									Kamatne stope na kredite u eurima		
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite			Na dugoročne kredite					Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite	Na dugoročne kredite
			Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu	Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu		Stambeni			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1994.	prosinac	11,99	12,38	11,65
1995.	prosinac	19,56	21,62	21,09	18,10	14,33	15,79	10,48	17,18	19,06	12,27
1996.	prosinac	18,97	22,56	22,40	27,00	12,12	13,15	11,30	19,50	21,46	10,77
1997.	prosinac	14,40	16,92	17,00	14,02	12,25	13,00	11,02	13,61	14,95	9,71
1998.	prosinac	13,04	14,28	14,25	13,64	11,15	10,55	12,12	6,95	8,37	5,71
1999.	prosinac	12,53	13,66	13,54	17,21	10,81	10,46	11,65	6,75	7,43	6,07
2000.	prosinac	10,74	11,17	11,10	13,59	10,52	9,41	11,64	7,70	7,49	8,05
2001.	prosinac	9,29	9,45	9,45	11,30	9,20	7,52	10,79	5,94	5,70	7,27
2002.	prosinac	8,25	9,34	8,72	11,37	7,98	6,37	9,50	7,42	10,11	5,91	6,66	5,44
2003.	prosinac	7,07	7,21	7,00	8,66	7,03	5,76	8,04	6,02	9,70	5,62	6,22	5,18
2004.	prosinac	6,89	7,25	7,09	8,47	6,77	5,55	7,73	5,71	8,79	5,34	5,92	4,83
2005.	prosinac	6,18	6,52	6,34	7,91	6,07	5,18	6,98	4,95	8,10	5,29	5,28	5,30
2006.	veljača	6,41	6,32	6,29	6,45	6,43	5,47	7,07	4,89	8,18	5,27	5,80	5,00
	ožujak	6,45	6,75	6,69	7,20	6,37	5,64	6,79	4,90	7,85	5,38	5,68	5,10
	travanj	6,38	6,37	6,21	7,41	6,38	5,55	6,94	4,84	8,09	5,61	5,62	5,60
	svibanj	6,33	6,73	6,71	6,86	6,26	5,45	6,82	4,81	8,01	5,58	5,58	5,57
	lipanj	6,23	6,50	6,32	7,56	6,16	5,74	6,52	4,73	7,78	5,19	5,38	5,09
	srpanj	6,01	6,00	5,82	7,30	6,01	5,64	6,29	4,74	7,60	5,31	5,57	5,16
	kolovoz	6,31	6,34	6,20	7,04	6,31	5,91	6,52	4,76	7,89	5,42	5,45	5,40
	rujan	6,40	6,31	6,09	7,36	6,42	5,80	6,73	4,86	8,15	5,22	5,24	5,19
	listopad	6,38	6,79	6,33	7,98	6,26	6,18	6,31	4,84	7,81	5,52	5,24	5,75
	studen	6,20	5,99	5,74	7,33	6,26	6,14	6,33	4,74	7,74	6,08	5,95	6,33
	prosinac	6,30	6,56	6,29	8,33	6,22	6,21	6,22	4,75	7,57	5,65	6,19	5,34
2007.	siječanj	6,15	6,39	6,11	7,75	6,10	5,84	6,28	4,75	7,73	6,00	6,31	5,64
	Relativna važnost ^a	17,74	3,30	2,72	0,58	14,45	5,95	8,50	4,13	4,37	5,78	3,13	2,65

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije kredita u ukupnim kreditima puštenim u tečaj u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske kredite s valutnom klauzulom i kredite u eurima (odnosno njemačkim markama) odobrene pravnim osobama (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite u eurima odobrene samo trgovačkim društvima i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite u eurima dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka. Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka su iznosi kredita koji su uz pripadajuću kamatnu stopu pušteni u tečaj u izvještajnom mjesecu.

U stupcima od 3 do 11 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka razvrstani prema ročnosti i prema sektorima, pri čemu kamatne stope na kratkoročne kredite trgovačkim društvima uključuju i kamatne stope na kredite s dospijanjem na zahtjev.

Kamatne stope na kredite odobrene u eurima, prikazane u stupcima 12, 13 i 14, odnose se do prosinca 2001. godine na kredite puštene u tečaj u njemačkim markama u izvještajnom mjesecu, a od siječnja 2002. godine na kredite puštene u tečaj u eurima, pri čemu se vagani prosjeci izračunavaju na osnovi njihove protuvrijednosti u kunama, obračunate po tekućem tečaju. Krediti pušteni u tečaj u ostalim stranim valutama nisu obuhvaćeni ovom tablicom.

Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na kunske depozite bez valutne klauzule									
		Ukupni prosjek	Na žiroračunima i tekućim računima	Ukupni prosjek	Na oročene depozite						
					Na kratkoročne depozite			Na dugoročne depozite			
					Ukupni prosjek	Stanovništva	Trgovačkih društava	Ukupni prosjek	Stanovništva	Trgovačkih društava	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1994.	prosinac	5,03	3,55	9,65
1995.	prosinac	6,10	3,88	13,65	13,80	10,56	14,28	9,88	10,67	9,62	
1996.	prosinac	4,15	2,19	10,19	10,11	9,84	10,26	12,36	15,49	9,88	
1997.	prosinac	4,35	2,19	9,10	9,08	9,30	8,96	9,48	11,24	8,06	
1998.	prosinac	4,11	2,31	7,73	7,63	9,47	7,15	10,19	10,72	9,56	
1999.	prosinac	4,27	2,24	8,87	8,79	9,62	8,38	10,96	11,56	10,18	
2000.	prosinac	3,40	1,64	7,20	7,13	7,44	7,03	8,89	9,19	8,63	
2001.	prosinac	2,76	1,40	5,68	5,60	6,35	5,38	7,35	7,93	6,70	
2002.	prosinac	1,55	0,94	3,64	3,53	4,39	2,86	6,05	7,24	3,23	
2003.	prosinac	1,66	0,75	4,46	4,46	3,62	4,69	4,58	4,90	2,82	
2004.	prosinac	1,83	0,74	4,11	4,11	3,93	4,13	4,10	4,65	3,30	
2005.	prosinac	1,58	0,61	3,36	3,34	3,89	3,23	4,12	5,04	3,49	
2006.	veljača	1,56	0,59	3,38	3,35	3,93	3,14	3,99	4,79	3,40	
	ožujak	1,60	0,58	3,43	3,41	4,07	3,12	3,80	4,77	3,09	
	travanj	1,64	0,58	3,34	3,29	4,02	3,03	4,50	5,23	3,53	
	svibanj	1,64	0,56	3,23	3,19	4,05	2,92	4,38	5,08	2,79	
	lipanj	1,68	0,55	3,27	3,24	3,78	3,03	4,29	4,94	2,95	
	srpanj	1,70	0,57	3,16	3,12	3,96	2,82	4,46	4,91	3,00	
	kolovoz	1,76	0,55	3,13	3,10	3,92	2,89	4,09	4,94	2,77	
	rujan	1,79	0,54	3,45	3,43	4,05	3,27	4,04	4,82	2,60	
	listopad	1,84	0,55	3,53	3,51	4,10	3,33	4,36	4,80	3,13	
	studenj	1,88	0,54	3,10	2,92	3,99	2,55	3,92	4,79	3,82	
	prosinac	1,91	0,56	2,98	2,94	4,10	2,69	4,32	4,98	3,11	
2007.	siječanj	2,06	0,54	3,56	3,43	4,15	3,12	4,07	4,72	3,97	
	Relativna važnost ^a	52,22	34,58	14,03	11,16	3,37	7,79	2,87	0,37	2,51	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite bez valutne klauzule, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske depozite bez valutne klauzule primljene od pravnih osoba (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite bez valutne klauzule primljene od trgovačkih društava i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama na kunske depozite bez valutne klauzule banaka dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka.

U stupcu 3 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite (depozite na žiroračunima i tekućim

računima, štedne depozite stanovništva po viđenju i oročene depozite) bez valutne klauzule. U stupcu 4 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na depozite na žiroračunima i tekućim računima trgovačkih društava bez valutne klauzule (do prosinca 2001. godine pravnih osoba) i stanovništva, dok se u stupcu 5 iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne oročene depozite bez valutne klauzule.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod kunskih oročenih depozita bez valutne klauzule su iznosi primljeni tijekom izvještajnog mjeseca, dok su kod žiroračuna i tekućih računa osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja tih depozita na kraju izvještajnog mjeseca. Pri izračunavanju prosječnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite bez valutne klauzule (stupac 3) sve su komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Kunski i devizni depoziti koji služe kao polog za odobravanje kredita obuhvaćeni su podacima u tablici, dok se ograničeni depoziti (sredstva deponirana za plaćanje uvoza i ostali ograničeni depoziti) ne uključuju u izračunavanje vaganih prosjeka.

Tablica G4a: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na štedne depozite po viđenju i oročene depozite s valutnom klauzulom				Kamatne stope na devizne depozite					
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne depozite	Na dugoročne depozite	Ukupni prosjek	Na štedne depozite po viđenju					
						Ukupni prosjek	Stanovništva		Trgovačkih društava		
							EUR	USD	EUR	USD	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1994.	prosinac	6,95	
1995.	prosinac	12,69	11,46	19,36	4,57	2,82	3,53	4,20	1,10	1,53	
1996.	prosinac	9,46	9,56	8,80	5,09	1,44	1,32	1,95	1,47	1,39	
1997.	prosinac	7,63	7,24	11,77	4,77	1,75	1,89	2,43	0,83	1,40	
1998.	prosinac	7,47	7,67	5,58	3,98	2,09	2,38	2,40	0,72	0,74	
1999.	prosinac	6,62	6,91	1,10	4,23	1,80	1,95	2,04	0,78	1,30	
2000.	prosinac	5,54	5,94	2,16	3,47	1,03	0,99	1,23	0,65	1,29	
2001.	prosinac	4,58	4,92	2,56	2,60	0,71	0,71	0,81	0,82	0,40	
2002.	prosinac	2,92	3,45	1,48	2,55	0,50	0,52	0,41	0,52	0,38	
2003.	prosinac	3,48	3,74	5,55	2,22	0,31	0,35	0,23	0,23	0,15	
2004.	prosinac	4,17	3,61	5,19	2,65	0,31	0,34	0,22	0,22	0,21	
2005.	prosinac	3,99	3,63	4,77	2,61	0,27	0,27	0,17	0,27	0,76	
2006.	veljača	4,23	3,55	4,97	2,59	0,25	0,25	0,17	0,28	0,58	
	ožujak	4,14	3,60	4,61	2,67	0,26	0,25	0,17	0,31	0,50	
	travanj	3,93	3,72	4,67	2,69	0,26	0,25	0,17	0,32	0,63	
	svibanj	4,05	3,70	4,61	2,60	0,26	0,24	0,17	0,31	0,76	
	lipanj	4,43	3,96	4,77	2,72	0,25	0,24	0,17	0,30	0,72	
	srpanj	4,08	3,80	4,70	2,72	0,26	0,24	0,17	0,31	0,76	
	kolovoz	4,37	3,86	4,77	2,72	0,25	0,23	0,16	0,30	0,58	
	rujan	4,46	3,88	5,05	2,78	0,25	0,23	0,16	0,33	0,63	
	listopad	4,21	3,50	5,66	2,87	0,26	0,23	0,17	0,36	0,69	
	studenj	3,66	3,52	3,36	2,91	0,25	0,23	0,17	0,34	0,59	
2007.	siječanj	3,85 ^b	3,98	4,22	2,99	0,25	0,23	0,16	0,37	0,40	
Relativna važnost ^a		2,61	2,43	0,16	45,18	25,66	17,84	2,58	4,69	0,55	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici); ^b Od ukupnog iznosa depozita na koje se odnosi ova kamatna stopa, 20,25 posto odnosi se na trgovačka društva.

Tablica G4 a i b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite primljene od pravnih osoba (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite primljene od trgovačkih društava i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite banaka dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka.

U stupcu 3 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kunske štedne depozite po viđenju i oročene depozite s valutnom klauzulom trgovačkih društava (do prosinca 2001. godine pravnih osoba) i stanovništva, dok se u stupcima 4 i 5 iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na kratkoročne odnosno dugoročne oročene depozite.

Kamatne stope na devizne depozite odnose se do prosinca 2001. godine na depozite primljene u njemačkim markama i američkim dolarima, dok se od siječnja 2002. godine odnose na depozite prim-

ljene u eurima i američkim dolarima, pri čemu se vagani prosjeci izračunavaju na osnovi njihove protuvrijednosti u kunama, obračunate po tekućem tečaju. Depoziti primljeni u ostalim stranim valutama nisu obuhvaćeni podacima iskazanim u ovoj tablici.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod kunskih oročenih depozita s valutnom klauzulom i oročenih deviznih depozita su iznosi primljeni tijekom izvještajnog mjeseca, dok su kod štednih depozita po viđenju s valutnom klauzulom osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja tih depozita na kraju izvještajnog mjeseca. Pri izračunavanju prosječnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite s valutnom klauzulom (stupac 3), od siječnja 2002. godine sve su komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Prosječna kamatna stopa na ukupne devizne depozite, prikazana u stupcu 6, odnosi se na vagani prosjek mjesečnih kamatnih stopa na štedne depozite po viđenju i na oročene depozite s valutnom klauzulom, pri čemu su sve komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka mjesečnih kamatnih stopa na ukupne devizne štedne depozite po viđenju (stupac 7) su stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka mjesečnih kamatnih stopa na ukupne devizne oročene depozite (stupac 12) su iznosi pripadajućih depozita koji su primljeni tijekom izvještajnog mjeseca. Isto se odnosi i na vagane prosjeke mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kratkoročne devizne oročene depozite (stupac 13) i na ukupne dugoročne devizne oročene depozite (stupac 18).

Tablica G4b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na devizne depozite											
		Na oročene depozite										Ukupni prosjek	
		Na kratkoročne depozite				Na dugoročne depozite							
		Ukupni prosjek		Stanovništva		Trgovačkih društava		Stanovništva		Trgovačkih društava			
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
1994.	prosinac
1995.	prosinac	6,83	6,66	7,10	6,97	5,86	6,68	8,73	8,78	8,81	3,27	4,50	
1996.	prosinac	7,77	6,95	5,65	6,21	9,86	5,47	12,24	7,71	7,97	19,92	1,50	
1997.	prosinac	6,36	6,07	6,03	6,42	5,09	7,10	7,32	7,87	8,71	5,09	6,76	
1998.	prosinac	4,89	4,49	5,42	6,16	2,84	5,37	7,29	7,68	8,59	4,93	6,92	
1999.	prosinac	5,43	5,17	4,93	6,39	3,97	6,00	6,59	6,64	8,09	3,66	6,77	
2000.	prosinac	4,57	4,36	3,65	5,15	4,59	6,62	5,56	5,17	6,61	5,97	8,53	
2001.	prosinac	3,54	3,35	3,42	3,23	3,60	2,44	4,59	4,72	4,42	4,58	0,23	
2002.	prosinac	3,13	2,96	3,27	2,21	2,89	1,43	4,59	4,69	3,84	3,46	2,30	
2003.	prosinac	2,64	2,46	2,83	1,65	2,29	1,08	3,69	4,71	3,13	2,85	1,64	
2004.	prosinac	2,85	2,65	3,01	1,69	2,46	2,28	4,20	4,85	3,13	3,61	2,65	
2005.	prosinac	3,07	2,94	2,99	1,76	2,63	4,34	3,69	4,25	0,48	4,39	-	
2006.	veljača	3,08	2,98	3,05	1,82	2,69	4,62	3,92	4,26	2,24	1,83	-	
	ožujak	3,16	3,06	3,00	1,86	2,97	5,10	4,02	4,37	2,05	3,52	5,77	
	travanj	3,25	3,21	3,02	1,85	3,17	5,12	3,59	4,33	1,16	2,21	5,06	
	svibanj	3,35	3,33	2,98	1,80	3,30	5,31	3,50	3,89	1,22	2,80	6,22	
	lipanj	3,40	3,31	2,95	1,86	3,44	5,58	4,15	4,35	2,58	4,59	3,37	
	srpanj	3,46	3,33	3,04	1,81	3,53	5,83	4,42	4,49	3,54	3,85	5,19	
	kolovoz	3,59	3,49	3,06	1,81	3,62	5,57	4,38	4,43	3,77	3,98	6,30	
	rujan	3,53	3,50	3,09	1,89	3,83	5,66	3,74	4,55	1,01	4,06	-	
	listopad	3,71	3,63	3,19	2,02	3,99	5,68	4,25	4,58	2,07	4,37	6,86	
	studen	3,77	3,69	3,20	2,03	4,09	5,68	4,31	4,62	1,79	4,34	4,89	
prosinac	3,82	3,76	3,16	2,05	4,24	5,84	4,25	4,47	2,26	4,79	4,61		
2007.	siječanj	3,80	3,71	3,19	2,14	4,39	5,78	4,44	4,51	3,32	3,79	6,29	
Relativna važnost ^a		19,51	16,98	9,60	0,87	5,12	1,39	2,53	2,38	0,14	0,01	0,01	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja

u milijunima EUR, tekući tečaj

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2006.				2007.	
							III.	VI.	IX.	XII.	I.	II. ^a
A. Kupnja stranih sredstava plaćanja												
1. Pravne osobe	5.012,4	4.727,8	6.433,1	7.465,3	8.443,5	14.442,7	750,2	1.180,2	1.213,7	1.505,1	2.055,5	1.157,5
2. Fizičke osobe	3.339,9	3.342,6	3.571,6	3.934,4	4.931,8	6.262,7	584,6	432,4	680,8	398,0	376,1	356,3
2.1. Domaće fizičke osobe	2.684,5	2.842,0	3.103,3	3.586,1	4.662,6	5.909,4	576,8	398,0	633,7	379,5	361,4	–
2.2. Strane fizičke osobe	655,4	500,7	468,2	348,3	269,2	353,2	7,9	34,3	47,1	18,5	14,8	–
3. Domaće banke	3.985,8	4.104,5	6.324,4	10.799,3	9.069,9	14.380,1	1.131,8	1.133,1	1.724,8	1.530,6	1.375,2	1.219,7
4. Strane banke	–	697,9	1.430,6	1.426,2	2.602,3	5.056,8	347,9	651,7	471,3	618,2	673,5	545,0
5. Hrvatska narodna banka	481,7	294,3	438,3	33,0	0,0	125,5	–	–	125,5	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	12.819,8	13.167,1	18.197,9	24.110,1	25.106,0	40.439,5	2.814,5	3.397,3	4.216,0	4.051,8	4.480,4	3.278,6
B. Prodaja stranih sredstava plaćanja												
1. Pravne osobe	8.534,2	9.029,3	10.852,4	11.280,3	13.022,3	17.515,0	1.213,3	1.489,8	1.700,8	1.960,8	1.911,8	1.669,6
2. Fizičke osobe	1.253,5	1.333,6	1.403,1	1.671,1	2.722,5	4.109,1	404,8	260,7	507,9	331,1	259,1	183,7
2.1. Domaće fizičke osobe	1.252,3	1.329,7	1.393,1	1.654,5	2.693,9	4.056,4	400,8	257,8	500,9	327,9	254,6	–
2.2. Strane fizičke osobe	1,2	3,9	10,0	16,6	28,6	52,6	4,1	3,0	7,1	3,2	4,5	–
3. Domaće banke	3.985,8	4.104,5	6.324,4	10.799,3	9.069,9	14.380,1	1.131,8	1.133,1	1.724,8	1.530,6	1.375,2	1.219,7
4. Strane banke	–	334,3	765,3	1.001,1	1.407,1	3.526,1	114,8	437,6	287,3	267,2	360,2	191,1
5. Hrvatska narodna banka	915,7	745,3	84,5	543,2	670,8	1.329,5	–	104,3	138,7	–	177,0	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	14.689,2	15.547,0	19.429,7	25.295,0	26.892,7	40.859,7	2.864,7	3.425,5	4.359,5	4.089,6	4.083,3	3.264,2
C. Neto kupnja stranih sredstava plaćanja banaka (A–B)												
1. Pravne osobe	–3.521,8	–4.301,5	–4.419,4	–3.815,1	–4.578,8	–3.072,3	–463,1	–309,7	–487,1	–455,6	143,8	–512,1
2. Fizičke osobe	2.086,4	2.009,0	2.168,4	2.263,3	2.209,3	2.153,6	179,8	171,6	172,8	66,9	117,0	172,6
2.1. Domaće fizičke osobe	1.432,2	1.512,3	1.710,2	1.931,6	1.968,7	1.853,0	176,0	140,2	132,8	51,6	106,8	–
2.2. Strane fizičke osobe	654,2	496,7	458,2	331,7	240,6	300,6	3,8	31,4	40,0	15,3	10,3	–
3. Strane banke	–	363,6	665,3	425,1	1.195,2	1.530,7	233,1	214,1	184,0	351,0	313,3	353,9
4. Hrvatska narodna banka	–434,0	–451,0	353,8	–510,2	–670,8	–1.204,0	–	–104,3	–13,2	–	–177,0	–
Ukupno (1+2+3+4)	–1.869,4	–2.379,9	–1.231,8	–1.636,9	–1.845,2	–592,1	–50,2	–28,3	–143,5	–37,8	397,1	14,4
Bilješka: Ostale transakcije Hrvatske narodne banke												
Kupnja stranih sredstava plaćanja	536,8	197,5	570,9	145,1	–	3,1	–	–	0,0	3,1	–	–
Prodaja stranih sredstava plaćanja	2,6	3,4	94,9	239,3	167,6	441,3	–	4,8	2,3	415,9	57,0	–

^a Preliminarni podaci.

Napomena: U razdoblju od siječnja 1994. do rujna 2001. godine sve transakcije kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja u izvješćima banaka dostavljenim HNB-u evidentirane su na osnovi realiziranih kupoprodaja bez obzira koliki je bio ugovoreni rok realizacije i u cijelosti su prenesene u sadržaj tablice o trgovanju banaka stranim sredstvima plaćanja. Promjenom obuhvata izvješćivanja od 1. listopada 2001. izvješća sadrže podatke o ugovorenim kupoprodajama stranih sredstava plaćanja podijeljenim u promptne poslove, terminske poslove i swap-poslove. Na osnovi toga revidirani su podaci za 2002., 2003. i 2004. godinu, koji sada obuhvaćaju samo podatke o ugovorenim promptnim transakcijama kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja i u kojima strane banke više nisu uključene u grupu "pravne osobe".

Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja

Podaci o trgovanju banaka stranim sredstvima plaćanja obuhvaćaju promptne (spot) transakcije kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja na domaćem deviznom tržištu. Promptni poslovi su ugovorene transakcije kupoprodaje deviza koje se realiziraju najkasnije u roku od 48 sati.

Transakcije su klasificirane prema kategorijama sudionika (pravne i fizičke osobe, domaće i strane banke i Hrvatska narodna banka). Izvor podataka su izvješća banaka o trgovanju stranim sredstvima plaćanja i podaci iz statistike platnog prometa s inozemstvom.

Ostale transakcije HNB-a obuhvaćaju prodaje i kupnje stranih sredstava plaćanja koje Hrvatska narodna banka obavlja za Ministarstvo financija.

Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005. ^b	2006. ^a	2006.			
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^a
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-817,6	-2.095,3	-1.865,7	-1.404,2	-1.984,9	-2.617,4	-2.053,3	-1.285,6	2.145,4	-1.424,0
1. Roba, usluge i dohodak (2+5)	-1.917,1	-3.247,5	-3.110,2	-2.596,0	-3.168,7	-3.721,2	-2.343,7	-1.581,8	1.872,0	-1.667,8
1.1. Prihodi	11.272,6	11.585,7	13.588,3	14.897,2	15.940,6	17.875,5	2.829,7	4.199,5	7.156,5	3.689,9
1.2. Rashodi	-13.189,7	-14.833,2	-16.698,5	-17.493,2	-19.109,3	-21.596,8	-5.173,4	-5.781,3	-5.284,4	-5.357,6
2. Roba i usluge (3+4)	-1.301,0	-2.675,6	-2.041,2	-1.958,9	-2.204,0	-2.650,9	-1.903,6	-1.050,3	1.982,1	-1.679,1
2.1. Prihodi	10.800,1	11.125,4	13.137,6	14.239,8	15.269,2	16.966,8	2.668,0	3.991,4	6.902,9	3.404,4
2.2. Rashodi	-12.101,1	-13.801,0	-15.178,7	-16.198,8	-17.473,2	-19.617,7	-4.571,6	-5.041,7	-4.920,8	-5.083,5
3. Roba	-4.603,8	-5.960,3	-6.974,2	-6.727,8	-7.521,7	-8.363,9	-1.860,4	-2.348,0	-2.152,6	-2.002,9
3.1. Prihodi	5.318,8	5.293,1	5.571,7	6.603,1	7.216,6	8.433,6	2.004,8	1.972,4	2.086,7	2.369,7
3.2. Rashodi	-9.922,6	-11.253,5	-12.545,9	-13.330,9	-14.738,3	-16.797,5	-3.865,2	-4.320,4	-4.239,2	-4.372,6
4. Usluge	3.302,8	3.284,8	4.933,0	4.768,9	5.317,7	5.713,1	-43,2	1.297,8	4.134,7	323,8
4.1. Prihodi	5.481,3	5.832,3	7.565,9	7.636,7	8.052,6	8.533,2	663,2	2.019,0	4.816,3	1.034,7
4.2. Rashodi	-2.178,5	-2.547,5	-2.632,8	-2.867,8	-2.734,9	-2.820,2	-706,4	-721,3	-681,5	-710,9
5. Dohodak	-616,1	-571,9	-1.069,0	-637,0	-964,8	-1.070,4	-440,1	-531,5	-110,1	11,3
5.1. Prihodi	472,5	460,3	450,8	657,4	671,4	908,7	161,7	208,1	253,5	285,4
5.2. Rashodi	-1.088,6	-1.032,2	-1.519,8	-1.294,4	-1.636,1	-1.979,1	-601,7	-739,6	-363,6	-274,1
6. Tekući transferi	1.099,5	1.152,2	1.244,5	1.191,8	1.183,8	1.103,8	290,4	296,2	273,4	243,8
6.1. Prihodi	1.333,3	1.453,2	1.538,7	1.584,6	1.628,4	1.632,5	401,0	439,5	406,0	386,0
6.2. Rashodi	-233,8	-301,1	-294,2	-392,8	-444,6	-528,7	-110,6	-143,3	-132,6	-142,2
B. KAPITALNE I FINACIJSKE TRANSAKCIJE	1.064,3	2.739,4	2.977,3	2.341,7	3.037,9	4.010,9	1.702,5	1.412,8	-193,5	1.089,1
B1. Kapitalne transakcije	154,1	501,2	72,4	23,1	50,9	-147,0	-163,7	3,5	5,9	7,3
B2. Financijske transakcije, isklj. međ. pričuve	2.459,2	2.980,0	4.140,3	2.361,7	3.808,8	5.570,2	2.538,8	2.106,5	-795,9	1.720,8
1. Izravna ulaganja	1.329,2	595,4	1.678,4	708,4	1.230,4	2.670,0	502,1	779,5	397,5	990,9
1.1. U inozemstvo	-173,3	-601,3	-106,1	-281,9	-194,5	-167,6	-25,5	-42,1	-48,3	-51,7
1.2. U Hrvatsku	1.502,5	1.196,8	1.784,5	990,4	1.424,9	2.837,6	527,6	821,7	445,7	1.042,6
2. Portfeljna ulaganja	666,0	-440,2	868,8	244,5	-1.077,3	-193,2	-447,9	122,7	292,6	-160,6
2.1. Sredstva	-143,2	-650,6	121,3	-752,5	-513,2	-175,6	-45,4	59,9	3,2	-193,3
2.2. Obveze	809,2	210,4	747,5	997,1	-564,1	-17,6	-402,5	62,8	289,4	32,6
3. Financijski derivati	0,0	0,0	0,0	0,0	-88,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostala ulaganja	464,1	2.824,8	1.593,1	1.408,7	3.744,1	3.093,4	2.484,7	1.204,2	-1.486,0	890,4
4.1. Sredstva	405,2	461,0	-2.216,2	-420,9	987,0	-628,2	1.059,0	48,5	-907,1	-828,6
4.2. Obveze	58,9	2.363,8	3.809,3	1.829,5	2.757,1	3.721,6	1.425,7	1.155,7	-578,9	1.719,0
B3. Međunarodne pričuve HNB-a	-1.549,0	-741,9	-1.235,5	-43,0	-821,8	-1.412,2	-672,6	-697,2	596,4	-638,9
C. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-246,7	-644,1	-1.111,6	-937,6	-1.053,0	-1.393,5	350,7	-127,2	-1.951,9	334,9

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Napomena: U poziciji neto pogreška i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji banaka.

Tablice H1 – H6: Platna bilanca

Platna bilanca Republike Hrvatske sistematičan je prikaz vrijednosti ekonomskih transakcija hrvatskih rezidenata s inozemstvom u određenom vremenskom razdoblju. Sastavlja se u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond (Priručnik za sastavljanje platne bilance, 5. izdanje, 1995.). Tri su vrste izvora podataka za sastavljanje platne bilance: 1. izvješća državnih institucija (Državnog zavoda za statistiku i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje), 2. specijalizirana izvješća Hrvatske narodne banke (o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom, dužničkim odnosima s inozemstvom, monetarnoj statistici i međunarodnim pričuvama) te 3. procjene i statistička istraživanja koje provodi Hrvatska narodna banka.

Platna bilanca Republike Hrvatske iskazuje se u tri valute: u euru (EUR), u američkom dolaru (USD) i kuni (HRK). U sva tri slučaja koriste se isti izvori podataka i primjenjuju se ista načela obuhvata transakcija i kompiliranja pojedinih stavki. Izvorni podaci iskazani su u raznim valutama pa je vrijednost transakcija potrebno preračunati iz originalne valute u izvještajnu valutu upotrebom tečajeva s tečajnice Hrvatske narodne banke na jedan od sljedećih načina:

- primjenom srednjih tečajeva na dan transakcije,
- primjenom prosječnih mjesečnih ili tromjesečnih srednjih tečajeva kada nije poznat datum transakcije,
- primjenom tečaja na kraju razdoblja za izračun promjene vrijed-

nosti transakcija između dva razdoblja; iz stanja iskazanih na kraju razdoblja u originalnoj valuti izračunava se vrijednost promjene u originalnoj valuti, koja se primjenom prosječnoga srednjeg tečaja u promatranom razdoblju preračunava u vrijednost promjene u izvještajnoj valuti.

Stavke platne bilance koje se odnose na izvoz i uvoz robe slažu se od podataka Državnog zavoda za statistiku o ostvarenoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom. Ti se podaci u skladu s preporučenom metodologijom prilagođuju za obuhvat i klasifikaciju. U skladu s tom metodologijom, izvoz i uvoz robe iskazuju se u platnoj bilanci prema paritetu fob. Vrijednost izvoza prema tom paritetu već je sadržana u spomenutom izvješću DZS-a, dok se vrijednost uvoza prema paritetu fob procjenjuje uz pomoć istraživanja Hrvatske narodne banke koje se provodi na stratificiranom uzorku uvoznika, na osnovi čijih se rezultata procjenjuje udio usluga prijevoza i osiguranja za koji se umanjuje originalna vrijednost uvoza prema paritetu cif iz navedenog izvješća DZS-a. U razdoblju od 1993. do 2001. godine taj je udio iznosio 7,10% (procijenjen samo na uzorku najvećih i velikih uvoznika), dok od 2002. godine on iznosi 3,73%. U razdoblju od 1993. do 1996. vrijednost uvoza dopunjavala se procjenom uvoza u slobodne carinske zone, koji je od 1997. uključen u statistiku robne razmjene. Od 1996. godine izvoz i uvoz robe dopunjuju se podacima o popravcima robe i opskrbi brodova i zrakoplova u pomorskim i zračnim lukama. Osim toga, od 1999. godine, na osnovi rezultata istraživanja o potrošnji inozemnih

Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005. ^b	2006. ^a	2006.			
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^a
Roba	-4.603,8	-5.960,3	-6.974,2	-6.727,8	-7.521,7	-8.363,9	-1.860,4	-2.348,0	-2.152,6	-2.002,9
1. Prihodi	5.318,8	5.293,1	5.571,7	6.603,1	7.216,6	8.433,6	2.004,8	1.972,4	2.086,7	2.369,7
1.1. Izvoz (fob) u vanjskotrgovinskoj statistici	5.214,1	5.188,2	5.464,4	6.453,8	7.069,4	8.251,2	1.971,4	1.931,6	2.027,4	2.320,9
1.2. Prilagodbe za obuhvat	104,7	105,0	107,3	149,3	147,2	182,4	33,4	40,8	59,3	48,9
2. Rashodi	-9.922,6	-11.253,5	-12.545,9	-13.330,9	-14.738,3	-16.797,5	-3.865,2	-4.320,4	-4.239,2	-4.372,6
2.1. Uvoz (cif) u vanjskotrgovinskoj statistici	-10.244,8	-11.327,0	-12.538,0	-13.354,4	-14.949,5	-17.094,0	-3.956,3	-4.408,7	-4.271,9	-4.457,0
2.2. Prilagodbe za obuhvat	-405,3	-348,9	-475,6	-474,7	-346,4	-341,1	-56,4	-76,1	-126,7	-81,9
2.3. Prilagodbe za klasifikaciju	727,4	422,5	467,7	498,1	557,6	637,6	147,6	164,4	159,3	166,2
Usluge	3.302,8	3.284,8	4.933,0	4.768,9	5.317,7	5.713,1	-43,2	1.297,8	4.134,7	323,8
1. Prijevoz	186,1	172,0	252,2	299,3	376,1	424,8	79,4	116,1	153,0	76,4
1.1. Prihodi	658,6	622,8	696,3	791,3	880,3	987,9	196,7	260,9	306,2	224,1
1.2. Rashodi	-472,5	-450,8	-444,1	-492,0	-504,2	-563,1	-117,3	-144,8	-153,3	-147,7
2. Putovanja – turizam	3.072,9	3.138,6	4.976,6	4.822,3	5.394,9	5.708,7	74,4	1.280,3	3.987,1	366,9
2.1. Prihodi	3.749,3	3.960,8	5.572,7	5.505,6	5.998,9	6.293,3	187,5	1.429,1	4.150,9	525,8
2.1.1. Poslovni razlozi	305,8	341,2	260,9	328,2	504,0	388,4	47,9	156,1	100,9	83,5
2.1.2. Osobni razlozi	3.443,6	3.619,7	5.311,8	5.177,4	5.494,9	5.904,9	139,5	1.272,9	4.050,1	442,3
2.2. Rashodi	-676,5	-822,2	-596,1	-683,3	-604,1	-584,6	-113,0	-148,7	-163,9	-159,0
2.2.1. Poslovni razlozi	-322,7	-482,6	-292,3	-297,3	-267,4	-229,5	-50,0	-60,3	-47,7	-71,5
2.2.2. Osobni razlozi	-353,8	-339,6	-303,8	-386,0	-336,7	-355,1	-63,1	-88,4	-116,2	-87,4
3. Ostale usluge	43,9	-25,9	-295,8	-352,7	-453,3	-420,4	-197,0	-98,7	-5,3	-119,5
3.1. Prihodi	1.073,4	1.248,6	1.296,9	1.339,8	1.173,4	1.252,0	279,1	329,1	359,1	284,7
3.2. Rashodi	-1.029,5	-1.274,5	-1.592,7	-1.692,5	-1.626,6	-1.672,4	-476,1	-427,7	-364,4	-404,2

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu, stavka izvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe prodane stranim putnicima i turistima i iznesene iz Republike Hrvatske, a stavka uvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe koju su hrvatski građani osobno uvezli iz susjednih zemalja (troškovi za tzv. shopping).

Na računu usluga zasebno se vode usluge prijevoza, putovanja – turizma i ostale usluge. Prihodi i rashodi s osnove usluga prijevoza su u razdoblju od 1993. do 1998. preuzimani iz evidencije platnog prometa s inozemstvom. Počevši od 1999. godine, prihodi i rashodi s osnove prijevoza robe i putnika, kao i vrijednost pratećih usluga, koji zajedno čine ukupnu vrijednost tih usluga, sastavljaju se na osnovi rezultata Istraživanja o transakcijama povezanim s uslugama međunarodnog prijevoza, što ga provodi HNB. Zbog izrazito velike populacije cestovnih prijevoznika, prihodi i rashodi s osnove cestovnog prijevoza ne preuzimaju se iz toga istraživanja, nego se sastavljaju upotrebom podataka o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom. Kod usluge prijevoza robe rashodi se dopunjuju dijelom troškova prijevoza i osiguranja koji se odnosi na uvoz robe koji pripada nerezidentima, a koji se procjenjuje na osnovi svođenja vrijednosti uvoza prema paritetu cif na vrijednost uvoza prema paritetu fob.

Prihodi od usluga pruženih stranim putnicima i turistima, kao i rashodi koje su domaći putnici i turisti imali u inozemstvu prikazuju se na poziciji Putovanja – turizam. U razdoblju od 1993. do 1998. ta se pozicija procjenjivala upotrebom različitih izvora podataka koji nisu osiguravali potpuni obuhvat u skladu s preporučenom metodologijom, pa je stoga Hrvatska narodna banka od druge polovice 1998. godine počela provoditi Istraživanje o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu i koristiti se njegovim rezultatima pri kompilaciji stavaka na poziciji Putovanja – turizam. Od početka 1999. godine rezultati toga istraživanja, koje se zasniva na anketiranju putnika (stratificirani uzorak) na graničnim prijelazima, kombiniraju se s podacima Ministarstva unutarnjih poslova o ukupnom broju stranih i domaćih putnika te s podacima o

distribuciji stranih putnika prema državama iz priopćenja o turizmu Državnog zavoda za statistiku kako bi se procijenile odgovarajuće stavke platne bilance.

Pozicija Ostale usluge sastavlja se upotrebom različitih izvora podataka: osim prihoda i rashoda koji se odnose na usluge osiguranja i komunikacijske usluge, koji se od 2001. utvrđuju uz pomoć specijaliziranih statističkih istraživanja HNB-a, vrijednosti svih ostalih usluga preuzimaju se iz statistike ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom.

Na računu dohotka transakcije se raspoređuju u četiri osnovne grupe. Stavka Naknade zaposlenima sastavlja se na osnovi ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom. Dohoci od izravnih ulaganja, portfeljnih ulaganja, odnosno ostalih ulaganja prikazuju se odvojeno. U okviru dohotka od izravnih ulaganja, koji se izračunava na osnovi Istraživanja Hrvatske narodne banke o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima, posebno se iskazuje podatak o zadržanoj dobiti. Za razliku od podataka o dividendama, taj podatak ne postoji za razdoblje od 1993. do 1996. jer se onda nije posebno iskazivao. Na osnovi statističkih podataka o dužničkim odnosima s inozemstvom, počevši od 1997., dohodak od izravnih ulaganja uključuje i podatke o kamatama za kreditne odnose između vlasnički izravno povezanih rezidenata i nerezidenata. Dohodak od vlasničkih portfeljnih ulaganja sastavlja se na osnovi istog istraživanja, dok se podaci o dohotku od dužničkih portfeljnih ulaganja sastavljaju od 1999. godine na osnovi plaćenog dohotka iz evidencije kreditnih odnosa s inozemstvom, koja obuhvaća i plaćanja koja se odnose na dužničke vrijednosne papire u vlasništvu nerezidenata. Dohodak od ostalih ulaganja obuhvaća sva plaćanja i naplate kamata prema evidenciji kreditnih odnosa s inozemstvom.

Tekući transferi odvojeno se prikazuju za sektor države i za ostale sektore. Evidencija platnog prometa s inozemstvom koristi se kao glavni izvor podataka o tekućim transferima za oba sektora. Osim poreza i trošarina, mirovina, te novčanih pomoći i darova, koji su uključeni u tekuće transfere oba sektora, sektor države obuhvaća još i podatke o međudržavnoj suradnji, a ostali sektori sadrže i podatke

Tablica H3: Platna bilanca – dohodak i tekući transferi

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005. ^b	2006. ^a	2006.			
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^a
Dohodak	-616,1	-571,9	-1.069,0	-637,0	-964,8	-1.070,4	-440,1	-531,5	-110,1	11,3
1. Naknade zaposlenima	143,1	167,6	183,9	233,9	259,7	373,2	67,3	78,5	109,7	117,6
1.1. Prihodi	157,4	187,2	217,3	268,3	289,2	404,3	76,5	86,3	116,1	125,4
1.2. Rashodi	-14,3	-19,5	-33,4	-34,4	-29,5	-31,1	-9,2	-7,8	-6,4	-7,7
2. Dohodak od izravnih ulaganja	-357,8	-353,4	-839,5	-431,6	-723,6	-949,3	-269,8	-507,3	-158,6	-13,5
2.1. Prihodi	22,9	23,8	37,9	174,7	110,0	104,0	6,6	26,1	34,0	37,4
Od čega: Zadržana dobit	17,1	7,4	34,8	165,8	63,9	86,7	3,9	15,3	32,9	34,6
2.2. Rashodi	-380,6	-377,2	-877,4	-606,3	-833,6	-1.053,3	-276,4	-533,4	-192,6	-50,9
Od čega: Zadržana dobit	-188,4	-161,8	-588,9	-291,4	-570,5	-701,7	-95,0	-451,4	-127,5	-27,9
3. Dohodak od portfeljnih ulaganja	-241,8	-214,8	-239,6	-256,6	-306,4	-279,1	-183,2	-27,9	-40,9	-27,0
3.1. Prihodi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.2. Rashodi	-241,9	-214,9	-239,6	-256,6	-306,4	-279,1	-183,2	-27,9	-40,9	-27,0
4. Dohodak od ostalih ulaganja	-159,6	-171,3	-173,9	-182,8	-194,5	-215,2	-54,4	-74,9	-20,3	-65,7
4.1. Prihodi	292,2	249,3	195,5	214,3	272,2	400,4	78,6	95,6	103,5	122,7
4.2. Rashodi	-451,8	-420,6	-369,4	-397,1	-466,7	-615,6	-132,9	-170,5	-123,8	-188,4
Teukući transferi	1.099,5	1.152,2	1.244,5	1.191,8	1.183,8	1.103,8	290,4	296,2	273,4	243,8
1. Država	65,3	32,2	70,5	2,6	9,7	-12,7	-1,1	-36,4	3,5	21,4
1.1. Prihodi	142,7	143,4	213,1	180,1	219,6	251,7	47,3	47,2	67,5	89,7
1.2. Rashodi	-77,4	-111,2	-142,6	-177,5	-209,9	-264,4	-48,4	-83,6	-64,0	-68,4
2. Ostali sektori	1.034,2	1.120,0	1.174,0	1.189,2	1.174,1	1.116,5	291,5	332,6	269,9	222,4
2.1. Prihodi	1.190,6	1.309,8	1.325,6	1.404,5	1.408,8	1.380,8	353,8	392,3	338,5	296,3
2.2. Rashodi	-156,4	-189,8	-151,6	-215,3	-234,6	-264,3	-62,3	-59,6	-68,6	-73,9

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

o radničkim doznakama. U tekuće se transfere kod sektora države također dodaju podaci o uvozu i izvozu robe bez plaćanja, koje dostavlja Državni zavod za statistiku. U razdoblju od 1993. do 1998. tekući transferi ostalih sektora obuhvaćali su i procjenu neregistriranih deviznih doznaka, koja je činila 15% pozitivne razlike između neklasificiranog priljeva i neklasificiranog odljeva sektora stanovništva. Od 1993. do drugog tromjesečja 1996. Hrvatska narodna banka procjenjivala je i dio odljeva s osnove tekućih transfera. Od 2002. priljevi i odljevi po tekućim transferima ostalih sektora dopunjuju se podacima specijaliziranoga statističkog istraživanja HNB-a o međunarodnim transakcijama povezanim s uslugama osiguranja.

Kapitalni račun zasniva se na evidenciji platnog prometa s inozemstvom, i to na onom njegovom dijelu koji se odnosi na transfere iseljenika. Osim toga, u kapitalni račun se uključuju i transferi koji se ne mogu klasificirati u tekuće transfere, kao što su alokacija zlata bivše SFRJ ili ulaganja u prava i patente.

Inozemna izravna ulaganja obuhvaćaju vlasnička ulaganja, zadržanu dobit i dužničke odnose između vlasnički povezanih rezidenata i nerezidenata. Izravna vlasnička ulaganja su ulaganja kojima strani vlasnik stječe najmanje 10% udjela u temeljnom kapitalu trgovačkog društva, bez obzira je li riječ o ulaganju rezidenta u inozemstvo ili nerezidenta u hrvatske rezidente. Istraživanje Hrvatske narodne banke o inozemnim izravnim ulaganjima započelo je 1997. godine kada su poduzeća obuhvaćena istraživanjem dostavila i podatke o izravnim vlasničkim ulaganjima za razdoblje od 1993. do 1996. godine. Za isto razdoblje ne postoje podaci o zadržanoj dobiti i ostalom kapitalu izravnih ulaganja u koji se klasificiraju svi dužnički odnosi između povezanih rezidenata i nerezidenata (osim za bankarski sektor) i koji su postali dostupni tek nakon početka provođenja spomenutog istraživanja. Od 1999. godine podaci o dužničkim odnosima unutar izravnih ulaganja prikupljaju se na osnovi evidencije dužničkih odnosa s inozemstvom.

Podaci o portfeljnim vlasničkim ulaganjima prikupljaju se iz tog izvora kao i podaci o izravnim vlasničkim ulaganjima. Portfeljna dužnička ulaganja obuhvaćaju sva ulaganja u kratkoročne i dugo-

ročne dužničke vrijednosne papire koja se ne mogu klasificirati u izravna ulaganja. U razdoblju od 1997. do 1998. ti su se podaci prikupljali istraživanjem Hrvatske narodne banke o izravnim i portfeljnim ulaganjima, dok se od 1999. godine koriste podaci o dužničkim odnosima s inozemstvom i podaci monetarne statistike za ulaganja banaka. Počevši od 2002. godine, ova se pozicija sastavlja i za investicijske fondove, a od 2004. i za mirovinske fondove.

Ostala ulaganja obuhvaćaju sva ostala nespomenuta dužnička ulaganja, osim ulaganja koja čine međunarodne pričuve. Ostala se ulaganja klasificiraju prema instrumentima, ročnosti i sektorima. Trgovinski krediti u razdoblju od 1996. do 2002. obuhvaćaju procjenu Hrvatske narodne banke za avansna plaćanja i odgode plaćanja koja je napravljena na osnovi uzorka najvećih i velikih uvoznika i izvoznika. Podaci o avansima procjenjuju se od 1996., dok se podaci o kratkoročnim odgodama plaćanja (najprije do 90 dana, zatim do 150 dana, a danas od 8 dana do 1 godine) prikupljaju od 1999. Od 2005. godine to je istraživanje zamijenjeno novim istraživanjem, a podatke za njega obvezna su dostavljati izabrana poduzeća bez obzira na svoju veličinu (stratificirani uzorak). Podaci o odgodama plaćanja s originalnim dospijecom dužim od godine dana preuzimaju se iz evidencije Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom. Krediti koje su rezidenti odobrili nerezidentima, odnosno inozemni krediti koje koriste rezidenti, a odobrili su ih nerezidenti, a koji se ne mogu svrstati u izravna ulaganja ili u trgovinske kredite, svrstani su prema institucionalnim sektorima i ročnosti u odgovarajuće pozicije ostalih ulaganja. Izvor podataka tih pozicija je evidencija Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom. Pozicija valuta i depozita pokazuje potraživanja rezidenata od inozemstva za stranu efektivu i depozite koji se nalaze u stranim bankama, kao i obveze hrvatskih banaka za depozite u vlasništvo nerezidenata. Izvor podataka za sektore države i banaka je monetarna statistika, iz koje se na osnovi podataka o stanjima i valutnoj strukturi inozemne aktive i pasive procjenjuju transakcije iz kojih je uklonjen utjecaj tečaja. U razdoblju od 1993. do 1998. podaci o potraživanjima ostalih sektora na ovoj poziciji kompilirali su se na os-

Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005. ^b	2006. ^a	2006.			
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^a
Izravna ulaganja	1.329,2	595,4	1.678,4	708,4	1.230,4	2.670,0	502,1	779,5	397,5	990,9
1. Izravna ulaganja u inozemstvo	-173,3	-601,3	-106,1	-281,9	-194,5	-167,6	-25,5	-42,1	-48,3	-51,7
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	-139,4	-594,1	-101,9	-259,4	-121,1	-230,6	-58,7	-54,2	-39,4	-78,4
1.1.1. Sredstva	-139,4	-597,0	-101,9	-259,7	-122,4	-230,6	-58,7	-54,2	-39,4	-78,4
1.1.2. Obveze	0,0	2,9	0,0	0,4	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Ostala ulaganja	-33,9	-7,2	-4,3	-22,6	-73,4	63,1	33,2	12,1	-8,9	26,7
1.1.1. Sredstva	7,9	-9,9	-16,5	-27,3	-63,0	45,2	21,9	9,9	-11,7	25,1
1.2.2. Obveze	-41,7	2,7	12,2	4,7	-10,4	17,8	11,3	2,2	2,8	1,6
2. Izravna ulaganja u Hrvatsku	1.502,5	1.196,8	1.784,5	990,4	1.424,9	2.837,6	527,6	821,7	445,7	1.042,6
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	1.087,8	873,8	1.345,1	605,1	1.363,5	2.486,7	375,3	689,6	258,3	1.163,5
2.1.1. Sredstva	-8,0	0,0	-1,2	-25,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Obveze	1.095,8	873,8	1.346,4	630,1	1.363,5	2.486,8	375,3	689,6	258,3	1.163,6
2.2. Ostala ulaganja	414,6	322,9	439,4	385,3	61,4	350,9	152,3	132,1	187,5	-120,9
2.2.1. Sredstva	0,1	-0,3	-1,5	-17,4	1,5	16,4	-1,0	17,5	-0,1	-0,1
2.2.2. Obveze	414,5	323,3	440,9	402,7	59,9	334,5	153,3	114,6	187,5	-120,9
Portfeljna ulaganja	666,0	-440,2	868,8	244,5	-1.077,3	-193,2	-447,9	122,7	292,6	-160,6
1. Sredstva	-143,2	-650,6	121,3	-752,5	-513,2	-175,6	-45,4	59,9	3,2	-193,3
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	0,3	-78,4	-58,0	-32,9	-178,2	-114,9	-54,3	38,5	-80,0	-19,2
1.1.1. Država	0,0	-2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Banke	0,4	-2,8	0,3	0,0	0,0	2,6	0,0	0,0	2,6	0,0
1.1.3. Ostali sektori	-0,1	-72,7	-58,3	-32,9	-178,2	-117,5	-54,3	38,5	-82,6	-19,2
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	-143,5	-572,2	179,4	-719,6	-335,0	-60,7	8,9	21,4	83,2	-174,1
1.2.1. Obveznice	-128,8	-586,9	165,9	-585,0	-359,1	173,2	-14,3	280,9	87,2	-180,4
1.2.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.1.2. Banke	-128,8	-566,6	180,1	-592,9	-322,8	180,7	-9,2	268,5	64,0	-142,5
1.2.1.3. Ostali sektori	0,0	-20,3	-14,1	7,9	-36,3	-7,5	-5,1	12,4	23,2	-37,9
1.2.2. Instrumenti tržišta novca	-14,8	14,7	13,5	-134,6	24,1	-233,9	23,2	-259,5	-4,0	6,3
1.2.2.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2.2. Banke	-14,8	20,9	7,3	-134,7	24,1	-233,9	23,2	-259,5	-4,0	6,3
1.2.2.3. Ostali sektori	0,0	-6,2	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Obveze	809,2	210,4	747,5	997,1	-564,1	-17,6	-402,5	62,8	289,4	32,6
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	15,1	44,2	13,5	141,6	89,2	303,4	30,8	8,9	382,8	-119,1
2.1.1. Banke	-5,2	4,7	-2,1	-0,4	-12,8	37,3	1,4	-3,3	25,5	13,7
2.1.2. Ostali sektori	20,3	39,5	15,6	142,0	102,0	266,1	29,5	12,2	357,2	-132,7
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	794,1	166,2	734,0	855,5	-653,3	-321,0	-433,4	54,0	-93,3	151,7
2.2.1. Obveznice	774,2	197,2	700,0	889,3	-653,3	-321,0	-433,4	54,0	-93,3	151,7
2.2.1.1. Država	774,2	67,2	527,3	417,8	-654,1	-293,0	-437,5	47,4	95,7	1,4
2.2.1.2. Banke	0,0	0,0	0,0	444,4	3,3	0,7	1,2	-1,2	0,3	0,4
2.2.1.3. Ostali sektori	0,0	130,0	172,6	27,2	-2,5	-28,7	3,0	7,7	-189,3	150,0
2.2.2. Instrumenti tržišta novca	19,9	-30,9	34,0	-33,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.2. Banke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.3. Ostali sektori	19,9	-30,9	34,0	-33,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

novi procjene Hrvatske narodne banke koja se zasnivala na dijelu neto deviznog priljeva stanovništva koji nije klasificiran u tekuće transfere. Od 1999. godine ova pozicija sadrži samo podatke prema tromjesečnim podacima Banke za međunarodne namire, dok se podaci u četvrtom tromjesečju 2001. i prva dva tromjesečja 2002. odnose na efekt promjene valuta država članica EMU-a u euro.

U razdoblju od 1993. do 1998. procjena transakcija u pozicijama međunarodnih pričuva napravljena je tako da su promjene u originalnim valutama pretvorene u dolare primjenom prosječnih mjesečnih tečajeva valuta sadržanih u pričuvama. Promjene salda međunarodnih pričuva od 1999. godine izračunavaju se na osnovi računovodstvenih podataka Hrvatske narodne banke.

Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005. ^b	2006. ^a	2006.			
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^a
Ostala ulaganja, neto	464,8	2.824,8	1.593,1	1.408,7	3.744,1	3.093,4	2.484,7	1.204,2	-1.486,0	890,4
1. Sredstva	405,9	461,0	-2.216,2	-420,9	987,0	-628,2	1.059,0	48,5	-907,1	-828,6
1.1. Trgovinski krediti	58,4	-79,2	-168,5	-188,7	-131,5	-32,7	-8,3	-46,0	-2,2	23,8
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Ostali sektori	58,4	-79,2	-168,5	-188,7	-131,3	-32,9	-8,4	-46,0	-2,3	23,8
1.1.2.1. Dugoročni krediti	0,0	-6,5	-24,4	17,4	14,0	-4,1	-5,3	-1,6	3,0	-0,3
1.1.2.2. Kratkoročni krediti	58,4	-72,7	-144,1	-206,1	-145,3	-28,7	-3,1	-44,5	-5,2	24,1
1.2. Krediti	50,2	-54,7	-85,6	43,9	-115,0	-141,1	-44,2	-43,7	-1,7	-51,4
1.2.1. Država	-3,4	0,6	-1,0	-1,7	-1,5	1,0	0,4	0,2	0,3	0,1
1.2.1.1. Dugoročni krediti	-3,4	0,6	-1,0	-1,7	-1,5	1,0	0,4	0,2	0,3	0,1
1.2.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2. Banke	1,7	-21,8	3,6	3,8	-22,0	-69,5	-23,7	-29,2	-14,4	-2,3
1.2.2.1. Dugoročni krediti	3,8	-20,3	4,4	-0,1	-14,0	-50,7	-11,4	-26,0	-12,4	-0,9
1.2.2.2. Kratkoročni krediti	-2,1	-1,5	-0,8	3,9	-8,0	-18,8	-12,3	-3,2	-2,0	-1,4
1.2.3. Ostali sektori	51,9	-33,4	-88,2	41,9	-91,5	-72,6	-21,0	-14,7	12,3	-49,2
1.2.3.1. Dugoročni krediti	51,9	-33,3	-88,2	43,2	-92,8	-72,8	-21,0	-15,0	12,3	-49,2
1.2.3.2. Kratkoročni krediti	0,0	-0,1	0,1	-1,3	1,2	0,3	0,0	0,2	0,0	0,0
1.3. Gotovina i depoziti	297,3	594,9	-1.962,1	-276,1	1.233,5	-454,3	1.111,6	162,8	-796,4	-932,3
1.3.2. Država	-18,1	-24,2	30,3	72,7	-44,4	26,5	13,9	-26,2	-39,3	78,1
1.3.3. Banke	-1.790,9	1.516,5	-1.964,5	-368,7	1.313,5	-460,2	1.113,4	193,0	-756,3	-1.010,3
1.3.4. Ostali sektori	2.106,3	-897,4	-27,9	19,8	-35,6	-20,6	-15,8	-4,0	-0,8	0,0
1.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,0	-24,6	-106,8	131,3
2. Obveze	58,9	2.363,8	3.809,3	1.829,5	2.757,1	3.721,6	1.425,7	1.155,7	-578,9	1.719,0
2.1. Trgovinski krediti	96,3	501,3	-226,9	-54,5	14,2	-86,2	20,7	207,4	-141,5	-172,7
2.1.1. Država	1,2	-0,1	1,5	-0,3	0,4	-0,7	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2
2.1.1.1. Dugoročni krediti	1,2	-0,1	1,5	-0,3	0,4	-0,7	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2
2.1.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Ostali sektori	95,1	501,4	-228,4	-54,3	13,8	-85,5	20,9	207,5	-141,4	-172,6
2.1.2.1. Dugoročni krediti	-22,1	-1,2	-47,4	-16,7	26,5	-12,1	1,0	2,8	-5,0	-10,9
2.1.2.2. Kratkoročni krediti	117,2	502,6	-181,0	-37,5	-12,7	-73,4	19,8	204,8	-136,3	-161,7
2.2. Krediti	-260,5	653,8	2.896,1	1.636,5	2.372,6	2.976,6	965,1	655,0	105,6	1.250,8
2.2.1. Hrvatska narodna banka	-4,1	-177,2	354,2	-369,6	0,0	0,0	0,0	0,9	-0,9	0,0
2.2.1.1. Krediti i zajmovi MMF-a	-34,3	-129,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1.1. Povučena kreditna sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1.2. Otplate	-34,3	-129,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.2. Kratkoročni krediti	30,3	-47,6	354,2	-369,6	0,0	0,0	0,0	0,9	-0,9	0,0
2.2.2. Država	-212,2	433,9	502,9	411,7	241,8	124,0	149,7	-43,3	-22,2	39,8
2.2.2.1. Dugoročni krediti	185,4	433,9	502,9	411,7	241,8	124,0	149,7	-43,3	-22,2	39,8
2.2.2.1.1. Povučena kreditna sredstva	363,2	598,2	697,8	706,8	484,5	420,6	218,6	30,3	44,6	127,1
2.2.2.1.2. Otplate	-177,8	-164,3	-194,9	-295,1	-242,8	-296,6	-68,9	-73,6	-66,8	-87,3
2.2.2.2. Kratkoročni krediti	-397,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.3. Banke	87,2	79,3	1.005,7	647,4	842,1	516,0	496,6	180,5	-810,7	649,5
2.2.3.1. Dugoročni krediti	93,0	81,6	927,2	737,9	276,5	306,3	453,6	55,5	-307,5	104,7
2.2.3.1.1. Povučena kreditna sredstva	829,3	656,9	1.644,7	1.165,8	1.135,6	2.572,3	542,0	1.024,3	33,0	972,9
2.2.3.1.2. Otplate	-736,3	-575,3	-717,5	-427,8	-859,1	-2.265,9	-88,4	-968,8	-340,6	-868,2
2.2.3.2. Kratkoročni krediti	-5,8	-2,3	78,5	-90,6	565,7	209,6	43,0	124,9	-503,1	544,8
2.2.4. Ostali sektori	-131,5	317,8	1.033,4	947,0	1.288,7	2.336,6	318,8	516,9	939,3	561,5
2.2.4.1. Dugoročni krediti	-133,6	335,4	983,0	909,0	1.082,6	1.996,9	231,8	368,6	763,1	633,5
2.2.4.1.1. Povučena kreditna sredstva	818,1	1.326,0	1.962,1	2.046,4	2.255,1	3.494,6	564,4	712,2	1.073,1	1.144,8
2.2.4.1.2. Otplate	-951,7	-990,7	-979,1	-1.137,4	-1.172,5	-1.497,7	-332,7	-343,7	-310,0	-511,4
2.2.4.2. Kratkoročni krediti	2,1	-17,6	50,4	38,0	206,0	339,7	87,0	148,4	176,3	-72,0
2.3. Gotovina i depoziti	223,2	1.209,5	1.140,8	244,5	367,6	828,7	439,3	292,7	-543,6	640,3
2.3.1. Država	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	6,4	21,5	-28,4	0,6
2.3.2. Banke	223,0	1.209,4	1.140,7	244,5	367,5	828,6	432,9	271,2	-515,1	639,6
2.4. Ostale obveze	-0,1	-0,9	-0,7	3,0	2,8	2,6	0,6	0,6	0,7	0,6

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica

u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005. ^b	2006. ^a	2006.			
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^a
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-6.082,7	-15.740,3	-14.498,6	-10.975,1	-14.907,9	-19.333,1	-15.069,8	-9.367,0	15.600,0	-10.496,2
1. Roba, usluge i dohodak (2+5)	-14.275,6	-24.271,6	-23.912,2	-19.901,8	-23.666,0	-27.415,8	-17.201,6	-11.522,9	13.600,7	-12.292,0
1.1. Prihodi	84.084,6	85.578,6	102.470,4	111.108,2	117.627,5	130.701,0	20.775,9	30.560,1	52.184,7	27.180,3
1.2. Rashodi	-98.360,3	-109.850,2	-126.382,6	-131.010,1	-141.293,4	-158.116,8	-37.977,5	-42.083,0	-38.584,0	-39.472,3
2. Roba i usluge (3+4)	-9.950,0	-20.004,4	-15.694,7	-15.110,6	-16.535,6	-19.603,1	-13.976,5	-7.658,4	14.395,8	-12.363,9
2.1. Prihodi	80.321,0	82.188,2	99.169,2	106.198,2	112.666,2	124.043,7	19.589,0	29.046,2	50.330,0	25.078,6
2.2. Rashodi	-90.270,9	-102.192,6	-114.863,9	-121.308,8	-129.201,8	-143.646,8	-33.565,5	-36.704,6	-35.934,2	-37.442,5
3. Roba	-34.323,1	-44.135,8	-52.782,7	-50.354,9	-55.595,6	-61.227,5	-13.657,8	-17.095,4	-15.719,0	-14.755,2
3.1. Prihodi	39.695,8	39.198,3	42.167,2	49.480,4	53.370,2	61.769,1	14.719,2	14.358,6	15.238,9	17.452,4
3.2. Rashodi	-74.018,9	-83.334,1	-94.949,9	-99.835,3	-108.965,8	-122.996,6	-28.377,0	-31.454,1	-30.957,9	-32.207,6
4. Usluge	24.373,1	24.131,4	37.088,0	35.244,3	39.060,0	41.624,4	-318,8	9.437,0	30.114,8	2.391,3
4.1. Prihodi	40.625,2	42.989,9	57.002,0	56.717,8	59.296,0	62.274,6	4.869,8	14.687,6	35.091,1	7.626,2
4.2. Rashodi	-16.252,1	-18.858,5	-19.914,0	-21.473,5	-20.236,0	-20.650,2	-5.188,5	-5.250,6	-4.976,3	-5.234,9
5. Dohodak	-4.325,7	-4.267,2	-8.217,6	-4.791,2	-7.130,3	-7.812,7	-3.225,1	-3.864,5	-795,1	72,0
5.1. Prihodi	3.763,6	3.390,4	3.301,2	4.910,0	4.961,3	6.657,3	1.186,9	1.513,9	1.854,7	2.101,7
5.2. Rashodi	-8.089,3	-7.657,6	-11.518,7	-9.701,2	-12.091,6	-14.470,0	-4.412,0	-5.378,4	-2.649,8	-2.029,8
6. Tekući transferi	8.192,9	8.531,3	9.413,6	8.926,8	8.758,1	8.082,7	2.131,7	2.155,9	1.999,3	1.795,8
6.1. Prihodi	9.934,0	10.761,2	11.639,9	11.872,9	12.047,2	11.954,1	2.944,2	3.199,5	2.967,4	2.843,0
6.2. Rashodi	-1.741,1	-2.229,9	-2.226,3	-2.946,1	-3.289,1	-3.871,4	-812,5	-1.043,7	-968,1	-1.047,2
B. KAPITALNE I FINACIJSKE TRANSAKCIJE	7.419,6	20.263,4	22.705,4	17.726,7	22.600,8	29.741,2	12.519,8	10.245,7	-1.408,2	8.383,9
B1. Kapitalne transakcije	1.145,1	3.695,6	546,9	172,8	375,8	-1.077,6	-1.200,1	25,5	43,5	53,5
B2. Financijske transakcije, isključujući međunarodne pričuve	17.771,5	22.056,2	31.510,9	17.890,4	28.300,4	41.132,2	18.658,3	15.293,5	-5.858,4	13.038,8
1. Izravna ulaganja	9.832,8	4.421,2	12.699,3	5.335,0	9.064,1	19.603,4	3.682,6	5.680,7	2.889,9	7.350,2
1.1. U inozemstvo	-1.259,0	-4.444,0	-813,0	-2.099,1	-1.431,7	-1.229,9	-189,5	-307,2	-353,8	-379,4
1.2. U Hrvatsku	11.091,8	8.865,1	13.512,3	7.434,1	10.495,8	20.833,3	3.872,1	5.987,8	3.243,7	7.729,6
2. Portfeljna ulaganja	4.978,9	-3.227,3	6.669,8	1.747,5	-7.926,8	-1.418,0	-3.261,3	897,6	2.137,6	-1.191,9
2.1. Sredstva	-1.081,7	-4.839,8	936,8	-5.688,0	-3.760,7	-1.302,7	-335,0	437,7	18,5	-1.423,9
2.2. Obveze	6.060,6	1.612,6	5.733,0	7.435,4	-4.166,1	-115,3	-2.926,3	459,9	2.119,1	232,0
3. Financijski derivati	0,0	0,0	0,0	0,0	-659,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostala ulaganja	2.959,8	20.862,4	12.141,7	10.807,9	27.822,5	22.946,8	18.237,0	8.715,2	-10.885,9	6.880,5
4.1. Sredstva	2.650,7	3.329,5	-16.852,3	-3.088,0	7.459,4	-4.648,8	7.777,7	348,0	-6.658,3	-6.116,3
4.2. Obveze	309,0	17.532,9	28.994,0	13.895,9	20.363,1	27.595,6	10.459,3	8.367,1	-4.227,6	12.996,8
B3. Međunarodne pričuve HNB-a	-11.497,0	-5.488,5	-9.352,4	-336,5	-6.075,4	-10.313,4	-4.938,5	-5.073,3	4.406,7	-4.708,4
C. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-1.336,9	-4.523,0	-8.206,8	-6.751,6	-7.692,9	-10.408,1	2.550,1	-878,7	-14.191,8	2.112,3

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji banaka.

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka^a

na kraju razdoblja, u milijunima EUR

Godina	Mjesec	Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke							Devizne pričuve banaka
		Ukupno	Posebna prava vučenja	Pričuvena pozicija u MMF-u	Zlato	Ukupno	Devize Valuta i depoziti	Obveznice i zadužnice	
1994.	prosinac	1.145,7	3,7	–	–	1.142,0	1.142,0	–	716,6
1995.	prosinac	1.479,0	109,1	–	–	1.369,9	1.288,4	81,4	1.038,1
1996.	prosinac	1.867,7	101,3	0,0	–	1.766,3	1.627,6	138,7	1.549,2
1997.	prosinac	2.303,7	133,4	0,1	–	2.170,2	1.825,2	345,0	2.078,9
1998.	prosinac	2.400,2	197,1	0,1	–	2.203,0	1.642,6	560,4	1.607,0
1999.	prosinac	3.012,7	188,7	0,2	–	2.823,7	2.449,8	373,9	1.344,7
2000.	prosinac	3.783,2	158,5	0,2	–	3.624,5	2.763,0	861,5	2.310,7
2001.	prosinac	5.333,6	122,9	0,2	–	5.210,5	3.469,7	1.740,7	4.056,0
2002.	prosinac	5.651,3	2,3	0,2	–	5.648,8	3.787,8	1.861,0	2.581,6
2003.	prosinac	6.554,1	0,7	0,2	–	6.553,2	3.346,0	3.207,2	3.927,1
2004.	prosinac	6.436,2	0,6	0,2	–	6.435,4	3.173,3	3.262,0	4.220,1
2005.	prosinac	7.438,4	0,9	0,2	–	7.437,3	3.834,5	3.602,8	2.938,4
2006.	veljača	7.934,0	0,8	0,2	–	7.933,0	4.230,3	3.702,7	2.446,1
	ožujak	8.088,5	0,7	0,2	–	8.087,6	4.406,1	3.681,5	1.926,8
	travanj	8.205,0	1,2	0,2	–	8.203,6	4.587,5	3.616,1	1.941,6
	svibanj	8.502,2	0,7	0,2	–	8.501,3	4.718,2	3.783,1	1.783,4
	lipanj	8.743,6	0,8	0,2	–	8.742,6	4.865,0	3.877,6	1.706,0
	srpanj	8.974,2	1,2	0,2	–	8.972,8	4.954,9	4.017,9	1.672,4
	kolovoz	8.672,1	0,7	0,2	–	8.671,3	4.657,8	4.013,5	1.985,5
	rujan	8.134,8	0,7	0,2	–	8.133,9	4.163,1	3.970,9	2.413,4
	listopad	8.516,3	1,2	0,2	–	8.514,9	4.308,0	4.206,9	2.953,5
	studen	8.983,7	0,7	0,2	–	8.982,8	4.537,8	4.445,0	2.915,8
	prosinac	8.725,3	0,7	0,2	–	8.724,4	4.526,9	4.197,5	3.315,0
2007.	siječanj	9.172,6	1,3	0,2	–	9.171,1	4.909,3	4.261,8	3.237,7
	veljača ^b	9.565,4	0,8	0,2	–	9.564,5	5.271,0	4.293,4	2.936,8

^a Međunarodne pričuve Republike Hrvatske čine samo devizne pričuve HNB-a; ^b Preliminarni podaci.**Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka**

Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke iskazuju se u skladu s Priručnikom za sastavljanje platne bilance (Međunarodni monetarni fond, 1993.) i uključuju ona potraživanja Hrvatske narodne banke od inozemstva koja se mogu koristiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Međunarodne pričuve sas-

toje se od posebnih prava vučenja, pričuvene pozicije u MMF-u, zlata, strane valute i depozita kod stranih banaka, te obveznica i zadužnica.

Devizne pričuve banaka uključuju stranu valutu i depozite domaćih banaka kod stranih banaka. Te su devizne pričuve dopunska rezerva likvidnosti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja.

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost

na kraju razdoblja, u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII. ^b	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.	I.
I. Službene međunarodne pričuve i ostale devizne pričuve (približna tržišna vrijednost)										
A. Službene međunarodne pričuve	5.333,6	5.651,3	6.554,1	6.436,2	7.438,4	8.088,5	8.743,6	8.134,8	8.725,3	9.172,6
(1) Devizne pričuve (u konvertibilnoj stranoj valuti)	3.877,9	4.246,9	5.740,1	6.235,4	7.337,3	7.487,6	7.942,6	7.434,1	8.162,8	8.371,1
(a) Dužnički vrijednosni papiri	1.740,7	1.861,0	3.207,2	3.262,0	3.602,8	3.681,5	3.877,6	3.970,9	4.197,5	4.261,8
Od toga: Izdavatelji sa sjedištem u zemlji o kojoj se izvještava, ali locirani u inozemstvu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(b) Ukupno valuta i depoziti kod:	2.137,2	2.385,9	2.532,9	2.973,3	3.734,5	3.806,1	4.065,0	3.463,2	3.965,3	4.109,3
(i) ostalih središnjih banaka, BIS-a i MMF-a	461,3	325,1	271,1	233,1	407,3	205,4	202,5	201,5	198,7	199,8
(ii) banaka sa sjedištem u zemlji o kojoj se izvještava	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Locirane u inozemstvu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(iii) banaka sa sjedištem izvan zemlje o kojoj se izvještava	1.675,9	2.060,8	2.261,8	2.740,3	3.327,2	3.600,7	3.862,5	3.261,6	3.766,6	3.909,5
Od toga: Locirane u zemlji o kojoj se izvještava	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(2) Pričuvna pozicija u MMF-u	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
(3) Posebna prava vučenja (SDR)	122,9	2,3	0,7	0,6	0,9	0,7	0,8	0,7	0,7	1,3
(4) Zlato	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(5) Ostale devizne pričuve	1.332,6	1.401,9	813,1	200,0	100,0	600,0	800,0	699,9	561,6	800,0
- obratni repo poslovi	1.332,6	1.401,9	813,1	200,0	100,0	600,0	800,0	699,9	561,6	800,0
B. Ostale devizne pričuve	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- oročeni depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C. Ukupno (A+B)	5.333,6	5.651,3	6.554,1	6.436,2	7.438,4	8.088,5	8.743,6	8.134,8	8.725,3	9.172,6
II. Obvezatni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (nominalna vrijednost)										
1. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (ukupni neto odljevi do 1 godine)	-1.350,7	-740,9	-1.538,0	-988,6	-899,7	-415,1	-406,6	-662,8	-650,5	-657,1
(a) Hrvatska narodna banka	-443,4	-167,4	-646,9	-1,8	-1,1	-1,6	-1,3	-1,4	-1,6	-2,1
Do 1 mjesec	-196,1	-136,9	-355,9	-	-	-	-	-	-	-
Glavnica	-196,1	-136,9	-355,9	-	-	-	-	-	-	-
Kamate	-3,2	-2,2	-1,9	-1,8	-1,1	-1,6	-1,3	-1,4	-1,6	-2,1
Preko 1 do 3 mjeseca	-203,7	-26,5	-0,7	-	-	-	-	-	-	-
Glavnica	-203,7	-26,5	-0,7	-	-	-	-	-	-	-
Kamate	-2,1	-0,1	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	-34,5	-1,6	-	-	-	-	-	-	-	-
Glavnica	-34,5	-1,6	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamate	-3,8	-0,1	-	-	-	-	-	-	-	-
(b) Središnja država (bez republičkih fondova)	-907,4	-573,5	-891,1	-986,8	-898,6	-413,5	-405,3	-661,5	-648,9	-655,0
Do 1 mjesec	-101,7	-98,1	-85,9	-76,5	-77,9	-2,7	-74,8	-4,8	-48,3	-1,0
Glavnica	-101,7	-98,1	-85,9	-76,5	-77,9	-2,7	-74,8	-4,8	-48,3	-1,0
Kamate	-55,6	-42,8	-34,4	-13,8	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca	-351,6	-8,6	-9,3	-510,1	-603,0	-84,5	-63,5	-126,0	-138,4	-150,0
Glavnica	-351,6	-8,6	-9,3	-510,1	-603,0	-84,5	-63,5	-126,0	-138,4	-150,0
Kamate	-125,7	-148,1	-168,3	-169,0	-	-	-	-	-	-9,9
Preko 3 mjeseca do 1 godine	-170,8	-176,2	-495,2	-143,7	-160,2	-186,5	-139,0	-429,0	-399,8	-445,4
Glavnica	-170,8	-176,2	-495,2	-143,7	-160,2	-186,5	-139,0	-429,0	-399,8	-445,4
Kamate	-102,0	-99,7	-98,0	-73,8	-57,5	-139,8	-128,0	-101,6	-62,3	-48,6
2. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih terminskih poslova, deviznih ročnica i međuvalutnih swapova u odnosu na domaću valutu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(a) Kratke pozicije (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjesec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(b) Duge pozicije (+)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjesec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Ostalo	-75,2	-21,5	-363,5	-	-	-	-	-	-	-
- odljevi s osnove repo poslova (-)	-75,2	-21,5	-363,5	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjesec	-75,1	-21,5	-363,1	-	-	-	-	-	-	-
Glavnica	-75,1	-21,5	-363,1	-	-	-	-	-	-	-
Kamate	-0,1	0,0	-0,4	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3)	-1.426,0	-762,4	-1.901,5	-988,6	-899,7	-415,1	-406,6	-662,8	-650,5	-657,1
III. Potencijalni kratkoročni neto odljevi međunarodnih pričuva (nominalna vrijednost)										
1. Potencijalne devizne obveze	-1.088,8	-1.631,0	-1.300,4	-1.772,9	-2.273,1	-2.817,2	-3.182,6	-2.476,4	-2.734,9	-3.093,5
(a) Izdane garancije s dospijanjem od 1 godine	-315,9	-685,9	-426,8	-370,9	-443,8	-455,0	-453,5	-467,5	-478,9	-455,6
- Hrvatska narodna banka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Središnja država (bez republičkih fondova)	-315,9	-685,9	-426,8	-370,9	-443,8	-455,0	-453,5	-467,5	-478,9	-455,6
Do 1 mjesec	-49,4	-52,3	-55,8	-62,7	-59,6	-41,4	-55,3	-70,9	-71,9	-6,1
Preko 1 do 3 mjeseca	-24,7	-35,2	-94,9	-33,9	-53,0	-67,1	-86,4	-92,6	-84,8	-116,7

Preko 3 mjeseca do 1 godine	-241,7	-598,3	-276,1	-274,4	-331,2	-346,5	-311,8	-304,0	-322,2	-332,8
(b) Ostale potencijalne obveze	-772,9	-945,1	-873,6	-1.402,0	-1.829,3	-2.362,2	-2.729,1	-2.008,8	-2.256,0	-2.637,9
– Hrvatska narodna banka	-772,9	-945,1	-873,6	-1.402,0	-1.829,3	-2.362,2	-2.729,1	-2.008,8	-2.256,0	-2.637,9
Do 1 mjesec	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Preko 1 do 3 mjeseca	-772,9	-945,1	-873,6	-1.402,0	-1.829,3	-2.362,2	-2.729,1	-2.008,8	-2.256,0	-2.637,9
Preko 3 mjeseca do 1 godine	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– Središnja država (bez republičkih fondova)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Izdani devizni dužnički vrijed. papiri s opcijom prodaje	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3. Neiskorišteni okvirni krediti ugovoreni s:	170,8	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– BIS (+)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– MMF (+)	170,8	–	–	–	–	–	–	–	–	–
4. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih opcija prema domaćoj valuti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3+4)	-918,0	-1.631,0	-1.300,4	-1.772,9	-2.273,1	-2.817,2	-3.182,6	-2.476,4	-2.734,9	-3.093,5
IV. Bilješke										
(a) kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
U tome: Središnja država (bez republičkih fondova)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(b) devizni financijski instrumenti koji se ne honoriraju u devizama	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(c) založena imovina	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(d) repo poslovi s vrijednosnim papirima	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– posuđeni ili repo i uključeni u Dio I.	-70,0	-20,0	-351,0	–	–	–	–	-0,7	–	–
– posuđeni ili repo ali nisu uključeni u Dio I.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– primljeni ili stečeni i uključeni u Dio I.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– primljeni ili stečeni ali nisu uključeni u Dio I.	1.235,1	1.330,3	785,1	180,7	88,5	576,8	780,5	685,1	559,5	785,8
(e) financijski derivati (neto, po tržišnoj vrijednosti)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(f) valutna struktura službenih međunarodnih pričuva ^a	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– SDR i valute koje čine SDR	5.333,6	5.651,3	6.554,1	6.436,2	7.438,1	8.088,2	8.743,3	8.134,5	8.725,0	9.172,3
– valute koje ne čine SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
– po pojedinim valutama:										
USD	1.738,4	1.600,8	1.937,6	1.609,1	1.104,5	1.160,9	1.147,1	1.152,2	1.266,0	1.248,5
EUR	3.471,6	4.047,9	4.615,6	4.826,3	6.332,5	6.926,3	7.595,2	6.981,4	7.458,0	7.919,6
Ostale	123,6	2,6	0,9	0,8	1,3	1,2	1,3	1,2	1,3	4,5

^a Do siječnja 2001.: valutna struktura međunarodnih i ostalih deviznih pričuva; ^b Prema preporuci MMF-a od 31. prosinca 2001. u Službene međunarodne pričuve (I.A) uključuju se i oročeni depoziti s dospeljem duljim od tri mjeseca. Do tada su ti depoziti bili uključeni u Ostale devizne pričuve (I.B).

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost

Međunarodne pričuve i inozemna likvidnost iskazuju se u skladu s Predloškom o međunarodnim pričuvama i inozemnoj likvidnosti, koji je sastavio MMF. Detaljno objašnjenje Predloška nalazi se u materijalu MMF-a "International reserves and foreign currency liquidity: guidelines for a data template, 2001".

Prvi dio Predloška prikazuje ukupnu imovinu Hrvatske narodne banke u konvertibilnoj stranoj valuti. Službene međunarodne pričuve (I. A) prikazuju one oblike imovine koje HNB može u bilo kojem trenutku koristiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Službene međunarodne pričuve uključuju: kratkoročne inozemne utržive dužničke vrijednosne papire, efektivni strani novac, devizne depozite po viđenju, oročene devizne depozite koji se mogu razročiti prije dospelja, oročene devizne depozite s preostalim rokom dospelja do godine dana, pričuvenu poziciju u MMF-u, posebna prava vučenja, zlato i obratne repo poslove s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Drugi dio Predloška prikazuje fiksno ugovorene devizne neto obveze Hrvatske narodne banke i središnje države (isključujući republičke fondove), koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (II. 1.) uključuju buduća plaćanja kamata na deviznu obveznu pričuvenu banaka kod HNB-a (uključeno je samo plaćanje kamata za idući mjesec), plaćanja budućih dospelja izdanih blagajničkih zapisa HNB-a u stranoj valuti, buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na kredite primljene od MMF-a, te buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na devizne dugove središnje države (isključujući republičke fondove). Agregatna kratka i duga pozicija deviznih terminkih poslova (II. 2.) uključuje buduće naplate (predznak +) ili plaćanja (pred-

znak –) koje rezultiraju iz međuvalutnih swapova između HNB-a i domaćih banaka (privremene prodaje ili privremene kupnje deviza). Ostalo (II. 3.) uključuje buduća plaćanja s osnove repo poslova s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Treći dio Predloška prikazuje ugovorene potencijalne neto devizne obveze Hrvatske narodne banke i središnje države (bez republičkih fondova), koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Potencijalne devizne obveze (III. 1.) uključuju buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na inozemne kredite za koje jamči središnja država, te stanje devizne obvezne pričuvene banaka kod HNB-a (uključivanje devizne obvezne pričuvene zasniva se na pretpostavkama da u budućnosti neće biti promjena stope ni promjena osnovice za obračun devizne pričuvene, koja se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti, osim vlasničkih vrijednosnih papira banke, te hibridnih i podređenih instrumenata). Neiskorišteni okvirni krediti prikazuju potencijalne priljeve (predznak +) ili odljeve (predznak –) koji bi nastali korištenjem tih kredita.

Četvrti dio Predloška prikazuje bilješke. Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom (IV. (a)) prikazuje obveze na osnovi Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske, koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Založena imovina (IV. (c)) prikazuje oročene devizne depozite s ugovorenim dospeljem dužim od 3 mjeseca iz stavke I. B, koji također čine zalog. Repo poslovi s vrijednosnim papirima prikazuju vrijednost kolaterala koji su predmet repo poslova i obrnutih repo poslova s vrijednosnim papirima, kao i način evidentiranja tih poslova u Predlošku. Valutna struktura međunarodnih i ostalih deviznih pričuva odnosila se

Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke

Godina	Mjesec	HRK/EUR	HRK/ATS	HRK/FRF	HRK/100 ITL	HRK/CHF	HRK/GBP	HRK/USD	HRK/DEM
1994.		7,087680	0,524825	1,079616	0,371511	4,381907	9,166621	5,994736	3,692176
1995.		6,757247	0,518724	1,047746	0,321349	4,425013	8,250868	5,229850	3,649215
1996.		6,805527	0,513812	1,062870	0,352204	4,407070	8,476847	5,433979	3,614716
1997.		6,960719	0,505335	1,056368	0,362049	4,248502	10,089408	6,161849	3,556098
1998.		7,139159	0,514631	1,080018	0,366853	4,396452	10,537622	6,362284	3,620795
1999.		7,581823	0,550993	1,155840	0,391568	4,739965	11,514804	7,122027	3,876694
2000.		7,633852	0,554774	1,163773	0,394256	4,903244	12,530514	8,287369	3,903599
2001.		7,471006	0,542939	1,138947	0,385845	4,946810	12,010936	8,339153	3,819865
2002.		7,406976				5,049125	11,793108	7,872490	
2003.		7,564248				4,978864	10,943126	6,704449	
2004.		7,495680				4,854986	11,048755	6,031216	
2005.		7,400047				4,780586	10,821781	5,949959	
2006.		7,322849				4,656710	10,740292	5,839170	
2006.	veljača	7,326746				4,705642	10,722253	6,128460	
	ožujak	7,325951				4,671319	10,640575	6,100190	
	travanj	7,314826				4,644855	10,530527	5,975500	
	svibanj	7,273472				4,671209	10,637740	5,699769	
	lipanj	7,255173				4,651643	10,567474	5,722947	
	srpanj	7,245768				4,620172	10,529897	5,714387	
	kolovoz	7,276358				4,614575	10,741034	5,679723	
	rujan	7,385597				4,665362	10,940363	5,795937	
	listopad	7,393049				4,649986	10,983203	5,861821	
	studen	7,344346				4,612789	10,901289	5,710001	
	prosinac	7,355022				4,608204	10,930893	5,565730	
2007.	siječanj	7,367082				4,562119	11,096595	5,662532	
	veljača	7,362568				4,540010	11,033457	5,639683	

do prosinca 2000. godine na valutnu strukturu ukupne devizne imovine HNB-a (dio I.). Od siječnja 2001. godine valutna se struktura odnosi na službene međunarodne pričuve (dio I.A).

Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke

Godišnji prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u godini, prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u mjesecu,

prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Podaci o godišnjim i mjesečnim prosjecima srednjih deviznih tečajeva HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama. Za razdoblja izračuna od početka 1992. godine, kada je hrvatski dinar bio zakonsko sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj, pa do uvođenja kune 30. svibnja 1994. godišnji i mjesečni prosjeci iskazani su u kunskoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1.000).

Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva za euro u razdoblju od 1992. do kraja 1998. prosjeci su srednjih deviznih tečajeva koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja

Godina	Mjesec	HRK/EUR	HRK/ATS	HRK/FRF	HRK/100 ITL	HRK/CHF	HRK/GBP	HRK/USD	HRK/DEM
1994.		6,902400	0,516285	1,052510	0,346500	4,288893	8,784200	5,628700	3,632100
1995.		6,812200	0,526742	1,085365	0,335800	4,618693	8,234500	5,316100	3,705900
1996.		6,863600	0,506253	1,055662	0,362600	4,098835	9,359000	5,539600	3,562200
1997.		6,947200	0,499445	1,050510	0,357700	4,332003	10,475600	6,303100	3,514000
1998.		7,329100	0,531546	1,114954	0,377700	4,567584	10,451000	6,247500	3,739700
1999.		7,679009	0,558055	1,170657	0,396588	4,784268	12,340257	7,647654	3,926215
2000.		7,598334	0,552192	1,158359	0,392421	4,989712	12,176817	8,155344	3,884966
2001.		7,370030	0,535601	1,123554	0,380630	4,977396	12,101856	8,356043	3,768237
2002.		7,442292				5,120256	11,451442	7,145744	
2003.		7,646909				4,901551	10,860544	6,118506	
2004.		7,671234				4,971314	10,824374	5,636883	
2005.		7,375626				4,744388	10,753209	6,233626	
2006.		7,345081				4,571248	10,943208	5,578401	
2006.	veljača	7,307577				4,674157	10,725931	6,164651	
	ožujak	7,323554				4,648695	10,548112	6,065055	
	travanj	7,291280				4,638514	10,498603	5,807934	
	svibanj	7,264151				4,659494	10,601505	5,650837	
	lipanj	7,256979				4,640012	10,500621	5,790297	
	srpanj	7,258119				4,617124	10,648649	5,719107	
	kolovoz	7,314609				4,640955	10,842883	5,702954	
	rujan	7,381777				4,644380	10,897220	5,827105	
	listopad	7,369343				4,636848	11,003947	5,792143	
	studen	7,333542				4,613451	10,861289	5,574718	
	prosinac	7,345081				4,571248	10,943208	5,578401	
2007.	siječanj	7,373400				4,541390	11,185376	5,691108	
	veljača	7,345292				4,540016	10,923992	5,562929	

Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja

Tablica prikazuje srednje devizne tečajeve HNB-a koji se primjenjuju posljednjega dana promatranog razdoblja.

Podaci o srednjim deviznim tečajevima HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama.

Za razdoblja od početka vremenske serije 1992. godine do uvođenja kune 30. svibnja 1994. srednji devizni tečajevi koji se primjenjuju na kraju razdoblja iskazani su u kunsjoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1.000).

Srednji devizni tečajevi za euro koji su se primjenjivali posljednjega dana promatranog razdoblja od 1992. do kraja 1998. srednji su devizni tečajevi na kraju razdoblja koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune

indeksi 2001. = 100

Godina	Mjesec	Nominalni efektivni tečaj kune	Realni efektivni tečaj kune; deflator	
			Indeks cijena pri proizvođačima	Indeks potrošačkih cijena
1997.	prosinac	87,77	93,06	98,84
1998.	prosinac	91,09	95,99	95,39
1999.	prosinac	99,25	102,78	102,09
2000.	prosinac	101,63	100,07	101,91
2001.	prosinac	99,07	98,63	98,89
2002.	prosinac	95,99	95,65	96,26
2003.	prosinac	94,18	94,55	94,71
2004.	prosinac	90,42	90,61	90,85
2005.	prosinac	91,52	94,33	90,99
2006.	veljača	90,53	93,09	89,19
	ožujak	90,39	93,06	89,43
	travanj	89,77	93,20	89,11
	svibanj	88,28	91,79	87,61
	lipanj	88,22	92,14	87,67
	srpanj	88,09	92,48	88,26
	kolovoz	88,22	92,67	88,54
	rujan	89,68	93,75	89,88
	listopad	90,02	93,55	90,18
	studen	88,95	92,84	88,59
	prosinac	88,42	92,44 ^a	87,96 ^a
2007.	siječanj	88,97	92,04 ^a	88,24 ^a
	veljače	88,82		

^a Preliminarni podaci.

Napomena: Od 1.1.2001. serija cijena koja se odnosi na eurozonu uključuje i Grčku. Slovenija je 1. siječnja 2007. postala članicom Ekonomske i monetarne unije, te se u skladu s tim ponder pripisan slovenskom tolaru (0,2%) pridružuje euru, čiji ponder sada iznosi 70,8% (prije 70,6%). Ponderi pripisani američkom dolaru (27,2%), funti sterlinga (1,0%) te švicarskom franku (1,0%) se ne mijenjaju.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune

Indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune ponderirani je geometrijski prosjek indeksa bilateralnih nominalnih tečajeva kune prema euru, američkom dolaru, švicarskom franku, funti sterlinga i slovenskom tolaru. Počevši od Biltena HNB-a broj 94 (lipanj 2004.) prikazane serije indeksa efektivnih tečajeva kune izračunate su u skladu s modifikacijama osnovne metodologije HNB-a za izračunavanje indeksa nominalnoga i realnoga efektivnog tečaja kune, koja je objavljena u Okviru 2. Biltena HNB-a broj 64 (listopad 2001.). Ponderi su određeni na osnovi prosječnog udjela pojedine inozemne valute u strukturi tekućeg dijela devizne bilance platnog prometa s inozemstvom u razdoblju od siječnja 2000. do prosinca 2003. godine (prije od srpnja 1996. do siječnja 2000.). Tako novi ponder pripisan euru iznosi 70,6% (prije 66,2%), američkom dolaru 27,2% (prije 30,7%), funti sterlinga 1,0% (prije 1,2%), švicarskom franku 1,0% (prije 1,6%) te slovenskom tolaru 0,2% (kao i prije). Bazno razdoblje za izračunavanje indeksa efektivnih tečajeva kune je 2001. godi-

na (prije 1995. godina). Indeks nominalnoga efektivnog tečaja je agregatni pokazatelj prosječne vrijednosti domaće valute prema košarici stranih valuta. Povećanje indeksa nominalnoga efektivnog tečaja kune u određenom razdoblju pokazatelj je deprecijacije tečaja kune prema košarici valuta i obratno. Indeks realnoga efektivnog tečaja je ponderirani geometrijski prosjek indeksa bilateralnih tečajeva kune korigiranih odgovarajućim indeksima relativnih cijena (odnos indeksa cijena u zemljama partnerima i domaćih cijena). Za deflacioniranje se koriste indeksi cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima i indeksi potrošačkih cijena, odnosno ukupni harmonizirani indeks potrošačkih cijena za zemlje članice eurozone. Serija potrošačkih cijena u Hrvatskoj konstruirana je tako da se do prosinca 1997. godine koriste indeksi cijena na malo, a od siječnja 1998. indeksi potrošačkih cijena. Podaci za posljednja dva mjeseca su preliminarni. Također su moguće određene korekcije prijašnjih podataka u skladu s naknadnim izmjenama podataka koje objavljuju statistički uredi zemalja čije cijene ulaze u izračun indeksa realnoga efektivnog tečaja kune.

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.	I.
1. Država	5.942,4	5.900,3	6.600,6	7.251,8	7.047,4	6.632,1	6.601,6	6.660,4	6.657,5	6.614,1
Kratkoročni	0,3	0,9	0,9	2,6	2,1	0,0	0,0	0,1	1,2	9,3
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,3	0,9	0,9	2,6	2,1	0,0	0,0	0,1	1,2	9,3
Kašnjenja otplate glavnice	0,3	0,9	0,9	2,4	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	7,4
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,1	0,2	0,4	0,0	0,0	0,1	1,2	2,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	5.942,1	5.899,5	6.599,6	7.249,2	7.045,3	6.632,1	6.601,6	6.660,3	6.656,3	6.604,8
Obveznice	4.268,2	3.947,6	4.310,9	4.648,1	4.065,5	3.495,7	3.532,3	3.643,3	3.646,3	3.623,7
Kredit	1.672,7	1.950,8	2.286,4	2.599,0	2.977,2	3.133,9	3.067,0	3.014,9	3.008,1	2.979,4
Trgovinski kredit	1,3	1,1	2,3	2,1	2,6	2,4	2,3	2,1	1,9	1,7
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Središnja banka (HNB)	215,5	23,2	365,7	2,4	2,6	2,0	2,5	2,0	2,6	2,6
Kratkoročni	75,1	21,5	363,1	0,0	2,6	2,0	2,5	2,0	2,6	2,6
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	75,1	21,5	363,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6	2,0	2,5	2,0	2,6	2,6
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	140,3	1,7	2,6	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	138,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	1,7	1,7	2,6	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Banke	2.547,1	3.789,6	6.121,1	7.701,6	8.993,5	9.847,4	10.298,1	8.926,5	10.181,7	10.383,7
Kratkoročni	18,0	14,3	617,1	1.964,8	2.512,0	2.859,8	3.107,1	2.150,4	3.461,2	3.695,4
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	2,6	0,3	604,2	513,6	1.079,7	1.097,1	1.222,1	719,5	1.264,9	1.326,8
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	1.438,9	1.429,3	1.762,8	1.885,0	1.430,8	2.196,3	2.368,5
Ostale obveze	15,4	14,0	12,9	12,4	3,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2
Kašnjenja otplate glavnice	15,4	14,0	12,9	12,4	3,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	2.529,1	3.775,3	5.503,9	5.736,7	6.481,5	6.987,6	7.191,0	6.776,1	6.720,5	6.688,2
Obveznice	0,0	0,0	0,0	444,4	456,7	462,7	466,3	452,1	457,4	459,6
Kredit	1.810,8	1.878,4	2.767,7	3.512,3	3.844,8	4.263,1	4.316,0	3.999,3	4.093,0	3.888,4
Gotovina i depoziti	718,3	1.896,9	2.736,2	1.780,1	2.180,0	2.261,8	2.408,8	2.324,7	2.170,1	2.340,2
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostali domaći sektori	3.661,8	3.934,7	4.878,4	5.809,2	7.156,4	7.514,8	8.002,5	8.749,7	9.353,9	9.590,3
Kratkoročni	434,9	460,7	523,2	530,3	856,2	810,8	971,0	1.137,1	1.154,9	1.091,8
Instrumenti tržišta novca	31,1	0,0	33,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	53,9	27,2	70,1	100,2	291,2	277,0	416,8	586,6	330,0	444,7
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	40,4	47,5	22,2	23,2	27,8	37,0	36,6	33,0	27,5	24,4
Ostale obveze	309,6	386,0	397,4	407,0	537,2	496,8	517,7	517,4	797,5	622,7
Kašnjenja otplate glavnice	293,0	365,4	369,9	376,6	490,6	469,3	488,1	482,6	744,1	571,0
Kašnjenja otplate kamata	16,6	20,7	27,6	30,3	46,6	27,5	29,5	34,8	53,4	51,7
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	3.226,9	3.474,0	4.355,3	5.278,8	6.300,1	6.703,9	7.031,5	7.612,6	8.199,0	8.498,5
Obveznice	31,2	161,2	345,3	380,6	378,1	391,2	383,5	191,8	330,3	331,7
Kredit	2.969,0	3.103,0	3.858,3	4.769,7	5.764,1	6.155,1	6.502,8	7.270,9	7.734,5	8.028,5
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	226,7	209,9	151,7	128,5	158,0	157,7	145,3	149,9	134,2	138,3
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

5. Izravna ulaganja	1.091,4	1.407,0	1.844,8	2.015,7	2.340,9	2.536,1	2.666,7	2.856,5	2.801,8	2.806,9
Kratkoročni	49,0	73,2	124,0	120,3	206,2	217,8	279,3	318,0	420,3	418,1
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	4,4	30,0	43,9	36,1	59,8	58,1	86,0	97,7	96,0	102,9
Trgovinski kredit	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	43,0	43,1	80,1	84,2	146,4	159,7	193,3	220,3	324,2	315,2
Kašnjenja otplate glavnice	41,7	41,0	75,9	76,5	132,6	147,0	178,9	204,0	300,5	293,3
Kašnjenja otplate kamata	1,3	2,1	4,2	7,6	13,8	12,6	14,4	16,3	23,7	21,9
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	1.042,4	1.333,8	1.720,8	1.895,5	2.134,7	2.318,4	2.387,4	2.538,5	2.381,6	2.388,8
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	1.020,9	1.300,0	1.689,7	1.866,5	2.104,0	2.287,8	2.357,7	2.513,1	2.357,5	2.363,8
Trgovinski kredit	21,5	33,8	31,1	28,9	30,7	30,6	29,7	25,4	24,1	25,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	13.458,3	15.054,8	19.810,6	22.780,6	25.540,8	26.532,4	27.571,4	27.195,2	28.997,6	29.397,6

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima

Inozemni dug obuhvaća sve obveze rezidenata na osnovi: dužničkih vrijednosnih papira izdanih na inozemnim tržištima (po nominalnoj vrijednosti), kredita (uključujući repo ugovore) neovisno o ugovorenom dospeljeću, depozita primljenih od stranih osoba te trgovinskih kredita primljenih od stranih osoba s ugovorenim dospeljećem dužim od 180 dana (do 11. srpnja 2001. taj je rok iznosio 90 dana, a do 31. prosinca 2002. 150 dana).

Struktura inozemnog duga prikazuje se po domaćim sektorima identično kao u financijskom računu platne bilance. Sektor država prikazuje inozemne dugove opće države, koja uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak, Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Hrvatske ceste i Hrvatske autoceste) te lokalnu državu. Sektor središnja banka prikazuje dugove Hrvatske narodne banke. Sektor banke prikazuje dugove banaka. Ostali domaći sektori prikazuju dugove ostalih bankarskih institucija, nebankarskih financijskih institucija, trgovačkih društava, neprofitnih institucija i stanovništva, uključujući obrtnike. Izravna ulaganja prikazuju dužničke transakcije između kreditora i dužnika ostalih sektora, koji su međusobno vlasnički povezani (minimalni vlasnički ulog je 10%).

Unutar svakoga sektora podaci se razvrstavaju prema ugovorenom dospeljeću, na kratkoročne i dugoročne dugove, te prema dužničkom instrumentu na osnovi kojega je nastala dužnička obveza. Pri tome je ročnost instrumenata koji se uključuju u poziciju Gotovina i depoziti za sektor banaka raspoloživa od početka 2004. godine te se za ranija razdoblja ova pozicija u cijelosti iskazuje kao dugoročna.

Stanje bruto inozemnog duga uključuje nepodmirene dospjele obveze s osnove glavnice i kamata, obračunate nedospjele kamate te buduće otplate glavnice.

Stanja duga iskazuju se prema srednjem deviznom tečaju HNB-a na kraju razdoblja.

Objavljeni podaci preliminarni su do objave konačnih podataka platne bilance za izvještajno tromjesečje.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor

Tablica prikazuje bruto inozemni dug strukturiran s obzirom na ulogu javnog sektora.

Javni sektor pritom obuhvaća opću državu (koja uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove i lokalnu državu), središnju banku te javna i mješovita poduzeća. Javna poduzeća su poduzeća u 100%-tnom vlasništvu poslovnih subjekata iz javnog sektora. Mješovita poduzeća su poduzeća u kojima poslovni subjekt iz javnog sektora sudjeluje u vlasništvu mješovitog poduzeća s više od 50%.

Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor čine inozemni dugovi poslovnih subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje je jamstvo izdao bilo koji poslovni subjekt iz javnog sektora.

Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor čine inozemni dugovi poslovnih subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje ne postoji jamstvo javnog sektora.

Vrednovanje pozicija provedeno je jednako kao u Tablici H12.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	XII.	I.
1. Bruto inozemni dug javnog sektora	7.486,1	7.215,3	8.334,0	8.560,2	8.428,2	8.098,4	8.028,1	8.164,7	8.229,0	8.176,8
Kratkoročni	170,3	54,8	409,5	26,8	69,0	34,1	45,8	33,8	79,8	85,9
Instrumenti tržišta novca	25,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	98,3	21,9	390,9	0,7	48,1	16,6	16,0	15,8	56,6	57,6
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6	2,0	2,5	2,0	2,6	2,6
Trgovinski krediti	25,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	20,5	32,9	18,6	26,1	18,3	15,4	27,3	16,0	20,6	25,7
Kašnjenja otplate glavnice	20,5	32,9	18,6	25,8	16,9	15,3	27,2	15,8	18,2	23,4
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,1	0,3	1,3	0,1	0,1	0,2	2,4	2,3
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	7.315,2	7.160,0	7.924,2	8.533,2	8.359,2	8.064,3	7.982,2	8.130,8	8.149,2	8.090,9
Obveznice	4.268,2	3.947,6	4.310,9	4.648,1	4.065,5	3.495,7	3.532,3	3.643,3	3.646,3	3.623,7
Krediti	2.954,4	3.130,2	3.560,7	3.829,0	4.188,7	4.455,2	4.325,9	4.388,3	4.424,2	4.385,2
Gotovina i depoziti	1,7	1,7	2,6	2,4	0,0	7,0	28,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski krediti	91,0	80,5	50,0	53,7	105,1	106,4	96,0	99,2	78,7	82,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	0,6	0,5	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor	565,8	500,1	428,6	320,0	306,1	239,4	234,6	210,0	208,6	185,7
Kratkoročni	9,1	22,3	32,0	26,5	39,9	17,9	16,2	17,2	17,6	18,8
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	9,1	22,3	32,0	26,5	39,9	17,9	16,2	17,2	17,6	18,8
Kašnjenja otplate glavnice	7,0	16,7	23,3	18,8	30,5	14,9	13,7	14,7	14,8	16,1
Kašnjenja otplate kamata	2,1	5,6	8,7	7,7	9,4	3,0	2,5	2,5	2,8	2,7
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	556,8	477,8	396,6	293,5	266,2	221,6	218,4	192,8	191,0	166,9
Obveznice	31,2	31,2	31,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	519,7	442,6	362,9	292,0	264,4	220,1	216,2	190,8	187,1	162,9
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski krediti	5,9	4,0	2,5	1,5	1,8	1,5	2,2	2,0	3,9	4,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	5.406,4	7.339,4	11.048,1	13.900,4	16.806,5	18.194,5	19.308,7	18.820,5	20.560,0	21.035,2
Kratkoročni	348,9	420,3	1.062,9	2.444,5	3.264,1	3.620,7	4.018,6	3.238,6	4.522,6	4.694,6
Instrumenti tržišta novca	5,6	0,0	33,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	33,3	27,1	646,6	613,0	1.322,8	1.357,4	1.622,9	1.290,4	1.538,3	1.713,8
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	1.438,9	1.429,3	1.762,8	1.885,0	1.430,8	2.196,3	2.368,5
Trgovinski krediti	14,5	47,5	22,2	23,2	27,8	37,0	36,6	33,0	27,5	24,4
Ostale obveze	295,5	345,7	360,7	369,4	484,2	463,5	474,1	484,4	760,6	587,8
Kašnjenja otplate glavnice	281,1	330,6	341,8	346,8	448,0	439,1	447,2	452,1	711,1	539,2
Kašnjenja otplate kamata	14,4	15,1	18,9	22,6	36,3	24,4	26,9	32,2	49,5	48,7
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	3.966,7	5.512,6	8.140,6	9.440,4	11.201,5	12.037,7	12.623,5	12.725,4	13.235,6	13.533,7
Obveznice	0,0	130,0	314,1	824,9	834,8	853,8	849,7	643,9	787,7	791,3
Krediti	3.117,0	3.359,3	4.988,8	6.760,0	8.132,9	8.869,8	9.315,6	9.706,1	10.224,3	10.348,1
Gotovina i depoziti	718,3	1.896,9	2.736,2	1.780,1	2.180,0	2.261,8	2.408,8	2.324,7	2.170,1	2.340,2
Trgovinski krediti	131,4	126,4	101,5	75,4	53,8	52,2	49,3	50,8	53,4	54,1
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	1.090,9	1.406,5	1.844,6	2.015,5	2.340,9	2.536,1	2.666,7	2.856,5	2.801,8	2.806,9
Ukupno (1+2+3)	13.458,3	15.054,8	19.810,6	22.780,6	25.540,8	26.532,4	27.571,4	27.195,2	28.997,6	29.397,6

5. Izravna ulaganja	2.806,9	315,2	136,2	92,1	56,1	123,8	408,2	246,0	296,3	210,0	274,6	61,5	45,6	80,6	868,9
Kratkoročni	418,1	315,2	67,1	23,6	6,0	6,1	102,8	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	102,9	0,0	67,1	23,6	6,0	6,1	102,8	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	315,2	315,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	293,3	293,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	21,9	21,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	2.388,8	0,0	69,1	68,6	50,1	117,7	305,5	245,9	296,3	210,0	274,6	61,5	45,6	80,6	868,9
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	2.363,8	0,0	67,7	67,6	49,4	115,8	300,5	241,6	289,9	203,3	273,3	60,9	45,4	80,2	868,8
Trgovinski kredit	25,0	0,0	1,4	1,0	0,7	1,9	4,9	4,3	6,5	6,7	1,3	0,5	0,2	0,5	0,1
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	29.397,6	947,5	3.773,7	1.347,6	1.107,1	1.245,0	7.473,4	3.389,6	4.205,0	2.345,4	3.665,5	918,2	623,7	1.084,3	4.745,0
Dodatak: Procjena plaćanja kamata		0,0	9,7	190,1	151,7	226,7	578,1	709,1	626,9	483,3	407,1	208,6	196,3	184,1	492,1

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima

Tablica prikazuje stanje bruto inozemnog duga i projekciju otplate glavnice te procijenjena plaćanja kamata po srednjem tečaju HNB-a na kraju razdoblja. Projekcija otplate glavnice gotovine i depozita nerezidenata izrađena je na temelju dostupnih podataka monetarne statistike o izvornom i preostalom dospjeću.

Procijenjena plaćanja kamata ne uključuju kamate na depozite

nerezidenata, repo poslove te hibridne i podređene instrumente niti zatezne kamate s tih osnova. Buduća plaćanja kamata procijenjena su na osnovi kamatne stope koja vrijedi u trenutku zaključenja ugovora i ne obuhvaćaju varijacije kamatnih stopa koje su moguće kod kredita ugovorenih uz varijabilnu kamatnu stopu.

Projekcija otplate obračunatih nedospjelih kamata, koja je sastavni dio bruto inozemnog duga, uvećava projekciju otplate glavnice u prvom tromjesečnom razdoblju te, posljedično, umanjuje iznose procijenjene otplate kamata u prvom tromjesečnom razdoblju.

Tablica H15: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005. ^b	2006. ^a	2006.			
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^a
1. Stanje međunarodnih ulaganja, neto	-4.204,4	-7.225,7	-10.149,1	-15.369,1	-20.444,9	-30.194,3	-24.056,8	-26.645,3	-28.137,3	-30.194,3
2. Sredstva	12.720,6	12.417,0	14.802,9	14.877,3	15.589,5	17.419,1	15.196,9	15.732,6	16.162,0	17.419,1
2.1. Izravna ulaganja u inozemstvo	1.008,0	1.606,8	1.625,8	1.561,7	1.726,2	1.827,9	1.806,6	1.739,3	1.760,0	1.827,9
2.2. Portfeljna ulaganja	251,1	801,5	599,8	1.309,5	1.760,4	1.868,8	1.759,2	1.824,0	1.732,1	1.868,8
2.2.1. Vlasnička ulaganja	23,6	30,6	37,4	31,9	135,8	142,3	136,9	155,2	150,1	142,3
2.2.2. Dužnička ulaganja	227,5	770,9	562,5	1.277,7	1.624,6	1.726,5	1.622,3	1.668,9	1.582,0	1.726,5
Obveznice	196,4	761,0	560,0	1.142,5	1.508,4	1.356,2	1.528,5	1.291,7	1.207,2	1.356,2
Instrumenti tržišta novca	31,1	9,9	2,4	135,1	116,2	370,2	93,8	377,2	374,7	370,2
2.3. Izvedeni financijski instrumenti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Ostala ulaganja	6.127,9	4.357,4	6.023,2	5.570,0	4.664,6	4.997,1	3.542,6	3.425,7	4.535,2	4.997,1
2.4.1. Trgovinski krediti	249,3	222,5	213,1	183,5	193,0	182,7	195,4	192,1	187,8	182,7
2.4.2. Krediti	95,6	108,9	101,0	100,9	144,8	226,7	176,9	238,9	358,0	226,7
2.4.3. Gotovina i depoziti	5.782,9	4.026,0	5.709,2	5.285,6	4.326,7	4.587,1	3.170,3	2.945,4	3.726,7	4.587,1
2.4.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,1	49,3	262,5	0,7
2.5. Međunarodne pričuve HNB-a	5.333,6	5.651,3	6.554,1	6.436,1	7.438,4	8.725,3	8.088,5	8.743,6	8.134,8	8.725,3
3. Obveze	16.925,0	19.642,7	24.952,0	30.246,5	36.034,3	47.613,5	39.253,7	42.377,9	44.299,2	47.613,5
3.1. Izravna ulaganja u Hrvatsku	4.414,0	5.790,8	6.790,3	9.074,6	12.277,4	20.332,6	14.493,3	16.676,7	18.689,5	20.332,6
3.2. Portfeljna ulaganja	4.474,5	4.312,8	4.885,6	5.880,1	5.457,4	5.519,2	5.113,8	5.178,5	5.558,2	5.519,2
3.2.1. Vlasnička ulaganja	144,1	204,1	196,0	407,0	557,1	1.085,2	764,2	796,5	1.271,0	1.085,2
3.2.2. Dužnička ulaganja	4.330,4	4.108,7	4.689,7	5.473,1	4.900,3	4.434,0	4.349,6	4.382,0	4.287,2	4.434,0
Obveznice	4.299,3	4.108,7	4.656,2	5.473,1	4.900,3	4.434,0	4.349,6	4.382,0	4.287,2	4.434,0
Instrumenti tržišta novca	31,1	0,0	33,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. Izvedeni financijski instrumenti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.4. Ostala ulaganja	8.036,5	9.539,1	13.276,1	15.291,8	18.299,6	21.761,7	19.646,7	20.522,6	20.051,5	21.761,7
3.4.1. Trgovinski krediti	268,4	258,4	176,1	153,8	188,3	163,6	197,1	184,1	185,0	163,6
3.4.2. Krediti	6.722,9	6.981,2	9.949,9	11.494,7	13.957,0	16.430,4	14.926,2	15.524,6	15.591,3	16.430,4
3.4.3. Gotovina i depoziti	719,9	1.898,6	2.738,7	3.221,4	3.611,9	4.369,0	4.026,6	4.296,2	3.757,5	4.369,0
3.4.4. Ostala pasiva	325,3	400,9	411,3	421,9	542,4	798,7	496,8	517,7	517,6	798,7

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Tablica H15: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica

Tablica se sastavlja u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond u Priručniku za platnu bilancu (Balance of Payments Manual, peto izdanje, 1993.). Izvori podataka su izvješća banaka, trgovačkih društava, Hrvatske narodne banke i Zagrebačke burze.

Međunarodna ulaganja Republike Hrvatske i u Republiku Hrvatsku iskazuju se u eurima (EUR) i američkim dolarima (USD). Ovisno o izvoru podataka, preračunavanje vrijednosti iz izvornih valuta u izvještajne obavlja se:

- primjenom tekućeg tečaja ili prosječnoga mjesečnog srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke za transakcije,
- primjenom srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke na izvještajni datum za stanja.

Podaci o inozemnim izravnim i portfeljnim vlasničkim ulaganjima preuzimaju se iz statističkog istraživanja Hrvatske narodne banke. Stanja vlasničkih ulaganja prate se od početka 2001. godine i korigiraju se za promjene službenog indeksa Zagrebačke burze (CROBEX).

Portfeljna dužnička ulaganja i ostala ulaganja klasificirana su prema sektorima: Hrvatska narodna banka, država, banke i ostali sektori. Sektor države obuhvaća središnju državu i organe lokalne države. Sektor banke uključuje banke.

Pozicija Portfeljna dužnička ulaganja – Sredstva i obveze obuhvaćaju podatke o ulaganjima rezidenata u dužničke vrijednosne papire koje se izdali nerezidenti (sredstva) i ulaganja nerezidenata u

dužničke vrijednosne papire koje su izdali rezidenti (obveze). Podaci o tim ulaganjima zasnovani su na registru inozemnih kredita Hrvatske narodne banke, u kojem se nalaze i potraživanja i obveze za obveznice i instrumente tržišta novca.

Pozicija Ostala ulaganja – Trgovinski krediti – Sredstva i obveze obuhvaća potraživanja spomenutih sektora od inozemstva i dugovanja spomenutih sektora inozemstvu s osnove trgovinskih kredita. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Pozicija Ostala ulaganja – Krediti – Sredstva i obveze obuhvaća podatke o odobrenim i primljenim kreditima između rezidenata i nerezidenata grupirane po sektorima. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Pozicija Ostala ulaganja – Gotovina i depoziti – Sredstva pokazuje stanja ukupnih likvidnih deviznih sredstava banaka ovlaštenih za poslovanje s inozemstvom umanjena za dio deviznih sredstava koja banke deponiraju kao dio obvezne pričuve. Osim potraživanja banaka od inozemstva, prikazana su i potraživanja sektora države od inozemstva. Izvor podataka su izvješća države i banaka.

Pozicija Ostala ulaganja – Gotovina i depoziti – Obveze pokazuje stanja ukupnih deviznih i kunskih obveza prikazanih sektora prema inozemstvu po osnovi tekućih računa, oročenih depozita i depozita s otkaznim rokom, depozita po viđenju te depozitnog novca. Izvor podataka su izvješća banaka.

Pozicija Međunarodne pričuve HNB-a sastavlja se na osnovi izvješća Direkcije računovodstva Hrvatske narodne banke koje sadrži podatke o njihovim stanjima i promjenama.

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005. ^b	2006. ^a	2006.			
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^a
Izravna ulaganja, neto	-3.406,0	-4.183,9	-5.164,5	-7.512,9	-10.551,2	-18.504,7	-12.686,7	-14.937,4	-16.929,6	-18.504,7
1. Izravna ulaganja u inozemstvo	1.008,0	1.606,8	1.625,8	1.561,7	1.726,2	1.827,9	1.806,6	1.739,3	1.760,0	1.827,9
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	975,0	1.569,1	1.587,0	1.502,3	1.610,4	1.725,0	1.711,4	1.644,3	1.646,3	1.725,0
1.1.1. Sredstva	975,0	1.569,1	1.587,0	1.502,3	1.610,4	1.725,0	1.711,4	1.644,3	1.646,3	1.725,0
1.1.2. Obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Ostala ulaganja	33,0	37,7	38,8	59,5	115,7	102,9	95,2	95,0	113,7	102,9
1.1.1. Sredstva	43,4	49,9	62,3	87,4	133,9	138,6	124,5	126,4	147,9	138,6
1.2.2. Obveze	10,4	12,2	23,5	28,0	18,2	35,6	29,3	31,4	34,2	35,6
1.3. Financijski derivati (neto)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Izravna ulaganja u Hrvatsku	4.414,0	5.790,8	6.790,3	9.074,6	12.277,4	20.332,6	14.493,3	16.676,7	18.689,5	20.332,6
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	3.339,4	4.400,6	4.972,7	7.116,4	9.920,6	17.606,4	12.029,9	14.064,6	15.895,2	17.606,4
2.1.1. Sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Obveze	3.339,4	4.400,6	4.972,7	7.116,4	9.920,6	17.606,4	12.029,9	14.064,6	15.895,2	17.606,4
2.2. Ostala ulaganja	1.074,7	1.390,2	1.817,6	1.958,2	2.356,8	2.726,2	2.463,3	2.612,2	2.794,4	2.726,2
2.2.1. Sredstva	0,0	0,3	1,8	19,2	18,2	1,8	19,2	1,7	1,8	1,8
2.2.2. Obveze	1.074,7	1.390,5	1.819,4	1.977,5	2.375,0	2.728,1	2.482,5	2.613,9	2.796,2	2.728,1
2.3. Financijski derivati (neto)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Napomena: Vrijednost izravnih ulaganja u cijelom razdoblju uskladena je s tržišnom vrijednošću dioničkih društava.

Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005. ^b	2006. ^a	2006.			
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^a
Portfeljna ulaganja, neto	-4.223,3	-3.511,3	-4.285,8	-4.568,2	-3.697,0	-3.650,4	-3.354,6	-3.354,5	-3.826,1	-3.650,4
1. Sredstva	251,1	801,5	599,8	1.311,8	1.760,4	1.868,8	1.759,2	1.824,0	1.732,1	1.868,8
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	23,6	30,6	37,4	34,2	135,8	142,3	136,9	155,2	150,1	142,3
1.1.1. Banke	7,5	7,4	4,7	5,1	5,9	6,7	5,3	9,4	6,7	6,7
1.1.2. Ostali sektori	16,2	23,2	32,6	29,1	129,9	135,6	131,6	145,8	143,4	135,6
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	227,5	770,9	562,5	1.277,7	1.624,6	1.726,5	1.622,3	1.668,9	1.582,0	1.726,5
2. Obveze	4.474,5	4.312,8	4.885,6	5.880,1	5.457,4	5.519,2	5.113,8	5.178,5	5.558,2	5.519,2
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	144,1	204,1	196,0	407,0	557,1	1.085,2	764,2	796,5	1.271,0	1.085,2
2.1.1. Banke	40,7	44,5	46,3	64,7	84,0	156,7	114,1	138,9	200,9	156,7
2.1.2. Ostali sektori	103,4	159,6	149,6	342,3	473,1	928,5	650,1	657,6	1.070,1	928,5
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	4.330,4	4.108,7	4.689,7	5.473,1	4.900,3	4.434,0	4.349,6	4.382,0	4.287,2	4.434,0
2.2.1. Obveznice	4.299,3	4.108,7	4.656,2	5.473,1	4.900,3	4.434,0	4.349,6	4.382,0	4.287,2	4.434,0
Država	4.268,2	3.947,6	4.310,9	4.648,1	4.065,5	3.646,3	3.495,7	3.532,3	3.643,3	3.646,3
Banke	0,0	0,0	0,0	444,4	456,7	457,4	462,7	466,3	452,1	457,4
Ostali sektori	31,2	161,2	345,3	380,6	378,1	330,3	391,2	383,5	191,8	330,3
2.2.2. Instrumenti tržišta novca	31,1	0,0	33,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostali sektori	31,1	0,0	33,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005. ^b	2006. ^a	2006.			
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^a
Ostala ulaganja, neto	-1.908,7	-5.181,7	-7.252,9	-9.721,8	-13.635,0	-16.764,6	-16.104,0	-17.097,0	-15.516,3	-16.764,6
1. Sredstva	6.127,9	4.357,4	6.023,2	5.570,0	4.664,6	4.997,1	3.542,6	3.425,7	4.535,2	4.997,1
1.1. Trgovinski krediti	249,3	222,5	213,1	183,5	193,0	182,7	195,4	192,1	187,8	182,7
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,3	0,2	0,2	0,1
Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,3	0,2	0,2	0,1
1.1.2. Ostali sektori	249,3	222,5	213,0	183,5	192,7	182,5	195,1	191,9	187,7	182,5
Dugoročni krediti	243,3	216,3	208,4	179,1	187,9	178,0	190,3	187,2	183,0	178,0
Kratkoročni krediti	6,0	6,2	4,6	4,4	4,8	4,5	4,8	4,7	4,7	4,5
1.2. Krediti	95,6	108,9	101,0	100,9	144,8	226,7	176,9	238,9	358,0	226,7
1.2.1. Hrvatska narodna banka	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Dugoročni krediti	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
1.2.2. Država	6,1	4,8	5,2	6,8	8,6	7,2	8,1	7,7	7,4	7,2
Dugoročni krediti	6,1	4,8	5,2	6,8	8,6	7,2	8,1	7,7	7,4	7,2
1.2.3. Banke	83,4	97,5	86,6	81,0	112,2	177,9	135,1	188,3	308,5	177,9
Dugoročni krediti	58,3	72,9	62,6	61,9	84,3	131,7	95,1	120,8	132,4	131,7
Kratkoročni krediti	25,1	24,6	23,9	19,0	27,9	46,2	40,1	67,5	176,0	46,2
1.2.4. Ostali sektori	5,4	5,9	8,6	12,5	23,3	41,0	33,0	42,2	41,6	41,0
Dugoročni krediti	5,4	5,8	8,6	11,2	23,0	40,9	32,7	42,1	41,5	40,9
Kratkoročni krediti	0,0	0,1	0,0	1,3	0,3	0,1	0,3	0,1	0,1	0,1
1.3. Gotovina i depoziti	5.782,9	4.026,0	5.709,2	5.285,6	4.326,7	4.587,1	3.170,3	2.945,4	3.726,7	4.587,1
1.3.2. Država	94,7	115,7	81,9	8,9	54,2	26,4	39,8	65,8	104,9	26,4
1.3.3. Banke	4.438,8	2.754,3	4.551,9	4.317,0	3.110,4	3.497,4	1.976,0	1.763,3	2.516,7	3.497,4
1.3.4. Ostali sektori	1.249,4	1.156,0	1.075,4	959,7	1.162,1	1.063,3	1.154,5	1.116,3	1.105,1	1.063,3
1.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,1	49,3	262,5	0,7
2. Obveze	8.036,5	9.539,1	13.276,1	15.291,8	18.299,6	21.761,7	19.646,7	20.522,6	20.051,5	21.761,7
2.1. Trgovinski krediti	268,4	258,4	176,1	153,8	188,3	163,6	197,1	184,1	185,0	163,6
2.1.1. Država	1,3	1,1	2,3	2,1	2,6	1,9	2,4	2,3	2,1	1,9
Dugoročni krediti	1,3	1,1	2,3	2,1	2,6	1,9	2,4	2,3	2,1	1,9
Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Ostali sektori	267,1	257,4	173,8	151,7	185,7	161,7	194,7	181,8	183,0	161,7
Dugoročni krediti	226,7	209,9	151,7	128,5	158,0	134,2	157,7	145,3	149,9	134,2
Kratkoročni krediti	40,4	47,5	22,2	23,2	27,8	27,5	37,0	36,6	33,0	27,5
2.2. Krediti	6.722,9	6.981,2	9.949,9	11.494,7	13.957,0	16.430,4	14.926,2	15.524,6	15.591,3	16.430,4
2.2.1. Hrvatska narodna banka	213,8	21,5	363,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit i zajmovi MMF-a	138,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2. Država	1.672,7	1.950,8	2.286,4	2.599,0	2.977,2	3.008,1	3.133,9	3.067,0	3.014,9	3.008,1
Dugoročni krediti	1.672,7	1.950,8	2.286,4	2.599,0	2.977,2	3.008,1	3.133,9	3.067,0	3.014,9	3.008,1
Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.3. Banke	1.813,5	1.878,7	3.372,0	4.025,8	4.924,5	5.357,9	5.360,2	5.538,1	4.718,9	5.357,9
Dugoročni krediti	1.810,8	1.878,4	2.767,7	3.512,3	3.844,8	4.093,0	4.263,1	4.316,0	3.999,3	4.093,0
Kratkoročni krediti	2,6	0,3	604,2	513,6	1.079,7	1.264,9	1.097,1	1.222,1	719,5	1.264,9
2.2.4. Ostali sektori	3.022,9	3.130,1	3.928,5	4.869,9	6.055,3	8.064,4	6.432,1	6.919,6	7.857,6	8.064,4
Dugoročni krediti	2.969,0	3.103,0	3.858,3	4.769,7	5.764,1	7.734,5	6.155,1	6.502,8	7.270,9	7.734,5
Kratkoročni krediti	53,9	27,2	70,1	100,2	291,2	330,0	277,0	416,8	586,6	330,0
2.3. Gotovina i depoziti	719,9	1.898,6	2.738,7	3.221,4	3.611,9	4.369,0	4.026,6	4.296,2	3.757,5	4.369,0
2.3.1. Hrvatska narodna banka	1,7	1,7	2,6	2,4	2,6	2,6	2,0	2,5	2,0	2,6
2.3.2. Banke	718,3	1.896,9	2.736,2	3.219,0	3.609,2	4.366,4	4.024,5	4.293,7	3.755,5	4.366,4
2.4. Ostale obveze	325,3	400,9	411,3	421,9	542,4	798,7	496,8	517,7	517,6	798,7

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Tablica 11: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti

u milijunima kuna

	2004.	2005.	2006.					
			III.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
1. PRIHODI (A + B)	87.019,3	92.642,5	7.628,9	8.246,0	8.756,1	9.012,9	8.474,3	8.868,5
A) Državni proračun	80.463,5	85.653,0	7.356,8	7.864,6	8.301,3	8.465,5	8.052,8	8.363,1
B) Izvanproračunski korisnici	6.555,8	6.989,5	272,0	381,4	454,8	547,4	421,5	505,4
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	129,9	38,0	0,0	8,4	1,1	0,8	0,3	54,4
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	663,1	863,9	75,7	105,8	63,5	70,3	68,5	50,5
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	15,5	18,9	1,4	0,6	0,2	0,3	0,7	0,7
4. Hrvatske vode	1.224,4	1.227,8	61,8	88,6	172,7	131,9	139,5	135,8
5. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	170,7	214,7	53,0	39,8	41,9	85,2	51,4	84,1
6. Hrvatske autoceste	2.295,4	2.547,0	71,2	118,2	157,1	176,4	126,5	113,4
7. Hrvatske ceste	1.417,8	1.474,7	6,8	14,6	3,4	3,4	2,7	3,8
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	575,9	367,4	1,5	2,8	10,4	72,7	4,3	60,3
9. Hrvatski fond za privatizaciju	62,9	237,0	0,6	2,7	4,4	6,5	27,8	2,3
2. RASHODI (A + B)	86.941,4	92.332,1	8.280,1	7.736,7	8.091,8	7.758,1	7.939,9	8.378,5
A) Državni proračun	81.861,2	86.715,6	7.806,1	7.158,1	7.552,0	7.237,0	7.373,1	7.834,2
B) Izvanproračunski korisnici	5.080,3	5.616,5	474,0	578,5	539,9	521,1	566,7	544,3
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	587,4	382,2	33,7	39,9	36,3	31,1	32,1	32,0
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	831,3	914,3	76,9	87,8	79,6	50,9	95,6	85,7
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	141,3	145,9	12,6	12,5	13,2	12,6	11,9	13,7
4. Hrvatske vode	1.426,3	1.489,5	109,2	150,3	170,5	172,3	179,0	131,7
5. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	32,4	172,0	58,0	59,8	54,2	74,2	78,8	70,2
6. Hrvatske autoceste	752,3	1.085,1	85,6	115,7	88,9	80,5	57,3	87,1
7. Hrvatske ceste	934,6	1.062,4	88,0	101,4	89,9	92,7	103,5	115,2
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	314,5	183,0	3,3	1,1	2,1	1,8	1,6	2,7
9. Hrvatski fond za privatizaciju	60,1	182,1	6,7	10,0	5,2	5,1	6,8	6,0
NETO/BRUTO OPERATIVNI SALDO (1 – 2)	77,8	310,3	-651,3	509,3	664,3	1.254,9	534,4	490,0
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE (3.1. + 3.2. – 3.3.)	77,8	310,3	-651,3	509,3	664,3	1.254,9	534,4	490,0
3.1. PROMJENA NETO NEFINANCIJSKE IMOVINE	8.373,5	6.699,4	281,2	412,4	473,7	592,4	459,2	442,1
Nabava	8.648,4	7.024,2	351,6	456,2	505,5	616,2	491,0	471,4
A) Državni proračun	1.663,9	1.828,8	93,5	97,9	185,4	137,9	74,7	166,5
B) Izvanproračunski korisnici	6.984,5	5.195,4	258,1	358,4	320,1	478,3	416,3	304,9
Prodaja	274,9	324,8	70,4	43,8	31,8	23,8	31,8	29,3
A) Državni proračun	244,4	275,1	32,9	37,5	31,5	20,3	24,1	28,4
B) Izvanproračunski korisnici	30,5	49,6	37,5	6,3	0,3	3,4	7,7	0,9
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (1 – 2 – 3.1.)	-8.295,6	-6.389,1	-932,4	96,9	190,6	662,4	75,2	47,9
TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBAVEZAMA (FINANCIRANJE) (3.3. – 3.2.)	8.295,6	6.389,1	932,4	-96,9	-190,6	-662,4	-75,2	-47,9
3.2. PROMJENA NETO FINANCIJSKE IMOVINE	28,4	1.609,8	-352,0	-307,8	6,7	628,9	-92,1	264,8
3.2.1. Tuzemna imovina	18,6	1.614,6	-352,0	-310,5	6,7	628,9	-92,1	264,8
A) Državni proračun	138,6	1.747,7	-308,7	-125,1	50,0	435,9	-218,0	80,8
B) Izvanproračunski korisnici	-120,0	-133,1	-43,3	-185,4	-43,3	193,0	125,9	184,0
3.2.2. Inozemna imovina	9,8	-4,9	0,0	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0
A) Državni proračun	9,8	-4,9	0,0	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0
B) Izvanproračunski korisnici	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. PROMJENA NETO OBEVA	8.324,0	7.998,8	580,5	-404,7	-183,9	-33,5	-167,3	216,9
3.3.1. Tuzemne obveze	4.107,7	12.041,7	2.575,9	-276,1	497,6	-70,6	-345,3	94,2
A) Državni proračun	4.038,7	10.591,6	2.597,4	-335,5	395,1	-213,9	-539,0	98,8
B) Izvanproračunski korisnici	69,0	1.450,1	-21,5	59,5	102,6	143,3	193,7	-4,6
3.3.2. Inozemne obveze	4.216,3	-4.042,8	-1.995,4	-128,7	-681,6	37,1	178,0	122,7
A) Državni proračun	270,3	-5.080,6	-2.154,5	-127,9	-601,8	3,8	59,3	-67,0
B) Izvanproračunski korisnici	3.946,0	1.037,8	159,1	-0,8	-79,8	33,3	118,6	189,8

Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija.
Napomena: Na gotovinskom načelu. Izvor: Ministarstvo financija.

Tablica 12: Operacije državnog proračuna

u milijunima kuna

	2004.	2005.	2006.					
			III.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
1. PRIHODI	80.463,5	85.653,0	7.356,8	7.864,6	8.301,3	8.465,5	8.054,3	8.363,1
1.1. Porezi	47.149,9	50.687,6	4.417,1	4.826,4	5.202,1	5.413,2	5.012,9	5.240,4
1.2. Socijalni doprinosi	29.477,6	31.301,3	2.703,8	2.843,8	2.912,4	2.864,7	2.852,6	2.885,4
1.3. Pomoći	10,1	27,5	1,2	8,5	1,4	-0,1	2,4	1,4
1.4. Ostali prihodi	3.825,9	3.636,6	234,7	185,9	185,3	187,7	186,4	235,9
2. RASHODI	83.131,1	87.857,5	8.047,8	7.463,2	7.890,7	7.701,8	7.742,0	8.176,0
2.1. Naknade zaposlenima	22.268,3	23.182,6	1.960,8	1.993,6	2.184,0	1.955,1	2.012,5	2.001,0
2.2. Korištenje dobara i usluga	4.358,7	4.951,9	465,8	390,9	435,7	417,3	389,9	542,1
2.3. Potrošnja dugotrajne imovine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Kamate	3.972,5	4.387,0	803,5	361,1	362,7	273,6	319,2	203,1
2.5. Subvencije	4.968,1	5.248,7	659,5	334,1	388,7	304,8	382,9	462,5
2.6. Pomoći	3.420,3	3.796,8	371,5	435,0	577,3	635,3	574,0	612,2
2.7. Socijalne naknade	39.730,9	41.358,5	3.497,5	3.545,3	3.586,2	3.598,5	3.653,5	3.644,3
2.8. Ostali rashodi	4.412,4	4.931,9	289,1	403,4	356,2	517,1	410,0	710,8
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	-2.667,6	-2.204,5	-690,9	401,4	410,6	763,6	312,3	187,1
3.1. Promjena neto nefinancijske imovine	1.419,5	1.553,7	60,6	60,4	153,9	117,6	50,6	138,1
3.1.1. Dugotrajna imovina	1.384,6	1.517,0	62,5	70,7	162,2	114,2	50,8	139,4
3.1.2. Zalihe	0,0	0,0	-3,7	-11,1	-9,0	-0,8	-1,7	-0,8
3.1.3. Pohranjene vrijednosti	7,5	7,2	1,1	0,3	0,9	0,5	0,1	0,6
3.1.4. Neproizvedena imovina	27,3	29,5	0,7	0,5	-0,3	3,7	1,4	-1,1
3.2. Promjena neto financijske imovine	222,0	1.752,8	-308,7	-122,4	50,0	435,9	-218,0	80,8
3.2.1. Tuzemna imovina	212,2	1.757,7	-308,7	-125,1	50,0	435,9	-218,0	80,8
3.2.2. Inozemna imovina	9,8	-4,9	0,0	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. Promjena neto obveza	4.309,0	5.510,9	442,8	-463,4	-206,7	-210,1	-479,7	31,8
3.3.1. Tuzemne obveze	4.038,7	10.591,6	2.597,4	-335,5	395,1	-213,9	-539,0	98,8
3.3.2. Inozemne obveze	270,3	-5.080,6	-2.154,5	-127,9	-601,8	3,8	59,3	-67,0

Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija.
Napomena: Na gotovinskom načelu. Izvor: Ministarstvo financija.

Tablica I3: Dug središnje države

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.
	XII.	XII. ^a	XII.	XII. [*]	XII.	III.	VI.	IX.	XII. [*]	I.
1. Unutarnji dug središnje države	24.907,3	31.421,5	34.736,4	41.517,0	55.028,8	58.914,2	60.395,9	60.629,4	59.699,6	59.766,7
1.1. Unutarnji dug Republike Hrvatske	21.467,9	23.320,0	28.160,8	37.223,7	50.559,5	54.563,3	55.440,1	56.083,8	54.236,6	54.310,5
Trezorski zapisi	4.892,3	5.632,7	6.548,1	9.022,5	12.533,4	12.518,7	12.647,4	12.254,5	12.662,2	13.163,4
Instrumenti tržišta novca	7,4	0,1	0,3	–	0,9	–	–	–	–	–
Obveznice	15.415,8	15.887,9	17.422,0	23.080,1	30.716,0	31.714,5	31.025,6	33.643,9	34.847,8	34.890,9
Krediti Hrvatske narodne banke	–	0,5	1,4	3,3	1,4	–	–	–	0,9	–
Krediti banaka	1.152,4	1.798,8	4.189,1	5.117,8	7.307,8	10.330,2	11.767,1	10.185,3	6.725,7	6.256,2
1.2. Unutarnji dug republičkih fondova	3.439,4	8.101,5	6.575,5	4.293,3	4.469,2	4.350,9	4.955,8	4.545,6	5.463,0	5.456,3
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	1.636,1	4.460,7	3.616,4	2.040,1	176,9	159,8	145,9	194,6	200,3	200,3
Krediti banaka	1.803,3	3.640,7	2.959,1	2.253,2	4.292,3	4.191,1	4.809,9	4.351,0	5.262,6	5.256,0
2. Inozemni dug središnje države	43.319,1	43.517,5	50.137,9	55.384,4	51.760,6	48.402,0	47.750,4	49.035,5	48.748,3	48.617,3
2.1. Inozemni dug Republike Hrvatske	39.487,3	37.388,3	41.048,8	42.095,7	36.433,6	33.087,3	32.653,6	32.849,1	32.486,1	32.378,4
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	30.746,7	28.694,2	32.144,8	32.899,3	27.112,3	22.803,5	22.811,9	22.924,1	22.843,0	22.751,0
Krediti	8.740,6	8.694,1	8.904,1	9.196,4	9.321,2	10.283,7	9.841,7	9.925,0	9.643,0	9.627,4
2.2. Inozemni dug republičkih fondova	3.831,8	6.129,2	9.089,1	13.288,7	15.327,0	15.314,8	15.096,8	16.186,4	16.262,2	16.238,8
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	709,7	684,6	820,6	2.757,7	2.873,3	2.797,6	2.822,0	3.970,0	3.939,0	3.967,9
Krediti	3.122,1	5.444,6	8.268,6	10.531,0	12.453,7	12.517,1	12.274,9	12.216,4	12.323,2	12.270,9
3. Ukupno (1+2)	68.226,4	74.939,0	84.874,3	96.901,5	106.789,4	107.316,2	108.146,4	109.664,9	108.447,8	108.384,0
Dodatak: Izdana jamstva Republike Hrvatske										
– domaća	6.025,6	7.528,1	6.895,4	4.642,0	5.345,9	5.720,9	6.481,5	6.798,8	7.312,8	7.581,9
– inozemna	8.813,6	8.261,9	8.618,5	7.671,4	7.179,6	6.792,9	6.452,8	7.021,9	6.869,2	6.692,2

^a Iznimno od napomene u dijelu "Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama", u ovoj tablici dug Hrvatskih cesta, Hrvatskih autocesta i Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka u dijelu 2. Inozemni dug središnje države, reklasificiran je iz podsektora Republika Hrvatska u podsektor republički fondovi od (uključujući) prosinca 1998. godine, a u dijelu 1. Unutarnji dug središnje države od (uključujući) prosinca 2002. godine.

Tablica I3: Dug središnje države

Podaci o dugu središnje države sastavljeni su iz raspoloživih podataka i nisu usklađeni s Ministarstvom financija Republike Hrvatske. Dug središnje države sastoji se od unutarnjeg i inozemnog duga. Izvori podataka za unutarnji dug središnje države su Mjesečni statistički prikaz Ministarstva financija, Bilanca Hrvatske narodne

banke i Konsolidirana bilanca banaka. Izvor podataka za inozemni dug središnje države je statistika inozemnog duga, koju sastavlja Hrvatska narodna banka. U dodatku je naveden podatak o izdanim jamstvima Republike Hrvatske. Izvor podataka o domaćim jamstvima su banke, a o inozemnim jamstvima statistika inozemnog duga, koju sastavlja Hrvatska narodna banka.

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2005. = 100			Lančani indeksi			Godišnji mjesečni indeksi				
		Indeksi potrošačkih cijena			Indeksi potrošačkih cijena ^a			Cijene pri proizvođačima	Indeksi potrošačkih cijena ^b			Cijene pri proizvođačima
		Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge		Ukupno	Dobra	Usluge	
1994.	prosinac	100,2	100,1	100,8	100,2	97,0	95,0	108,1	94,5
1995.	prosinac	100,2	100,2	99,8	100,5	103,7	102,4	109,3	101,6
1996.	prosinac	100,0	100,2	99,5	100,3	103,4	102,3	108,7	101,5
1997.	prosinac	100,7	100,3	102,3	99,9	103,8	102,7	108,2	101,6
1998.	prosinac	82,1	84,6	73,7	100,3	100,4	100,0	100,0	105,4	104,3	109,2	97,9
1999.	prosinac	85,3	87,2	78,5	100,6	100,8	100,0	100,3	103,9	103,1	106,5	105,9
2000.	prosinac	90,0	92,0	82,8	100,4	100,4	100,1	100,2	105,5	105,5	105,5	111,2
2001.	prosinac	92,1	93,2	88,5	100,4	100,4	100,5	99,0	102,4	101,3	106,8	96,9
2002.	prosinac	93,8	94,2	92,6	100,4	100,6	99,6	99,9	101,8	101,1	104,6	102,3
2003.	prosinac	95,4	95,7	94,6	100,3	100,2	100,5	100,0	101,7	101,6	102,2	101,0
2004.	prosinac	98,0	98,0	98,0	100,7	100,9	100,2	99,3	102,7	102,5	103,6	104,8
2005.	prosinac	101,6	101,4	102,0	100,5	100,5	100,5	99,7	103,6	103,5	104,1	102,7
2006.	veljača	103,0	102,5	104,6	100,8	100,7	101,3	100,7	103,6	102,8	106,2	103,6
	ožujak	103,1	102,7	104,6	100,1	100,2	100,0	100,3	103,0	102,1	106,1	103,6
	travanj	103,4	103,0	104,6	100,2	100,3	99,9	100,1	103,5	102,8	105,6	103,4
	svibanj	103,9	103,6	104,9	100,5	100,6	100,4	100,4	104,0	103,5	105,6	103,7
	lipanj	103,8	103,3	105,5	99,9	99,7	100,6	99,8	104,0	103,6	105,6	103,7
	srpanj	102,9	101,9	106,3	99,2	98,7	100,7	100,1	103,4	102,8	105,3	103,0
	kolovoz	103,0	101,8	107,1	100,1	99,9	100,7	100,2	103,4	102,7	105,9	103,1
	rujan	103,0	102,0	106,3	100,0	100,2	99,3	99,7	102,8	101,8	106,3	102,0
	listopad	102,9	102,1	105,9	100,0	100,1	99,6	100,0	102,1	101,2	105,1	101,5
	studenj	103,6	102,8	106,1	100,6	100,8	100,2	100,1	102,5	101,9	104,5	101,6
	prosinac	103,7	102,8	106,4	100,0	100,0	100,2	100,0	102,0	101,4	104,2	101,9
2007.	siječanj	104,0	102,7	107,8	100,3	100,0	101,4	100,8	101,8	100,9	104,4	102,2
	veljača	104,3	102,9	108,5	100,3	100,2	100,6	100,2	101,2	100,4	103,7	101,7

^a Od siječnja 1992. do prosinca 1997. godine podaci se odnose na indeks cijena na malo. ^b Od siječnja 1992. do prosinca 1998. godine podaci se odnose na indeks cijena na malo.
Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima

Početakom 2004. godine Državni zavod za statistiku je uveo indeks potrošačkih cijena. Taj je pokazatelj kretanja cijena izrađen u skladu s metodološkim načelima koja su postavili Međunarodna organizacija rada (ILO) i Statistički ured Europske unije (Eurostat). Dana 17. veljače objavljeno je priopćenje o kretanju indeksa potrošačkih cijena u siječnju 2004. te vremenska serija indeksa potrošačkih cijena od siječnja 2001.

DZS je naknadno izračunao i vremensku seriju indeksa potrošačkih cijena od siječnja 1998. do prosinca 2000. godine. U skladu s tim DZS je prestao objavljivati indeks cijena na malo i indeks troškova života, čija metodologija izračuna nije u zadovoljavajućoj mjeri bila usklađena s međunarodno prihvaćenim standardima. Osnovne značajke indeksa potrošačkih cijena prikazane su u Okviru 1. u Biltenu HNB-a broj 91 (2004). Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena prikazana je u tablici Ekonomski indikatori u Biltenu HNB-a.

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2005. = 100 ^a			Lančani indeksi			Godišnji indeksi		
		Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge
1998.	prosinac	87,3	88,6	80,0	99,9	99,9	100,0
1999.	prosinac	89,8	91,1	82,3	100,1	100,1	100,1	102,9	102,9	103,0
2000.	prosinac	92,8	93,9	86,5	100,4	100,4	100,2	103,3	103,0	105,0
2001.	prosinac	93,9	94,6	89,8	99,8	99,7	100,3	101,2	100,8	103,8
2002.	prosinac	95,0	95,6	91,9	100,0	100,1	99,4	101,2	101,0	102,4
2003.	prosinac	96,2	96,4	94,7	100,2	100,1	101,0	101,2	100,9	103,0
2004.	prosinac	98,4	98,5	97,4	100,1	100,1	100,4	102,3	102,2	102,9
2005.	prosinac	101,3	101,4	101,0	100,1	100,0	100,5	103,0	102,9	103,7
2006.	veljača	101,1	101,0	101,7	100,3	100,3	100,4	102,7	102,5	103,6
	ožujak	101,5	101,5	101,0	100,3	100,5	99,3	102,6	102,4	103,4
	travanj	101,9	102,0	101,4	100,5	100,5	100,3	102,3	102,2	102,9
	svibanj	102,5	102,6	102,2	100,6	100,6	100,8	102,6	102,5	102,9
	lipanj	103,0	102,9	103,5	100,5	100,3	101,3	102,7	102,6	103,2
	srpanj	102,6	102,1	105,3	99,6	99,2	101,7	102,2	102,1	102,6
	kolovoz	102,5	101,9	105,8	99,9	99,8	100,5	102,2	102,1	102,8
	rujan	103,2	103,1	104,1	100,7	101,1	98,4	102,7	102,6	103,5
	listopad	103,7	103,8	103,2	100,4	100,7	99,1	102,7	102,7	102,6
	studen	103,8	103,9	103,2	100,1	100,1	100,1	102,5	102,5	102,7
	prosinac	103,6	103,6	103,6	99,8	99,7	100,3	102,3	102,2	102,5
2007.	siječanj	103,2	103,0	104,3	99,6	99,4	100,7	102,4	102,3	103,0
	veljača	103,5	103,2	104,9	100,2	100,2	100,6	102,3	102,1	103,2

^a Od siječnja 2007. DZS objavljuje indeks potrošačkih cijena na novoj bazi: 2005. = 100. Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena

Temeljni indeks potrošačkih cijena izračunava se u Državnom zavodu za statistiku, a dobiva se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje ukupnog indeksa potrošačkih cijena isključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i administrativno regulirane cijene (među ostalim, tu su svrstane i cijene električne struje i naftnih deri-

vata). Ukupno je isključeno 111 dobara i usluga, čiji udio u košarici za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena u 2005. godini iznosi 30,06% (od toga 6,93 postotnih bodova otpada na poljoprivredne proizvode, a 23,13 postotnih bodova na proizvode čije se cijene administrativno reguliraju). Isključivanje se provodi metodom nultog pondera.

Tablica J3: Prosječne mjesečne neto plaće

u tekućim cijenama, u kunama

Godina	Mjesec	Prosječne mjesečne neto plaće	Lančani indeksi	Godišnji mjesečni indeksi	Godišnji kumulativni indeksi
1994.	prosinac	1.646,0	119,0	153,4	233,2
1995.	prosinac	1.883,0	99,4	114,4	145,7
1996.	prosinac	2.217,0	104,4	117,7	111,8
1997.	prosinac	2.544,0	100,8	114,8	116,9
1998.	prosinac	2.935,0	104,6	115,4	112,8
1999.	prosinac	3.262,0	100,9	111,2	114,0
2000.	prosinac	3.499,0	99,9	107,3	108,9
2001.	prosinac	3.582,0	96,6	102,4	106,5
2002.	prosinac	3.839,0	98,0	102,2	105,0
2003.	prosinac	4.045,0	99,8	105,4	105,9
2004.	prosinac	4.312,0	99,1	106,6	105,9
2005.	prosinac	4.473,0	97,3	103,7	104,9
2006.	veljača	4.405,0	98,8	105,0	105,1
	ožujak	4.602,0	104,5	104,8	105,0
	travanj	4.494,0	97,7	104,8	105,0
	svibanj	4.686,0	104,3	105,6	105,1
	lipanj	4.640,0	99,0	104,7	105,0
	srpanj	4.557,0	98,2	104,7	105,0
	kolovoz	4.633,0	101,7	104,9	105,0
	rujan	4.542,0	98,0	104,4	104,9
	listopad	4.585,0	100,9	105,7	105,0
	studen	4.883,0	106,5	106,3	105,1
	prosinac	4.735,0	97,0	105,9	105,2

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača

indeksni bodovi, originalni podaci

Godina	Mjesec	Kompozitni indeksi			Indeksi odgovora						
		Indeks pouzdanja potrošača	Indeks očekivanja potrošača	Indeks raspoloženja potrošača	I1	I2	I3	I4	I7	I8	I11
1999.	listopad	-33,7	-14,9	-46,3	-38,4	-12,1	-49,9	-17,6	35,5	-50,7	-69,7
2000.	listopad	-20,9	3,5	-32,2	-26,2	1,2	-22,0	5,7	26,9	-48,3	-63,6
2001.	listopad	-27,0	-11,4	-35,6	-29,6	-10,0	-35,9	-12,7	22,9	-41,3	-62,3
2002.	listopad	-25,2	-8,3	-29,3	-22,6	-5,1	-31,2	-11,5	20,1	-34,1	-64,0
2003.	listopad	-22,2	-4,5	-25,0	-21,5	-2,6	-26,5	-6,4	14,7	-27,1	-65,2
2004.	listopad	-23,9	-7,9	-22,0	-19,1	-4,1	-30,5	-11,6	22,5	-16,5	-57,3
2005.	prosinac	-26,4	-13,7	-25,6	-16,4	-5,9	-34,4	-21,5	27,6	-25,9	-50,6
2006.	veljača	-26,4	-11,6	-25,3	-20,3	-6,7	-29,5	-16,5	24,8	-26,0	-57,4
	ožujak	-25,3	-13,0	-25,4	-18,7	-5,9	-33,4	-20,0	22,1	-24,0	-53,3
	travanj	-23,8	-11,1	-26,6	-19,4	-7,1	-30,5	-15,0	20,3	-30,0	-52,7
	svibanj	-23,7	-11,4	-25,3	-18,7	-6,1	-32,8	-16,7	18,9	-24,3	-52,9
	lipanj	-20,2	-7,0	-20,8	-13,4	-1,3	-25,5	-12,6	14,8	-23,5	-51,9
	srpanj	-19,4	-5,3	-20,3	-16,1	-0,9	-24,5	-9,6	17,4	-20,2	-49,7
	kolovoz	-23,1	-8,8	-19,4	-16,3	-5,2	-25,1	-12,4	21,1	-16,7	-53,5
	rujan	-20,9	-6,4	-19,3	-16,6	-2,6	-25,7	-10,2	20,2	-15,5	-50,7
	listopad	-19,2	-6,2	-18,8	-11,6	-3,2	-22,7	-9,1	15,0	-22,1	-49,3
	studen	-20,0	-7,6	-18,1	-12,5	-2,3	-21,6	-12,9	15,7	-20,2	-49,0
prosinac	-18,9	-4,7	-15,4	-10,9	1,1	-22,4	-10,5	16,9	-12,9	-49,4	
2007.	siječanj	-14,6	-0,5	-15,1	-12,6	1,3	-20,2	-2,2	11,0	-12,5	-46,3
	veljača	-15,9	-3,4	-16,5	-13,8	-0,1	-18,6	-6,6	11,5	-17,0	-45,3

Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača

HNB-ova anketa pouzdanja potrošača provodi se od travnja 1999. godine prema metodologiji Europske komisije pod nazivom Zajednički harmonizirani program europskih anketa pouzdanja. Ovo se HNB-ovo anketno istraživanje do travnja 2005. godine provodilo jednom u tromjesečju (u siječnju, travnju, srpnju i listopadu). Od svibnja 2005. godine Hrvatska narodna banka anketno istraživanje provodi svakoga mjeseca, u suradnji s Europskom komisijom, koristeći njezinu tehničku i financijsku pomoć. Za izradu i provedbu Ankete odgovorna je jedino Hrvatska narodna banka.

Upitnik sadrži ukupno 23 pitanja kojima se ispituje percepcija potrošača glede promjena ekonomskih pojava s kojima se oni svakodnevno susreću. Na osnovi odgovora iz Ankete o pouzdanju potrošača utvrđuje se vrijednost indeksa odgovora prema zadanoj metodologiji. Iz vrijednosti indeksa odgovora izračunava se i prati kretanje triju kompozitnih indeksa: indeksa pouzdanja potrošača (IPP), indeksa raspoloženja potrošača (IRP) i indeksa očekivanja potrošača (IOP). Svaki navedeni kompozitni indeks za sebe aritmetička je sredina indeksa odgovora (I), tj. prosjek prethodno kvantificiranih odgovora na pojedina pitanja iz ankete:

$$I_i = \sum_z r_i \cdot w_i$$

gdje je: r vrijednost odgovora, w udio ispitanika koji su se opredijelili za pojedini odgovor (ponder), i pitanje iz upitnika, z ponudeni/oda-

brani odgovor, k broj ponuđenih odgovora na pojedino pitanje.

Vrijednosti navedenih indeksa kreću se u rasponu $-100 < I_i < 100$. Veće vrijednosti indeksa u odnosu na prethodno razdoblje upućuju na porast očekivanja (optimizma) u pogledu specifičnog područja obuhvaćenog pojedinim pitanjem.

U tablici su prikazane vrijednosti odabranih indeksa odgovora na pitanja:

I1: Kako se tijekom proteklih 12 mjeseci promijenila financijska situacija u vašem kućanstvu?

I2: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti financijska situacija u vašem kućanstvu?

I3: Što mislite, kako se tijekom posljednjih 12 mjeseci promijenila ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I4: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I7: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti broj nezaposlenih?

I8: S obzirom na ukupnu ekonomsku situaciju, mislite li da je sada pravo vrijeme za kupnju trajnih dobara za domaćinstvo (namještaja, stroja za pranje rublja, televizora i sl.)?

I11: Koliko je vjerojatno da ćete tijekom sljedećih 12 mjeseci uspjeti išta uštedjeti?

Komponente kompozitnih indeksa su:

IPP: I2, I4, I7 \times (-1), I11

IOP: I2, I4

IRP: I1, I3, I8

Popis banaka i štedionica

1. ožujka 2007.

Banke koje imaju odobrenje za rad

1. Banka Brod d.d., Slavonski Brod
2. Banka Kovanica d.d., Varaždin
3. Banka Sonic d.d., Zagreb
4. Banka Splitsko-Dalmatinska d.d., Split
5. Centar banka d.d., Zagreb
6. Credo banka d.d., Split
7. Croatia banka d.d., Zagreb
8. Erste & Steiermärkische Bank d.d., Rijeka
9. Gospodarsko kreditna banka d.d., Zagreb
10. Hrvatska poštanska banka d.d., Zagreb
11. Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., Zagreb
12. Imex banka d.d., Split
13. Istarska kreditna banka Umag d.d., Umag
14. Jadranska banka d.d., Šibenik
15. Karlovačka banka d.d., Karlovac
16. Kreditna banka Zagreb d.d., Zagreb
17. Kvarner banka d.d., Rijeka
18. Međimurska banka d.d., Čakovec
19. Nava banka d.d., Zagreb
20. OTP banka Hrvatska d.d., Zadar
21. Partner banka d.d., Zagreb
22. Podravska banka d.d., Koprivnica
23. Primorska banka d.d., Rijeka
24. Privredna banka Zagreb d.d., Zagreb
25. Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb
26. Samoborska banka d.d., Samobor
27. Slatinska banka d.d., Slatina
28. Slavenska banka d.d., Osijek
29. Sociétés Générales – Splitska banka d.d., Split
30. Štedbanka d.d., Zagreb
31. VABA d.d. banka Varaždin, Varaždin
32. Volksbank d.d., Zagreb
33. Zagrebačka banka d.d., Zagreb

Stambene štedionice koje imaju odobrenje za rad

1. HPB – Stambena štedionica d.d., Zagreb
2. PBZ Stambena štedionica d.d., Zagreb
3. Prva stambena štedionica d.d., Zagreb
4. Raiffeisen stambena štedionica d.d., Zagreb
5. Wüstenrot stambena štedionica d.d., Zagreb

Ostale institucije koje imaju odobrenje za rad i veliko ovlaštenje

1. Hrvatska banka za obnovu i razvitak, Zagreb

Predstavništva inozemnih banaka

1. Bank für Kärnten und Steiermark AG, Zagreb
2. Commerzbank Aktiengesellschaft, Zagreb
3. Deutsche Bank AG, Zagreb
4. Komercijalna banka a.d., Zagreb
5. LHB Internationale Handelsbank AG, Zagreb
6. San Paolo IMI S.p.A., Zagreb

Banke i štedionice u stečaju

Naziv banke/štedionice	Datum otvaranja stečaja
1. Adria štedionica d.o.o., Zagreb	12.10.2000.
2. Agroobrtnička banka d.d., Zagreb	14.06.2000.
3. Alpe Jadran banka d.d., Split	15.05.2002.
4. Cibalae banka d.d., Vinkovci	20.10.2000.
5. Glumina banka d.d., Zagreb	30.04.1999.
6. Gospodarska štedionica d.d., Vrbovec	03.04.2003.
7. Gradska banka d.d., Osijek	03.05.1999.
8. Hrvatska gospodarska banka d.d., Zagreb	19.04.2000.
9. Ilirija banka d.d., Zagreb	06.04.1999.
10. Invest štedionica d.o.o., Zagreb	30.06.1999.
11. Komercijalna banka d.d., Zagreb	30.04.1999.
12. Međimurska štedionica d.d., Čakovec	17.03.2004.
13. Neretvansko gospodarska banka d.d., Ploče	10.05.1999.
14. Štedionica Groš banak d.o.o., Zagreb	23.04.2001.
15. Štedionica Mediteran d.o.o., Split	05.12.2001.
16. Trgovačko-turistička banka d.d., Split	08.09.2000.
17. Županjska banka d.d., Županja	03.05.1999.

Banke i štedionice u likvidaciji

Naziv banke/štedionice	Datum pokretanja likvidacije
1. Investicijsko-komercijalna štedionica d.d., Zagreb	31.05.2000.
2. Križevačka banka d.d., Križevci	03.01.2005.
3. Primus banka d.d., Zagreb	23.12.2004.
4. Štedionica Dora d.d., Zagreb	01.01.2002.
5. Štedionica SA-GA d.d., Zagreb	31.12.2001.
6. Štedionica Zlatni vrutak d.d., Zagreb	28.12.2001.

Banke i štedionice koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije

Naziv banke/štedionice	Datum oduzimanja odobrenja za rad
1. Hibis štedionica d.d., Zagreb	07.03.2001.
2. Marvil štedionica d.d., Zagreb	08.06.2001.
3. Zagrebačka štedionica d.d., Zagreb	22.03.2000.

Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke

1. ožujka 2007.

Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke

Predsjednik Savjeta	dr. Željko Rohatinski
Članovi Savjeta	prof. dr. Boris Cota Davor Holjevac prof. dr. Vlado Leko dr. Branimir Lokin dr. Željko Lovrinčević Relja Martić mr. sc. Adolf Matejka prof. dr. Silvije Orsag mr. sc. Tomislav Presečan prof. dr. Jure Šimović dr. Sandra Švaljek dr. Mladen Vedriš prof. dr. Boris Vujčić

Rukovodstvo Hrvatske narodne banke

Guverner	dr. Željko Rohatinski
Zamjenik guvernera	prof. dr. Boris Vujčić
Viceguverner	Davor Holjevac
Viceguverner	Relja Martić
Viceguverner	mr. sc. Adolf Matejka
Viceguverner	mr. sc. Tomislav Presečan

Izvršni direktori

Sektor za istraživanja i statistiku	mr. sc. Ljubinko Jankov
Sektor za centralnobankarske operacije	Irena Kovačec
Sektor za devizne poslove	
Sektor bonitetne regulative i nadzora banaka	Željko Jakuš
Sektor plana, analize i računovodstva	mr. sc. Diana Jakelić
Sektor platnog prometa	Neven Barbaroša
Sektor za informatičke tehnologije	mr. sc. Mario Žgela
Sektor podrške poslovanju	Boris Ninić
Sektor za međunarodnu suradnju	mr. sc. Michael Faulend

Kratice i znakovi

BDP	– bruto domaći proizvod
BDV	– bruto dodana vrijednost
BZ	– blagajnički zapisi
DAB	– Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
dep.	– depoziti
DZS	– Državni zavod za statistiku
EMU	– Europska monetarna unija
ESB	– Europska središnja banka
EU	– Europska unija
FED	– Federal Reserve System
fik.	– fiksni
FZO	– Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
HAC	– Hrvatske autoceste
HBOR	– Hrvatska banka za obnovu i razvoj
HC	– Hrvatske ceste
HFP	– Hrvatski fond za privatizaciju
HNB	– Hrvatska narodna banka
HZMO	– Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZO	– Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
HZZ	– Hrvatski zavod za zapošljavanje
ILO	– Međunarodna dopozitarna agencija
Ina	– Industrija nafte d.d.
ind.	– industrijski
MF	– Ministarstvo financija
mil.	– milijun
mlrd.	– milijarda
MMF	– Međunarodni monetarni fond
NIA	– neto inozemna aktiva
NKD	– Nacionalna klasifikacija djelatnosti
OP	– obvezna pričuva
PDV	– porez na dodanu vrijednost
potr.	– potrošnja
pr.	– proizvodi

SDP	– Središnja depozitarna agencija
RH	– Republika Hrvatska
SDR	– posebna prava vučenja
SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
tis.	– tisuća
T-HT	– HT – Hrvatske telekomunikacije d.d.
TNZ	– Tržište novca Zagreb
tr.	– tromjesečje
tromjes.	– tromjesečje
TZ	– trezorski zapisi
val.	– valutni

Kratice za valute

HRK	– hrvatska kuna
ATS	– austrijski šiling
FRF	– francuski franak
DEM	– njemačka marka
CHF	– švicarski franak
GBP	– funta sterlinga
ITL	– talijanska lira
USD	– američki dolar
SIT	– slovenski tolar
EUR	– euro

Znakovi

–	– nema pojave
....	– ne raspolaže se podatkom
0	– podatak je manji od 0,5 upotrijebljene jedinice mjere
∅	– prosjek
a, b, c, ...	– oznaka za napomenu ispod tablice i slike
*	– ispravljen podatak
()	– nepotpun, nedovoljno provjeren podatak

